

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد و کوشش

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کوشش و توسعه روستایی

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۱۶)

(اسفندماه ۱۳۹۷)

پیش گفتار:

آب مایه حیات است و به گفته خداوند :

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

و هر چیزی را از آب زنده کردیم.

آیه ۳۰ سوره انبیاء

مجموعه حاضر که شانزدهمین جلد از سلسله گزارشات آب در آئینه مطبوعات می باشد که بر آن است با پیش در این خصوص ضمن بررسی اخبار جراید و روزنامه‌ها و سایت‌ها فقط آنچه که در قالب ارایه اخبار، آمار، مقالات و مصاحبه‌های مسئولین و کارشناسان مرتبط با آب در دستگاه‌های مختلف دولتی و موسسات علمی و دانشگاهی و سازمان‌های خصوصی مردم نهاد صورت گرفته و در خبرگزاری‌ها و نشریات به صورت روزانه و هفتگی چاپ گردیده است را در اختیار کارشناسان و محققین قرار داده تا نمایی کلی از وضعیت موجود و مشکلات و کمبودها در بخش آب و منابع طبیعی را نشان دهد. هر چند صحت و سقم اطلاعات به منابع ارائه دهنده و انتشار دهنده بر می‌گردد. ولیکن با فرض صحت اطلاعات و انحراف اندک تلاش شده است تا مجموعه‌ای تنظیم شود که صرف‌نظر از درستی اخبار و اطلاعات آن، بیانگر اهمیت و حساسیت جامعه نسبت به مقوله منابع و مصارف آب باشد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	زمستان ۱۳۹۷.....
۲.....	اسفند ۱۳۹۷.....
۳.....	• آخرین وضعیت بارش‌های ایران/رشد ۱۰ تا ۱۰۰۰ درصدی بارش‌ها+جدول - خبرگزاری تسنیم
۳.....	مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲.....
۳.....	• اشرف غنی: برای آب ارزشمند خود سرمایه گذاری می کنیم- خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۴.....
۵.....	• معاون وزیر نیرو خبر داد: افزایش سه برابری چاه‌های غیرمجاز در دهه گذشته - خبرگزاری ایرنا
۵.....	مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۴.....
۷.....	• در مقایسه با سال گذشته؛ میزان بارندگی در تهران ۱۷۵ درصد افزایش یافت - خبرگزاری ایرنا
۷.....	مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۴.....
۹.....	• اجرای طرح تغییر الگوی کشت روی میز - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۴.....
۲۴.....	• زاینده‌رود پس از ۲۰روز حرکت و پویایی، از نفس افتاد؛ مرثیه‌خوانی زاینده‌رود در فراق آب -
۲۴.....	روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۵.....
۲۸.....	• ایجاد صنایع آب بر، بار اضافی بر دوش فلات مرکزی - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۵.....
۳۹.....	• مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوانداری سازمان جنگل‌ها: تنها ۲۰ درصد سیلاب‌ها با طرح
۳۹.....	آبخیزداری کنترل می‌شود - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۶.....
۴۱.....	• مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران عنوان کرد؛ فقر تئوری در نظام بهره‌برداری از
۴۱.....	آب کشاورزی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۶.....
۴۶.....	• مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو: به دنبال طراحی نسخه
۴۶.....	کاربردی برای حسابداری ملی آب ایران هستیم - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۶.....
۴۸.....	• آب هورالعظیم کجا رفت؟ خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۷.....
۵۲.....	• صرفه‌جویی پنهان در مصرف آب - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۷.....

- چالش‌های پیش روی انتقال خزر بررسی می‌شود - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۷ ۵۷
- مدیریت مهار روان آب ها؛ میزگرد ایرنا/ کالبد شکافی آب روانی که می رود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۸ ۶۰
- تاراج آب ایران در بخش کشاورزی - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۰ ۷۰
- افزایش ۳۰ درصدی بارش در ۵ ماه گذشته - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۱ ۷۶
- میانگین بارش‌های کشور به ۱۹۳ میلی‌متر رسید- خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۱ ۷۸
- برداشت غیرمجاز از اراضی بالادستی سدشهید شاهچراغی به نابودی گونه‌های گیاهی و جانوری منجر می‌شود؛ خشک‌سالی در کمین سد دامغان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۱ ۷۹
- پیش‌نویس قانون جامع حلال مشکلات آب نیست - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۱ ۸۵
- اگر بخواهیم موضوع آب سازمان یابد باید همه سازمان‌ها و تشکیلات همکاری کنند - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲ ۸۷
- مدیرعامل شرکت توسعه منابع آب: ۱۰ میلیارد متر مکعب آب به ظرفیت منابع کشور اضافه شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲ ۸۹
- خبرهای خوب بارشی؛ بارش‌های کشور در سه ماه پیش رو بیش از نرمال است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲ ۹۲
- قانونی که سرنوشت ۶۰ میلیون نفر را به چالش کشید - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲ ۹۴
- از جمله راهکارهای کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری است؛ بخش کشاورزی سلطان مصرف آب - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲ ۹۷
- آخرین وضعیت بارش‌های ایران/ادامه پربارشی زمستان+جدول - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ ۱۰۳
- پدر علم کویرشناسی ایران : حفره های زیرزمینی، آب دریاچه ارومیه را می بلعند - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ ۱۰۴
- لرستان سیراب اما تشنه - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ ۱۰۷
- رئیس اتاق بازرگانی ایران: بی توجهی به بحران آب و چالش های آن زیانبار است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ ۱۱۱

- کاهش مصرف آب با اجرای یک سیاست درست - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ ۱۱۳
- با افتتاح یک شتابدهنده؛ حرکت استارت‌آپ‌های آب و انرژی شتاب می‌گیرد - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ ۱۱۵
- رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو: بحران آب با دستور حل نمی‌شود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ ۱۱۸
- در همایش روز ملی آب بررسی شد؛ ریسک‌های پیش روی ذخایر آبی - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴ ۱۲۰
- عضو سابق شورای جهانی آب در گفت‌وگو با ایلنا تشریح کرد: سناریویی برای تخریب بهترین جنگل‌های کشور و شورتر شدن آب دریا / آیا تامین آب فلات از منابع داخلی میسر نیست؟ - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴ ۱۲۵
- سیاست حفاظت از منابع آبی زیرزمینی نیازمند بازنگری است - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴ ۱۲۸
- سال پربارش تنش آبی در ایران را حل می‌کند؟ سایت خبری اقتصادنیوز مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ ۱۳۲
- راه‌های کاهش مصرف آب در کشاورزی؛ ایران در حسرت آب می‌ماند؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ ۱۳۵
- مدیر کل دفتر مدیریت بحران وزارت نیرو در گفت‌وگو با ایلنا: چاه نیمه‌ها و هامون سیراب شدند / شرایط سیلابی سیستان و بلوچستان تحت کنترل است - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ ۱۳۸
- یک پژوهشگر کشاورزی در گفت‌وگو با ایلنا: تخریب ۷۰۰ هکتار از جنگل‌های هیرکانی با انتقال آب به سمنان / خزر ۱۶ میلیارد مترمکعب تراز منفی دارد - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ ۱۴۰
- یادداشت روز؛ اگر برای ما آب ندارد برای برخی «نان» دارد! روزنامه خراسان مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۸ ۱۴۲
- بهره‌وری آب در بخش کشاورزی سالانه ۶ درصد افزایش یافته است - روزنامه جهان اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۸ ۱۴۵
- آب بندان‌های مازندران تبدیل به مرداب می‌شوند؟ خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۹ ۱۴۸
- راه‌های کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی؛ راه نجات آب ایران در دست کشاورزان - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۹ ۱۵۶

- وضعیت فرونشست زمین در استان تهران - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۹..... ۱۵۸
- میزان بارش ها ۱۲۲ درصد رشد کرد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰..... ۱۵۹
- راه‌های کاهش مصرف آب در کشاورزی؛ افزایش قیمت نمی‌تواند آب را نجات دهد - خبرگزاری
ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰..... ۱۶۱
- ایران هنوز تشنه باران است - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰..... ۱۶۴
- ماجرای انتقال آب به یزد از شهرهای دیگر چیست؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰..... ۱۶۷
- اینفوگرافی / تولید مواد غذایی چقدر آب نیاز دارد؟ خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰..... ۱۷۰
- دریاچه ارومیه به گستره ۲۵۰۰ کیلومتر مربع رسید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۲..... ۱۷۱
- وزارت نیرو اعلام کرد؛ بارندگی ۶ استان همچنان کمتر از متوسط بلندمدت - خبرگزاری ایرنا
مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۲..... ۱۷۳
- به بهانه روز «حفاظت از رودها در برابر سدسازی»؛ رودها را رها سازید - خبرگزاری ایرنا مورخ
۱۳۹۷/۱۲/۲۲..... ۱۷۵
- رهاسازی آب سد مهاباد به دریاچه ارومیه از سر گرفته شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۶..... ۱۸۴
- بارش های البرز ۹۸.۲ درصد افزایش یافت - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۶..... ۱۸۶
- بارش‌های امسال ۱۷ درصد بالاتر از نرمال بود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۷..... ۱۸۸
- استانی که رتبه چهارم بارش بلندمدت کشور شد - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۷..... ۱۹۱
- زور سدها به طغیان رودخانه های مازندران نرسید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۷..... ۱۹۳
- آب دریاچه ارومیه ۵۶۰ میلیون متر مکعب بیشتر شد - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸..... ۱۹۶
- رئیس سازمان محیط زیست انگلیس درباره بحران کم‌آبی هشدار داد - خبرگزاری ایرنا مورخ
۱۳۹۷/۱۲/۲۸..... ۱۹۸
- به‌مناسبت بزرگداشت دوم‌فروردین روزجهانی آب؛ بازدید از سدهای کشور در ایام نوروز آزاد است -
خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۹..... ۲۰۰

زمستان

۱۳۹۷

اسفند

۱۳۹۷

اشرف غنی: برای آب ارزشمند خود سرمایه گذاری می کنیم- خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۴

تهران- ایرنا- اشرف غنی رئیس جمهور افغانستان گفت که دولت این کشور برای مهار آب سرمایه گذاری می کند زیرا هر قطره آب افغانستان نسبت به نفت همسایه ها قیمتی تر خواهد بود.

اشرف غنی: برای آب ارزشمند خود سرمایه گذاری می کنیم

به گزارش ایرنا به نقل از بیانیه روز شنبه دفتر ریاست جمهوری افغانستان، اشرف غنی در دیدار با جوانان چندین ایالت از جمله ایالت های زابل، قندهار، هلمند و ارزگان گفت، ترکیه برای توسعه سد کجکی بر روی رودخانه هیرمند سرمایه گذاری کرده و کار آن به زودی آغاز می شود.

به گفته اشرف غنی با توسعه سد کجکی بر روی رودخانه هیرمند یک میلیارد متر مکعب آب بیشتر ذخیره می شود و صد مگاوات برق تولید خواهد شد.

رودخانه هیرمند از افغانستان سرچشمه گرفته و در نهایت به سیستان و بلوچستان ایران سرازیر می شود.

سد هیرمند در حال حاضر ظرفیت ذخیره حدود ۱.۷ میلیارد متر مکعب آب را دارد.

رئیس جمهور افغانستان در ادامه افزود، امکانات سد دهله در ولایت قندهار نیز آماده شده است و در آینده ۶۰۰ هکتار زمین از طریق سد دهله آبیاری می شوند که با این کار خودکفایی ما از نگاه گندم، حتمی خواهد شد.

دو کشور ایران و افغانستان برای استفاده از آب هیرمند در سال ۱۹۷۳ معاهده ای امضا کرده اند که بر اساس آن باید حداقل ۸۲۰ میلیون متر مکعب آب در سال از رودخانه هیرمند وارد ایران شود.

هیرمند نام رودیست که از ولایت هلمند در جنوب افغانستان جاری است و به دریاچه هامون در ایران می ریزد .

به گزارش ایرنا، انسداد مسیر طبیعی رودخانه هیرمند در کشور افغانستان سبب شده است با خشکی هامون تغییر اقلیم وسیعی در منطقه سیستان رخ دهد که زندگی مردم این منطقه را به شدت تحت تاثیر قرار داده است.

این دریاچه به صورت مشترک در خاک ایران و افغانستان قرار دارد که هم اینک به دلایل عمدی و دخالت انسانی و قهر طبیعت، رو به نابودی می رود.

رودخانه هیرمند رگ حیات تالاب بین المللی هامون است که به سبب قطع آب مسیر طبیعی خود را از دست داده و پدیده خشکسالی و توفان های شن بسیاری از مسیرهای آن را با زمین های اطراف هموار کرده است.

رودخانه هیرمند تنها شریان آبرسان به این منطقه است که از کوه های «بابایغما» در مناطق مرکزی افغانستان و در فاصله حدود یک هزار کیلومتری از مرز ایران سرچشمه می گیرد و آب حیات بخش را پس از آبرسانی به چند صد روستا و پارچه آبادی به مرز ایران و افغانستان می رساند.

از حدود ۲۰ سال قبل با تغییرات ایجاد شده در وضعیت جوی، ایجاد سدها و بندهای مختلف در مسیر این رودخانه، توسعه زمین های زیر کشت خشخاش در افغانستان و قطع خروج آب از سد کجکی در حدود ۸۰۰ کیلومتری مرز ایران در ولایت هلمند، مسیر طبیعی آب بسته و پدیده خشکسالی بر مناطق پایین دست این رودخانه در افغانستان و ایران غالب شده است.

معاون وزیر نیرو خبر داد: افزایش سه برابری چاه‌های غیرمجاز در دهه گذشته - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۴

تهران- ایرنا- معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا گفت: در دهه گذشته چاه‌های غیرمجاز از یکصد هزار حلقه به ۳۰۰ هزار حلقه رسید و افرادی که مجوز قانونی دارند، چند برابر بیش از حد مجاز، آب برداشت می‌کنند.

افزایش سه برابری چاه‌های غیرمجاز در دهه گذشته

به گزارش ایرنا از تارنمای وزارت نیرو، قاسم تقی‌زاده خامسی امروز (شنبه) در نخستین روز کارگاه بین‌المللی حسابداری آب در ساختمان وزارت نیرو افزود: همه این تغییرها در شرایطی رخ داده که در الگوی کشت تغییر جدی صورت نگرفته است.

تقی‌زاده خامسی تصریح کرد: اگر وضعیتی که اکنون با آن روبرویم به‌همین شیوه ادامه یابد، نمی‌توان آینده خوبی برای آب متصور شد.

وی یادآوری کرد: ایران کشور کم آبی است و هیچ برنامه‌ای در بخش آب کشور نباید بدون کارشناسی اجرا شود.

تقی زاده خامسی به برگزاری کارگاه بین المللی حسابداری آب اشاره کرد و گفت: متأسفانه این کارها در کشور ما ارزشمند قلمداد نمی‌شود.

وی بر لزوم بهبود اطلاع رسانی درباره برگزاری این کارگاه ها و جلسه ها برای کمک به آیندگان تاکید کرد.

این مقام وزارت نیرو گفت: اگر خروجی این جلسه ها برای ما همچون جام زهرآگین نیز باشد باید بنوشیم تا آیندگان با عطش بی آبی روبرو نشوند.

نخستین روز کارگاه بین المللی حسابداری آب به همت مرکز منطقه‌ای تحقیقات آبیاری و زهکشی با حمایت وزارت نیرو، شرکت مدیریت منابع آب ایران و سازمان آب و برق خوزستان در تهران برگزار شد.

برگزاری این کارگاه پنجم تا هفتم اسفندماه در خوزستان و به میزبانی سازمان آب و برق خوزستان از سرگرفته می‌شود.

در مقایسه با سال گذشته؛ میزان بارندگی در تهران ۱۷۵ درصد افزایش یافت - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۴

تهران-ایرنا- مدیرعامل آب منطقه ای تهران با بیان اینکه ابتدای مهر تا چهارم اسفند ماه مبنای محاسبه سال آبی است ، گفت که بر اساس گزارشهای موجود، بارندگی های این استان نسبت به سال گذشته ۱۷۵ درصد افزایش داشته است.

میزان بارندگی در تهران ۱۷۵ درصد افزایش یافت

به گزارش روز شنبه خبرنگار ایرنا، سید حسن رضوی درحاشیه بازدید از سد لتیان در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اظهار داشت: با توجه به بررسی صورت گرفته، وضعیت بارندگی امسال حدود ۴۶ درصد نسبت به متوسط بلند مدت سال آبی در همین زمان افزایش پیدا کرده است.

وی با اشاره به این موضوع که در بهمن ماه سال ۹۷ کاهش بارندگی و افزایش گرمای هوا نگران کننده بود، افزود: با توجه به پیش بینی سازمان هواشناسی در اسفند ۹۷ و بهار ۹۸ شاهد بارش های

خوبی در سطح استان خواهیم بود.

مدیر عامل آب منطقه ای تهران گفت: بارندگی های پیش رو وضعیت ذخایر مخازن آب را به نرمال و یا بالاتر از نرمال خواهد رساند و نسبت به خشکسالی سال گذشته شرایط نسبتاً خوبی را شاهد خواهیم بود.

رضوی با اشاره به وضعیت مخازن آب خاطر نشان کرد: سال گذشته بیشترین میزان خشکسالی را داشتیم و امروز با همه بارندگی هایی که اتفاق افتاده در حدود ۵۰ میلیون متر مکعب نسبت به شرایط نرمال عقب هستیم.

وی تاکید کرد: بارندگی های سال آبی بهبود وضعیت مخازن را تا ۱۶ میلیون متر مکعب برای ما به همراه داشت که نشان از بهبود وضعیت مخازن آبی ما دارد در صورت تداوم بارندگی بر اساس پیش بینی سازمان هواشناسی، جبران کم آبی فعلی دور از انتظار نیست و آب مخازن به حد نرمال می رسد. مدیر عامل آب منطقه ای تهران ضمن تقدیر از همکاری مردم اظهار داشت: بر اساس آمار و ارقام موجود، طی چهار سال گذشته مردم همکاری خوبی با ما در مدیریت مصرف آب داشتند، آب مصرفی با مدیریت درست مردم در حدود ۳ درصد اعلام شده که نسبت به سنوات قبل بسیار کمتر است.

رضوی با تاکید بر ادامه صرفه جویی و مدیریت مصرف آب گفت: بهبود وضعیت بارندگی امسال ذهنیت مردم را به سمتی نبرد که مدیریت مصرف فراموش شود با ادامه همکاری به مردم اطمینان می دهیم که در سال ۹۸ تنش کمتری در تامین آب نسبت به سالهای قبل خواهیم داشت.

وی با اشاره به استقبال بهار در خانواده های ایرانی اظهار داشت: میزان آب مصرفی شهروندان با خانه تکانی و شستشو در اسفند ماه در استقبال از سال نو میزان مصرف آب را افزایش پیدا می کند، بهتر است شهروندان در ساعات پیک مصرف آب در ساعات ۱۰ صبح تا ۱۴ و از ۱۴ تا ساعت ۱۹ مدیریت مصرف آب داشته باشند

شهرستان پردیس با ۲۵۰ هزار نفر جمعیت در شرق پایتخت قرار دارد.

اجرای طرح تغییر الگوی کشت روی میز - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۴

اصفهان- ایرنا- چالش کم آبی، خشکسالی و تغییرات اقلیم، ضرورت تغییر الگوی کشت را اجتناب ناپذیر کرده است، طرحی که نیازمند جمع آوری داده ها و اطلاعات منطقه ای، آموزش، تامین نهاده ها، تسهیلات ارزان قیمت و حمایت های دولتی است اما تاکنون محقق نشده است.

اجرای طرح تغییر الگوی کشت روی میز

به گزارش ایرنا، بیش از چهار دهه از طرح بحث الگوی جامع کشت در کشورمان می گذرد با توجه به نقش حیاتی بخش کشاورزی در اقتصاد ملی، اشتغالزایی و تأمین غذای جامعه، لازم است که از منابع و ابزار های تولید در این بخش به بهترین نحو ممکن استفاده شود تا ضمن کاهش در مصرف این منابع، سود آوری و رفاه کشاورزان افزایش یابد.

الگوی کشت عبارت است از تعیین یک نظام کشاورزی با مزیت اقتصادی پایدار، مبتنی بر سیاست های کلان کشور، دانش بومی کشاورزان و بهره گیری بهینه از ظرفیت های منطقه ای با رعایت اصول اکوفیزیولوژیک تولید محصولات کشاورزی در راستای حفظ محیط زیست.

برآیندها نشان می دهد، ایران دارای رتبه چهارم از بین ۴۵ کشوری است که در معرض خشکسالی شدید قرار دارد به طوری که به اذعان کارشناسان در بازه ۱۲۰ ماه اخیر منتهی به تیرماه سال جاری، ۹۷ درصد مساحت ایران به خشکسالی 'انباشته و بلندمدت' دچار شده است.

به گفته بسیاری از کارشناسان، کشور به شرایط ورشکستگی آبی رسیده است و در حالی که اجازه مصرف بیش از ۴۰ درصد آب تجدیدپذیر در دنیا داده نشده، اما ایران ۱۱۰ درصد از آب تجدیدپذیر خود را مصرف می کند.

در واقع میزان آب تجدید پذیر کشور ۸۸ میلیارد متر مکعب و میزان مصرف ۹۷ میلیارد متر مکعب

است که این زنگ خطری برای منابع آبی کشور است.

خشکسالی کشور بنا به اظهارات مسوولان امر در ۷۰ سال اخیر بی سابقه است و ایران همچنان در مرحله خشکسالی آب و هوایی قرار دارد، در این نوع خشکسالی با کم شدن نزولات جوی و کمبود آب های زیرزمینی و سطحی مواجه می شویم.

بر اساس گزارش موسسه بین المللی مدیریت آب (IWMI) کشور ایران باید بتواند برای حفظ وضع فعلی خود تا سال ۲۰۲۵، ۱۱۲ درصد به منابع آب قابل استحصال خود بیفزاید که تحقق این مهم نیازمند مدیریت هوشمندانه مصرف آب در بخش آشامیدنی، کشاورزی، خانگی و صنعت است. اما در حالی که فقط ۱۵ درصد زمین های کشاورزی در جهان، آبی بوده و ۸۵ درصد بقیه به صورت دیم کشت می شود در ایران ۹۰ درصد تولیدات کشاورزی از طریق کشت آبی و فقط ۱۰ درصد از طریق دیم است.

برآیندها نشان می دهد سفره های زیرزمینی کشور سالانه حدود هفت تا هشت میلیارد مترمکعب بیلان منفی دارند که به همین منظور در برنامه ششم توسعه به دولت تکلیف شده حداقل ۱۱ میلیارد مترمکعب در منابع آبی کشور تا پایان برنامه سالانه صرفه جویی شود.

بنابراین در چنین شرایطی تدبیر آسان، حیاتی و زودبازده، حفظ و استفاده بهینه از منابع آب موجود است، از آنجا که مصرف آب در بخش کشاورزی بسیار بیشتر از سایر بخش هاست، بهره وری مصرف آب در این بخش از مهمترین شاخص های در برنامه ریزی های کلان مصرف اصولی آب به شمار می رود، از راه های بهره وری مصرف آب می توان به استفاده از روش های نوین آبیاری و تغییر الگوی کشت اشاره کرد.

به باور کارشناسان، کشت محصولات کشاورزی متناسب با آب و هوا، کاهش گازهای گلخانه ای و توجه به انرژی های نو و توجه به طرح های آمایش سرزمین در بلند مدت می تواند در کاهش اثرگذاری این پدیده بر زندگی بشر در ابعاد مختلف تاثیرگذار باشد.

کشت محصولات کشاورزی متناسب با آب و هوا و موقعیت جغرافیایی علاوه بر کاهش مصرف آب می تواند دوام مشاغل از این دست را تا ده ها سال آینده تضمین کند.

با توجه به تغییرات اقلیمی و کاهش بارندگی ها، بازنگری در الگوی کشت ضروری به نظر می رسد تا از هدررفت منابع تولید از جمله منابع آبی جلوگیری شود.

گرچه در ماهیت ضرورت اصلاح الگوی کشت اختلاف نظری وجود ندارد، اما نوع نگاه به مساله، گاه نگرانی هایی را مخصوصا در استان هایی که کاشت محصولات خاصی در طول سال های متمادی در آن نهادینه شده است، در پی دارد.

تعیین کشت جایگزین و میزان استقبال بهره برداران از دغدغه های این طرح در راستای حفظ تولید و تامین معیشت کشاورزان است.

کشت خودسرانه و بدون برنامه ریزی، یکی از نمودهای آشکار کشاورزی سنتی در کشورهای جهان سوم از جمله ایران است، الگویی که نه تنها برای تعادل بازار آسیب زاست بلکه تاکید بر کشت یک یا چند محصول برای منابع آبی، اکوسیستم و خاک نیز آسیب های زیادی به دنبال دارد.

برآیند آمارهای ارایه شده، با اصلاح الگوی کشت، تولید محصولات باغی در یک هکتار تا حدود ۵۰ درصد نسبت به کشاورزی سنتی افزایش می یابد و در مصرف آب هم سالانه صرفه جویی ۲۰۰ هزار لیتر در ثانیه در ۱۰ هزار متر مربع عرصه کشاورزی شاهد خواهیم بود.

به گفته کارشناسان از بین ۶۶ محصول اصلی کشاورزی، ایران ۲۵ نوع آن را تولید می کند که اغلب آن ها جزو محصولات باغی هستند و از نظر تنوع محصولات، ایران رتبه سوم را در جهان داراست.

بخش کشاورزی به دلیل تامین ۸۵ درصد نیازهای غذایی و ۹۰ درصد مواد اولیه صنایع تبدیلی و دارای بودن ۲۵ درصد سهم صادرات غیرنفتی، نقش تعیین کننده ای در اقتصاد کشور دارد.

صاحب نظران معتقدند کشاورزی دانش محور، یکصد سال اخیر وارد ایران شد و در این مدت برنامه ریزان بخش های ذیربط نتوانسته اند برای توسعه پایدار و نیازهای کشاورزی در ابعاد مختلف از

جمله مصرف آب، تدابیر علمی و عملی اتخاذ کنند و همه راهبردهای امور همچنان با آزمون و خطا پیش می رود.

با توجه به وضعیت موجود و بحرانی بودن شرایط منابع آبی کشور و بالا بودن مصرف آب در کشاورزی سنتی، علاوه بر اصلاح شیوه های آبیاری، توسعه کشت محصولات نیازمند به آب کمتر یا به عبارتی تغییر الگوی کشت مورد تاکید کارشناسان است.

**** تغییر الگوی کشت به معنای اصلاح الگو است**

قائم مقام معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی آبان امسال در «همایش تغییر الگوی کشت و روش های نوین آبیاری» با بیان اینکه هدف از این طرح تغییر کل الگوی کشت نیست بلکه اصلاح آن است، افزود: برای اصلاح الگوی کشت باید جمعی از داده ها و اطلاعات را در اختیار داشته باشیم و بر مبنای آن تغییرها را محاسبه کنیم.

جواد وفابخش ادامه داد: تغییر الگوی کشت یک کار دولتی نیست، بلکه اتاق بازرگانی، کشاورزان، انجمن های صنفی کشاورزی، معاونت امور زراعت سازمان جهاد کشاورزی و کمیسیون کشاورزی در کنار هم قرار می گیرند تا یک الگوی کشت ملی را شاهد باشیم.

وفابخش با بیان این که اهتمام زیادی برای بروز رسانی دستورالعمل های تغییر الگوی کشت وجود دارد، افزود: فعالان عرصه تولید کشاورزی باید در گروه های همسان در کنار هم قرار بگیرند، چراکه نیازهای کشت و صنعت با مزرعه یک هکتاری متفاوت است.

وی با اشاره به نقش تسهیل گری دولت در طرح تغییر الگوی کشت از طریق اقدام هایی مانند ارائه آموزش به کشاورزان، تامین نهاده ها و تسهیلات ارزان قیمت بانکی و انجام عملیات اجرایی طرح به صورت آزمایشی، گفت: این اقدام ها باید زمینه ورود بذرهای جدید و همچنین تکثیر و تجاری سازی آن را نیز فراهم کند.

وی همچنین به وظایف بخش خصوصی برای طرح تغییر الگوی کشت اشاره کرد و افزود: بخش غیر دولتی با حمایت کمیسیون کشاورزی و اتاق بازرگانی می تواند سرمایه گذاران را به سمت استان جذب کند.

وی بحث پایش اثرات تغییر الگوی کشت را نیز ضروری برشمرد و افزود: به طور حتم اجرای طرح مذکور نتایج خوبی را به همراه خواهد داشت، ولی تداوم آن مستلزم کنترل و مشخص شدن میزان مطلوبیت و اثربخشی آن است.

وفابخش همچنین با اشاره به تغییرات اقلیمی و تغییرهایی که در کمیت و کیفیت آب مصرفی تاثیر می گذارد، افزود: در تولید محصول های کشاورزی عوامل مختلفی مانند صادرات کالا و تقاضا تاثیرگذار است.

وفابخش همچنین با اشاره به تغییر کمی دشت های کشاورزی کشور طی نیم قرن گذشته افزود: در حالی که تعداد دشت های قابل بهره برداری کشور در سال ۱۳۴۷ تنها ۱۵ مورد بوده در سال ۱۳۹۷ به ۳۵۵ مورد افزایش پیدا کرده است.

وی با اذعان به این که میزان برداشت محصول و مصرف آب نیز به تناسب افزایش دشت ها بیشتر شده است، تصریح کرد: بر روی زندگی کشاورزان متغیرهای مختلفی مانند فناوری، وضعیت اقتصادی، سود و زیان سرمایه گذاری و تسهیلات بانکی تاثیر بسزایی دارد.

**** کشت محصولات با آب بری کمتر، اصل مغفول مانده**

رییس دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان در این خصوص به ایرنا گفت: با توجه به منابع آب موجود در کشور در سال های ۱۳۷۶ تاکنون منابع آب تجدید پذیر کشور از ۱۳۰ میلیارد مترمکعب به ۱۰۴ میلیارد مترمکعب رسیده است.

جهانگیر عابدی کوپایی معتقد است با میزان آب موجود در کشور باید خوراک محصولات که بیشترین

بازده اقتصادی دارد و محصولات با آب بری کمتر و در عین حال از ارزش بالاتری نسبت به محصولات دیگر برخوردار است استفاده شود و باید بر روی نهاده های دیگر از جمله بذر اصلاح شده، مهندسی ژنتیک و مباحث زیست فناوری کار شود تا بتوان به میزان آب مورد نیاز (۱۳۰ میلیارد مترمکعب) برسیم.

وی ادامه داد: اگر در کشور آمایش سرزمین صورت می گرفت و سهم استان های مختلف در خصوص تولید مواد غذایی به صورت مدون و علمی مشخص می شد بهتر می توانستیم در این حوزه عمل کنیم و در مناطق خشک و نیمه خشک کشور بسیاری از صنایع آب بر را مستقر نمی کردیم. کارشناسان بر این عقیده اند که متأسفانه آمایش سرزمین و نیز نوع کشت از دهه های گذشته در کشور صورت نگرفته که این اقدام منجر شده تا فشارهای سیاسی تعیین کننده محل فعالیت های صنعتی باشد.

****باید بپذیریم الگوی کشت گذشته منسوخ شده است**

رییس دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان و استاد تمام گروه آب در ادامه با بیان اینکه رویکردهای جدید جهانی بحث الگوی کشت را در قالب سه محور امنیت غذایی، امنیت آبی و انرژی مطرح می کنند، افزود: تجربیات جهانی نشان می دهد که توجه به یک بخش، به بخش های دیگر آسیب می زند و این سه ضلع بهم مرتبط است و نباید آن ها را از هم تفکیک کرد.

وی بیان کرد: ما باید بپذیریم الگوی کشت استان در گذشته که به طور عمده شامل محصولات راهبردی از جمله گندم، جو و ذرت بود به همان شدت گذشته نمی توان ادامه داد، به ویژه با تغییرات اقلیم که مواجه هستیم و در سال های اخیر خود را بیشتر نشان داده است باید کم کم نه تنها از وسعت اراضی مورد کشت محصولات راهبردی کم کنیم بلکه باید به سمت محصولاتی که متحمل به شوری و کم آبی باشند از جمله کشت سورگوم، گلرنگ و ارزن برویم.

عابدی کوپایی با اشاره به مقاومت کشاورزان در خصوص تغییر الگوی کشت تصریح کرد: باید به کمبود آب و تغییر کشت و به تبع آن کمبود درآمد توجه داشته باشیم یعنی اگر کشاورزی که محصولی با قیمت مناسب می فروشد گفته شود سطح اراضی خود را کاهش دهد به دلیل کاهش درآمد مقاومت می کند.

وی خاطرنشان کرد: در این راستا مساله حمایت های دولتی پر رنگ می شود و باید از طریق بیمه محصولات و خرید تضمینی کاری کند که کشاورز راضی به تغییر الگوی کشت شود.

عابدی کوپایی با بیان اینکه توسعه افقی کشاورزی در استان باید حذف و به سمت توسعه عمودی و افزایش بهره وری پیش برویم، بیان کرد: باید به سمت کشت های مقاوم به خشکی و شرایط شوری پیش برویم که طبق تحقیقات به دست آمده گیاه سورگوم مناسب است چرا که در دهه های آینده وضعیت جوی به گونه ای است که بارندگی کم و دمای هوا بالا می رود و کشت محصولاتی همچون سورگوم با صرفه تر از محصولات رایج خواهد بود.

**** توسعه کشت گلخانه ای نیازمند رویکرد مجدانه**

رییس دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان در ادامه، دولت را تسهیل کننده در بازار هدف ذکر و بیان کرد: کشت های گلخانه ای با تولید موفق در زنجیره های بعدی دچار مشکل شدند از این رو در زمینه انبارداری، فروش، بازاریابی در داخل و خارج باید اقدامات بیشتری صورت بگیرد.

این استاد دانشگاه معتقد است اگر بخشی از گلخانه های استان اصفهان را به تولید گیاهان زینتی (گل رز) اختصاص داده و بستر مناسب برای رساندن این محصولات به دست مصرف کنندگان را فراهم کنیم می توان در این راستا موفق بود که در عمل این اقدام نیازمند حمایت از سوی دولت است.

یکی از اهداف دولت توسعه آبیاری نوین است که هزینه بسیاری در این زمینه صرف شده است اما در این زمینه مورد غفلت واقع شده است، طبق بررسی ها در اصفهان نشان داده که کشت با آبیاری

نوبین حدود ۴۵ درصد ذخیره آب را به دنبال داشته است که دولت باید تمهیداتی اندیشیده تا این میزان آب ذخیره شده حفظ شود.

عابدی کوپایی اضافه کرد: ما در بخش کشاورزی با توجه به ظرفیتها و آب کشور نمی توانیم صرفاً در تمام محصولات استراتژیک خودکفا شویم ولی می توانیم حداقل هایی را از لحاظ امنیت غذایی در کشور داشته باشیم.

**** ادامه کشت برنج در غیر از شمال کشور**

رییس دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان همچنین با اشاره به دستور ابلاغی از جانب دولت مبنی بر کاشت برنج تنها در استانهای شمالی اضافه کرد: در زمان حاضر شاهدیم که کشت برنج در شهرهای غیر شمالی متوقف نشد که علت آن ارزش بالای اقتصادی این محصول است، از این رو باید کشت جایگزین کشت برنج برای کشاورز در نظر گرفته شود.

وی با اشاره به تخصیص آب از زمان های دور به بخش های مختلف مصرف کننده، ادامه داد: در چند سال اخیر تخصیص های آبی حتی تا سه برابر افزایش پیدا کرده و به مصرف کنندگان رسیده است که این موضوع یکی از معضلات و چالش های خشکسالی است.

این استاد دانشگاه معتقد است خشکسالی های چند دهه اخیر فقط ۲۰ درصد در بخش کشاورزی موثر بوده است و چالش اصلی به تخصیص اشتباه و بیش از حد آب به مصرف کنندگان آب مربوط می شود.

عابدی کوپایی خشکسالی هواشناسی (کمبود باران)، خشکسالی هیدرولوژیک (کمبود آب رودخانه ها و پایین رفتن سطح آب زیرزمینی)، خشکسالی اقتصادی - اجتماعی (فقر و بیکاری و مهاجرت به حاشیه شهرها) را از جمله مراحل خشکسالی برشمرد و گفت: متأسفانه اصفهان با تمامی مراحل خشکسالی روبه رو است.

****کاهش حجم آب قابل تامین برای کشاورزی اصفهان**

مسئول دفتر آب سازمان جهاد کشاورزی اصفهان در این خصوص به ایرنا گفت: حجم آب قابل تأمین برای کشاورزی در سال های طبیعی معادل ۶۵۲۵ میلیون متر مکعب در استان بوده است (حدود پنج هزار و ۹۲ میلیون متر مکعب از منابع زیر زمینی و یک هزار و ۴۳۳ میلیون متر مکعب از منابع سطحی) که این میزان در سال زراعی ۹۷-۹۶ به حدود سه هزار و ۸۳۲ میلیون متر مکعب کاهش یافته است.

به گفته وی اراضی کشاورزی این استان حدود ۵۶۳ هزار هکتار (معادل ۵/۳ درصد از مساحت استان) است که با توجه به محدودیت های منابع آب طی سال های اخیر حدود ۲۹۰ هزار هکتار آن تحت کشت زراعی و باغی قرار می گیرد.

غلامرضا عشاقی ادامه داد: از ۵۶۳ هزار هکتار اراضی با قابلیت کشاورزی در سال زراعی ۹۷-۹۶ حدود ۲۰ هزار هکتار به کشت محصولات زراعی که ۱۹۰ هزار هکتار مربوط به زراعت کشت های آبی و ۲۰ هزار هکتار مربوط به کشت های دیم است، اختصاص دارد.

وی میزان تولید انواع محصولات زراعی از این سطوح در سال زراعی جاری با توجه به بروز پدیده خشکسالی و کاهش سطوح زیر کشت را حدود سه میلیون و ۲۵۰ هزار تن برآورد کرد.

این کارشناس بخش کشاورزی با اشاره به رتبه تولیدات بخش زراعت تصریح کرد: رتبه نخست کشوری در تولید تعداد ریز غده سیب زمینی (مینی تیوبر)، رتبه دوم در تولید گلرنگ، رتبه سوم در تولید سیب زمینی، رتبه چهارم در تولید خربزه، رتبه کشوری در تولید پیاز، رتبه ششم در تولید ذرت علوفه ای و رتبه هفتم در تولید یونجه را استان اصفهان به خود اختصاص داده است.

وی با اشاره به میزان تولیدات در محصولات باغبانی گفت: استان اصفهان با حدود ۷۵ هزار و ۵۷۴ هکتار سطح کشت محصولات باغی آبی و دیم در سال گذشته معادل ۱۳ درصد از اراضی مورد بهره

برداری به محصولات باغی اختصاص یافته است که میزان تولید محصولات باغی حدود ۴۷۴ هزار و ۵۲۵ تن می باشد.

****اصفهان، حائز رتبه سوم تولید سبزی و صیفی گلخانه ای**

مسوول دفتر آب سازمان جهاد کشاورزی اصفهان در ادامه تولید خارج از فصل یا مکان طبیعی با افزایش عملکرد در واحد سطح، افزایش راندمان مصرف آب، امکان تولید محصول سالم و اشتغال زایی بالا در واحد سطح را از مزایای کشت گلخانه ای بیان کرد .
عشاقی سطح زیر کشت محصولات گلخانه ای را شامل سبزی و صیفی و گل و گیاه زینتی استان برابر یکهزار و ۶۳۸ هکتار و میزان تولید سالانه سبزی و صیفی گلخانه ای استان را بالغ بر ۲۴۴ هزار و ۶۴۸ تن دانست که رتبه سوم کشوری را به خود اختصاص داده است.

**** اصفهان؛ بحرانی ترین استان در بخش آب و کشاورزی**

دانشیار گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان با اشاره به الگوی توسعه کشاورزی برای کشور و اصفهان گفت: هر کشوری طبق شرایط محیطی و منابعی که دارد باید برنامه توسعه را به پیش ببرد .

پرویز احسان زاده افزود: معتمد در کشوری همچون ایران که بارندگی یک چهارم دنیا و تبخیر آب حدود سه برابر متوسط جهانی است برنامه ریزی های تولیدی که مبتنی بر مصرف آب است باید با عنایت به این مساله باشد از این رو استان اصفهان در مرکز ایران و در اوج این مساله است.

این استاد دانشگاه بیان کرد: فکر می کنم تمرکز این تعداد جمعیت در فلات مرکزی خلاف عقل سلیم و توسعه شهری و کشاورزی و آینده کشور است چرا که این جمعیت نیازمند غذا بوده و وظیفه تامین غذا برعهده کشاورزی که بخشی الگوی کشت و تولیدات دامی است.

وی بیان کرد: اگر به صلاح باشد که بخش زیادی از محصولات کشاورزی را با توجه به اینکه منابع آب و خاک به شدت دچار آسیب شده و می شوند از مکان های مختلف دنیا تامین کنیم، این در حالیکه نه کشاورز بیکار شود بلکه با یارانه هایی که در کل دنیا مرسوم است بدون تکیه بر حمایت های دولتی روی پا نخواهد بود.

احسان زاده با بیان اینکه به صنعت بیش از کشاورزی یارانه تعلق می گیرد، ادامه داد: این سبب شده که مشکلات جدی از جمله فقر در بخش کشاورزی به وجود بیاید، ضمن اینکه کشاورزی غریب و یتیم است ناچار به تولید غذا هستیم.

وی اضافه کرد: در جایی همچون اصفهان باید به سمت تغییر جدی الگوی کشت برویم، دیگر نمی توانیم به سبک اجدادمان تولید گیاهی داشته باشیم از این رو باید به سمت گیاهانی که به ازای مصرف حداقلی آب تولید با ارزش حداکثر داشته باشند همچون گیاهان دارویی.

دانشیار گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان خاطرنشان کرد: شاید جایی همچون اصفهان که کویری بوده و جمعیت بسیاری در آن متمرکز است طبیعتاً باید به سمت گیاهانی که به ازای آب مصرفی گیاهان با ارزش به دست بیاید.

وی با بیان اینکه باید در کشور الگوی کشت مبتنی بر شرایط محیطی صورت بگیرد، گفت: طبق اطلاعات موجود پهنه بندی کشت در برخی از استان ها صورت گرفته و اگر قرار است کشور از لحاظ برنج تولید حداقلی داشته تا با بحران تامین و امنیت غذا مواجه نشویم باید در دولت سیاست و برنامه ریزی صورت بگیرد که برنج این کشور در سواحل شمالی تولید شود و حمایت و یارانه لازم و علمی و کارشناسی شده اختصاص داده شود.

این استاد دانشگاه به توسعه کشت نیشکر در خوزستان اشاره کرد و گفت: ۳۰ سال پیش یکی از تصمیمات در خصوص تغییر الگوی کشت توسعه کشت نیشکر در خوزستان بود که متأسفانه نمونه ناموفقی بود چرا که مبتنی بر مطالعات زیست محیطی و پایداری تولید نبود و می بینیم که اکنون

آلودگی شدید زیست محیطی و شوری خاک خوزستان را به دنبال داشته است.

****تولید گیاهان با مصرف حداقلی آب، نسخه نجات فلات مرکزی**

دانشیار گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه صنعتی اصفهان ادامه داد: اگر اصرار به کار کشاورزی و تولید گیاهان با توجه به شرایط فلات مرکزی داریم باید به سمت گیاهانی که مصرف حداقلی آب و ارزش افزوده بالایی دارند پیش برویم.

به گفته وی تعریف امنیت غذایی، موجود بودن مواد غذایی کافی برای تمام افراد یک کشور یا یک استان، شهر و منطقه مرکزی ایران به گونه ای که یا خود غذا تولید کنند یا پول کافی داشت برای تامین غذا داشته باشند، است.

وی افزود: چهل سال گذشته تولیدات محصولات کشاورزی ۵۰ میلیون تن بود و این در حالیست که در زمان حال به ۱۱۰ میلیون تن رسید اما باید به این نکته توجه کرد که اگرچه تولید افزایش پیدا کرده اما این افزایش به قیمت هدر رفت خاک ها و آلودگی منابع آب و رفتن آب به اعماق بوده است.

وی ادامه داد: بخشی از تولیدات کشاورزی از جمله گندم، برنج، نخود و دیگر محصولات به کشاورزان خرده پا اختصاص دارد که مدیریت خرده پایی از لحاظ تامین منابع و سوخت و برنامه دادن و تغییر الگوی کشت، پیدا کردن خریدار و کیفیت حداقلی محصول تولیدی که قابلیت صادرات داشته باشد با مشکل مواجه است.

احسان زاده ادامه داد: در بحث تولیدات گیاهی کشور ما مانند بسیاری از دیگر کشورهای خاورمیانه مبتنی بر خرده پایی بوده که این موضوع مشکلاتی را به وجود آورده است.

وی با بیان اینکه دانشگاه نقش خود را در این زمینه ایفا کرد، گفت: متأسفانه سازماندهی و برنامه ریزی مناسب و دراز مدت در این راستا نداشتیم و شاید به همین دلیل با مشکلاتی روبه رو شده ایم

از این رو ضمن در نظر گرفتن برنامه باید تولیدات پهنه بندی شود به صورتی که سواحل شمالی برنج و منطقه مرکزی به کشت گیاهان دارویی اختصاص داده شود.

**** ضرورت تناسب محیط زیست، اقتصاد و اجتماع با تغییر الگوی کشت**

استادیار گروه علوم زراعت و اصلاح نباتات دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی توجه به سه نکته در خصوص تغییر الگوی کشت را ضروری دانست و گفت: سازگاری الگوی کشت با محیط زیست، قابل قبول بودن از نظر اقتصادی و پذیرفته شده از نظر اجتماعی (شناخت کشاورز با گیاه جایگزین) باید مورد توجه قرار بگیرد چرا که این سه مولفه مبنای کشاورزی توسعه پایدار است.

حمیدرضا عشقی با اشاره به آمار و ارقام بیان کرد: اکنون الگوی کشت کشور به طور عمده مبتنی بر غلات است یعنی از نظر سطح زیر کشت آبی حدود ۶۰ درصد از اراضی را غلات تشکیل می دهند که در رتبه دوم محصولات علوفه ای که عمدتاً یونجه و ذرت علوفه ای بوده که سهم یونجه بیش از همه است.

وی ادامه داد: در رتبه سوم سهم محصولاتی همچون گوجه فرنگی و پیاز و سبزیجات ۸.۳ درصد در کشور از نظر سطح زیر کشت را دارا هستند سپس دانه های روغنی هفت درصد از سطح زیر کشت آبی را به خود اختصاص می دهد.

عشقی زاده با بیان اینکه در کشت آبی الگوی کشت به طور عمده مبتنی بر غلات است، تصریح کرد: در کشت دیم هم به طور تقریبی به همین صورت است، نزدیک ۸۵ درصد سطح زیر کشت را غلات، ۱۱ درصد را حبوبات تشکیل می دهد.

وی افزود: نمی توان گفت الگوی کشتی که تاکنون موجود بوده نادرست و غلط است چرا که کشت غلات بر مبنای بارندگی ها صورت می گیرد که در این خصوص باید فرآیند تولید دیده شود.

****نیمی از سطح زیر کشت در اصفهان به غلات اختصاص دارد**

به گفته این استاد دانشگاه وضعیت الگوی کشت آبی در استان اصفهان حدود ۵۴ درصد به غلات و حدود ۲۵ درصد را علوفه ها به خود اختصاص داده است.

عشقی زاده به بهره وری مصرف آب اشاره و بیان کرد: هر کیلوگرم ماده خشک به دست آمده به ازای هر مترمکعب آب مصرفی در کشور حدود ۱.۲ بوده که میانگین جهانی آن ۲ است بنابراین به نظر می رسد باید تحقیقات بر این حوزه متمرکز باشد، در این راستا گیاهانی در چرخه کشت باید قرار بگیرد تا مقدار تولید را به ازای مقدار مصرف آب افزایش دهد.

این استاد دانشگاه اضافه کرد: به نظر می رسد در اصفهان از گیاهانی که در فصل گرم (بهاره یا تابستانه) کشت می شوند باید به سمت کشت پاییزه برویم مشروط به اینکه اگر گندم و جو کشت شد تا به دست آمدن محصول بعدی بقایای گیاهی از بین نرود و بر روی سطح خاک باقی بماند.

به گفته وی بر روی گیاهانی از جمله ماشک و گلرنگ کار می کنیم و باید به صورت پاییزه این گیاهان را کشت و سیلاژ و سپس تحویل بخش دام و یا علوم انسانی تحویل دهیم.

کارشناسان بر این باورند که انتخاب هر الگوی کشت به دلیل چند بعدی بودن کشاورزی می تواند پیامدهای مهمی در زندگی کشاورز و جامعه روستایی داشته باشد، اما در برخی از شرایط کشاورزان به جهت تغییر در شرایط محیطی، تغییر در تقاضا و مصرف گرایش به تغییر الگوی کشت پیدا می کنند که یکی از مهمترین عوامل تأثیرگذار در چند سال اخیر در تغییر الگوی کشت بین کشاورزان ایرانی، مساله خشکسالی بوده است.

اراضی کشاورزی اصفهان حدود ۵۶۳ هزار هکتار یا معادل ۵/۳ درصد از مساحت استان است که با توجه به محدودیت های منابع آب طی سال های اخیر حدود ۲۹۰ هزارهکتار آن تحت کشت زراعی و باغی قرار می گیرد.

به گفته مسوولان قرار است سالانه سه هزار هکتار از اراضی استان جهت توسعه کشت محصولات گلخانه ای، درختان پسته و گیاهان دارویی که به آب کمی نیاز دارند اختصاص داده شود. تعداد اشتغال ایجاد شده در بخش کشاورزی اصفهان بیش از ۱۸۰ هزار نفر معادل ۱۲ درصد از اشتغال ایجاد شده در استان است.

زاینده‌رود پس از ۲۰ روز حرکت و پویایی، از نفس افتاد؛ مرثیه‌خوانی زاینده‌رود در فراق آب -

روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۵

باورش سخت است پس از آن روز که خروشان آمدی، غبار از چهره چروک خورده شهر تکاندی، شب‌نم طراوت بر پوست نصف جهان نشاندی و در پای پل‌های اصالت و تاریخ جاری شدی، اکنون بار هجرت بسته‌ای و همه دیار نصف جهان در فراق دوباره‌ات غمگینند. دیگر نیستی تا در جوارت دمی بتوان آسود و تا باز هم کوله‌بار خاطره شد و از برکت وجودت نغمه و آواز شنید و در کنار پل‌های تاریخی و بوستان‌های همجوارت سفره شادی انداخت. ۲۰ روز آمدی با یک دنیا شور و سرزندگی، رنگ بر رخسار بی‌رمق اصفهان نشاندی، دل‌ها بردی، روح به کالبد بی‌جان اصفهان دمیدی و چه نسیمی و چه گلی برپا کردی. کوک دل شهرم از جاری بودن و نوای آبت دلخوش بود. باورش سخت است نباشی، سخت‌تر آن‌که باز هم هر آنچه هست جای ترک‌های زمختی بستر است که مثل خوره روح آدم را می‌خورد. دوباره تا چشم کار می‌کند باز هم ترک‌خوردگی بستر توست که بساط پهن کرده تا گوش‌ها دیگر صدای پای آب را نشنود. گویی چشمه امید بار دیگر خشکیده و از نهاد جان‌ها ناله افسوس و دریغ می‌آید. تیغ خشک‌سالی بر گلوی زاینده‌رود زخم انداخته و زنده‌رود به گل نشسته است. باز هم کسی نمی‌داند زاینده‌رود، این سرشار از طراوت و زندگی، این رود زاینده، این رود لبریز از تاریخ و تمدن از چه در تب بودن یا نبودن می‌سوزد؟ باز هم همگان مبهوت، سر در گریبان فرو برده‌اند و از پشت بغض‌های فروخورده به جای خالی زنده‌رود می‌نگرند. آری، زنده‌رود آمد، بر جان‌ها جاری شد، چند صباحی در کوچه پس‌کوچه‌های امید پرسه زد، حال دل‌ها را دگرگون کرد و درخت و سبزه و گل را به شادی نشاند در این آستانه بهار.

اکنون که از آغوش اصفهان هجرت کرده، گویی جهان در نصف جهان به تنگ آمده است و زمین فراق آب را مرثیه می‌خواند. کاش همان‌گونه که از گذشته‌های دور زاینده بودی، زاینده می‌ماندی.

کاش ای زنده‌رود کهن، تا انتهای تاریخ خروشان و جوشان سنگ صبور گذر عمرمان می‌بودی. اکنون از زاینده‌رود بستری ترک خورده به یادگار مانده است و نه تنها مردمان دیار نصف جهان بلکه گردشگران بار دیگر در اندوه آب حیران و بهت زده‌اند. دیگر خبری از پرواز روح نواز مرغان زاینده‌رود نیست. گویی واژه نیز در توصیف این غم سترگ بی‌آبی شما به بن‌بست رسیده است. این حقیقت تلخ را که هر بار زاینده‌رود به یغما می‌رود، می‌توان از گوشه نشستن‌های کهن‌سالان در فکر فرو رفته تا جوانانی که تا همین چند روز گذشته هم‌زمان با بازگشایی زاینده‌رود سر از پا نمی‌شناختند و در کنار پل‌های سی و سه پل و خواجهو یافت. باری، همه و همه و حتی گردشگران از جاری نبودن آب در زاینده‌رود غمگینند و از داغ فراق می‌سوزند.

پس از ۱۸ ماه خشکی رودخانه زاینده‌رود، هشتم بهمن دریاچه سد زاینده‌رود باز شد و جریان آب به مدت ۲۰ روز ادامه داشت. آی زاینده‌رود که از ساعت یک بامداد روز دوشنبه هشتم بهمن به منظور استفاده کشاورزان برای کشت این دوره بازگشایی و آب در بستر این رودخانه در کلان‌شهر اصفهان جاری شده بود، بامداد یکشنبه ۲۸ بهمن کاهش یافت تا بخش وسیعی از این رود به ویژه در منطقه کلان‌شهر اصفهان با خشکی مواجه شود.

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان در این خصوص گفت: بازگشایی دوره‌ای و چند روزه آب نشان می‌دهد که می‌توان با برنامه‌ریزی و تدبیر این رودخانه را احیاء و جریان آن را دائمی کرد.

ناصر حاجیان افزود: جاری‌سازی رودخانه برای ۲۰ روز و اختصاص بیش از ۱۰۰ میلیون متر مکعب آب برای کشت پاییزه کشاورزان اگرچه در زمان مناسب و مطلوب انجام نشد، اما نشان می‌دهد که می‌توان با برنامه‌ریزی مناسب شاهد جریان این رودخانه بود. وی ادامه داد: در نوبت دوم آبیاری برای کشت کشاورزان که بهار سال آینده انجام می‌شود، باید حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون متر مکعب آب را در یک دوره زمانی ۶۰ تا ۷۰ روزه رها کرد، به این معنا که در صورت برنامه‌ریزی روزهای بیش‌تری

از سال شاهد زاینده رود جاری خواهیم بود.

به گفته او با اجرای طرح‌های آبی، جلوگیری از برداشن‌های بی‌رویه، صرفه جویی و مدیریت صحیح، این رودخانه احیاء خواهد شد. حاجیان با تأکید بر این‌که بحران آب در کشور باید به‌صورت یک موضوع ملی لحاظ شود، اظهارداشت: برای حل موضوع زاینده رود باید از هرگونه ناهماهنگی و مقابله افراد با یکدیگر اجتناب کرد و علم و عدالت را محور حل مسأله قرار داد. این استاد دانشگاه تأکید کرد: با تفکری که مشکلی را به وجود آورده نمی‌توان همان مشکل را حل کرد، بنابراین باید مدیرانی را برگزید که توانایی حل مشکل را از حیث اجرایی و علمی داشته باشند. همچنین این مدیران باید مشاوران کاردان و خبره داشته باشند. این پژوهشگر حوزه آب تصریح کرد: استفاده از طرح‌هایی که قرن‌ها در این منطقه اجرا شده و هیچ مشکلی نداشته که طومار شیخ بهایی بهترین آن به شمار می‌رود، ضروری و مهم است، به‌ویژه این‌که کشاورزان خود بهترین تحلیلگران مسائل آب محسوب می‌شوند و استفاده عملی از دانسته‌های آنان نقش کلیدی در رفع مشکلات ایفا خواهد کرد. وی اضافه کرد: کشاورزان روش‌های مختلف آبیاری، لوله و کانال‌کشی و دیگر مباحث مربوط به آب را می‌شناسند و بی‌شک استفاده از تجربیات آن‌ها که طی سال‌ها به آن‌ها رسیده، مفید است. این محقق به ضرورت پرداخت خسارت کشاورزان اشاره کرد و افزود: هر هکتار زمین بالغ بر ۵۰ میلیون ریال درآمد دارد، اما در چند سال اخیر کشاورزان نتوانستند کشت کنند و متضرر شدند. حاجیان با تأکید بر این‌که جریان آب در رودخانه از حیث گردشگری نیز اهمیت دارد، گفت: حفظ آثار تاریخی اصفهان و حضور بیش‌تر گردشگران ارتباط نزدیکی با جریان زاینده‌رود دارد. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اصفهان به تأثیر جریان‌داشتن زاینده‌رود در روحیه مردم اشاره و خاطرنشان کرد: روزهای نخستینی که آب در رودخانه رها شد، خیابان‌های مشرف به پارک‌ها و رودخانه شلوغ و مردم مانند روز سیزده بدر در طبیعت حضور داشتند و این حکایت از افزایش شور و نشاط مردم دارد. به گزارش «سبزینه»، عده‌ای از کشاورزان و باغداران مناطق شرق اصفهان از جمله زیار، ورزنه، اژیسه،

کراچ، برآن شمالی و جنوبی و خوراسگان با جمعیتی بالغ بر ۳۰۰ هزار نفر و شهرستان‌های غربی شامل نجف‌آباد، فلاورجان، خمینی‌شهر، لنجان و مبارکه پیش‌تر، در چند سال اخیر و امسال در چند نوبت با حضور در نقاط مختلف استان، رسیدگی به وضعیت حقابه خود از زاینده‌رود، حل مشکلات معیشتی و جاری‌سازی این رودخانه را خواهان شدند. حوضه زاینده‌رود از دو استان اصفهان و چهارمحال و بختیاری تشکیل شده که ۹۳ درصد از مساحت و ۹۸ درصد از جمعیت زیر پوشش این حوضه در اصفهان و هفت درصد از مساحت و دو درصد از جمعیت زیر پوشش آن در استان چهارمحال و بختیاری قرار دارد. زاینده‌رود و تالاب گاوخونی در نبود آب در سال‌های آینده به تأکید کارشناسان به یکی از چالش‌های زیست‌محیطی کشور و فلات مرکزی ایران تبدیل می‌شوند. این رود بزرگ‌ترین رودخانه منطقه مرکزی ایران است که از کوه‌های زاگرس مرکزی به‌ویژه زرد کوه بختیاری سرچشمه گرفته و در کویر مرکزی ایران به سمت شرق پیش می‌رود و به تالاب گاوخونی در شرق اصفهان می‌ریزد، اما این رودخانه که علاوه بر جاذبه تفریحی و فرهنگی، همواره نقشی موثر در کشاورزی و اقتصاد منطقه به‌ویژه شرق اصفهان و هستی تالاب گاوخونی داشته، به علت تغییرات اقلیمی، خشک‌سالی‌های متوالی، تراکم جمعیت و افزایش برداشت بی‌رویه به یک رودخانه فصلی تبدیل و در محل پایین‌دست در فصول گرم به‌ویژه تابستان با خشکی مواجه است.

ایجاد صنایع آب بر، بار اضافی بر دوش فلات مرکزی - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۵

اصفهان- ایرنا- استقرار صنایع آب بر به ویژه در مناطق مرکزی و خشک با توجه به کمبود آب و بدون در نظر گرفتن معیارهای ضروری ایجاد واحدهای نظیر حمل و نقل، منابع ارزان و نزدیکی به مراکز صادراتی سبب شد تا این مراکز صنعتی با مشکلات مواجه شوند.

ایجاد صنایع آب بر، بار اضافی بر دوش فلات مرکزی

به گزارش ایرنا، به تاکید صاحب‌نظران امر در زمان حاضر کلید توسعه پایدار اقتصادی ایران در بخش صنعت، معدن و گردشگری با افزایش بهره‌وری به ازای آب مصرفی است. برآیندها نشان می‌دهد که آمایش سرزمین مناسب برای استقرار صنایع از نظر منابع آبی و تراکم جمعیت در استان‌ها در نظر گرفته نشده است.

کارشناسان امر بر این باورند خشکسالی واقعیت اقلیم ایران است، این پدیده به دلیل رشد نیازهای آبی کشور در بخش‌های مختلف در سال‌های آتی شدت خواهد یافت.

بر اساس آمارهای رسمی میزان منابع آب تجدیدپذیر کل ایران ۱۳۰ میلیارد مترمکعب است که از این مقدار حدود ۸۳ میلیارد مترمکعب آن (۹۳ درصد) به بخش کشاورزی، ۵.۵ میلیارد مترمکعب (۶ درصد) به بخش خانگی و بقیه به بخش صنعت و نیازهای متفرقه دیگر اختصاص دارد.

ایران دارای رتبه چهارم از بین ۴۵ کشوری است که در معرض خشکسالی شدید قرار دارد، در بازه ۱۲۰ ماه اخیر منتهی به تیرماه سال جاری، ۹۷ درصد مساحت ایران به خشکسالی 'انباشته و بلندمدت'

دچار شده است و همین موضوع وضعیت ذخیره آبی کشور را در مناطق مختلف را نشان می‌دهد.

بر این اساس، حدود ۹۷ درصد از مساحت کشور با درجات مختلف خشکسالی بلند مدت مواجه هستند که از این میان ۵.۵ درصد خشکسالی خفیف، ۲۸.۵ درصد دچار خشکسالی متوسط، ۵۰ درصد

خشکسالی شدید و ۱۳ درصد با خشکسالی بسیار شدید را تجربه می‌کنند و فقط سه درصد از مساحت کشور دارای ترسالی ضعیف و یک درصد ترسالی متوسط و بقیه نواحی از شرایط نرمال هستند.

در واقع میزان آب تجدید پذیر کشور ۸۸ میلیارد متر مکعب و میزان مصرف ۹۷ میلیارد متر مکعب است که این زنگ خطری برای منابع آبی کشور است.

خشکسالی کشور بنا به اظهارات مسوولان امر در ۷۰ سال اخیر بی سابقه است و ایران همچنان در مرحله خشکسالی آب و هوایی قرار دارد، در این نوع خشکسالی با کم شدن نزولات جوی و کمبود آب های زیرزمینی و سطحی مواجه می شویم.

بر اساس گزارش موسسه بین المللی مدیریت آب (IWMI) کشور ایران باید بتواند برای حفظ وضع فعلی خود تا سال ۲۰۲۵، ۱۱۲ درصد به منابع آب قابل استحصال خود بیفزاید، تحقق این مهم نیازمند مدیریت هوشمندانه مصرف آب در بخش آشامیدنی، کشاورزی، خانگی و صنعت است. این در حالی است که بنا به اظهار کارشناسان، نیمی از صنایع بزرگ در نقاط خشک ایران واقع شده‌اند، اگرچه بخش صنعت نقش کمتری در بروز و تشدید بحران آب کشور دارد اما مهم ترین مشکل در این بین استفاده غیر اصولی از ذخایر آبی کشور است.

به گفته مسوولان ۴۳۰ خوشه صنعتی در کشور شناسایی شده که از این تعداد ۳۶ خوشه در حال اجرا، ۱۶ خوشه امکان سنجی و کار ۹۰ خوشه به اتمام رسیده است.

بر اساس آمار موجود بالاترین سهم مصرف آب در میان گروه های فعالیت صنعتی در بخش 'صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی' است و پس از آن 'صنایع مواد غذایی و آشامیدنی' و 'تولید فلزات اساسی' در مجموع بیش از ۴۰ درصد آب مصرفی صنعت را استفاده می کنند.

صنایع کاغذسازی، پالایشگاه ها، صنایع مرتبط با تولید سوخت هسته ای و تولید زغال کک در ردیف های بعدی قرار دارند.

صاحب‌نظران معتقدند مکان‌یابی غیر کارشناسی، احداث غیر اصولی و نسنجیده واحدهای صنعتی در برخی نقاط کشور، تشدید کمبود آب را به دنبال داشته است.

آنان نبود تکنولوژی به روز در صنایع آب‌بر، احداث این صنایع در مناطق خشک و کویری ایران بدون برنامه ریزی برای تامین آب و اعمال فشار بر مسوولان برای برداشت از سهم آب مصرفی مردم و کشاورزان را از دیگر مشکلات این بخش بر شمرده اند.

این در حالی است که در سال‌های اخیر بزرگ‌ترین صنایع فولاد و آهن کشور در بسیاری از نقاط خشک مانند اصفهان، یزد و کرمان استقرار یافته اند که به دلیل مصرف بالای آب بر بحران آب این مناطق تاثیر مستقیم گذاشته اند، از این رو احداث چنین تأسیساتی در فلات مرکزی کشور به مساله چالش بر انگیز تبدیل شده است.

اگر چه برخی صاحب‌نظران، استقرار صنایع بزرگ کشور در طول دهه‌های اخیر در فلات مرکزی را به امنیت آن مرتبط دانسته اند اما پیامدهای بلند مدت استقرار این صنایع مانند تنش‌ها و بحران‌های آبی و مطرح شدن راهکارهای نو مانند انتقال آب از جنوب کشور به این صنایع و یا انتقال صنایع به حاشیه نقاط پرآب، به اعتقاد متخصصان امر، این پرسش را در ذهن تداعی می‌کند که آیا هزینه تامین امنیت این صنایع از چنین هزینه‌های کنونی بیشتر بود؟

بنابراین نخست چرایی تمرکز صنایع سنگین فولاد و ذوب آهن کشور در فلات مرکزی و سپس ضرورت انتقال این صنایع به سواحل خلیج فارس با توجه به تشدید مستمر بحران آب و سیطره تبعات آن بر ساکنان شهرهای فلات مرکزی ۲ مساله مهم است که کارشناسان و صاحب‌نظران نسبت به آن هشدار داده اند.

به عقیده آنان، کاهش منابع آب مورد نیاز این صنایع، مصرف گسترده آب آشامیدنی شهری بدون توجه به هزینه‌های سنگین تامین آن و نبود استفاده اصولی و هدفمند از پساب پیامدهای خطرناک تمرکز صنایع در نقاط خشک کشور است.

بسیاری از کارشناسان بر این باورند که نبود برنامه ریزی دقیق و اتخاذ تصمیمات غیر کارشناسی بخش صنعت در طول سال های متمادی بر مشکل کم آبی دامن زده است، به طوری که امروز توسعه بدون برنامه ریزی این صنایع بر دوش فلات مرکزی سنگینی می کند.

در این میان ، تصویب قانون تعیین تکلیف چاه های آب فاقد پروانه، در دولت پیشین راه را برای قانونی شدن و پروانه دار شدن ده ها هزار چاه غیرقانونی که در شهرک های صنعتی حفر شده باز کرد که این امر افت شدید سطح سفره های زیر زمینی همچنین بر هم زدن تعادل اکوسیستم محدوده جغرافیایی استقرار صنایع را به دنبال داشته است.

اصفهان پس از یزد، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان یکی از استان هایی است که در سال جاری بطور جدی با پدیده خشکسالی روبروست.

بررسی گزارش های وضعیت آب و خشکسالی بیانگر این است که استان اصفهان بدترین روزهای خشکسالی در مقایسه با میانگین ۴۰ سال اخیر را تجربه می کند.

شدت این پدیده در مرکز، شرق و جنوب شرقی اصفهان بیشتر از دیگر نقاط این استان است، به گونه ای که ۶۴ درصد از مساحت استان دچار خشکسالی و ۲۲.۵ درصد گرفتار خشکسالی شدید و بسیار شدید است.

اصفهان علاوه بر خشکسالی با چالش زیست محیطی نیز مواجه بوده و به وجود آمدن کانون های تولید ریزگرد در اطراف اصفهان، این کلانشهر را به یکی از آلوده ترین و غبارآلوده ترین مناطق کشور تبدیل کرده که این تنها گوشه ای از تبعات استقرار صنایع بزرگ در اصفهان است.

اکنون از یک هزار و ۴۰۰ میلیون مترمکعب حجم سد زاینده رود تنها ۱۳۵ میلیون مترمکعب یعنی ۹ درصد آن آب دارد، همچنین علاوه بر طرح هایی که برای احیای زاینده رود مطرح شده اما تغییرات اقلیم و نیز کمبود بارش ها احیای این رودخانه را با مشکلاتی مواجه کرده است.

به باور کارشناسان امر، اصفهان درست در بدترین شرایط کم آبی، به دلیل استقرار صنایع بزرگ آب

بر ، با تهدیدهای جدی رو به روست به طوری که به گفته مدیرعامل شرکت آب منطقه ای اصفهان در حالی که آب های زیرزمینی از منابع راهبردی (استراتژیک) کشور است اکنون حدود ۴۰۰ میلیون متر مکعب از این ذخیره راهبردی در استان برداشت می شود که نقش صنعت نیز در این مقوله بسیار پر رنگ است.

**** منابع آبی با استقرار صنایع به قهقرا می رود**

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت در سال جاری در همایش تخصصی امکان سنجی بهره گیری از ظرفیت های دریای عمان در تامین آب کشور در این خصوص اظهارداشت: برخی صنایع آب بر را در فلات مرکزی و مناطق کم آب مستقر کردیم که ادامه این روند کشور را در زمینه منابع آبی به قهقرا می برد.

به گزارش ایرنا، برات قبادیان افزود: وقتی منابع آب بر و انرژی بر در فلات مرکزی و استان های کم آب مستقر می شود، این نشان از بی دقتی ما در مدیریت دارد.

وی ادامه داد: در دنیا آب به آب معدنی، آشامیدنی ، بهداشتی، کشاورزی و صنعت تقسیم می شود در حالی که که تعریف ما از آب فقط همان آب است و هر وقت هم که مشکل کم آبی مطرح می شود می گوئیم ایران کشوری کم آب است بدون اینکه تلاشی برای جبران آن بکنیم.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: نزولات آسمانی ۴۰۰ میلیارد متر مکعب در سال است که از این میزان ۷۰ درصد آن تبخیر می شود و فقط ۳۰ درصد را در اختیار داریم که استفاده کنیم؛ بنابراین باید با مدیریت صحیح به طور درستی از این میزان آب در اختیار بهره برداری کنیم.

وی با بیان اینکه میزان مصرف آب در ایران ۹۶ میلیارد متر مکعب و ذخیره پشت سدها ۳۸ میلیارد متر مکعب است ، افزود: اکنون مدیریت منابع آبی به روش های سنتی جواب نمی دهد.

وی اظهارداشت: سیاست نادرست توسعه یکی از اتفاقات ناخوشایندی است که در کشور رخ داده

است به عنوان مثال تلاش می کنیم در زمینه تولید گندم و یا دانه های روغنی خودکفا شویم اما به چه قیمتی، هندوانه می کاریم تا صادر کنیم در حالی که هر یک کیلو هندوانه به ۴۰۰ لیتر آب نیاز دارد، کدام عقل سلیمی آنرا قبول می کند.

قبادیان گفت: بنابر اعلام مجامع بین المللی اگر میزان برداشت آب یک کشور از منابع تجدیدپذیر آن بیشتر از ۴۰ درصد باشد آن کشور با بحران روبرو می شود در حالی که ما بسیار بیشتر از این برداشت می کنیم، در واقع سیاست گذاری و مدیریت نادرست منابع مشکلاتی را به وجود آورده است.

**** انتقال آب مشکل صنایع را حل نخواهد کرد**

قبادیان ادامه داد: برخی افراد از مشکلات آب و محیط زیست در کشور به عنوان بحران یاد می کنند در حالی که به نظر من این آبر بحران است و تا زمانی که چنین چالش هایی در کشور باشد دیگر به هیچ دشمنی نیازی نیست.

معاون وزیر صنعت معدن و تجارت اضافه کرد: سالانه در کشور ۳۰ تا ۴۰ میلیارد متر مکعب فاضلاب تولید می شود که با توجه به بحران کم آبی و خشکسالی فقط حدود پنج درصد آن بازیافت و دوباره به چرخه بر می گردد در حالی که در برخی از کشور این رقم بازگشت ۹۰ درصد است. وی اظهارداشت: در وزارت صنعت، معدن و تجارت تصفیه فاضلاب را در دستور کار قرار دادیم و قرار است با استفاده از فناوری های روز دنیا و تجربه جهان با جدیت به آن بپردازیم.

معاون وزیر صنعت معدن و تجارت تاکید کرد: تا زمانی که نگاه ها و نحوه مدیریت منابع آبی از سنتی به مدرن تغییر نکند حتی با انتقال آب هم نمی توانیم کاری از پیش ببریم و مشکلی حل نخواهد شد.

قبادیان با اشاره به نگاه مسوولان بر تولید و اشتغال تصریح کرد: کلید توسعه پایدار اقتصادی ایران در بخش صنعت، معدن و گردشگری با افزایش بهره وری به ازای آب مصرفی است.

قبادیان افزود: تدوین استانداردهای آب برای مناطق مختلف، تغییر پارادیم مدیریت عرضه و تقاضا از سنتی به مدیریت با رویکرد توسعه پایدار، به حداقل رساندن میزان مصرف آب، بازیافت و در آخر استفاده از ظرفیت های خلیج فارس و دریای عمان می تواند راه های خروج از بحران آب در کشور باشد بدون اینکه به انتقال آب نیازی باشد.

**** صدور مجوز فعالیت صنایع آب بر در شهرهای ساحلی**

معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست خرداد امسال در نشست مشترک درباره آلودگی هوا و گرد و غبار اظهارداشت: مجوز فعالیت صنایع آب بر تنها در شهرهای ساحلی کشور صادر می شود.

به گزارش ایرنا، عیسی کلاتتری افزود: یکی از عوامل بروز کم آبی در برخی از استان های کشور از جمله اصفهان، تبریز و مرکزی، توسعه صنایع آب بر در این استان ها و نبود آمایش سرزمینی در کشور است.

وی ادامه داد: اکنون ۸۰ درصد جمعیت کشورهای دنیا در سواحل این کشورها مستقر شده اند در حالی که تنها ۲ درصد جمعیت مردم ایران در سواحل جنوبی ساکن هستند که انتقال صنایع آب بر به این سواحل نقش مهمی در افزایش جمعیت در این نقاط به همراه دارد.

*** وضعیت کنونی حوضه زاینده رود بحرانی است**

مدیر سد و نیروگاه زاینده رود آب منطقه ای اصفهان در گفت و گو با ایرنا، اظهارداشت: با توجه به خشکسالی، تغییرات اقلیم و کاهش رطوبت خاک، وضعیت کنونی حوضه زاینده رود بحرانی است. محمود چیتیان افزود: میزان بارش ها در محل شاخص کوهرننگ (کوه های زاگرس مرکزی) در زمان حاضر خوب است اما با توجه سیر خشکسالی، تغییرات اقلیم و رطوبت خاک، این حوضه در شرایط

بحرانی قرار دارد.

مدیر سد و نیروگاه زاینده رود آب منطقه ای اصفهان ادامه داد: با توجه به بارگذاری های زیادی که روی حوضه زاینده رود انجام شده، تامین آب جدید (آب بین حوضه ای) ضروری است. وی با اشاره به این که منابع آب صنایع باید تامین شود، گفت: استفاده از پساب بعنوان یک منبع دائمی برای صنایع باید مورد توجه قرار گیرد. چیتیان تصریح کرد: آب رودخانه یک منبع غیردائمی اما پساب یک منبع دائمی است و صنایع بزرگ برای رفع نیاز آبی خود باید پساب را بازیابی و به اندازه استاندارد استفاده کنند. وی صرفه جویی در همه مصارف اعم از آشامیدنی، صنعتی و کشاورزی در شرایط کنونی را ضروری و اجتناب ناپذیر دانست.

****نبود آمایش سرزمین برای استقرار صنایع**

مدیر سد و نیروگاه زاینده رود آب منطقه ای اصفهان در ادامه یادآور شد: آمایش سرزمینی مناسبی برای استقرار صنایع از نظر منابع آبی و تراکم جمعیت استان اصفهان در نظر گرفته نشده است. بهشت آباد، طرح انتقال آب از استان چهارمحال و بختیاری به استان اصفهان است که طبق آن قرار است با احداث سدها و تونل هایی، سالانه حدود یک میلیارد مترمکعب آب به فلات مرکزی ایران انتقال داده شود.

حوضه آبریز زاینده رود دارای ۲۶ هزار و ۹۱۷ کیلومتر مربع است که ۹۲.۹ درصد آن در استان اصفهان و ۷.۱ درصد در استان چهارمحال و بختیاری قرار دارد، زاینده رود به طول بیش از ۳۶۰ کیلومتر، بعنوان بزرگترین رودخانه منطقه مرکزی ایران از کوه های زاگرس مرکزی سرچشمه می گیرد و در نهایت به تالاب بین المللی گاوخونی در شرق اصفهان می ریزد.

****بیشتر صنایع اصفهان، اعتبار طرح های آبی را پرداخت نکردند**

به گفته مدیرعامل شرکت آب منطقه ای اصفهان بر اساس مصوبه های کارگروه استانی سازگاری با کم آبی مقرر بود صنایع آب بر استان، اعتبار طرح های این کارگروه را تامین کنند که تاکنون بیشتر آنها به تعهد خود عمل نکرده اند.

مسعود میرمحمدصادقی در جلسه اخیر کارگروه استانی سازگاری با کم آبی در استانداری اصفهان، افزود: بر اساس مصوبه این کارگروه مقرر شد چهار هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال اعتبار از محل ما به ازای تامین آب پایدار برای صنایع آب بر استان برای اجرای طرح ها و برنامه های سازگاری با کم آبی پرداخت شود.

وی ادامه داد: بنابراین هر کدام از صنایع استان که میزان آب مصرفی آنها بیشتر از ۱۰۰ هزار متر مکعب است متناسب با میزان مصرف آب، باید هزینه ای را به صندوق مربوط به کارگروه سازگاری با کم آبی پرداخت کنند.

به گفته وی همچنین مقرر بود قراردادی با صنایع آب بر استان منعقد شود تا آنها این هزینه ها را به صورت اقساط پرداخت کنند که تاکنون این قرارداد فقط با سه واحد صنعتی بسته شده است.

میرمحمدصادقی خاطرنشان کرد: این سه واحد صنعتی تاکنون در مجموع ۸۰۰ میلیارد ریال پرداخت کردند و یکصد میلیارد ریال سازمان برنامه و بودجه برای پرداخت خسارت خشکسالی به کشاورزان به این صندوق واریز کرده که در مجموع ۹۰۰ میلیارد ریال شده است.

وی با اشاره به اینکه مقرر بود این اعتبار برای سه محور اصلی تعدیل آسیب های اجتماعی و اقتصادی در حوضه آبریز زاینده رود، طرح انتقال پساب برای مصارف کشاورزی شرق اصفهان و ساماندهی رودخانه زاینده رود هزینه شود، افزود: تاکنون از اعتبار پیش بینی شده ۹۰۰ میلیارد ریال پرداخت شده که از آن ۵۰۳ میلیارد ریال برای خسارت کشاورزان، ۲۴۳ میلیارد ریال برای آبرسانی سیار و نجات باغ ها و ۵۰ میلیارد ریال برای تامین بذر هزینه شده است.

*** صنایع به تعهدات خود عمل کنند**

به گفته رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اصفهان در این جلسه کارگروه سازگاری با کم آبی به مدیریت استان ها اجازه داده است که در ازای آبی که صنایع از منابع آبی استفاده می کنند، آب بها گرفته و صرف مصوبه های مورد تایید استان شود.

به گزارش ایرنا، نعمت الله اکبری افزود: با محاسبه های انجام شده مشخص شد که می توان اعتبار چهار هزار و ۵۰۰ میلیارد ریالی از صنایع استان اصفهان برای اجرای مصوبه های کارگروه سازگاری با کم آبی تامین کرد که تاکنون ۹۰۰ میلیارد آن وصول شده است.

وی با تاکید بر اینکه همه صنایع آب بر مکلف به امضای قرارداد برای پرداخت این آب بها هستند، تصریح کرد: صنایع باید به تعهدات خود عمل کنند تا سه محور تعدیل آسیب های اجتماعی و اقتصادی در حوضه آبریز زاینده رود، طرح انتقال پساب برای مصارف کشاورزی شرق اصفهان و ساماندهی رودخانه زاینده رود پیش رود.

**** ضرورت انتقال صنایع فلات مرکزی به مکان مناسب**

یک کارشناس منابع آب در این خصوص به ایرنا گفت: استقرار برخی صنایع مانند فولاد و آهن در اصفهان به عنوان منطقه کم آب توجیه آمایشی ندارد.

ویدا صادقی راد با بیان اینکه بهترین راهکار برای رفع تعارض های ناشی از این موضوع برنامه ریزی بلند مدت برای انتقال این صنایع آب بر به محل های مناسب است، افزود: با توجه به تعارض های سیاسی و اجتماعی حاصل از کم آبی در این استان و سایر استان های همجوار آن ادامه استقرار این صنایع نه تنها مشکلی را حل نخواهد کرد بلکه کم آبی و نتایج حاصل از آن را تشدید خواهد کرد. این کارشناس با انتقاد از اینکه به اصل آمایش سرزمین در استقرار صنایع توجه نشده است، افزود: بر

اساس این اصل باید صنعت را در کنار آب ایجاد کنیم نه اینکه آب را برای انتقال به صنعت انتقال دهیم.

وی افزود: توسعه پایدار در هر منطقه فقط به ایجاد واحدهای صنعتی محدود نمی شود بلکه باید بررسی کرد بر اساس آمایش سرزمین در هر منطقه با توجه به شرایط زیست محیطی و توان سیستمی چه ظرفیت ها و مزیت هایی برای توسعه وجود دارد.

صادقی راد با اشاره به وجود ظرفیت های بالقوه اقتصادی فلات مرکزی مانند گردشگری و معدن خاطر نشان کرد: مادامی که بستر مساعد برای توسعه پایدار در این محدوده وجود دارد روی آوردن به صنایع و توسعه شهرک های صنعتی با وجود کم آبی عقلانی نیست و این مساله باید با ورود کارشناسان و ارائه راهکارهای دور اندیشانه بررسی و به طور اصولی حل شود.

به اظهار کارشناسان، نیمی از صنایع بزرگ در نقاط خشک ایران واقع شده اند که این مساله به دلیل رخداد بحران آب مهم ترین نقطه کشور را با چالش جدی مواجه کرده است.

استاد دانشکده منابع طبیعی دانشگاه صنعتی اصفهان گفت: وقتی صنایع ایجاد شود، جمعیت هم افزایش می یابد و در پی آن تامین آب آشامیدنی جمعیت و صنایع نیز افزایش خواهد یافت.

مهدی بصیری در گفت و گو با ایرنا جانمایی صنایع آب بر در ایران را راهبرد اشتباه و انتقال آب برای این واحدهای تولیدی به روش های مختلف از جمله طریق انتقال لوله را هزینه بر دانست.

وی اظهارداشت: با تدبیر اصولی و برنامه ریزی شده این صنایع می توانند در مکان های مناسب ایجاد شوند تا خسارتهای ناشی از آن منجمله زیست محیطی نداشته باشند.

این استاد دانشگاه تصفیه پساب را راهبرد دیگر تامین آب این صنایع اعلام و اضافه کرد: تصفیه پساب نیازمند فناوری روز و هزینه بر بوده که این امر مهم نیز کامل محقق نشده است.

بصیری یادآور شد: با توجه مشکلات فرارو، صنایع فولاد و ذوب آهن نیز در این مناطق روز به روز توسعه یافته است.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخیزداری سازمان جنگل‌ها: تنها ۲۰ درصد سیلاب‌ها با طرح

آبخیزداری کنترل می‌شود - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۶

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخیزداری سازمان جنگل‌ها گفت: در حال حاضر با اجرای طرح‌های آبخیزداری، ۲۸۰ میلیون مترمکعب معادل ۲۰ درصد از سیلاب کنترل و مدیریت شده است درحالی که بیشتر دشت‌های کشور سیل گیر هستند.

به گزارش ایسنا ابوالقاسم حسین پور در گردهمایی معاونان آبخیزداری منطقه ۳ در مرکز آموزش منابع طبیعی و آبخیزداری مازندران واقع در کلارآباد با بیان اینکه اتفاقاتی که امسال به علت جاری شدن سیل روی داد، اهمیت آبخیزداری کشور را پررنگ تر جلوه می‌کند، اظهار کرد: با وجود محدودیت‌هایی که در کشور وجود داشت اما به این موضوع به خوبی توجه شد.

وی با اشاره به اجرای مدل جدید آبخیزداری در سازمان جنگل‌ها گفت: اعتبارات موتور محرکه سازمان از محل صندوق ملی بوده است.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخیزداری سازمان جنگل‌ها با بیان اینکه در حال حاضر هم جایگاه سازمان ارتقا یافته است و هم بخش‌ها فعال شدند، اظهار کرد: در استان‌ها و شهرستان‌های دیگر نیز در قالب سند آبخیزداری، این حوزه فعال شده است.

حسین پور با اشاره به تحولات مناسب در ابعاد مختلف مردمی و پررنگ شدن اطلاع‌رسانی تصریح کرد: در صورتی که اعتبارات سال ۹۷ و ۹۸ افزایش چشمگیری پیدا کند بخش زیادی از عملکرد و انعکاس آن، مناسب این فعالیت‌ها خواهد بود.

وی مشارکت موثر مردم را در عرصه‌های منابع طبیعی از علل موفقیت در اجرای پروژه‌های آبخیزداری عنوان کرد و گفت: با کمک تسهیلگران تسری اقدامات موثری در بخش آبخیزداری و آبخیزداری اجرایی می‌شود.

وی با بیان اینکه کشور سیل خیز ما دچار بحران کم آبی است و می‌توان از فرصت سیلاب در طرح‌های آبخیزداری استفاده کرد، اظهار کرد: خسارت‌های سیل همراه نشان می‌دهد در صورتی که حتی یک ریال برای آبخیزداری هزینه شود چقدر می‌تواند اثربخشی داشته و در جلوگیری از خسارت‌ها تاثیرگذار باشد.

حسین پور اضافه کرد: در مکان‌هایی که شبکه سرشاخه گیر بوده میزان خسارت‌های سیل به حدود ۵۰ درصد کاهش یافته در حالی که در جاهای دیگر صد درصد بوده است.

وی با بیان اینکه در حال حاضر با اجرای طرح‌های آبخیزداری، ۲۸۰ میلیون مترمکعب معادل ۲۰ درصد از سیلاب کنترل و مدیریت شد در حالی که بیشتر دشت‌های کشور سیل‌گیر هستند، تصریح کرد: در قانون برنامه ششم توسعه سالانه ۵ درصد خدمت کشور به آبخیزداری اختصاص یافته و حدود ۴۰ هزار و ۸۰۰ قنات داریم که بیش از ۳۲ هزار رشته آن دایر است و مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران عنوان کرد؛ فقر تئوری در نظام بهره‌برداری از

آب کشاورزی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۶

حسین شیرزاد، مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران، گفت: در کشور ما علی‌رغم جدال کهنه کشاورزان با پدیده خشکی و خشک‌سالی، همچنان معرفت‌شناسی، ضرورت‌های پیاده‌سازی و استقرار نظام‌های بهره‌برداری، اهداف و هستی‌شناسی، مأموریت و جایگاه آن در خصوص روش‌شناسی مدیریت و بهره‌برداری از آب توصیف و تحلیل نشده و متأسفانه پیامدهای ناتوانی در تبیین نظری این مقوله همچنان بر موضوع مبانی حکمرانی آب، اصول آن و مدیریت مشارکتی آب که ازجمله الگوهای حکمرانی آب بوده و در طرح‌های مدیریت منابع مورد توجه است، توضیح داده نشده و جنبه‌های پراتیک و کاربردی آن با همه ضعف‌هایش بر مدیریت آب کشور سایه افکنده است. مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران با بیان این‌که با وجود گذشت قریب به دو دهه از طرح نظریه حکمرانی آب در کشور، تاکنون فاقد برنامه جامع عملیاتی پیاده‌سازی و استقرار نظام‌های حکمرانی و بهره‌برداری آب کشاورزی بوده‌ایم، گفت: مهم‌ترین دلیل آن عدم وحدت معرفت‌شناسی و روش‌شناسی بین دو وزارتخانه نیرو و جهاد کشاورزی در حوزه حکمرانی آب در کشور است. بی‌تردید آنچه در نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی تفوق تام دارد، استفاده عقلایی و منطقی از عوامل انسانی و محیطی و ترکیب این عوامل با امکانات آب و خاک، نیروی کار، سرمایه و تکنیک‌های موجود است. امروزه روشن است که امکان توصیه یک نوع نظام بهره‌برداری خاص به همه کشاورزان و تعمیم بخشی آن‌ها میسر نبوده و اصل تمایل و مشارکت کشاورزان، نقش کلیدی را در موفقیت هر نوع نظام بهره‌برداری ایفا می‌کند. در حقیقت استقرار نظام بهره‌برداری مطلوب، کارآمد و سازگار با شرایط اجتماعی، اقتصادی، اکولوژیکی، فرهنگی و حتی زیست‌محیطی هر منطقه، اساس تولید در کشاورزی و تسریع‌کننده فرآیند توسعه کشاورزی ملی است؛ بنابراین نظام‌های بهره‌برداری آب در برگیرنده تمامی مناسبات عرفی، حقوقی و

فرآیندهای فضایی است که با ساماندهی، مدیریت نیروها، منابع و عوامل تولید، امکان دستیابی به توسعه کشاورزی پایدار را فراهم می‌کند و فعالان بهره‌برداری از آب به آن دسته از کشاورزانی گفته می‌شود که از منابع آب و خاک به منظور تولیدات آبی کشاورزی بهره‌برداری می‌کنند. شیرزاد افزود: نظام‌های بهره‌برداری آب کشاورزی شامل مجموعه‌ای از فنون و رویه‌های قانونی، عرفی و فنی در زمینه تأمین، انتقال و توزیع آب بین بهره‌برداران به منظور نحوه تأمین نیاز آبی گیاهان و روش‌های حفظ و نگهداری و توسعه منابع و تأسیسات و تجهیزاتی است؛ بنابراین در نظام بهره‌برداری آب کشاورزی باید تمامی ذی‌نفعان، ذی‌مدخلان و نیروهای آگونیستی و آنتاگونیستی را در یک مجموعه در حال تکامل و در بستری تاریخی مورد مذاقه قرارداد.

از منظر حقوقی، ضرورت‌های تقویت نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی و آب در سیاست‌های کلی نظام در بخش کشاورزی ابلاغی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۱/۹/۲۹ با محوریت ساماندهی و اصلاح ساختار و نظام‌های بهره‌برداری بخش کشاورزی و رعایت اندازه‌های فنی-اقتصادی واحدهای تولیدی آمده است. همچنین در برخی از قوانین خاص مثل قانون تشکیل شرکت‌های سهامی زراعی، قانون تعاونی کردن تولید و یکپارچه‌سازی اراضی، قانون جلوگیری از خردشدن اراضی و ایجاد قطعات فنی و اقتصادی قانون گسترش کشاورزی در قطب‌های کشاورزی و قانون ایجاد شرکت‌های بهره‌برداری در اراضی پایاب سدها نیز این مقوله مطرح است. از سویی تبیین نظری نظام‌های بهره‌برداری آب کشاورزی از واقعیات ناگزیر و ساختاری کشاورزی کشور، مانند کوچک بودن قطعات و پراکندگی اراضی و غیراقتصادی بودن سرمایه‌گذاری در این نوع اراضی، شدت تغییر کاربری در اراضی کشاورزی، ضعف دانش فنی و دیدگاه‌های پایداری منابع در میان بهره‌برداران، ضرورت‌های افزایش بهره‌وری و حفاظت کمی و کیفی منابع آب و خاک، نهادینه کردن مشارکت بهره‌برداران و ذی‌نفعان کشاورزی از طریق استقرار و ساماندهی نظام‌های بهره‌برداری از آب کشاورزی، واگذاری امور مالکیت مدیریت، بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آب و آبیاری، اعمال مدیریت تقاضا و تحویل حجمی

آب، همراه با کنترل و نظارت بر حفاظت و بهره‌برداری از منابع آب زیرزمینی و سطحی و کاهش هزینه‌های دولت در مدیریت، بهره‌برداری، نگهداری و حفاظت شبکه‌های آبیاری تأثیر و نشأت می‌پذیرد. به‌خصوص توجه ویژه به ارزش اقتصادی آب و تأمین آب متناسب با نیاز آبی محصول و الگوی کشت و کاهش زیان‌های اقتصادی ناشی از اختلافات و درگیری‌های مربوط به آب و... به‌همراه کاهش هدررفت آب در انتقال، توزیع و حتی سطح مزرعه و در نهایت تلفیق مدیریت آب در قالب نظام‌های بهره‌برداری و پرهیز از تشکل‌های موازی از عمده‌ترین مواردی است که نیاز به تبیین دقیق نظری دارند. مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران با تأکید بر این‌که هنوز نتوانسته‌ایم چشم‌انداز روشنی از آثار ساماندهی نظام‌های بهره‌برداری آب و کشاورزی را در اذهان جامعه بهره‌برداران تبیین کنیم، خاطرنشان کرد: افزایش درآمد کشاورزان و ارتقای معیشت زندگی در سطح روستا، دستیابی به مدیریت پایدار منابع و تأسیسات آب و آبیاری، تسریع در یکپارچه‌سازی و یکجا زراعی، استقرار الگوی مدیریت مشارکتی آبیاری به‌وسیله خود زراعتان، افزایش بهره‌وری منابع آب و خاک در اراضی کشاورزی و پایداری و استمرار اجرای طرح سامانه‌های نوین آبیاری که با صرف هزینه‌های زیاد در حال تکمیل است، نیاز به گفت‌وگوی ملی با جامعه بهره‌برداران کشاورزی کشور دارد. از نظر تحلیل تمام‌گرایانه و از منظر تئوریک، مدیریت جامعه بهره‌برداری از منابع آب در سطح شبکه نمی‌تواند و نباید از ارکان بهره‌برداری کشاورزی مجزا شود؛ زیرا در پایه‌ای‌ترین سطح تصمیم‌گیری، سیاست‌گذاری و اجرای نظام آبیاری در سطح مزرعه گروه‌های زراعی-آبی یا هم آب قرار دارند. وی افزود: گروه هم‌آب، مرکب از بهره‌برداران از یک منبع آبی مشترک است که معمولاً در یک صحرا یا عرصه بهره‌برداری مجاور و نزدیک به هم قرار دارند و فعالیت می‌کنند و کلنی‌های هم‌سودی را تشکیل می‌دهند و مشارکت بهره‌برداران در درون این کلونی‌های هم‌سود بی‌شک در چارچوب حکمرانی آب مفهوم می‌یابد؛ به عبارت دیگر نظریه حکمرانی آب ناظر بر طیف وسیعی از سیستم‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و مدیریتی است که برای توسعه و مدیریت منابع آب

و تحویل خدمات آب در سطوح مختلف جامعه به کار می‌رود. مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران در ادامه درباره «حکمرانی آب» و اهمیت آن گفت: به زبان ساده‌تر حکمرانی آب مجموعه‌ای از سیستم‌هایی است که ناظر بر تصمیم‌گیری مرتبط با بهره‌برداری، توسعه و مدیریت آب دلالت است؛ از این رو حکمرانی آب در مورد نحوه تصمیم‌گیری (چگونه، توسط چه کسی و تحت چه شرایطی)، از خود تصمیمات مهم‌تر است. پافشاری من بر تبیین تئوریک، دقیقاً بر محور فعالان اثرگذار در فراگرد حکمرانی آب متمرکز است. حکمرانی آب شیوه‌ای است که اجرای مدیریت منابع آب و سایر منابع طبیعی را از نظر تخصیص سطح تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌های نظارتی پوشش می‌دهد و به‌طور گسترده، نهادهای رسمی و غیررسمی را به مشارکت در اهم قدرت دعوت می‌کند؛ اما همچنان مشکل ما مسأله تسهیم قدرت در فرآیند مشارکت است و مدیریت مشارکتی آب و انتقال مدیریت آبیاری ملازمه‌ای تنگاتنگ با شیوه تسهیم قدرت دارد. مدیریت مشارکتی آب، مشارکت آگاهانه آزادانه تمامی ذی‌نفعان در فرآیند تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، اجرا، پایش و نظارت در مدیریت آب، در قالب یک‌نهاد مردمی و الگوی مناسب نظام بهره‌برداری است که با کمک فنی کارشناسان آشنا با رهیافت مشارکت و متخصص شیوه‌ها و فنون تسهیلگری صورت می‌گیرد. بدیهی است برای انجام موفقیت‌آمیز این مهم، اعتمادسازی بین کشاورزان و دستگاه‌های اداری ذی‌ربط و حمایت‌های دستگاه‌های دولتی از آن، یک ضرورت و الزام است. مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران مدیریت آبیاری را توافق گروه‌های هم‌سود و ذی‌ربط (بخش دولتی و کشاورزان) دانست و عنوان کرد: در واقع مدیریت آبیاری، توافق گروه‌های هم‌سود و ذی‌ربط (بخش دولتی و کشاورزان) بر سر چگونگی جابه‌جایی تمام یا بخشی از مسئولیت‌ها و اختیارات مربوط به مدیریت شبکه‌های مدرن آبیاری و با هدف رفع یا کاهش مسائل و مشکلات به‌وجود آمده، ناشی از مدیریت دولتی بر سامانه‌های آبیاری، تحت عنوان انتقال مدیریت آبیاری است که در این توافق هر یک از گروه‌های ذی‌ربط متعهد به اجرای توافق به‌عمل آمده می‌شوند. شیرزاد عنوان کرد: چند ملاحظه اساسی وجود دارد که ساماندهی

گروه‌های هم‌آب در سطح مزارع، مؤسسات بهره‌برداری کشاورزی و آب (توآمان) در سطح چند روستا و شکل‌های آب‌بران در سطحی بالاتر را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد؛ نخست آن‌که شواهد بی‌انگیز افزایش روند خردی اراضی کشاورزی است. در چند دهه اخیر معضل خردی اراضی کشاورزی به معضلی عمومی تبدیل شده است. پیداست که در حالت خردی اراضی و قطعات، تولید ناپایدار گشته و طرح‌های مدیریت منابع در سطح دشت‌ها و عرصه‌های کشاورزی فاقد متولی محلی و بومی خواهد بود. دوم درک این‌که گروه‌های هم‌آب دارای ماهیت خودجوش، ویژگی فرهنگی محلی بودن و برخورداری از ظرفیت‌های بومی و سرمایه اجتماعی هستند. این مشخصه‌ها زمانی که با ترویج و اشاعه دانش فنی نوین بهره‌برداری و حفظ و نگهداری شبکه‌ها و... منابع آب توسط مروجان و تسهیلگران محلی توأم شود، به تثبیت مدیریت مشارکتی آب منجر خواهد شد، حتی می‌توان برای تمامی سطوح بهره‌برداری کشاورزی سازکارهای مناسب اجرایی مدیریت آبیاری در نظر گرفت. مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران با بیان این‌که تمسک به این سازکارها ضمن نظم بخشیدن به مدیریت تقاضا موجبات برخورداری از امکانات و تسهیلات قانونی را در مورد بهره‌برداران آب فراهم می‌سازد، گفت: در شرایط تأسیس و عمومیت مؤسسات بهره‌برداری (نظیر تعاونی‌های تولید روستایی، شرکت‌های سهامی، زراعی و...) مدیریت آبیاری باید از پایین‌ترین سطوح عملیاتی نظیر گروه‌های هم‌آب آغاز و تا حدود چندین مجموعه از صحرای نزدیک یا مجاور یکدیگر در درون یک مؤسسه بهره‌برداری استمرار یابد. در نهایت هریک از این مجموعه مؤسسات بهره‌برداری کشاورزی (به‌طور مثال یک شرکت سهامی خاص یا تعاونی تولید روستایی) می‌تواند براساس مجموعه روابط و تعاملاتی مبتنی بر توافق با سایر بهره‌برداران از منابع آب در سایر محدوده‌های مستقر در سطح بخشداری یا شهرستان به‌عنوان عضو یا سهامداری در یک شکل یا مؤسسه پوششی فراگیرتر (نظیر شرکت‌ها و شکل‌های آب‌بران یا اتحادیه‌های کشاورزان) در سطح ناحیه یا شهرستان یا شبکه یک و ۲ شناخته شود و در تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات مشترک نیز مشارکت کند.

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو: به‌دنبال طراحی نسخه

کاربردی برای حسابداری ملی آب ایران هستیم - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۶

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو از اجرای قریب‌الوقوع پروژه‌ای برای طراحی سامانه ملی حسابداری آب با هماهنگی و همکاری ارگان‌های ذی‌نفع خبر داد. به‌گزارش «سبزینه» به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)، بنفشه زهرایی در کارگاه بین‌المللی حسابداری آب در سالن اجتماعات ساختمان وزارت نیرو گفت: تجربیات گذشته برای محاسبه بیلان آب در سطح ملی در ۶۰۹ محدوده مطالعاتی زمینه بسیار خوبی برای پیاده‌سازی حسابداری آب ایجاد کرده است. وی ادامه داد: تقریباً دو سال است که پروژه‌ای در وزارت نیرو آغاز شده تا دستورالعمل‌های استاندارد مربوط به بیلان آب، بررسی، به‌روز رسانی و در قالب مدل‌های رایانه‌ای پیاده‌سازی شود که قدم مهمی در حرکت به سوی راه‌اندازی حسابداری ملی آب است. مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو با بیان این‌که پروژه‌ای برای طراحی سامانه حسابداری ملی آب و پیاده‌سازی آن در حوضه‌های مطالعاتی پایلوت برنامه‌ریزی شده که به زودی آغاز به کار خواهد کرد، افزود: به‌منظور هماهنگی فرابخشی برای راه‌اندازی حسابداری ملی آب، کارگروهی متشکل از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مختلف ذی‌نفع و ذی‌مدخل در این موضوع از جمله وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط‌زیست، سازمان هواشناسی، مرکز آمار ایران و بانک مرکزی در شرکت مدیریت منابع آب تشکیل و جلسات متعددی هم برگزار شده است که نقش مهمی در ایجاد یک نگرش مشترک در این ارگان‌ها درباره اهداف و انتظارات از پیاده‌سازی حسابداری ملی آب داشته است. زهرایی خاطرنشان کرد: در صدد تخصیص علمی آب به عنوان یک محصول اقتصادی هستیم و حسابداری ملی آب، نخستین قدم در این مسیر است. مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو اظهار کرد: ایران جزو کشورهایی است که زیرساخت‌های لازم برای حسابداری آب در آن تا حدود زیادی فراهم شده. وی اظهار کرد:

محاسبه بیلان آب از دهه ۴۰ تا ۶۰ شمسی در حوضه‌های آبریز مختلف کشور به صورت پراکنده انجام شده و پس از آن به تدریج در سطح ملی در حوضه‌های آبریز درجه ۲ و از سال ۱۳۸۵ در ۶۰۹ محدوده مطالعاتی کشور انجام شده است. طرح‌های جامع آب نیز از جمله مطالعاتی بوده‌اند که در آن‌ها به شکل گسترده‌ای به بیلان آب پرداخته شده است. زهرایی یادآور شد: طرح‌هایی همچون اطلس ملی منابع آب در شفاف‌سازی وضعیت کمی و کیفی منابع آب کشور موثر بوده و راه را برای پیاده‌سازی حسابداری ملی آب هموارتر کرده است.

پرداختن به مفاهیم و ابزارهای حسابداری آب برای طیف وسیعی از مخاطبان نرگس ظهرابی، رئیس مرکز منطقه‌ای تحقیقات آبیاری و زهکشی و کمیسیون بین‌المللی آبیاری و زهکشی ICID، نیز گفت: در این کارگاه رویکردهای عملی و برنامه‌های ملی در پایش مصرف آب در بخش کشاورزی و همچنین نقش حسابداری آب در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری استراتژیک برای بخش‌های آب و کشاورزی مورد بررسی قرار گرفته و اهمیت برنامه‌های موسسات مختلف در دستیابی به یک سیستم حسابداری و حسابرسی آب مورد تحلیل قرار گرفت. وی با اشاره به حضور شرکت‌کنندگان خارجی و مجموعه‌های فائو و جایکا، سفارت هلند، سفارت سوئد، موسسه‌های روسی و گرجستانی و کره جنوبی حاضر در این کارگاه گفت: هدف از برگزاری این کارگاه به عنوان نخستین همکاری تخصصی مشترک بین ICID، FAO و IRPID-IRN پرداختن به مفاهیم و ابزارهای حسابداری آب برای طیف وسیعی از مخاطبان از جمله تصمیم‌گیران سطح ملی، مدیران بخش صنعت، دانشگاهیان و به طور کلی متخصصان بخش آب و کشاورزی بوده است. ظهرابی افزود: این رویداد فرصت مناسبی برای حضور و استفاده از همکاری‌های بین‌المللی است و امید داریم دامنه این فعالیت‌ها در آینده افزایش یابد. کارگاه بین‌المللی حسابداری آب به همت مرکز منطقه‌ای تحقیقات آبیاری و زهکشی با حمایت وزارت نیرو، شرکت مدیریت منابع آب ایران و سازمان آب و برق خوزستان در تهران برگزار شد.

آب هورالعظیم کجا رفت؟ خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۷

مقصّران خشک شدن تالاب هورالعظیم را نه در سد سازه‌های داخلی بلکه باید در اقدامات کشورهای همسایه و در نهایت اقدامات زهکشی دولت صدام با اهداف سیاسی و نظامی عنوان کرد. به گزارش «تابناک» به نقل از فارس، تالاب «هورالعظیم» بین ایران و عراق واقع شده است. یک سوم از مساحت این تالاب در ایران قرار دارد و بین دو شهرستان دشت آزادگان و هویزه واقع شده است. شهرهای مختلفی در این منطقه از جمله سوسنگرد، بستان و هویزه قرار دارد. این روزها مباحثی در خصوص نقش سدها در خشک شدن تالاب هورالعظیم مطرح می شود که کارشناسان خبره بخش آب آن را دقیق نمی دانند. این کارشناسان معتقدند نمی توان به مسائل آب به صورت تک بعدی نگاه کرد چرا که در خشک شدن تالاب هورالعظیم عوامل متعدد داخلی و خارجی سهم داشته است. چنانکه دو سوم مساحت هورالعظیم در کشور عراق قرار گرفته است و کشورهای همسایه ایران از نیز در کاهش شدید ورودی آب به آن نقش قابل توجهی داشته اند و نمی توان نقش اقدامات ترکیه، عراق و سوریه در این باره را نادیده گرفت.

آب هورالعظیم کجا رفت؟

هورالعظیم در افواه عامه به کل منطقه هور اطلاق می شود اما هور العظیم در واقع تنها یکی از سه بخش اصلی هور است. به عبارت دقیق تر هور از سه بخش هورالعظیم، هورالحمار و هورالمرکزی تشکیل می شود که در سال ۲۰۰۰ هورالحمار و هورالمرکزی خشک شده اند.

روایت مدیر دفتر رودخانه های مرزی وزارت نیرو درباره خشک شدن تالاب هورالعظیم
جبار وطن فدا مدیر کل دفتر رودخانه های مرزی وزارت نیرو، ضمن اشاره به سوابق تاریخی خشک

شدن هورالعظیم به تشریح نقش کشور همسایه در تامین آب بخش عراقی تالاب هورالعظیم پرداخته است. وی در مقاله‌ای با عنوان تالاب هورالعظیم از تخریب تا احیاء نوشته است: «تالاب‌های بین النهرین از سه تالاب اصلی و مهم هور مرکزی، هورالحمار و هورالهویزه / هورالعظیم تشکیل شده است که دو تالاب اول کاملاً در کشور عراق واقع شده و تالاب هورالهویزه / هورالعظیم بر روی مرز ایران و عراق گسترده شده است.»

وی عنوان کرده است: «این تالاب‌ها که از رودخانه‌های دجله، فرات و کرخه تغذیه می‌شوند، از دهه ۱۹۸۰ در معرض پیامدهای پروژه‌های سدسازی ترکیه و همچنین اقدامات زهکشی رژیم صدام که با اهداف توسعه کشاورزی، سیاسی و نظامی انجام شد، قرار گرفتند. نتیجه این اقدامات، خشک شدن کامل هورالحمار و هور مرکزی و همچنین حدود ۷۰ درصد از هورالهویزه/هورالعظیم بوده است.»

همه اقدامات دولت عراق درباره هورالعظیم قبل از ساخت سد کرخه انجام شد در این باره فریبا آوریده رئیس گروه رودخانه‌های مرزی و منابع مشترک غرب کشور نیز در سلسله نشستهای علمی دیپلماسی آب با موضوع تالاب هورالعظیم در مهر ماه امسال گفت: اقدامی که به خشک شدن تالاب‌ها در عراق و هورالعظیم شتاب داد، اقدامات زهکشی دولت صدام با اهداف سیاسی و نظامی بود.

وی افزود: تمام اقدامات دولت عراق قبل از ساخت سد کرخه بود. عراق خشک شدن تالاب‌ها را معمولاً به ساخت سد کرخه نسبت می‌دهد، در صورتی که این گونه نیست. در حال حاضر این کشور یک سری دایک و سازه مشابه احداث کرده است که از تبادل آبی رودخانه فرات با تالاب هورالعظیم خودداری شود و توقع دارد ایران از طریق سد کرخه آب مورد نیاز هورالعظیم را تامین کند.

آوریده ادامه داد: اعضای شورای شهرهای سوسنگرد، بستان و هویزه نیز بارها عنوان کرده بودند که باید حقایق تالاب بی‌وقفه داده شود. اتفاقی که در سال‌های ۱۳۸۵ و پس از حفاری‌های نفتی متوقف شده بود.

وی تصریح کرد: حالا ۴ میلیارد متر مکعب آب به تالاب وارد شده است اما واقعیت این است که این تالاب از رودخانه های کرخه، دجله و فرات تغذیه می شده است. این در حالی است که در عراق ناامنی باعث از هم پاشیدن نظام های اداری آن کشور شده است، در ترکیه نیز احداث ۱۵ سد و حبس ۳۵ میلیارد متر مکعب آب دجله و فرات، به خشکی عمده تالاب های عراق منتهی شده است. در چنین شرایطی انتظار داریم طبیعت چه پاسخی به ما بدهد؟

عضو شورای شهر سوسنگرد: تاثیر بهره برداری از میادین نفتی در خشک شدن هور صادق جنادله عضو شورای شهر سوسنگرد در اسفند ماه ۹۵ درباره وضعیت طبیعت و تالاب می گوید: وقتی در محیط زیست تغییر به وجود می آوریم محیط زیست هم پاسخش را می دهد. هورالعظیم حدود ۱۵ سال است که دچار کم آبی شده است اما بحران از زمانی شروع شد که شرکت های نفتی در آنجا مستقر شده اند. این شرکت ها که تولیدشان در حدود ۲۰۰۰۰ بشکه در روز است از زمان احداث تاسیسات برای استخراج و بهره برداری اقدام به خشک کردن هور کردند. سید محسن موسوی عضو شورای اسلامی شهر بستان نیز ضمن تاکید بر توجه مدیران کلان کشور به طبیعت می گوید: هور جزو مناطق مهم عملیاتی بوده ولی بعد از جنگ به آن توجهی نشده است. اقداماتی صورت گرفته اما نه آنقدر که تاثیرگذار باشد. آنطور که مورد نیاز بود اقدامات موثری صورت نگرفت.

تراز تالاب به قبل از شرایط خشکسالی برنمی گردد

صدیقه ترابی مدیر کل دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو نیز در سلسله نشست های علمی دیپلماسی آب با موضوع تالاب هورالعظیم در مهر ماه امسال اطلاعات و آمار جامعی در خصوص وضعیت منابع و مصارف آبی در حوضه های بالادست تالاب هورالعظیم ارائه کرد و گفت: برای احیای این تالاب باید چهار کشور ایران، ترکیه، سوریه و عراق با یکدیگر همکاری کنند. ضمن آنکه

در شرایطی که با تغییر اقلیم مواجهیم و توسعه هم داریم، هیچ گاه نمی توان تراز تالاب ها را مانند قبل از شرایط خشکسالی داشته باشیم.

عباس گلریز رئیس اداره محیط زیست وزارت امور خارجه نیز درباره اقدامات وزارت خارجه در زمینه سدسازی های ترکیه اظهار داشت: رئیس جمهوری ایران به عنوان بالاترین مقام به رفتارهای ترکیه اعتراض کرده است، اما ما به سندهای محکم نیاز داریم تا ثابت کنیم گردوغبار ناشی از رفتارهای ترکیه است.

وی ادامه داد: ما سه سال متوالی از مجمع عمومی سازمان ملل در زمینه گرد و غبار قطعنامه گرفته ایم؛ بنابراین زیرساخت لازم برای تامین حقوق ایران فراهم است.

اگر هورالعظیم نباشد

نمی توان نقش سدها را در کاهش ورودی آب به هورالعظیم نادیده گرفت. قطعاً وزارت نیرو به عنوان مسئول مطالعه و برنامه ریزی و کارفرمای اصلی احداث سد در کشور باید درباره اینکه آیا روی تبعات احداث سدهای مختلف در کشور از جمله سد کرخه و محاسبه سود و زیان آنها توضیح دهند. با این وجود کارشناسان همواره تاکید می کنند که نمی توان به مسائل آب به صورت تک بعدی نگاه کرد و باید میزان نقش آفرینی هر یک از عوامل در پدیده ها با مطالعات علمی و دقیق مشخص شود.

اگر هورالعظیم نباشد نتیجه آن فقط گردو خاک و ریزگرد نخواهد بود. اگر آب نباشد مردم مجبور به مهاجرت می شوند و تالاب را خالی می گذارند و مشکلات متعددی از آن ناشی خواهد شد که بدیهی ترین مشکل خالی شدن این منطقه مرزی از سکنه و به تبع آن ایجاد مشکلات امنیتی در مرز خواهد بود.

آب مجازی

آب پنهان یا آب مجازی، آبی است که در مراحل مختلف تهیه، تولید و ارائه یک محصول (غذا، کالا، انرژی یا خدمات) به صورت مستقیم یا غیرمستقیم استفاده می‌شود.

به گزارش ایسنا، آب یکی از منابع ارزشمند و حیاتی در زندگی روزمره افراد بوده و تصور نبود و یا حتی کاهش این ماده حیاتی هم بسیار دشوار است.

همه افراد از آب به اشکال مختلفی استفاده می‌کنند. در نوشیدن، پخت و پز و شست‌وشو معمولاً آب زیادی مصرف می‌شود، اما باید بدانیم که، در تولید غذا، کاغذ، لباس و تقریباً هر محصول دیگری از آب استفاده می‌شود.

آب‌های آشکار و روان، گاهی باعث فراموشی بخش مهمی از آب می‌شوند که به عنوان آب پنهان یا مجازی مطرح است. این آب برای رشد، تولید و حمل و نقل محصولاتی است که از آنها استفاده می‌کنیم.

آب پنهان یا آب مجازی را پرفسور تونی آلن در سال ۱۹۹۳ معرفی کرد و بررسی‌های انجام شده وی در این باره بسیار مؤثر بوده است. تا آنجا که این موضوع، در سال ۲۰۰۸ برنده جایزه روز جهانی آب شد.

حدود ۶۵ درصد از آب مصرفی در تولید مواد غذایی استفاده می‌شود.

بخش بسیار زیادی از آب‌های پنهان که حدود ۷۰ درصد است از کشوری به کشور دیگر با ورود محصولات مختلف منتقل می‌شود.

شاید زمانی که درباره کاهش مصرف آب و استفاده بهینه از آن حرف می‌زنیم، تنها به این نکته توجه کنیم که باید شیر آب را کمتر باز کنیم تا آب کمتری به هدر رود، اما باید بدانیم که می‌توانیم به‌طور

غیرمستقیم هم در مصرف آب صرفه‌جویی کنیم، اما چگونه؟

برای مثال، در تولید یک کیلو گوشت گاو به آب فراوانی نیاز است. برای رشد علف، تغذیه و آب آشامیدنی برای حیوان در طول زندگی و همچنین پردازش و بسته‌بندی گوشت، به آب فراوانی نیاز است. باید بدانیم که ۱۷ هزار لیتر آب، برای تولید یک کیلو گوشت گاو استرالیایی مصرف می‌شود. البته مقدار آب پنهان که سازمان‌های مختلف برای تولید محصولات معرفی می‌کنند، اندکی متفاوت است، اما همه این ارقام نشان‌دهنده این مطلب است که تا مقدار آب زیادی برای تولید یک محصول نیاز است.

به عنوان مثال، در تولید یک قاشق برنج (۲۸۰ گرم) در حدود ۹۵ لیتر، یک تخم‌مرغ (۲۳۰ گرم) ۱۲۵۰ لیتر، یک همبرگر در حدود ۲۴۰۰ لیتر آب و همچنین یک فنجان قهوه، حدود ۱۴۰ لیتر آب مجازی استفاده شده است.

آب مجازی نشان می‌دهد که همه آب مصرف شده در محصول نهایی دیده نمی‌شود و فقط اندکی از آن در محصول نهایی یافت می‌شود.

لفظ مجازی به معنای غیرواقعی بودن آن نیست، بلکه همان آبی است که قبلاً به طور واقعی مصرف شده است، اما نشانی از آن در محصول نهایی دیده نمی‌شود.

محققان عنوان کردند: برای تولید یک کیلوگرم گندم ۱۳۰۰ لیتر آب مصرف شده است و زمانی که این محصول به کشوری صادر می‌شود، به همراه آن، آب هم صادر می‌شود.

هنگامی که کشوری اقدام به وارد کردن گندم می‌کند، در واقع در مصرف آب صرفه‌جویی می‌کند و کشوری که کمبود آب دارد، می‌تواند با استفاده از این روش صرفه‌جویی، آب را برای دیگر اهداف ضروری استفاده کند. برای تولید یک برگ کاغذ A4، حدود ۱۰ لیتر آب مصرف می‌شود و اگر بدون دلیل دو برگ کاغذ سفید را دور بیندازیم، در واقع ۲۰ لیتر آب هدر داده‌ایم.

پس صرفه‌جویی در هر ماده‌ای می‌تواند به نوعی صرفه‌جویی در مصرف آب باشد.

آب مجازی چه اهمیتی دارد؟

نگرانی‌ها و مسائل مربوط به کاهش آب، منجر به توسعه مفاهیم جدید شده که یکی از این مفاهیم، آب مجازی است.

در مناطق نیمه‌خشک و خشک، دانستن ارزش آب مجازی از یک محصول یا خدمات مفید است و می‌تواند باعث شود که بهترین استفاده از آب را داشته باشند.

بیش از ۷۰ درصد سطح زمین را آب فرا گرفته است و به عنوان یک نیاز اساسی برای هر موجود زنده مطرح است.

اگرچه آب فراوانی در زمین وجود دارد، اما تمام این آب برای انسان و دیگر اهداف او قابل استفاده نیست و آب شیرین اکنون بزرگترین مشکل کشورهای جهان است.

از مهمترین موارد مؤثر در میزان آب مصرفی کالاها، شرایط اقلیمی و فرهنگی، مکان تولید، مدیریت و برنامه‌ریزی است که در مناطق مختلف جهان متفاوت است.

از آنجایی که سفره‌های آب زیرزمینی دیگر آب کافی ندارند، باید از کشت محصولات پرآب در بخش کشاورزی خودداری شود.

همچنین، تولید محصولاتی نظیر فولاد در مناطقی باشد که منابع آبی آن منطقه برای تولید کافی باشد.

به‌طور کلی آب مصرفی هر فرد در چهار بخش مختلف است:

۱- بخش بسیار کوچکی از آب که نوشیده و مصرف می‌شود.

۲- مصرف آب در حمام، آشپزی، شست‌وشوی ظروف، لباس و توالت - تنها کمی بیشتر از مصرف آبی است که برای رفع تشنگی مصرف می‌شود.

۳- همه وسایلی که خریداری می‌کنیم، در آن به نوعی آب مصرف شده است.

۴- بقیه آب مصرفی هم مرتبط با مواد غذایی و تولید آن است.

تأثیر آب مجازی در رژیم غذایی

گیاهخواری و گوشت‌خواری هرکدام در میزان مصرف آب تأثیر دارند افرادی که رژیم غذایی آنها گوشت است، آب زیادی در زندگی مصرف می‌کنند، اما رژیم‌های غذایی غیر گوشتی، اندکی در مصرف آب صرفه‌جویی می‌کنند، زیرا رژیم غذایی گیاهی آب کمتری در آن به کار رفته است.

به طور متوسط، گیاهخواران روزانه، ۲۷۰۰ لیتر آب و غیر گیاهخواران در ایالات متحده آمریکا یا اتحادیه اروپا در حدود ۵۰۰۰ لیتر آب مصرف می‌کنند.

رشد سریع اقتصادی و شهرنشینی در کشوری مانند چین، باعث شده است تا مصرف گوشت افزایش یابد و مصرف آب هم زیاد شود.

امریکایی‌ها روزانه حدود ۶۸۰۰ لیتر آب مجازی مصرف می‌کنند و این مقدار حدود سه برابر بیشتر از مصرف چینی‌هاست.

آب مجازی، اثرات مهمی بر سیاست تجاری و تحقیقات جهانی، به ویژه در مناطق کم آب دارد و گفتمان جدیدی در سیاست و مدیریت آب ایجاد می‌کند.

چرا باید مقدار آب مصرف شده در تولید محصولات مختلف را بدانیم؟

بسیاری از جوامع در سراسر جهان با مشکل کمبود آب، بهداشت و راه دسترسی مواجه هستند.

غذا نیز از مهمترین منابع مصرف آب مجازی است. شناخت و مدیریت صحیح مصرف آب مجازی اهمیت کلیدی برای مدیریت پایدار آب دارد.

آب مجازی شامل آب آبی (آبی که در رودخانه‌ها، دریاچه‌ها یا بسترهای آبی روان است و در تولید و آبیاری مصرف می‌شود)، آب سبز (آب باران که در طول رشد، تبخیر می‌شود) و آب خاکستری (آب مصرفی در کشاورزی، صنعت و خانگی که به هدر می‌رود) است.

دانستن مقدار مصرف آب مجازی به سیاست‌گذاران کمک می‌کند تا ارتباط بین تولید و مصرف را

تشخیص دهند و بتوانند از این طریق در مصرف آب صرفه‌جویی کنند.

مدیریت در مصرف آب مجازی

کشورها می‌توانند برای کاهش مصرف آب مجازی، محصولاتی که آب زیادی در فرایند تشکیل آنها استفاده می‌شود را تولید نکنند و از دیگر کشورها وارد کنند تا به نوعی در مصرف آب صرفه‌جویی شود. در واقع به منظور کاهش فشار بر منابع آبی، به طور غیر مستقیم آب را وارد و از این طریق بحران کم‌آبی را مدیریت کنند.

برای مقابله با این مشکل برخی کشورها، تمام غلات مورد نیاز را از دیگر کشورها وارد می‌کنند. البته باید بدانیم که نوع تجارت جهانی آب مجازی منجر به وابستگی به کشورهای دیگر خواهد شد. طرفداران آب مجازی معتقدند که مدیریت تقاضا در مقایسه با مدیریت عرضه نشان می‌دهد که باید به مدیریت عرضه توجه کافی شود.

مدیریت تقاضای مصرف‌کننده از طریق آموزش، اطلاع‌رسانی و برچسب زدن می‌تواند انجام شود. زیرا مصرف‌کنندگان و مسئولان باید رابطه بین تولید و مصرف را بدانند.

چالش‌های پیش روی انتقال خزر بررسی می‌شود - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۷

رئیس مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر با اشاره به ضرورت بررسی پیامدهای محیط زیستی انتقال آب دریای خزر، تبعات اقتصادی و اجتماعی این طرح و معاهدات و تعاملات منطقه‌ای مربوط به آن از برگزاری نشست چالش‌ها و فرصت‌های انتقال آب دریای خزر خبر داد.

معصومه بنی‌هاشمی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اینکه دریای خزر به عنوان بزرگترین آبگیر بسته دنیا در منطقه ژئوپلیتیک بسیار مهم اوراسیا قرار دارد، گفت: پنج کشور آذربایجان، ایران، ترکمنستان، قزاقستان و روسیه کشورهای ساحلی پیرامون این دریاچه هستند. دریای خزر، کانون بیضوی ژئواستراتژیک میان قاره آسیا و اروپا است که شش درصد ذخایر گاز و چهار درصد منابع نفتی دنیا در این منطقه تمرکز دارد.

وی با بیان اینکه دریای خزر با طول ۱۲۰۰ کیلومتر به موازات نصف‌النهار کشیده و این موضوع سبب تاثیر عوامل اقلیمی مختلف و شرایط هیدرولوژیک متنوع در آب‌های ساحلی آن شده است، اظهارکرد: کشیدگی دریا در جهت نصف‌النهاری و خصوصیات مورفومتری دریا سبب تقسیم آن از نظر طبیعی به سه بخش شمالی، میانی و جنوبی شده است و هریک دارای ویژگی هندسی خاصی است.

رئیس مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر ادامه داد: دریای خزر با مساحت حدود ۳۷۶ هزار کیلومتر مربع، یک و نیم برابر خلیج فارس وسعت دارد و حجم آب آن حدود ۷۸۰۸۱ کیلومتر مکعب است. در حال حاضر سطح تراز آب آن منفی ۲۷ متر پایین‌تر از سطح دریای آزاد (خلیج فارس) است. بخش جنوبی این دریا با حدود ۳۹ درصد از وسعت دریا، ۶۶ درصد حجم آب را به خود اختصاص می‌دهد و بخش شمالی با وسعت ۲۴ درصدی به دلیل عمق بسیار کم سهم ناچیزی از حجم آب را در خود جای داده است.

بنی‌هاشمی با اشاره به اینکه تغییرات سطح آب دریا، ویژگی خاص دریای خزر است که اصلی‌ترین

عامل آن شرایط اقلیمی است، گفت: فعالیت‌های رو به رشد انسانی روی رودخانه‌های منتهی به دریا از دیگر دلایل تغییرات درازمدت تراز آب دریای خزر به حساب می‌آید. ابتدای قرن بیستم میلادی و سال‌های دهه ۳۰ با احداث و بهره‌برداری از سدهای آبی و برق‌آبی روی رودخانه‌های حوضه دریای خزر، دوره اوج اثر فعالیت‌های انسانی بر نوسانات آب دریا محسوب می‌شود. در شرایط کنونی عوامل اقلیمی بیشترین سهم را در نوسانات تراز آب دارد. از مهمترین عوامل ورودی آب به دریا، آبدهی رودخانه‌ها، بارش بر پهنه آبی دریا و جریان آب زیرزمینی است و از مهمترین عوامل هدر رفت آب، تبخیر از سطح دریا و جریان به خلیج قره‌بغاز است.

وی ادامه داد: در سواحل جنوبی دریای خزر سه استان ساحلی مازندران، گیلان و گلستان با طول کرانه ساحلی حدود ۸۶۵ کیلومتر قرارداد و معیشت بیش از ۱۰ هزار روستای واقع در استان‌های ساحلی شمال کشور به‌طور مستقیم و غیرمستقیم با دریای خزر ارتباط دارد.

به گفته رئیس مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر، شوری بسیار کم آب دریای خزر (معادل ۳۰ درصد آب اقیانوس‌ها) سبب توجه کشورهای حاشیه آن برای استفاده از منابع آب غیر متعارف خزری شده است. در حال حاضر نیز با روند افزایش جمعیت و تغییرات آب و هوایی و تغییر در الگوی مصرف، زندگی انسان‌ها به سمتی پیش می‌رود که تأمین آب به مهمترین دغدغه حیات در سال‌های آینده تبدیل خواهد شد. در این شرایط شناسایی منابع آبی جدید، کاهش اتکا به منابع آبی زیرزمینی و توجه به مصرف بهینه از رویکردهای مورد توجه جهت مدیریت منابع آب به شمار می‌رود.

بنی‌هاشمی با بیان اینکه در این میان فرایند نمک‌زدایی از آب دریا و استفاده از آن به عنوان یکی از راهکارهای موثر و عملی برای جبران کمبود منابع آبی در زمان حال و آینده در نظر گرفته شده است، تصریح کرد: بر اساس مطالعات انجام شده توسط انجمن بین‌المللی آب شیرین‌کن (IDA)، در حال حاضر حدود ۱۵۰۰۰ واحد شیرین‌سازی با ظرفیت ۷۱.۷ میلیون متر مکعب در روز در جهان وجود

دارد که حدود ۶۰ درصد از آب ورودی به این واحدها، آب دریا است. در کشور ما نیز استفاده از آب‌های مشرف به سواحل شمالی یکی راهکارهای مطرح است.

وی تاکید کرد: در راستای اجرای راهکار استفاده از آب‌های مشرف به سواحل شمالی، طرح انتقال آب خزر به فلات مرکزی ایران مطرح و ضمن انجام مطالعات و ارائه پیشنهادات، موافقت‌ها و مخالفت‌هایی را در محافل علمی و جامعه در زمینه پیامدهای محیط زیستی، تأثیرات آن بر منابع آب دریا، معاهدات و تعاملات منطقه‌ای، ملاحظات انتقال آب بین حوضه‌ای و نیز تبعات اجتماعی و اقتصادی به همراه داشته است. از آنجا که رسالت موسسات تحقیقاتی، روشنگری و اطلاع‌رسانی و ایجاد فضای تعامل جهت ارائه نظرات کارشناسانه و علمی پیش‌روی تصمیم‌گیران و مسئولان است، موسسه تحقیقات آب، چهارمین نشست تخصصی خود را به «انتقال آب دریای خزر، فرصت‌ها و چالش‌ها» اختصاص داده است. این نشست با حضور اساتید و محققان این حوزه در روز چهارشنبه (۸ اسفند ماه) در سالن اجتماعات موسسه تحقیقات آب برگزار خواهد شد.

مدیریت مهار روان آب ها؛ میزگرد ایرنا/ کالبد شکافی آب روانی که می رود - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۸

شهرکرد - ایرنا - کارشناسان حوزه آب یکی از چالش های قرن جدید را مدیریت روان آب ها در زمان کنونی ذکر کردند و این موضوع را با عنوان «مدیریت و مهار روان آب ها» در میزگرد تخصصی ایرنا شهرکرد مورد بحث قرار داده و به بررسی علت افزایش شدت روان آب ها و راهکارهای مدیریت و بهره برداری از آن پرداختند.

میزگرد ایرنا/ کالبد شکافی آب روانی که می رود

در دوره ای که خشکسالی های ممتد زاگرس مرکزی را فرا گرفته است، بی توجهی به مدیریت روان آب ها تبعات جبران ناپذیری را برای نسل های آینده بدنبال خواهد داشت.

ایران در منطقه خشک و نیمه خشک قرار دارد که با بارش های نامنظم مواجه است، تغییرات اقلیمی در سال های اخیر و اقدامات غیر کارشناسانه در گذشته موجب تشدید تغییرات در «نوع و میزان بارش» و «افزایش پدیده روان آب ها» شده که میزان تلفات آب را تا حد قابل توجهی بیشتر کرده است.

با توجه به تجربه موفق برخی از کشورها در مهار روان آب ها و بهره برداری از این منابع و از طرفی موقعیت راهبردی استان چهارمحال و بختیاری به عنوان حوضه آبریز در تامین آب استان های همجوار، روان آب ها در کانون توجه قرار گرفته است.

معضل خشکسالی های پی در پی در این استان توأم با بروز سیل و خروج روان آب های حاصل از بارش، خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) مرکز چهارمحال و بختیاری را بر آن داشت تا با برگزاری میزگرد تخصصی در این حوزه با حضور کارشناسان به بررسی راهکارهای کارشناسی و شیوه های

مدیریتی این پدیده بپردازد.

کارشناسان حوزه آب در میزگرد تخصصی ایرنا مرکز شهرکرد با عنوان «مدیریت و مهار روان آب ها» علت افزایش شدت روان آب ها و راهکارهای مدیریت و بهره برداری از این منابع را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

در این میزگرد حسن جهانبازی رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی، محمد قنبری رییس اداره کنترل سیلاب و آبخوانداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان، خسرو کیانی معاون مدیریت بحران، میلاد خواستار کارشناس ارشد آب های سطحی و تخصیص شرکت آب منطقه ای، محمد گل محمدی سامانی رئیس گروه حفاظت و بهره برداری از آب های سطحی چهارمحال و بختیاری و بصیره نادری کارشناس اداره فضای سبز شهرداری شهرکرد دیدگاه های خود را پیرامون مساله مهم تثبیت و مهار روان آبها ارائه کردند.

****تعریف و کالبدشناسی روان آب ها**

روان آب به آب هایی اطلاق می شود که بر اثر بارش ناگهانی یا ذوب برف در فرصتی کوتاه بر روی عرصه جاری شده و با شدت به سمت پایین دست، جاری شده که در اکثر مواقع نیز از دسترس خارج می شوند.

این نکته حائز اهمیت است که تنها در صورتی که میزان آب از نگه داشت سطحی حوزه بیشتر باشد، روان آب جاری می شود.

بارش هایی که در مدت زمان کوتاه و با شدت به وقوع می پیوندد، فرصت جذب و نفوذ در لایه های زمین را پیدا نکرده و از طریق آبراهه های کوچک بر روی دامنه ها جریان پیدا می کند. با پیوستن این آبراهه ها به یکدیگر، گاه سیلاب پدید می آید که علاوه بر ایجاد خسارت، بخش عمده ای از آب را به صورت تلفات از حوضه آبخیز خارج می کند که مدیریت این پدیده را حائز اهمیت کرده است.

****علل وقوع سیلاب در پی اقدامات غیراصولی**

رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی چهارمحال و بختیاری، علت معضل تشدید غیرطبیعی روان آب ها را «تغییر اقلیم» و «اقدامات غیراصولی انسان ها» عنوان کرد و گفت: در گذشته بارش برف در استان حتی شهر شهرکرد که در محدوده خشک استان واقع شده است، بیشتر به صورت برف بود و تا یک دهه پیش نیز شاهد بارش چشمگیر برف بودیم.

حسن جهانبازی در این میزگرد افزود: ذوب شدن این برف به مرور زمان باعث نفوذ به اعماق زمین می شد و سفره های آب زیرزمینی را تغذیه می کرد، اما در حال حاضر این بارش ها علاوه بر کاهش محسوس، از برف به باران تغییر کرده است که با شدت زیاد و در مدت زمان کوتاه به وقوع می پیوندد و این عامل باعث می شود که فرصت جذب و نفوذ آن در زمین به وجود نیامده و در نتیجه موجب جاری شدن روان آب های سیل آسا و خسارت بار شود.

جهانبازی در ادامه گفت: با تخریب منابع طبیعی، پوشش گیاهی و جنگل ها به دلیل وابستگی زیاد مردم به عرصه های طبیعی، جذب و نفوذپذیری آب در بالادست نیز کاهش یافته است.

این محقق منابع طبیعی و کشاورزی افزود: حضور بیش از حد انسان و چرای بی رویه دام که موجب کوبیده شدن و از بین رفتن تخلخل خاک می شود، احتمال وقوع سیل را افزایش می دهد.

وی ساخت و سازهای غیراصولی در حاشیه رودخانه ها بدون توجه به آمارهای بلند مدت هواشناسی و یا طغیان رودها را از دیگر عوامل انسانی دانست.

جهانبازی تاکید کرد: حتی توجه به خشکه رودها که خود مسیل سیلاب هستند در زمان وقوع بارندگی ها حائز اهمیت است.

جهانبازی تصریح کرد: مدیریت و مهار روان آب ها تنها مختص عرصه های طبیعی نیست، بلکه «آبخیزداری شهری»، علمی است که در سراسر دنیا مورد توجه قرار گرفته است.

این کارشناس منابع طبیعی و مطالعات کشاورزی در ادامه گفت: مدیریت منابع آبی و فضای سبز

شهری در مدیریت مصرف آب نقش مهمی ایفا می کند که لازم است در طراحی شهری راهکارهایی در این راستا منظور شود.

وی تاکید کرد: تغییرات اقلیمی جدی است و بارش ها قابل پیش بینی نیستند، بنابراین باید این توانمندی وجود داشته باشد که در صورت افزایش بارش ها در طول یکسال آبی، آنها را مهار و در صورتی که با کاهش بارش ها مواجه شدیم، راهکار مناسب را از پیش تعیین کرده باشیم که در حقیقت سازگار شدن با شرایط است.

جهانبازی خاطرنشان کرد: بازنگری اساسی در ساختار شهری و توجه به مسائل مدیریت شهری و ساخت و سازها با رویکرد مهار روان آب ها و مدیریت مصرف باید در دستور کار قرار بگیرد، از طرفی توسعه فضای سبز با گیاهان بومی و نیاز آبی کم لازمه امروز شهرهای کم بارش است.

این پژوهشگر منابع طبیعی و علوم کشاورزی ضمن اشاره به تجربه موفق مدیریت سیل و آبخوان داری در 'گریبایگان فسا' با راهکارهای طبیعی و ایجاد حوضچه های آب خاطرنشان کرد: کمک به آبخیزداری و آبخوان داری تضمین کننده حیات و تامین آب نسل های آینده می باشد که بهتر است تا جای ممکن این کار به صورت بیولوژیکی و همراه با تقویت پوشش گیاهی در بالادست ها صورت بگیرد، هرچند در مواردی نیز استفاده از سازه ها و راهکارهای مکانیکی اجتناب ناپذیر است.

جهانبازی ادامه داد: سازگاری با شرایط به وجود آمده و کمک به احیای طبیعت در گرو تغییر در نحوه و میزان مصرف آب می باشد که نیازمند اعمال تغییراتی در الگوی کار و مشاغل مرتبط در این حوزه است، بنابراین راهکارهای جایگزین تامین معیشت مردم، متناسب و همخوان با شرایط محیط و تخصص افراد نیز باید در نظر گرفته شود.

وی همچنین تغییرات اساسی در الگوهای رایج کشاورزی و ترویج کشت و پرورش ارقام اصلاحی سازگار با شرایط آبی کم و پربازده و یا گیاهان دارویی بومی را لازمه رسیدن به این اهداف عنوان کرد.

رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان گفت: با توجه به اینکه عمده بارش های چهارمحال و بختیاری در فصل غیر رویشی است، بهتر است آب های حاصل از بارش از طریق کانال ها و آبراهه ها به سامانه های آبخیز به منظور استفاده در فصل های رویشی و کشت و کار هدایت شوند که با کاهش بهره برداری از منابع آبی زیرزمینی همراه است.

****ضرورت نگه داشت آب برای نفوذ به لایه های زیرزمینی**

کارشناس ارشد آب های سطحی و تخصیص شرکت آب منطقه ای چهارمحال و بختیاری نیز در رابطه با عوامل بروز پدیده روان آب ها گفت: میزان نفوذ پذیری خاک، چاله و عوارض موجود در سطح زمین و میزان جذب برگ آب یا همان آب جذب شده توسط پوشش های گیاهی سه عامل مهم تعیین کننده در نگه داشت سطحی حوزه هستند.

میلاذ خواستار در این میزگرد افزود: هر چقدر این عوامل افزایش پیدا کنند میزان روان آب ها کاهش یافته و نفوذ به منابع زیرزمینی آب با رشد قابل توجهی مواجه خواهد شد.

وی در ادامه افزود: از دیگر عوامل موثر بر شدت جریان روان آب ها نیز شیب حوزه، مدت و شدت بارش و فاصله زمانی میان ۲ بارش متوالی است.

خواستار در خصوص راهکارهای مهار و مدیریت روان آب ها گفت: رویکردهای جدید مهار سیلاب و روان آب ها از منظر زیست محیطی در حوزه شهری و غیر شهری تقسیم بندی می شود که می تواند این مدیریت به صورت سازه ای یا غیر سازه ای صورت پذیرد و بکارگیری شیوه های غیرسازه ای که موجب دخل و تصرف در شرایط زیست محیطی منطقه نیز نمی شوند، در اولویت است.

کارشناس ارشد آب های سطحی و تخصیص شرکت آب منطقه ای در خصوص شرایط و ظرفیت های چهارمحال و بختیاری در مهار روان آب ها گفت: شرایط توپوگرافی و کوهستانی بودن استان و سرچشمه بودن و توجه به حقابه حوزه های پایین دست، محدودیت های بسیاری را برای نگه داشت

این آب ها در این استان ایجاد می کند.

خواستار خاطرنشان کرد: متأسفانه مشکل استان چهارمحال و بختیاری نبود 'اندرکنش' (تحلیل دینامیک خاک و سازه) آب های سطحی و زیرزمینی است، زیرا با توجه به خصوصیت فیزیوگرافی حوزه ها، بیشتر آبخوان ها با عمق آبرفت پایین در دشت ها قرار گرفته و بیشترین سیلاب ها در رودخانه بازفت، ارمند و کوهرنگ به وقوع می پیوندد که فاقد آبخوان می باشد.

وی خاطرنشان کرد: دشت های بروجن، شهرکرد، خانمیرزا که فاقد رودخانه است با مشکلات جدی خشکسالی دست و پنجه نرم می کنند، از سوی دیگر چرای بی رویه و برداشت غیراصولی آب در این دشت ها نیز که با رویکردهای یک جانبه توسعه اشتغال صورت گرفته است، به این مساله دامن زده است و حتی اکنون خشک شدن دشت شهرکرد موجب شده که این دشت به یک منبع محلی تولید ریزگرد تبدیل شود.

خواستار، دغدغه مهم امروز کشور و بویژه استان را 'عدم مدیریت جامع منابع آب و مصرف' برشمرد و در ادامه مطرح کرد: روان آب خروجی در یک سال آبی استان در گذشته بالغ بر ۵ میلیارد مترمکعب بود که در سال های اخیر به ۳.۵ میلیارد مترمکعب رسیده است. این آمار نشاندهنده کاهش ۴۰ درصدی میزان روان آب های استان چهارمحال و بختیاری ناشی از کاهش بارش ها و افزایش مصرف طی سال های اخیر است.

این محقق و پژوهشگر حوزه آب گفت: یکی از مشکلات بزرگ بهره وری آب در استان برداشت ۷۰ درصدی از منابع آب های زیرزمینی است، در صورتی که بخش عمده ای از آب های موجود استان را آب های جاری در سطح زمین تشکیل می دهد.

وی افزود: همانطور که پیشتر نیز اشاره شد بهترین شیوه مدیریت روان آب ها، پیشگیری از بروز آن و تقویت پوشش گیاهی در سرشاخه هاست.

به گفته وی، از طرفی با ایجاد برخی زیرساخت ها در کنار این راهکارهای طبیعی می توان به تقویت

آب های زیرزمینی کمک نمود و مدیریت بر روان آب ها را افزایش داد، اما گاه ممانعت قانونی و لابی گری ها مانع از ایجاد چنین زیر ساخت هایی می شود.

خواستار گفت: برنامه ریزی جهت ساخت سدهای تاخیری به منظور تغذیه آبخوان ها و احداث شبکه سراسری که روان آب ها را به سدهای خشک استان هدایت کند، راهکار دیگری است که مصرف را به سمت آب های سطحی و کاهش استفاده از منابع زیرزمینی سوق خواهد داد.

این کارشناس مسئول مدیریت آب استان در ادامه راه حل برون رفت از مضلات مدیریتی آب را برخورداری از حکمرانی آب برای استان دانست که قابلیت برنامه ریزی برای میزان و نحوه بهره وری از آب را به دنبال داشته باشد.

****ضرورت آبخیرداری برای کنترل روان آب ها**

رییس اداره کنترل سیلاب و آبخوانداری اداره کل منابع طبیعی چهارمحال و بختیاری نیز روان آب ها را سیر طبیعی و تضمین کننده تنفس حیات منطقه دانست که با عوامل مخل سال های اخیر از حالت طبیعی خارج شده و آن را بعضا به یک پدیده خسارت بار نیز تبدیل کرده است.

احمد قنبری در این میزگرد، روان آب ها را امتیازی برشمرد که به فوریت از دسترس خارج می شود، ضمن آنکه ذخیره و نفوذ این آب ها به سفره های آب های زیرزمینی راهکاری برای بهره برداری از این منابع است.

وی با اشاره به لازمه دستیابی مدیریت جامع در حوزه آب به اهمیت مشارکت مردم در دستیابی به این مهم بویژه در عرصه های طبیعی تاکید کرد و گفت: اداره منابع طبیعی استان عملیات سازه ای به منظور کنترل سیلاب در برخی نقاط استان انجام داده و همچنین اقدامات بیولوژیکی با هدف احیای مراتع در بالادست را در دست اقدام دارد.

به گفته وی، همچنین با تشویق اهالی به کشت و پرورش گیاهان مثمر و دارویی و ترویج کشاورزی

با نیاز آبی کم و بازدهی اقتصادی بالا سعی کرده گامی در راستای حفظ منابع آبی بردارد. قنبری تاکید کرد: هرچند مقابله با تغییرات اقلیمی ممکن نیست اما جلوگیری از عوامل انسانی تشدید کننده روان آب ها، باید مورد توجه قرار گیرد. رئیس اداره کنترل سیلاب و آبخوانداری اداره کل منابع طبیعی چهارمحال و بختیاری گفت: گستردگی این عوامل و درهم تنیدگی آنها با مسائل معیشتی مردم باعث شده تا رفع این موارد از عهده یک سازمان کوچک خارج شود و در حقیقت نیازمند مدیریت جامع از سوی یک نهاد قدرتمند کشوری باشد.

****بیشترین روان آب ها در حوزه فاقد آبخوان**

معاون مدیریت بحران استانداری چهارمحال و بختیاری نیز با اشاره به حائز اهمیت بودن پیشگیری از بروز بحران و کنترل پدیده روان آب ها، تقویت ظرفیت آبخیزداری و آبخوان داری در عرصه های محیط زیستی را مهمترین عامل بازدارنده به وجود آمدن بحران هایی نظیر سیلاب های خسارت بار دانست.

خسرو کیانی در خصوص لازمه توجه به مدیریت جامع آب افزود: عملکرد مدیریت بحران به عنوان یک ارگان هماهنگ کننده تنها زمانی کارآمد خواهد شد که به یک مدیریت بین بخشی تبدیل شود. وی در ادامه گفت: مهمترین وظیفه مدیریت بحران پیش بینی و پیشگیری از بحران با تعیین سطح خطرپذیری است و تلاش این سازمان بر این است که تا جای ممکن بحران رخ ندهد و یا در صورت رخداد، کمترین تلفات و خسارات ممکن را متحمل شویم.

****نگاه تخصصی به روان آب ها**

رئیس گروه حفاظت و بهره برداری از آب های سطحی چهارمحال و بختیاری نیز اظهار داشت: در

دهه های اخیر بحران وقوع سیلاب مطرح بوده که هر بار با نگرش و راهکارهای متفاوتی با آن برخورد شده است.

محمد گلمحمدی سامانی، بزرگترین معضل در این باره را «عدم نگاه تخصصی و جامع» به مسائل آب دانست و افزود: کنترل خسارت های ناشی از بحران سیل یا روان آب که به صورت آبی و لحظه ای رخ می دهد، به سمت مدیریت بحران سوق پیدا کرده است.

به گفته وی، همین مورد نیز ذهنیت نادرستی را در اذهان عمومی به وجود آورده است که مساله آب یک نوع «بحران» است، این در صورتی است که بحران، واژه ای است که به مواردی اطلاق می شود که با وارد عمل شدن ستاد بحران و دستگاه های ذیربط قابل حل باشد، اما مساله امروز آب و تبعات ناشی از عملکرد نادرست افراد طی سال های اخیر و نگاه بخشی به مدیریت آب است.

این کارشناس حفاظت و بهره برداری آب افزود: اقدامات جزیره ای و مقطعی ارگان ها و عدم مدیریت جامع و اصولی آب، مشکلاتی را پدید آورده است که بسیار فراتر از بحران می باشد.

وی با اشاره به تجربه اعطای مجوز به چاه های آب بدون در نظر گرفتن حریم و معافیت از پرداخت آب بها در برخی مناطق استان و تبعات آن تصریح کرد: چنین عواملی خشک شدن 'مرغ' شهرکرد و مرگ آبخوان ها در خانمیرزا را باعث شد و چنین عملکردهایی حاصل نگاه های یک جانبه به ایجاد اشتغال و بی توجه به نظریه ها و اختطارهای کارشناسان بود.

گلمحمدی سامانی تاکید کرد: افزایش منابع در دسترس آب که با مدیریت و راهکارهای مختلف حاصل می شود، نباید افزایش مصرف را به دنبال داشته باشد و تنها زمانی در این راه موفق خواهیم بود که «مدیریت و اشاعه الگوی صحیح مصرف آب» را نهادینه کنیم و این در صورتی است که حتی برخی از نهادهای دولتی نظیر شهرداری ها از حرکت در این مسیر سرباز زده و همکاری قابل توجهی از خود نشان نمی دهند.

وی با اشاره به اقدامات اخیر سازمان آب منطقه ای از جمله تعدیل پروانه های آب زیرزمینی، تغذیه

مصنوعی دشت ها، افزایش گروه های گشت و بازرسی و نصب کنتورهای هوشمند، همکاری و توجه همه جانبه نهادها و مدیریت مصرف بهینه آب را خواستار شد.

گلمحمدی سامانی خاطرنشان کرد: آب یک مساله عمومی است و نیازمند توجه بیشتر به منابع انسانی و جامع شناسی مرتبط با حوزه آب است و نگرش لحظه ای و رویکرد عمرانی برای حل مشکلات آب کافی نیست.

این کارشناس حفاظت و بهره برداری از آب های سطحی اظهار داشت: تنها زمانی که برای جایگزینی اشتغال افرادی که در حوزه شیلات، دامپروری و کشاورزی فعالیت دارند، چاره ای اندیشیده شود، می توان وابستگی را از آب در این حوزه ها کاهش داد.

****برنامه فضای سبز شهری برای مدیریت آب های سطحی**

کارشناس اداره فضای سبز شهرداری شهرکرد نیز گفت: فضای سبز مرکز استان به دنبال بهره گیری از روان آب های شهری است.

بصیره نادری در این میزگرد افزود: در زمینه آبخیرداری شهری نیز مدیریت فضای سبز شهرکرد برنامه های مختلفی را در آینده در دست اقدام دارد.

به گزارش ایرنا، چهارمحال و بختیاری به عنوان یک استان آبریز سرچشمه دو رود کارون و زاینده رود و بخشی از دز است که توجه به مساله آب در این استان برای فلات مرکزی و جنوبی ایران نیز حیاتی و ضروری است.

میزگرد از: پانته آ نیکزاد

کشاورزی

در حال حاضر سهم زیادی از آب ایران در بخش کشاورزی مصرف می‌شود و این در شرایطی است که میزان هدررفت آب در این حوزه نیز بسیار زیاد اعلام شده و به اعتقاد کارشناسان، لازم است که راه‌کارهایی برای کاهش مصرف آب در این حوزه انجام شود.

به گزارش ایسنا، در حال حاضر قیمت دریافتی بابت تأمین آب‌بهای کشاورزی از آب زیرزمینی تقریباً رایگان و درباره آب سطحی، حداکثر سه درصد هزینه تأمین آن است. در بخش شرب نیز برای بخش شهری حدود ۴۷ درصد و در روستاها تنها ۲۴ درصد هزینه تمام‌شده تأمین آب، از مصرف‌کننده دریافت می‌شود. اختصاص یارانه به بخش کشاورزی در بسیاری از کشورهای جهان امری معمول است ولی مدیریت مقدار و چگونگی تخصیص آن مسئله بسیار مهمی است که به‌خصوص باید از منظر اقتصادی موردتوجه قرار گیرد.

کارشناسان بر این باورند که باید توجه کرد مفاهیم اصلاح قیمت آب و واقعی کردن قیمت آن از هم متفاوت هستند، در اصلاح قیمت، وضع موجود پذیرفته‌شده و بر اساس سیاست‌های دولت تغییراتی در آن اعمال می‌شود؛ اما در واقعی کردن قیمت، اصلاح ساختار اقتصاد آب مدنظر است که طبق گفته‌های رضا اردکانیان - وزیر نیرو - اصلاح ساختار فقط منحصر و محدود به وزارت نیرو نیست. بلکه باید آب، محیط‌زیست، خاک و منابع طبیعی با هم و در کنار هم دیده شوند که بهترین نتیجه حاصل آید.

وی با بیان این‌که ورود بخش خصوصی به بحث اقتصاد آب که زیرساخت‌های بازار آب را شکل می‌دهد نیز تأثیر بسزایی در بهبود کیفیت مدیریت عرضه و بهره‌برداری مطلوب‌تر از آب خواهد داشت، اظهار کرد: از نمونه‌های موفق عملکرد سرمایه‌گذاران در حوزه آب، فروش آب بسته‌بندی

است. از سوی دیگر وزارت کشاورزی نیز با ورود به مقوله آب مجازی، کشت‌های فرا سرزمینی مشروط به واردکردن محصولات و تنظیم سیاست‌های صادرات و واردات محصولات کشاورزی، افق روشن‌تری را برای اصلاح مشکلات و ورود بخش خصوصی فراهم کرده است.

در این راستا، بسیاری از دولت‌ها به دلیل هزینه‌های سنگین طرح‌های توسعه منابع آب، ساخت، بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی، مدیریت و گاهی حتی مالکیت این سیستم‌ها را به بخش خصوصی واگذار کرده‌اند. هرچند این کار به تنوع بخشی مالی و پایداری مالی این سیستم‌ها کمک می‌کند، اما خطر جدی آن بر محیط زیست و اقشار فقیر جامعه را نباید نادیده گرفت.

در این باره وزیر نیرو با تأکید به این مساله که قضاوت درباره گرایش به خصوصی سازی و کالا سازی آب زود است، اما دلایل زیادی برای پیگیری آن وجود دارد، ادامه داد: لیکن در کنار این مقوله، باید به جنبه کالای اجتماعی بودن آب نیز توجه کرد. بنابراین باید پذیرفت آب یک مقوله «اقتصادی - اجتماعی» است.

اما از آنجایی که ارزش اقتصادی واقعی آب در مصارف مختلف بسیار متفاوت است، نهاد بازار به تنهایی قادر به لحاظ کردن همه هزینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی در برقراری پاسخگویی به نیازها و حل مسائل نیست. لذا هرگونه تصمیم‌گیری در این خصوص، ضرورت همدلی و هماهنگی در اقدامات جمعی را می‌طلبد. به عنوان مثال بازنگری در سیاست‌های موجود خودکفایی غذایی (نه خوداتکایی در محصولات استراتژیک) به گونه‌ای که در چارچوب تأمین امنیت ملی، امنیت غذایی و آبی نیز حفظ شود، نیازمند هم‌افزایی و تصمیم‌گیری هماهنگ همه بخش‌های مربوطه می‌شود که در شرایط فعلی و برای برون‌رفت از وضعیت پسابرجام و تحریم‌های ظالمانه، بسیار حیاتی است.

به گفته اردکانیان، تحمیل بار سیاست‌های خودکفایی غذایی (نه خوداتکایی در محصولات استراتژیک) و اشتغال‌زایی به بخش آب و کشاورزی نتایج خوبی به بار نیاورده است. تجدیدنظر در

این سیاست‌ها برای برون‌رفت از وضعیت پسابرجام و تحریم‌های ظالمانه، بسیار حیاتی است. الگوهای توسعه در ایران باید متناسب با ظرفیت منابع آبی و بحران آن و طبیعت خشک و نیمه‌خشک کشور برای مناطق مختلف با زیست‌بوم‌های متنوع از معتدل تا خشک و گرم انتخاب شود.

به‌منظور دستیابی به اصلاح ساختار اقتصادی آب مواردی باید مورد توجه قرار بگیرد که طبق گفته‌های کارشناسان منظور کردن ارزش کامل اقتصادی آب در بازتخصیص منابع آب، برنامه‌ریزی‌های کلان، سیاست‌های آمایش سرزمین و بیشینه‌سازی ارزش‌افزوده حاصل از کاربرد آب، استقرار نظام قیمت‌گذاری آب بر اساس هزینه تمام‌شده کامل آب با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی هر منطقه برای کلیه بخش‌های مصرف و اعمال یارانه‌های هدفمند به اقشار آسیب‌پذیر و کشاورزان در راستای ارتقای بهره‌وری و امنیت غذایی مورد تاکید است.

هم‌چنین استقرار نظام حسابداری ملی آب، اعمال اصلاحات ساختاری، نهادی و حقوقی لازم برای ایجاد، ساماندهی و تقویت بازار، بانک و بورس آب، تنوع‌بخشی منابع مالی و ارتقا جایگاه و سهم مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، غیردولتی و تشکلهای بهره‌برداران آب در مدیریت امور آب، حمایت از کشت فراسرزمینی مشروط به واردات محصولات کشاورزی به کشور و منظور کردن بازرگانی آب مجازی در سیاست‌گذاری صادرات و واردات محصولات کشاورزی و صنعتی مورد توجه است چراکه در حال حاضر در ایران، واردات آب مجازی حدود ۴۰ میلیارد مترمکعب و صادرات آب مجازی حدود ۷ میلیارد مترمکعب است. از کل آب مصرفی جهان در بخش کشاورزی، ۱۵ درصد برای تولید مواد صادراتی مصرف شده است.

از سوی دیگر اما محمود حجتی - وزیر جهاد کشاورزی - اخیراً اعلام کرد که میزان دقیق سهم بخش کشاورزی در مصرف منابع آبی چندان مهم نیست و از ۷۰ تا بیش از ۸۰ درصد بین دستگاه‌های مختلف اختلاف نظر وجود دارد اما مهم این است که در این زمینه با وجود اقدامات انجام شده، عقب افتادگی داریم و باید بهره‌وری را ارتقا دهیم.

وی با بیان این‌که در زمینه آب دو مسئله مدیریت و مصرف وجود دارد که در زمینه مدیریت همه باید تلاش کنیم تا از هدر رفت آن جلوگیری کنیم و سفره‌های آب زیرزمینی را بیش از پیش تغذیه و تقویت کنیم، اظهار کرد: یکی از مشکلات برداشت بی‌رویه از سفره‌های آب زیرزمینی بوده و روز به روز تعادل آن بیش‌تر به هم می‌خورد که در این زمینه تعادل بخشی سفره‌های آب زیرزمینی از اهداف پیش‌رو است و به نظر می‌رسد که با کمک همه بهره‌برداران می‌توان به آن دست یافت.

وزیر جهاد کشاورزی به دیگر جنبه مسئله آب به نام مصرف اشاره کرد و گفت: در مسئله مصرف که پس از مدیریت از اهمیت بالایی برخوردار است، باید به این نکته توجه کنیم که در همه دنیا بخش کشاورزی بیش‌ترین مصرف‌کننده منابع آبی است و به صورت میانگین سهم این بخش حدود ۷۰ درصد است که البته در ایران به گفته همکارانم در وزارت جهاد کشاورزی، سهم بخش کشاورزی از مصرف آب در همین حدود قرار دارد اما کارشناسان وزارت نیرو معتقدند که این میزان بالاتر از ۸۰ درصد است.

حجتی با بیان این‌که میزان مصرف آب در بخش کشاورزی در برخی کشورها هم‌چون پاکستان بالاتر از ۹۵ درصد محاسبه شده است، تاکید کرد: مسئله اساسی این است که چگونه آب را با کمترین هدررفت به مزرعه برسانیم و در این زمینه با عقب افتادگی روبرو هستیم و مهم‌تر از همه این مسائل بهره‌وری آب است که در این زمینه علم و تکنولوژی از اهمیت بالایی برخوردار است، چراکه برای افزایش بهره‌وری آب باید به این توجه کنیم که ارزش اقتصادی هر گیاه چقدر بوده و اگر آب را صرف آن کنیم، چه ارزشی پیدا می‌کند و چه محصولی برای ما تولید می‌شود. بنابراین باید از منظر اقتصاد آب به این مسئله توجه کنیم که چه محصولاتی را باید در داخل تولید کنیم و کدام محصولات را همچون ذرت باید وارد کنیم.

بنا بر اعلام، در سال‌های گذشته در وزارت جهاد کشاورزی اقدامات مناسبی در حوزه مدیریت و افزایش بهره‌وری آب در این بخش انجام شده است که می‌توان به انتقال کشت محصولات از بهار به

پاییز همچون چغندر قند اشاره کرد که سال گذشته میزان تولید آن به یک میلیون تن در پاییز رسید و این سبب می‌شود که مصرف آب در این بخش تا حدود بسیاری کاهش پیدا کند و همچنین کشت نشایی از دیگر جهت‌گیری‌های وزارت جهاد کشاورزی بوده است که می‌تواند مصرف را ۲۵ تا ۳۰ درصد کاهش دهد.

به گفته مسئولان، راهکار بعدی که در حوزه ارتقا بهره‌وری آب به آن توجه ویژه‌ای صورت گرفته است، توسعه کشت گلخانه‌ای بوده که طی سال‌های اخیر به سرعت در حال رشد و توسعه است و می‌تواند در حوزه ارتقا بهره‌وری آب تأثیر فوق‌العاده‌ای داشته باشد چراکه به عنوان مثال در تولید برخی محصولات جالیزی می‌تواند تا ۱۰ برابر تولید را ارتقا دهد.

بر این اساس، در نیمه اول امسال حدود ۱۴۰۰ هکتار گلخانه راه‌اندازی شد و توسعه یافت که این میزان دو برابر کل سطح گلخانه‌هایی بود که در سال گذشته به بهره‌برداری رسید. همین مسئله سبب شده با وجود این که هر ساله آب کمتری در اختیار بخش کشاورزی قرار می‌گیرد، تولیدات بهتری داشته باشیم و از این منظر مشکلی به وجود نیاید.

به گفته وزیر جهاد کشاورزی، براساس ارزیابی‌های صورت گرفته اتاق بازرگانی، میزان بهره‌وری آب در سال‌های گذشته در بخش کشاورزی شش درصد رشد داشته است و میزان تولید ماده خشک به ازای مصرف هر متر مکعب آب به ۱.۳۲ کیلوگرم رسیده است چراکه در این پنج سال، بیش‌ترین سرمایه‌گذاری در مزرعه در طول دوره‌های مختلف صورت گرفته است.

توجه به این نکته که امنیت غذایی به مفهوم خودکفایی داخلی نیست و باید سیاست خوداتکایی در محصولات استراتژیک، هم‌زمان با امنیت آبی، در چارچوب امنیت ملی و ظرفیت‌های تولیدی تبیین شود و ایجاد نظام‌های بهره‌برداری متناسب با مدیریت به‌هم‌پیوسته منابع آب، شرایط تغییر اقلیم و سازگار با کم‌آبی و همچنین توسعه صنایع پایین‌دستی کشاورزی، گلخانه‌های صنعتی، صنایع کوچک، صنایع دستی و کسب‌وکارهای سبز، انرژی‌های نو، اکو توریسم و بوم‌گردی می‌تواند مشاغل جایگزینی

را تولید کند که وابستگی معیشتی کمتری بر منابع آبی سرزمین به وجود آید.

اما به اعتقاد تحلیلگران، تحقق راه‌های دستیابی به کشاورزی پایدار نیازمند اتخاذ راهبردها و اقداماتی از قبیل مشارکت فراگیر بهره‌برداران آب، افزایش بهره‌وری، تحویل حجمی آب به مصرف‌کننده، به‌کارگیری خلاقانه مهندسی و مدیریت در کلیه مراحل کاشت، داشت و برداشت جهت افزایش کارایی مصرف آب کشاورزی، تغییر زمان کشت، توسعه کشت‌های گلخانه‌ای، کشت فرا سرزمینی، توسعه سیستم‌های مدرن و کارآمد، توجه به انتخاب الگوهای کشت مناسب خصوصاً حمایت از تولید محصولات با تقاضای آب، اصلاح ساختارهای مالکیتی اراضی کشاورزی و یکپارچه‌سازی و حمایت در افزایش سرانه زمین بهره‌برداران، به‌منظور کاهش هزینه و جلب سرمایه‌گذاری است که می‌توانند نقش مهمی در مدیریت منابع آب در کشاورزی ایفا کنند.

همه این موارد، اما بدون به رسمیت شناختن ماهیت میان بخشی بودن عرصه مدیریت آب عملی نیست. اختصاص موضع آب به یک دستگاه اجرایی و این‌که سایر دستگاه‌ها، به‌ویژه مصرف‌کنندگان عمده، نقش خود را در مدیریت مسئولانه منابع آب نادیده بگیرند، موجب شکل نگرفتن تمام یا قسمتی از سیاست‌ها و راهبردهای ذکرشده خواهد شد و هیچ‌کدام توسط هیچ دستگاه اجرایی به‌تنهایی عملی نخواهد شد. تشکیل کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی با مشارکت شش دستگاه بخشی و میان بخشی مرتبط با آب در سازمان دولت، گامی ضروری در این زمینه است که از اواخر سال ۱۳۹۶ با مصوبه هیئت وزیران انجام شده است.

افزایش ۳۰ درصدی بارش در ۵ ماه گذشته - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۱

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی از افزایش ۳۰ درصدی بارش در کشور طی پنج ماه گذشته، نسبت به میانگین بلندمدت خبر داد.

به گزارش «تابناک»، صادق ضیائی‌ان در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه در ماه گذشته در کل کشور ۵۰۸ میلی‌متر بارش صورت گرفته است، گفت: بارش بلندمدت کشور بهمن‌ماه ۳۶۷ میلی‌متر بود بنابراین بارندگی‌های بهمن‌ماه ۹۷ نسبت به میانگین بلندمدت ۳۸۵ درصد افزایش داشته است همچنین با توجه به بارش ۲۲ میلی‌متری کشور در بهمن‌ماه سال گذشته، در مقایسه با سال قبل، ۱۲۸۵ درصد افزایش بارش داشتیم.

وی همچنین وضعیت بارشی کشور را از ابتدای سال آبی تا پایان بهمن‌ماه ۹۷ تشریح و اظهارکرد: از اول مهر تا آخر بهمن ۹۷، کل کشور ۱۷۲۳ میلی‌متر بارش دریافت کرده است و از آنجا که بارش بلندمدت کشور در همین بازه زمانی، ۱۳۲ میلی‌متر و بارش سال قبل ۶۰۹ میلی‌متر بود، نسبت به درازمدت ۳۰۶ درصد و نسبت به سال قبل ۱۸۳ درصد افزایش بارش ثبت شده است.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی ضمن اشاره به استان‌های پربارش و کم‌بارش طی پنج ماه گذشته گفت: بررسی داده‌های بارش کشور حاکی از آنست که استان‌های ایلام، گلستان و لرستان بیشترین افزایش دما را از اول مهر تا آخر بهمن‌ماه سال جاری داشتند. همچنین استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان، یزد و هرمزگان به ترتیب ۲۵، ۳۰، ۲۶ و ۶ درصد کاهش بارش را نسبت به میانگین بلندمدت تجربه کردند. بارش بقیه استان‌ها در حد نرمال یا قدری بیش از نرمال بود.

ضیائی‌ان در ادامه به اشاره به میزان بارش‌های استان تهران طی پنج ماه گذشته اظهارکرد: از ابتدای سال آبی تا پایان بهمن‌ماه، در تهران ۱۸۸۷ میلی‌متر بارش ثبت شده که نسبت به درازمدت ۴۱ درصد و

نسبت به سال قبل ۱۹۳ درصد افزایش بارش داشته است.

این کارشناس سازمان هواشناسی در بخش پایانی گفت‌وگو به شرایط دمایی کشور طی ماه گذشته اشاره کرد و گفت: در بهمن‌ماه ۹۷، در کل کشور به‌طور میانگین، ۰.۹ درجه سلسیوس افزایش دما ثبت شده است. در این میان بیشترین افزایش دما برای استان‌های آذربایجان غربی، کردستان و آذربایجان شرقی بوده است که نسبت به میانگین بلندمدت خود به ترتیب ۲.۷، ۲.۳ و ۲ درجه سلسیوس افزایش دما داشتند.

میانگین بارش‌های کشور به ۱۹۳ میلی‌متر رسید- خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۱

میانگین حجم بارش‌های کشور از ابتدای سال آبی ۹۸-۹۷ (اول مهرماه) تاکنون به ۱۹۳.۳ میلی‌متر رسید که در مقایسه با میانگین ۱۰ ساله اخیر از ۱۳۴ میلی‌متر رشد برخوردار بوده است. به گزارش ایرنا از پایگاه اطلاع رسانی وزارت نیرو، بر اساس آمار بارندگی تجمعی حوضه‌های آبریز درجه یک کشور، میزان بارندگی‌ها در مدت مشابه سال آبی ۹۷-۹۶ در این حوضه‌ها ۸۸.۴ میلی‌متر گزارش شده است.

این میزان بارش، از سال آبی گذشته ۱۱۹ درصد بیشتر شده و نسبت به میانگین بلندمدت ۵۰ ساله، ۲۹ درصد و در مقایسه با میانگین ۱۰ سال اخیر ۴۴ درصد رشد داشته است. در آمار بارش تجمعی از اول مهرماه تا ۱۰ اسفندماه، نسبت به میانگین ۵۰ ساله ۱۵۰.۲ میلی‌متر افزایش مشاهده می‌شود.

بر اساس این گزارش، حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۳۴۸.۴ میلی‌متر بارش و حوضه آبریز مرزی شرق با ۴۴.۶ میلی‌متر به ترتیب از بیشترین و کمترین میزان بارندگی حوضه‌های آبریز درجه یک برخوردار بوده‌اند.

بر همین اساس، میزان بارندگی سال آبی جاری در حوضه مرزی شرق ۲۳ درصد کمتر از متوسط بلندمدت ۵۰ ساله و ۵ درصد کمتر از متوسط ۱۰ سال اخیر گزارش شده است.

برداشت غیرمجاز از اراضی بالادستی سد شهید شاه چراغی به نابودی گونه‌های گیاهی و جانوری

منجر می‌شود؛ خشک‌سالی در کمین سد دامغان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۱

برداشت غیرمجاز و نامتعارف آب از حوضه‌های آبریز و رود چشمه‌علی از سوی اهالی روستاهای بالادستی سد شهید شاه چراغی دامغان به مانند شوخی خطرناک به کاهش محسوس حجم آب‌های ذخیره شده در پشت این سد منجر شده است. افزایش خودسرانه اراضی کشاورزی در روستاهای بالادستی سد شهید شاه چراغی و برداشت‌های غیرمعارف، حیات این سد راهبردی را به خطر انداخته است. با وجود بارش‌های قابل توجه در ماه‌های گذشته اما حجم ورودی آب رودها و چشمه‌ها به سد شهید شاه چراغی به واسطه زیاده‌خواهی تعدادی از روستاییان بالادستی کاهش قابل توجهی یافته است. ادامه این روند و تشدید نشدن نظارت‌ها برای مهار خشک‌سالی سودجویانه علاوه بر خطرات زیان‌بار زیست‌محیطی و نابودی هزاران گونه گیاهی و جانوری، معیشت کشاورزان واقعی منطقه را به خطر می‌اندازد. سد شهید شاه چراغی در ۱۲ کیلومتری شمال شهر دامغان و در کنار تنگه‌ای موسوم به بزپیل و مجاور کوه چکل شیر و بر روی رودخانه چشمه‌علی بسته شده و هدف از ساخت سد، انتقال آب رودخانه چشمه‌علی برای آبیاری قسمتی از اراضی دشت جنوبی و کنترل و جلوگیری سیلاب‌های شمالی و در آینده، تأمین کمبود آب آشامیدنی این شهر بوده است. این سد از نوع شنی با هسته رسی است که ارتفاع آن از کف رودخانه ۵۷ متر و ظرفیت آبرگیری آن ۴۰ میلیون مترمکعب است. طول تاج ۲۲۷ متر و ارتفاع آن از سطح دریا یک‌هزار و ۵۰۰ متر و طول مسیر آب پشت سد حدود شش کیلومتر است. این سد در سال ۱۳۸۳ به بهره‌برداری رسید. میزان ظرفیت ذخیره آب در سد دامغان ۲۱ میلیون مترمکعب است که اکنون این رقم به دلایل مختلف از جمله برداشت غیرمجاز، خشک‌سالی مستمر و کاهش بارش‌ها به دست کم ۱۰ میلیون مترمکعب رسیده است. دامغان دارای اقلیم خشک و نیمه‌خشک است و ۸۱ درصد مصرف آب در این شهرستان در بخش کشاورزی، ۱۱ درصد در بخش

آب آشامیدنی شهری و روستایی و هشت درصد هم در بخش صنعت است.

برداشت غیرمجاز در بالادست سد دامغان نگران‌کننده است

مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی شرکت آب منطقه‌ای سمنان در نشست شورای حفاظت از آب این استان گفت: برداشت غیرمجاز از اراضی بالادستی سد شهید شاه‌چراغی دامغان جدی و نگران‌کننده است. آیدین دمنیان افزود: براساس آمار سازمان جهاد کشاورزی، ۴۰۰ هکتار از اراضی کشاورزی در بالادست سد دامغان و ۹۶۰ هکتار از این اراضی در پایین‌دست سد شهید شاه‌چراغی این شهرستان قرار دارد. مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی شرکت آب منطقه‌ای سمنان اضافه کرد: اضافه برداشت‌ها در اطراف سد شهید شاه‌چراغی دامغان متوقف شود و از مجموع ظرفیت ۲۱ میلیون مترمکعبی این سد برای ذخیره‌سازی آب، اکنون بیش از ۱۰ میلیون مترمکعب پشت سد شده است. دمنیان تصریح کرد: اصلاح الگوی کشت و افزایش کشت‌های علوفه‌ای و کشت بهاره از راهکارهای اساسی مدیریت مصرف آب در منطقه از سوی کشاورزان است. مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی شرکت آب منطقه‌ای سمنان گفت: اجازه توسعه اراضی کشاورزی در مناطق بالادستی سد شهید شاه‌چراغی دامغان به هیچ عنوان منطقی نیست.

اختصاص ۱۴۰ میلیارد ریال برای رسوب‌زدایی سد دامغان

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای سمنان نیز در این نشست گفت: در قالب سفر استانی رئیس‌جمهوری به سمنان در آذر امسال ۱۴۰ میلیارد ریال اعتبار برای اجرای طرح رسوب‌زدایی در سد شهید شاه‌چراغی دامغان تصویب شد. ایرج حیدریان با بیان این‌که این اعتبار در سال‌های ۹۸ و ۹۹ پرداخت می‌شود، افزود: رفع چالش افت محسوس آب در سد شهید شاه‌چراغی دامغان نیازمند فرهنگ‌سازی برای اصلاح الگوی مصرف، برداشت رسوب و اجرای طرح‌های آبخیزداری در مناطق بالادستی این

سد است. وی اضافه کرد: اجرای طرح‌های سازه‌ای با اتخاذ راهبردهای علمی برای خارج کردن رسوب از سد شهید شاه‌چراغی دامغان آغاز شده است. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای آب سمنان ادامه داد: در سفر رئیس‌جمهوری به استان سمنان برای اجرای طرح رسوب‌زدایی ۲۳۰ میلیارد ریال اعتبار پیشنهاد شده بود که با همکاری مسئولان استانی ۱۴۰ میلیارد ریال آن موافقت شد. حیدریان تصریح کرد: با وجود افزایش بارش‌ها اما وضعیت سد شهید شاه‌چراغی دامغان ویژه است و برای خارج شدن این سد از خشک‌سالی اجرای طرح‌های مختلف اجتناب‌ناپذیر است.

سد شهید شاه‌چراغی آب صنعت دامغان را تأمین کند

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان سمنان گفت: براساس برنامه‌ریزی‌ها محدوده مصرف آب شهید شاه‌چراغی دامغان در بخش آشامیدنی، کشاورزی و محیط‌زیست است و برای استفاده از این ظرفیت آبی در بخش صنعت تاکنون تصمیمی گرفته نشده است. بهروز اسودی اضافه کرد: منطقه ویژه اقتصادی دامغان بیش از یک‌هزار هکتار وسعت دارد که تاکنون ۱۰۰ هکتار آن برای راه‌اندازی واحدهای تولید و صنعتی تفکیک شده است. وی خاطرنشان کرد: منطقه ویژه اقتصادی دامغان به ۵۰ لیتر بر ثانیه آب نیاز دارد که سد شهید شاه‌چراغی ظرفیتی برای تأمین آب مورد نیاز است. اسودی افزود: در بخش صنعت به‌ازای یک لیتر آب می‌توان ۷۴ شغل ایجاد کرد و تخصیص بخشی از آب ذخیره شده در سد شهید شاه‌چراغی دامغان به بخش صنعت می‌تواند به کاهش بیکاری در منطقه منجر شود. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان سمنان گفت: رفع مشکلات زیرساختی در بخش صنعت سمنان در دستورکار قرار دارد و با هم‌افزایی دستگاه‌های اجرایی می‌توان برای رفع کم‌آبی در این شهرستان اقدام کرد.

میزان بارش‌ها در سمنان ۲۴۴ درصد افزایش یافت

مدیرکل هواشناسی استان سمنان گفت: میزان بارش باران در سمنان از ابتدای فروردین تا پنجم اسفند

۹۷ نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۴۴ درصد افزایش یافت. غلامرضا حسنی غربا افزود: در مقایسه با بلندمدت ۳۰ ساله میزان بارش‌های امسال سمنان بیش از ۳۹ درصد افزایش یافته است؛ اما این آمارها به معنی عبور از شرایط خشک‌سالی نیست. وی اضافه کرد: افزایش دما در فصل‌های گرم سال بسیار جدی و نگران‌کننده است و در سه سال متوالی رکورد افزایش دما در استان سمنان شکسته شد. حسنی غربا تصریح کرد: متوسط دمای سالانه هوا در سمنان ۱۶/۹ درصد بود که در سه سال سال گذشته این رقم سه درجه افزایش یافته است. وی ادامه داد: براساس پیش‌بینی‌ها تابستان بسیار گرمی پیش‌روی سمنانی‌ها است و تبخیر آب یکی از چالش‌های اساسی در اثر افزایش نامتعارف دما است. مدیرکل هواشناسی سمنان تصریح کرد: در دو هفته متوالی در تابستان امسال دمای هوای سمنان به ۴۵ تا ۴۷ درجه رسید و میزان بارش‌ها از مستمر به رگباری در سمنان تغییر کرد.

بهره‌وری آب در دامغان افزایش یابد

مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی شرکت آب منطقه‌ای سمنان گفت: میزان مصرف آب در مناطق بالادستی سد شهید شاه‌چراغی دامغان هفت میلیون مترمکعب است که با اصلاح الگوی مصرف و بهره‌وری می‌توان یک تا ۱/۵ میلیون مترمکعب در اوج زمان مصرف صرفه‌جویی داشت. دمنیان تصریح کرد: با مدیریت آب سد شهید شاه‌چراغی دامغان می‌توان این سد را از حالت خشک‌سالی به دوران ترسالی رساند. وی افزود: مهم‌ترین راهبرد برای رفع مشکلات مختلف در حوزه سد شهید شاه‌چراغی دامغان نظارت و جلوگیری از اضافه برداشت‌ها است. مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی شرکت آب منطقه‌ای سمنان خاطرنشان کرد: رسوب‌زدایی از سد شهید شاه‌چراغی دامغان در دستورکار است و با این راهبرد می‌توان برنامه‌ریزی اصولی برای رفع مشکل کم‌آبی در این شهرستان ارائه کرد.

ضرورت اصلاح الگوی مصرف اراضی در دامغان

استاندار سمنان گفت: اجرای طرح‌های آبخیزداری و انتقال رواناب‌ها به سد شهید شاه‌چراغی یکی از اقدام‌های اساسی برای حفظ این سد مهم برای حیات در منطقه است. علیرضا آشناگر افزود: توسعه اراضی کشاورزی در مناطق بالادستی سد شهید شاه‌چراغی دامغان به منظور اصلاح الگوی مصرف و مقابله با خشک‌سالی ممنوع است. وی خاطرنشان کرد: برای جبران کسری آب در سد دامغان راهکارهای مختلفی ارائه شده است؛ اما اجرای طرح‌های پیشگیرانه مانند جلوگیری از اضافه برداشت‌ها می‌بایست در اولویت قرار گیرد. وی تصریح کرد: میزان بارش‌های رگباری در دامغان و تمامی نقاط استان سمنان افزایش یافته است و بنابراین مدیریت سیلاب‌ها با اجرای طرح‌های آبخیزداری می‌بایست مورد توجه مسئولان قرار گیرد. آشناگر اضافه کرد: مسئولان برای جمع‌آوری آب‌های غیرمتمعارف مانند آب سطحی و فاضلاب‌ها اقدام کنند و در این شرایط باید از تمام ظرفیت‌ها برای رفع معضل کم‌آبی در استان سمنان بهره برد. وی ادامه داد: یکی از محرومیت‌های اساسی سمنان کم‌آبی است و رفع این چالش و مدیریت منابع موجود در اولویت مسئولان استانداری استان قرار دارد. استاندار سمنان گفت: با توجه به این‌که میزان تبخیر آب در استان قابل توجه است بازسازی و مرمت کانال‌های انتقال آب سنتی می‌بایست مورد توجه مسئولان قرار گیرد.

ضرورت اجرای طرح پلیس آب در دامغان

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان سمنان گفت: اجرای طرح پلیس آب در روستاها و اراضی کشاورزی سد شهید شاه‌چراغی ضروری است. سیدحسن میرعماد افزود: اختیار قضایی برای برخورد با متخلفان به پلیس آب داده شود و با نظارت می‌توان از برداشت‌های غیرمجاز در اطراف سد دامغان جلوگیری کرد. وی اضافه کرد: از نظر قانونی تبدیل اراضی طبیعی به اراضی کشاورزی در مناطق بالادستی سد شهید شاه‌چراغی دامغان جرم است و جهاد کشاورزی به هیچ عنوان تمایل به افزایش

اراضی کشاورزی ندارد. میرعماد تصریح کرد: بخش قابل توجهی از کانال‌های انتقال آب در اطراف سد شهید شاه‌چراغی فرسوده است که می‌بایست با برنامه‌ریزی اصولی برای رفع این چالش اقدام شود. رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان سمنان گفت: در پنج سال گذشته در بیش از دو هزار هکتار از اراضی کشاورزی دامغان سامانه نوین آبیاری نصب شده که ۷۰۰ هکتار از آن در اطراف سد شهید شاه‌چراغی بود.

اجرای طرح‌های آبخیزداری در دامغان ضرورت دارد

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری سمنان گفت: اجرای طرح آبخیزداری در اطراف سد شهید شاه‌چراغی و روستاهای بالادستی دامغان برای مهار سیلاب‌ها و همچنین جلوگیری از عبور رسوب به این سد اجتناب‌ناپذیر است. علی‌نقی حیدریان افزود: طرح‌های مطالعاتی برای اجرای طرح‌های آبخیزداری در دامغان اجرا شد و اداره کل منابع طبیعی این طرح‌های مطالعاتی را می‌تواند در اختیار دیگر دستگاه‌های اجرایی قرار می‌دهد. وی اضافه کرد: رسوخ رسوب به سد شهید شاه‌چراغی یکی از چالش‌های اساسی است که با برنامه‌ریزی اصولی می‌توان حیات این سد را حفظ کرد. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان سمنان گفت: با وجود خشک‌سالی و افزایش بارش‌های سیل‌آسا اعتبارها برای اجرای طرح‌های آبخیزداری در استان سمنان افزایش یابد. شهرستان دامغان بیش از ۹۰ هزار نفر جمعیت دارد. استان سمنان هشت شهرستان و بیش از ۷۰۰ هزار نفر جمعیت دارد و کم‌آبی یکی از چالش‌های اساسی این استان به‌شمار می‌رود.

مصرف آب

یک کارشناس گفت: اصلاح قانون توزیع عادلانه آب برای مدت ۱۰ سال اخیر در دستور کار شرکت مدیریت منابع آب ایران بوده اما با این زمان طولانی، هیچ‌گونه پیشرفتی حتی روی کاغذ برای اصلاح این قانون به عمل نیامده و هم‌چنان همان قانون و ده‌ها و بلکه صدها اشکال فنی (محتوایی و شکلی) به آن وارد است که در متن پیش‌نویس نیز دیده می‌شود.

داریوش مختاری در گفت‌وگو با ایسنا، با تأکید به این مساله که این پیش‌نویس بدون هرگونه بازنگری لازم برای حل و فصل حقوقی مساله مشارکت بهره‌برداران منابع آب است، اظهار کرد: مساله مشارکت بهره‌برداران هم چنان حفره و ابهام بزرگ قانون توزیع عادلانه آب است. در پیش‌نویس قانون نه تنها این مشکل حکمرانی آب برطرف نشده بلکه از واگذاری این شبکه‌ها به بخش خصوصی صحبت به میان آمده است.

حوزه مدیریت آب، کشاورزی و منابع طبیعی افزود: حصولتی کردن شبکه‌های آبیاری و زهکشی بسیار خطرناک و نگران کننده است. شبکه‌های آبیاری و زهکشی یک سرمایه عمومی هستند که سپردن آن به یک بخش خصوصی هرگز پذیرفتنی نیست و کاملاً غیرقانونی است یا دست کم می‌توان گفت چنین واگذاری‌هایی شبه غیرقانونی است. خصوصی سازی شبکه‌های آبیاری و زهکشی، هرگز مشارکت بهره‌برداران منابع آب قلمداد نمی‌شود و اساساً ارتباطی با مساله مشارکت ذی‌نفعان و حقایق بران این شبکه‌ها ندارد.

وی ابراز کرد: برای نمونه در استان هرمزگان، هم اکنون وظیفه بهره‌برداری و نگهداری شبکه‌های آبیاری و زهکشی شبکه میناب در یک گستره ۱۱ هزار هکتاری به بخش خصوصی (شرکت میناب‌رود) سپرده شده است. بخش خصوصی نیز اعتبارات عمرانی مربوط به تعمیر و نگهداری شبکه

و توزیع آب را از شرکت آب منطقه‌ای هرمزگان دریافت می‌کند. ولی کماکان مشارکتی اتفاق نیفتاده است.

وی با بیان این‌که مشارکت بهره‌برداران منابع آب زمانی دست یافتنی است که مشخصاً واگذاری مالکیت، بهره‌برداری و نگهداری از شبکه‌ها به حقیقه بران انجام گیرد، تصریح کرد: در زمینه ابهام در مشارکت بهره‌برداران منابع آب، می‌توان به نمونه‌ای دیگر در استان فارس اشاره کرد که شرکت آب منطقه‌ای به دنبال تشکیل گروه‌های مردمی بهره‌برداری و نگهداری برای ۷۲ پروژه کنترل سیلاب و تغذیه مصنوعی ساخته شده در دو دهه اخیر است.

وی تأکید کرد: برای این واگذاری، ده‌ها کاستی قانونی وجود دارد؛ اگرچه بناست با شیب ملایم و در ظرف قوانین فعلی گام‌هایی برداشت ولی بهتر است با به‌روزرسانی قانون توزیع عادلانه آب، زمینه قانونی برای واگذاری کامل و جامع این پروژه‌ها به بهره‌برداران منابع آب فراهم شود.

به گفته وی، متن قانون "آب و نحوه ملی شدن آن" نیز با اشتباهات فراوان برای یک مدت طولانی (۱۳۴۲ تا ۱۳۴۶) تهیه شد و نهایتاً یک متن هیدرولوژیک به جای یک متن حقوقی مستحکم، سرنوشت منابع آب و حقوق نسل‌های آینده را تحت تأثیر قرار داد. پیش‌نویس قانون جامع آب نیز به‌طور یک‌جانبه صرفاً توسط فن‌سالاران دولتی تهیه شده است که از همین جا باید گفت امکان اجرایی شدن آن فراهم نخواهد شد و گره‌ای از مشکلات فراگیر بخش آب باز نخواهد کرد و اتفاقاً به مشکلات موجود دامن می‌زند.

چندی پیش نیز علی اکبری - عضو کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع طبیعی مجلس شورای اسلامی - گفت: قانون توزیع عادلانه آب مربوط به سال ۱۳۶۱ است و اکنون نیازمند اصلاح است.

اگر بخواهیم موضوع آب سازمان یابد باید همه سازمان‌ها و تشکیلات همکاری کنند - روزنامه

عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲

اگر بخواهیم موضوع آب سازمان یابد باید همه سازمان‌ها و تشکیلات همکاری کنند
وزیر نیرو گفت: قطعاً بدون مشارکت همه کسانی که هر کدام در یک وجه از موضوع آب درگیر
هستند مساله آب قابل حل نخواهد بود اگر بخواهیم موضوع آب سازمان یابد باید همه سازمان‌ها و
تشکیلات همکاری کنند.

رضا اردکانیان در همایشی که به مناسبت روز جهانی آب برگزار شد، اظهار داشت: از سال ۱۹۹۲ که
اولین کنفرانس جهانی توسعه پایدار در برزیل برگزار و بیانیه ریو ۲۱ صادر شد قرار گذاشته شد که
هر سال روز ۲۱ مارچ به عنوان روز جهانی آب مورد توجه قرار گیرد و شعاری تعیین شود که
دربگیرنده برنامه‌های مرتبط با آب و محیط زیست همه سازمان‌های بین‌المللی و دولت‌ها باشد.
وی افزود: از سال ۲۰۰۳ مجموعه آژانس‌های سازمان ملل به این نتیجه رسیدند حال که امکان احداث
آژانس مستقلی در زمینه آب وجود ندارد همه آژانس‌ها و برنامه‌ها به نوعی به مساله آب پردازند.
وزیر نیرو خاطرنشان کرد: همه آژانس‌ها در ساختار خود واحدهایی دارند که به خاطر طبیعت چند
انضباطی آب می‌توانند به آن پردازند بنابراین از سال ۲۰۰۳ سازوکاری بنا نهاده شد که آژانسی
مجازی به نام UNWATER احداث شود که موضوع آب مرتبط با غذا، بهداشت، علم و فرهنگ و
هواشناسی و یا منابع آب زیرزمینی در دستور کار قرار گیرد. درحال حاضر بیش از ۳۲ آژانس و برنامه
سازمان ملل عضو این آژانس مجازی هستند و از موازی‌کاری پرهیز کرده و سعی می‌کنند به موضوع
آب به عنوان یک موضوع واحد پردازند.

وی تاکید کرد: قطعاً بدون مشارکت همه کسانی که هر کدام در یک وجه از موضوع آب درگیر

هستند مساله آب قابل حل نخواهد بود اگر بخواهیم موضوع آب سازمان یابد باید همه سازمان‌ها و تشکیلات همکاری کنند.

وی با بیان اینکه یکی از وظایف UNWATER برنامه‌ریزی برای روز جهانی آب است، یادآور شد: این آژانس مجازی معمولاً برنامه‌های سه سال آینده را تعیین می‌کند و در این رابطه تا سه هفته آینده شعار پیش روی سال ۲۰۱۹ نیز اعلام خواهد شد.

اردکانیان ادامه داد: این آژانس مجازی از سال ۲۰۰۶ نیز تصمیم گرفت یک واحد اجرایی داشته باشد و در این رابطه یک دفتر بین‌المللی آب در شهر بن آلمان تاسیس شد.

وی بیان کرد: آنچه واضح است این که هنوز در کشورهای در حال توسعه به مدل بهینه و مناسبی برای مدیریت منابع آب نرسیده‌ایم. در هر حال بدون مشارکت و به رسمیت شناختن این محصول که چندوجهی است هیچ مساله‌ای حل نخواهد شد.

وی خاطرنشان کرد: کسانی که از موضوع آب تاثیر پذیرند باید در کنار هم قرار گیرند و قطعات پازل کنار هم باشد تا موضوع آب حل شود.

وزیر نیرو با بیان اینکه گمشده امروز ما برای حل مسائل، اخلاق حرفه‌ای است، گفت: هر قدر در کار فردی گروهی و صنفی پایبند به اخلاقیات باشیم مسائل حل می‌شود و هر قدر از این رویه دور شویم گره کار کورت‌تر می‌شود.

مدیرعامل شرکت توسعه منابع آب: ۱۰ میلیارد متر مکعب آب به ظرفیت منابع کشور اضافه شد

- خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲

تهران- ایرنا- مدیرعامل شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران گفت: این شرکت توانسته با اقدام های خود بیش از ۱۰ میلیارد مترمکعب آب به ظرفیت منابع آب کشور اضافه کند.

۱۰ میلیارد متر مکعب آب به ظرفیت منابع کشور اضافه شد

به گزارش خبرنگار ایرنا، بهروز مرادی روز یکشنبه در آیین اختتامیه نخستین جشنواره «نیرو و رسانه» در محل شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران افزود: عملکرد این شرکت در این مدت کم به گونه ای بوده که اکنون حدود ۱۰ درصد از انرژی برق کشور فقط توسط طرح هایی که این شرکت احداث کرده و در حال بهره برداری است، تامین می شود.

وی با بیان اینکه این شرکت در قامت شرکتی توسعه گرا و متولی اجرای زیرساخت های عمرانی مرتبط با آب و برق کشور و مهم ترین شرکت کارفرمایی وزارت نیرو، یکی از شرکت های پیشگام در تعاملات رسانه ای است، ادامه داد: این شرکت در آستانه سی سالگی بهار عمرش قرار دارد و در مدتی کوتاه توانسته است به مدد بهره مندی از نیروهای خلاق، مومن و متخصص و برخورداری از توانمندی های فنی، مهندسی، اجتماعی و رسانه ای ده ها طرح ملی برق آبی را با حداقل چالش ها، مطالعه، اجرا و مورد بهره برداری قرار دهد.

مرادی تصریح کرد: شرکت آب و نیرو گام در مرحله ای نوین نهاده و با دریافت ماموریت های جدید از جمله احداث زیرساخت های عمرانی آب و برق در سطح ملی و فرا استانی، درصدد است با نیرویی مضاعف، ضمن حفظ توانمندی ایران در ساخت سدهای بزرگ و استراتژیک، طرح های تنظیم آب شرب، کشاورزی و صنعت را اجرا کند، ظرفیت نصب شده نیروگاه های برق آبی را افزایش دهد و

نرخ اشتغال در بخش مربوط به فعالیت‌های خود و خدمات فنی و مهندسی به کشورهای دیگر را بهبود بخشیده و در عرصه توسعه کشور نقشی پرثمرتر از گذشته ایفا کند.

وی برگزاری این جشنواره را ارزشمندترین گام و ماندگارترین تلاش در جهت ارتقای تعاملات رسانه‌ای دانست و افزود: در سایه تداوم این گونه تعاملات و فعالیت‌ها، سطح ارتباطات وزارت نیرو با رسانه‌ها، بیش از گذشته ارتقا یافته و تعاملی دوسویه و متقارن با اصحاب رسانه‌ها، روز به روز تقویت و ثمرات آن نصیب عموم جامعه از یک طرف و از طرف دیگر خدمتگزاران خدوم توسعه و پیشرفت کشور شود.

مدیرکل روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت نیرو نیز در این مراسم گفت: نخستین جشنواره نیرو و رسانه در راستای توسعه مشارکت رسانه‌ها در نیل به اهداف اصلاح شیوه مصرف و سبک زندگی شهروندان، جلب اعتماد عمومی و اطلاع رسانی به هنگام و صادقانه و همچنین ارج نهادن به تلاش‌های سازنده اصحاب رسانه در این صنعت با شعار محوری «مدیریت مصرف و تقاضا» برگزار شده است.

«صدیقه بیران» افزود: مدیریت مصرف و تقاضا به عنوان مهمترین راهبرد وزارت نیرو در دوره جدید مدنظر قرار گرفته و این به معنی آن است که مشترکان ایفا کننده نقش اصلی در مدیریت آب و برق در کشور خواهند بود.

وی ادامه داد: بر این اساس ارتباط با مردم مهمترین کار ویژه‌ای است که از سوی روابط عمومی‌های صنعت دنبال می‌شود و رسانه‌ها به عنوان پل ارتباطی بین دولت و مردم عهده دار این مسئولیت خطیر هستند.

مدیرکل روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت نیرو با اشاره به افزایش تعامل رسانه‌ها به ویژه خبرنگاران حوزه آب و انرژی با روابط عمومی این وزارتخانه در یک سال اخیر، از ارسال حدود ۸۰۰ اثر به جشنواره امسال خبر داد.

وی گفت: نقش علوم اجتماعی در مدیریت آب و برق، سازگاری با کم آبی و مدیریت مصرف آب، اقتصاد دانش بنیان در صنعت آب و برق، استفاده از پساب و بازچرخانی آب، آمایش سرزمین بر اساس آب، مدیریت تقاضای آب و انرژی، توسعه انرژی های نو، مدیریت مصرف انرژی، دیپلماسی آب و انرژی، تعادل بخشی آبهای زیرزمینی، اقتصاد مقاومتی و حمایت از تولید ملی در صنعت آب و برق و همچنین مدیریت به هم پیوسته منابع آب، خاک، انرژی و پسماند از مهمترین محورهای نخستین جشنواره نیرو و رسانه بوده است.

ببران ادامه داد: آثار ارسالی در رشته های خبر، مصاحبه، گزارش، یادداشت، مقاله، سرمقاله و گزارش های رادیو و تلویزیون در سه مرحله به صورت داوری پنهان مورد ارزیابی قرار گرفته، به طوری که اسامی شرکت کنندگان حذف و آثار از طریق کدهای رایانه ای شناسایی و بررسی شد.

وی با بیان اینکه برای مرحله نهایی داوری این دوره از جشنواره نیرو و رسانه از مدرسان برجسته علوم ارتباطات و روزنامه نگاری دعوت به عمل آمده است، افزود: اولین جشنواره نیرو و رسانه با هدف قدردانی از پدیدآورندگان آثار رسانه ها در حوزه صنعت آب و برق نهادن به تلاش های آنان برگزار شده و امیدواریم پس از برگزاری جشنواره شاهد ارتقای کمی و کیفی آثار رسانه ای در این حوزه باشیم.

ببران اظهار امیدواری کرد، برگزاری این جشنواره بتواند منجر به توسعه روزنامه نگاری تخصصی در این حوزه شده به ارتباط بین صنعت و مشترکان را ارتقا بخشد.

همچنین در حاشیه اختتامیه جشنواره نیرو و رسانه؛ کتاب «دریاچه ارومیه» توسط رضا اردکانیان وزیر نیرو رونمایی شد.

خبرهای خوب بارشی؛ بارش‌های کشور در سه ماه پیش رو بیش از نرمال است - خبرگزاری

ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲

تهران- ایرنا- رئیس پژوهشکده اقلیم‌شناسی سازمان هواشناسی گفت: پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد میزان بارش در کشور در سه ماهه پیش رو (اسفند ۹۷، فروردین و اردیبهشت ۹۸) در حد نرمال و متمایل به بیش از نرمال خواهد بود.

بارش‌های کشور در سه ماه پیش رو بیش از نرمال است

«ایمان باباییان» روز یکشنبه در گفت‌وگو با خبرنگار علمی ایرنا افزود: مجموع بارش‌ها در سطح کشور نرمال و متمایل به بیشتر از نرمال است اما در نیمه شمالی، بیشتر از نرمال و در نیمه جنوبی در محدوده نرمال تا کمتر از نرمال خواهد بود.

وی اظهار داشت: بارش‌ها در اسفندماه ۹۷ در نیمه شمالی و شرقی بیشتر از نرمال است اما در بقیه مناطق در حد نرمال خواهد بود، در فروردین ماه ۹۸ نیز بارش‌ها در محدوده نرمال و برای اردیبهشت بیشتر از نرمال پیش‌بینی شده است.

رئیس پژوهشکده اقلیم‌شناسی سازمان هواشناسی افزود: همچنین از نظر دمایی، اسفندماه ۹۷ دما در حد نرمال تا یک درجه خنک‌تر از نرمال است اما فروردین و اردیبهشت ۹۸ تا یک درجه گرم‌تر از نرمال خواهد بود.

وی به میزان بارش‌ها از ابتدای پاییز تا ۱۱ اسفند ماه اشاره کرد و گفت: از ابتدای سال زراعی کنونی (اول پائیز تا ۱۱ اسفند ماه ۱۳۹۷) میانگین بارش در کشور ۱۷۹ میلیمتر گزارش شده که سال گذشته در همین بازه زمانی ۸۰ میلیمتر و در بلند مدت ۱۴۳ میلیمتر بوده است.

باباییان خاطرنشان کرد: بر این اساس، میزان بارش کشور نسبت به بلند مدت ۲۵.۵ درصد و نسبت به

سال گذشته ۱۲۳ درصد افزایش داشته است.

وی درباره استان‌های کم بارش در این مدت نیز گفت: کرمان با حدود ۳۰ درصد بیشترین کم‌بارشی را داشته که بعد از آن استان‌های یزد با ۲۲.۵ درصد، سیستان و بلوچستان ۲۰ درصد، خراسان جنوبی و فارس ۶ درصد و هرمزگان ۲ درصد بیشترین کم‌بارشی را داشتند اما بقیه استان‌ها در حد نرمال بودند.

رئیس پژوهشکده اقلیم‌شناسی سازمان هواشناسی اظهار داشت: در نقشه‌های پیش‌بینی سطح میانی جو در دوره سه ماهه اسفند ۱۳۹۷ تا اردیبهشت ۱۳۹۸ نشان‌دهنده شرایط به نسبت مناسب برای وقوع بارش در محدوده نرمال تا بیش از نرمال به ویژه در نیمه شمالی کشور، در بازه زمانی یاد شده خواهد شد.

قانونی که سرنوشت ۶۰ میلیون نفر را به چالش کشید - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲

بحران کم‌آبی

یک کارشناس، دهه‌های ۳۰ و ۴۰ شمسی را بدترین سال‌ها در زمینه تدوین قانون‌های حوزه آب، کشاورزی، منابع طبیعی و به طور کلی محیط زیست ایران دانسته و معتقد است که قانون‌های "تأسیس شهرداری‌ها ۱۳۳۴-"، "ملی‌شدن جنگل‌ها و مراتع ۱۳۴۱-"، "آب و نحوه ملی‌شدن آن - ۱۳۴۷"، از بنیان نادرست بوده و هیچ‌گونه کاربردی در پدید آوردن توسعه پایدار ندارند. در این میان، قانون تأسیس شهرداری‌ها منبعی برای تخلف و جرم‌زایی شده و سرنوشت بیش از ۶۰ میلیون جمعیت شهری را به چالش کشیده است.

داریوش مختاری در گفت‌وگو با ایسنا، با تأکید به این مساله که باید توجه داشت قانون تأسیس شهرداری‌ها صرفاً یک نگاه یک‌طرفه به زیست‌بوم‌های شهری دارد و این کاستی زمینه رواج شهرخواری را پدید آورده است، گفت: در شهر تهران به‌طور معمول کلیه مسیل‌های ورودی به شهر در بالادست آن تخریب شده است. یا این که می‌توان از تخریب فزاینده بافت کالبدی و فضای سبز خیابان‌های فرشته در تهران و ارم در شیراز که این قانون نتوانسته است از آن جلوگیری کند، نام برد. جذابیت‌های درآمدزایی که این قانون برای نهاد شهرداری‌ها پدید آورده، موجب شده است شهرداری‌ها از وظایف کلیدی درباره پایداری زیست‌بوم‌های شهری باز بمانند.

یک کارشناس حوزه آب، کشاورزی و منابع طبیعی شهرداری‌ها را منبع اقدام‌های مستقل و بدون هرگونه پاسخگویی برشمرد و افزود: برای نمونه ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها به طور خوشبینانه فرض را بر تخلفات شهروندان از ضوابط مدیریت شهری گذاشته است. در حالی که به محض این که میزان تخلفات از یک میزان مشخصی می‌گذرد، بهتر بود قانون‌گذار پیش‌بینی می‌کرد که اشکال در دستگاه شهرداری و کمیسیون ماده ۱۰۰ است و احتمالاً به طور زیرپوستی تخلفات حوزه شهری مورد تشویق

این دستگاه دیوان سالاری قرار می گیرد. چراکه جریمه ناشی از این تخلفات منبعی برای درآمدزایی شهرداری پدید می آورد.

وی اظهار کرد: در چنین وضعیتی بهتر است قانون گذار پیش بینی می کرد که اعضای کمیسیون ماده ۱۰۰ پاسخگویی حجم بالای تخلفات مدیریت شهری باشند نه این که به طور پیاپی و فزاینده از متخلفان جریمه دریافت شود. هم چنین این قانون، زمینه کوه خواری در پیرامون شهرها و باغ خواری و شهرخواری را با اجرای پروژه های شهری ناکارآمد و بی هدف فراهم کرده است.

وی تصریح کرد: برای نمونه در حالی که ساخت سد تنگ سرخ در دستور کار شهرداری شیراز قرار گرفته است، ساخت آن به سبب ناپایداری شدید بافت زمین شناختی محل احداث آن، زمینه رخداد سیلاب ویران گر و ناگهانی با ارتفاع تا حداکثر پنج متر را در شعاعی با دست کم ۴۵ کیلومتر در زیردستش فراهم می آورد؛ به طوری که پیش بینی می شود به دنبال شکست این سد، تقریباً کل شهر شیراز برای چندین ساعت و حتی چند روز زیر آب خواهد بود و پس از قطع جریان سیلابی، گل و لای با چندین متر ارتفاع بخش زیادی از شهر را خواهد پوشاند.

وی ادامه داد: بدتر از آن در بالادست محل احداث همین سازه سد، توسعه شهرک ها ادامه داشته و با وجود حفره ها و تونل های طبیعی در دل ارتفاعات واقع در بالادست و غرب کلانشهر شیراز، هم چنان از عطش شهرداری برای کسب درآمدهای ناشی از عوارض ساختمانی و در همان حال اجرای پروژه های خطرناک و ناکارآمد کاسته نمی شود. با این حال، شهرداری شیراز با دسترسی به منابع قدرت و ثروت و در نبود یک قانون که امکان پاسخگویی مدیران آن را فراهم کند، چنین پروژه خطرناکی را در دستور کار قرار داده است و شوربختانه بخشی از عملیات اجرایی آن تحقق یافته است.

به گفته وی، رشد نزدیک به ۳۲ مخاطره زمین شناختی در پهنه دشت تهران که به دنبال اقدام های مخرب دستگاه شهرداری تهران در دهه های اخیر پدید آمده است. در همان حال باید توجه داشت که

با وجود بسیاری از اشکالات در قانون تأسیس شهرداری‌ها به ویژه نبود هیچ‌گونه ابزار مناسب برای نظارت مؤثر بر تراز مالی این دستگاه دیوان‌سالاری عریض و طویل، هم‌چنان کاستی‌های یادشده در قانون "تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و شهرداران" معطل و بدون پاسخ مانده است.

چندی پیش نیز علی خرم - کارشناس حقوق - گفت: آنچه که به حوزه داخل کشور مربوط می‌شود این است که در ابتدا باید مبنایی گذاشته شود به عنوان این که آب در کشور دارای چه شرایطی است و بعد قانون بتواند از این موضوع حمایت کند. در حال حاضر درباره حقوق آب قانون مناسبی وجود ندارد، جز این که گفته می‌شود مثلاً آب را هدر ندهیم و به اصطلاح، بیش‌تر مطالب توصیه‌ای است و روش اجرایی ندارد.

از جمله راهکارهای کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری

است؛ بخش کشاورزی سلطان مصرف آب - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲

در حال حاضر سهم زیادی از آب ایران در بخش کشاورزی مصرف می‌شود و این در شرایطی است که میزان هدررفت آب در این حوزه نیز بسیار زیاد اعلام شده و به اعتقاد کارشناسان، لازم است که راهکارهایی برای کاهش مصرف آب در این حوزه پیدا شود. در حال حاضر قیمت دریافتی بابت تأمین آب‌بهای کشاورزی از آب زیرزمینی تقریباً رایگان و درباره آب سطحی، حداکثر سه درصد هزینه تأمین آن است. در بخش شرب نیز برای بخش شهری حدود ۴۷ درصد و در روستاها تنها ۲۴ درصد هزینه تمام‌شده تأمین آب، از مصرف‌کننده دریافت می‌شود. اختصاص یارانه به بخش کشاورزی در بسیاری از کشورهای جهان امری معمول است، ولی مدیریت مقدار و چگونگی تخصیص آن مسأله بسیار مهمی است که به‌خصوص باید از منظر اقتصادی موردتوجه قرار گیرد. کارشناسان بر این باورند که باید توجه کرد مفاهیم اصلاح قیمت آب و واقعی کردن قیمت آن از هم متفاوت هستند. در اصلاح قیمت، وضع موجود پذیرفته‌شده و بر اساس سیاست‌های دولت تغییراتی در آن اعمال می‌شود؛ اما در واقعی کردن قیمت، اصلاح ساختار اقتصاد آب مدنظر است که طبق گفته‌های رضا اردکانیان، وزیر نیرو، اصلاح ساختار فقط منحصر و محدود به وزارت نیرو نیست، بلکه باید آب، محیط‌زیست، خاک و منابع طبیعی با هم و در کنار هم دیده شوند که بهترین نتیجه حاصل آید. وی با بیان این‌که ورود بخش خصوصی به بحث اقتصاد آب که زیرساخت‌های بازار آب را شکل می‌دهد نیز تأثیر به‌سزایی در بهبود کیفیت مدیریت عرضه و بهره‌برداری مطلوب‌تر از آب خواهد داشت، اظهار کرد: از نمونه‌های موفق عملکرد سرمایه‌گذاران در حوزه آب، فروش آب بسته‌بندی است. از سوی دیگر وزارت جهاد کشاورزی نیز با ورود به مقوله آب مجازی، کشت‌های فراسرزمینی مشروط به واردکردن محصولات و تنظیم سیاست‌های صادرات و واردات محصولات

کشاورزی، افق روشن‌تری را برای اصلاح مشکلات و ورود بخش خصوصی فراهم کرده است. در این راستا، بسیاری از دولت‌ها به دلیل هزینه‌های سنگین طرح‌های توسعه منابع آب، ساخت، بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی، مدیریت و گاهی حتی مالکیت این سیستم‌ها را به بخش خصوصی واگذار کرده‌اند. هرچند این کار به تنوع بخشی مالی و پایداری مالی این سیستم‌ها کمک می‌کند، اما خطر جدی آن برای محیط زیست و اقشار فقیر جامعه را نباید نادیده گرفت. در این باره وزیر نیرو با تأکید به این مسأله که قضاوت درباره گرایش به ویژه سازی و کالاسازی آب زود است، اما دلایل زیادی برای پیگیری آن وجود دارد، ادامه داد: لیکن در کنار این مقوله، باید به جنبه کالای اجتماعی بودن آب نیز توجه کرد. بنابراین باید پذیرفت آب یک مقوله «اقتصادی-اجتماعی» است، اما از آنجایی که ارزش اقتصادی واقعی آب در مصارف مختلف بسیار متفاوت است، نهاد بازار به تنهایی قادر به لحاظ کردن همه هزینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی در برقراری پاسخگویی به نیازها و حل مسائل نیست؛ لذا هرگونه تصمیم‌گیری در این خصوص، ضرورت همدلی و هماهنگی در اقدامات جمعی را می‌طلبد؛ به عنوان مثال بازنگری در سیاست‌های موجود خودکفایی غذایی (نه خوداتکایی در محصولات استراتژیک) به گونه‌ای که در چارچوب تأمین امنیت ملی، امنیت غذایی و آبی نیز حفظ شود، نیازمند هم‌افزایی و تصمیم‌گیری هماهنگ همه بخش‌های مربوطه است که در شرایط فعلی و برای برون‌رفت از وضعیت پسابرجام و تحریم‌های ظالمانه، بسیار حیاتی است. به گفته اردکانیان، تحمیل بار سیاست‌های خودکفایی غذایی (نه خوداتکایی در محصولات استراتژیک) و اشتغال‌زایی به بخش آب و کشاورزی نتایج خوبی به بار نیاورده است. تجدیدنظر در این سیاست‌ها برای برون‌رفت از وضعیت پسابرجام و تحریم‌های ظالمانه، بسیار حیاتی است. الگوهای توسعه در ایران باید متناسب با ظرفیت منابع آبی و بحران آن و طبیعت خشک و نیمه‌خشک کشور برای مناطق مختلف با زیست‌بوم‌های متنوع از معتدل تا خشک و گرم انتخاب شود. به‌منظور دستیابی به اصلاح ساختار اقتصادی آب مواردی باید مورد توجه قرار بگیرد که طبق گفته‌های

کارشناسان منظور کردن ارزش کامل اقتصادی آب در بازتخصیص منابع آب، برنامه‌ریزی‌های کلان، سیاست‌های آمایش سرزمین و بیشینه‌سازی ارزش‌افزوده حاصل از کاربرد آب، استقرار نظام قیمت‌گذاری آب بر اساس هزینه تمام‌شده کامل آب با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی هر منطقه برای تمامی بخش‌های مصرف و اعمال یارانه‌های هدفمند به اقشار آسیب‌پذیر و کشاورزان در راستای ارتقای بهره‌وری و امنیت غذایی مورد تأکید است. همچنین استقرار نظام حسابداری ملی آب، اعمال اصلاحات ساختاری، نهادی و حقوقی لازم برای ایجاد، ساماندهی و تقویت بازار، بانک و بورس آب، تنوع‌بخشی منابع مالی و ارتقای جایگاه و سهم مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، غیردولتی و تشکلهای بهره‌برداران آب در مدیریت امور آب، حمایت از کشت فراسرزمینی مشروط به واردات محصولات کشاورزی به کشور و منظور کردن بازرگانی آب مجازی در سیاست‌گذاری صادرات و واردات محصولات کشاورزی و صنعتی مورد توجه است، چراکه در حال حاضر در ایران، واردات آب مجازی حدود ۴۰ میلیارد مترمکعب و صادرات آب مجازی حدود هفت میلیارد مترمکعب است. از کل آب مصرفی جهان در بخش کشاورزی، ۱۵ درصد برای تولید مواد صادراتی مصرف شده است. از سوی دیگر اما محمود حجتی، وزیر جهاد کشاورزی، اخیراً اعلام کرد که میزان دقیق سهم بخش کشاورزی در مصرف منابع آبی چندان مهم نیست و از ۷۰ تا بیش از ۸۰ درصد بین دستگاه‌های مختلف اختلاف نظر وجود دارد، اما مهم این است که در این زمینه با وجود اقدامات انجام شده، عقب افتادگی داریم و باید بهره‌وری را ارتقاء دهیم. وی با بیان این‌که در زمینه آب دو مسأله مدیریت و مصرف وجود دارد که در زمینه مدیریت همه باید تلاش کنیم تا از هدررفت آن جلوگیری کنیم و سفره‌های آب زیرزمینی را بیش از پیش تغذیه و تقویت کنیم، اظهار کرد: یکی از مشکلات برداشت بی‌رویه از سفره‌های آب زیرزمینی بوده و روز به روز تعادل آن بیش‌تر به هم می‌خورد که در این زمینه تعادل‌بخشی به سفره‌های آب زیرزمینی از اهداف پیش‌رو است و به نظر می‌رسد که با کمک همه بهره‌برداران می‌توان به آن دست یافت. وزیر جهاد کشاورزی

به دیگر جنبه مسأله آب به نام مصرف اشاره کرد و گفت: در مسأله مصرف که پس از مدیریت از اهمیت بالایی برخوردار است، باید به این نکته توجه کنیم که در همه دنیا بخش کشاورزی بیشترین مصرفکننده منابع آبی است و به صورت میانگین سهم این بخش حدود ۷۰ درصد است که البته در ایران به گفته همکارانم در وزارت جهاد کشاورزی، سهم بخش کشاورزی از مصرف آب در همین حدود قرار دارد، اما کارشناسان وزارت نیرو معتقدند که این میزان بالاتر از ۸۰ درصد است. حجتی با بیان این که میزان مصرف آب در بخش کشاورزی در برخی کشورها هم چون پاکستان بالاتر از ۹۵ درصد محاسبه شده است، تأکید کرد: مسأله اساسی این است که چگونه آب را با کمترین هدررفت به مزرعه برسانیم که در این زمینه با عقب افتادگی روبهرو هستیم و مهم‌تر از همه این مسائل بهره‌وری آب است که در این زمینه علم و تکنولوژی از اهمیت بالایی برخوردار است، چراکه برای افزایش بهره‌وری آب باید به این توجه کنیم که ارزش اقتصادی هر گیاه چقدر بوده و اگر آب را صرف آن کنیم، چه ارزشی پیدا می‌کند و چه محصولی برای ما تولید می‌شود. بنابراین باید از منظر اقتصاد آب به این مسأله توجه کنیم که چه محصولاتی را باید در داخل تولید کنیم و کدام محصولات را همچون ذرت وارد کنیم.

در سال‌های گذشته در وزارت جهاد کشاورزی اقدامات مناسبی در حوزه مدیریت و افزایش بهره‌وری آب در این بخش انجام شده است که می‌توان به انتقال کشت محصولات از بهار به پاییز همچون چغندر قند اشاره کرد که سال گذشته میزان تولید آن به یک میلیون تن در پاییز رسید و این سبب می‌شود که مصرف آب در این بخش تا حدود بسیاری کاهش پیدا کند و همچنین کشت نشایی از دیگر جهت‌گیری‌های وزارت جهاد کشاورزی بوده است که می‌تواند مصرف آب را ۲۵ تا ۳۰ درصد کاهش دهد. به گفته مسئولان، راهکار بعدی که در حوزه ارتقای بهره‌وری آب به آن توجه ویژه‌ای صورت گرفته است، توسعه کشت گلخانه‌ای بوده که طی سال‌های اخیر به سرعت در حال رشد و توسعه است و می‌تواند در حوزه ارتقای بهره‌وری آب تأثیر فوق‌العاده‌ای داشته باشد، چراکه به عنوان

مثال در تولید برخی محصولات جالیزی می‌تواند تا ۱۰ برابر تولید را ارتقاء دهد. بر این اساس، در نیمه اول امسال حدود یک‌هزار و ۴۰۰ هکتار گلخانه راه‌اندازی شد و توسعه یافت که این میزان دو برابر کل سطح گلخانه‌هایی بود که در سال گذشته به بهره‌برداری رسید. همین مسأله سبب شده با وجود این‌که هر ساله آب کمتری در اختیار بخش کشاورزی قرار می‌گیرد، تولیدات بهتری داشته باشیم و از این منظر مشکلی به وجود نیاید. به گفته وزیر جهاد کشاورزی، براساس ارزیابی‌های صورت گرفته اتاق بازرگانی، میزان بهره‌وری آب در سال‌های گذشته در بخش کشاورزی شش درصد رشد داشته است و میزان تولید ماده خشک به ازای مصرف هر متر مکعب آب به ۱/۳۲ کیلوگرم رسیده است، چراکه در این پنج سال، بیش‌ترین سرمایه‌گذاری در مزرعه در طول دوره‌های مختلف صورت گرفته است. توجه به این نکته که امنیت غذایی به مفهوم خودکفایی داخلی نیست و باید سیاست خوداتکایی در محصولات استراتژیک هم‌زمان با امنیت آبی، در چارچوب امنیت ملی و ظرفیت‌های تولیدی تبیین شود و ایجاد نظام‌های بهره‌برداری متناسب با مدیریت به‌هم‌پیوسته منابع آب، شرایط تغییر اقلیم و سازگار با کم‌آبی و همچنین توسعه صنایع پایین‌دستی کشاورزی، گلخانه‌های صنعتی، صنایع کوچک، صنایع دستی و کسب‌وکارهای سبز، انرژی‌های نو، اکوتوریسم و بوم‌گردی می‌تواند مشاغل جایگزینی را تولید کند که وابستگی معیشتی کم‌تری بر منابع آبی سرزمین به وجود آید. اما به اعتقاد تحلیل‌گران، تحقق راه‌های دستیابی به کشاورزی پایدار نیازمند اتخاذ راهبردها و اقداماتی از قبیل مشارکت فراگیر بهره‌برداران آب، افزایش بهره‌وری، تحویل حجمی آب به مصرف‌کننده، به‌کارگیری خلاقانه مهندسی و مدیریت در تمامی مراحل کاشت، داشت و برداشت جهت افزایش کارایی مصرف آب کشاورزی، تغییر زمان کشت، توسعه کشت‌های گلخانه‌ای، کشت فراسرزمینی، توسعه سیستم‌های مدرن و کارآمد، توجه به انتخاب الگوهای کشت مناسب خصوصاً حمایت از تولید محصولات با تقاضای آب، اصلاح ساختارهای مالکیتی اراضی کشاورزی و یکپارچه‌سازی و حمایت در افزایش سرانه زمین بهره‌برداران، به‌منظور کاهش هزینه و جلب

سرمایه‌گذاری است که می‌تواند نقش مهمی در مدیریت منابع آب در کشاورزی ایفا کنند. همه این موارد، اما بدون به رسمیت شناختن ماهیت میان بخشی بودن عرصه مدیریت آب عملی نیست. اختصاص موضوع آب به یک دستگاه اجرایی و این که سایر دستگاه‌ها، به‌ویژه مصرف‌کنندگان عمده، نقش خود را در مدیریت مسئولانه منابع آب نادیده بگیرند، موجب شکل نگرفتن تمام یا قسمتی از سیاست‌ها و راهبردهای ذکر شده خواهد شد و هیچ‌کدام توسط هیچ دستگاه اجرایی به‌تنهایی عملی نخواهد شد. تشکیل کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی با مشارکت شش دستگاه بخشی و میان بخشی مرتبط با آب در سازمان دولت، گامی ضروری در این زمینه است که از اواخر سال ۱۳۹۶ با مصوبه هیئت وزیران انجام شده است.

آخرین وضعیت بارش های ایران/ادامه پربارشی زمستان+جدول - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ

۱۳۹۷/۱۲/۱۳

با ثبت ۱۹۴.۹ میلیمتر بارش در ۱۶۱ روز ابتدایی سال آبی جاری، رشدی ۲۸ درصدی در میزان بارش ها نسبت به مدت مشابه به طور متوسط در درازمدت ثبت شده و با بارش های اخیر، میزان بارش های زمستان از مرز ۱۰۰ میلیمتر عبور کرده است.

به گزارش مشرق، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش های جوی از اول مهر تا ۱۱ اسفند سال آبی ۹۸۹۷ (۱۶۱ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۱۹۴.۹ میلی متر است.

این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره های مشابه درازمدت (۱۵۱.۷ میلی متر) ۲۸ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۸۸.۷ میلی متر) ۱۲۰ درصد افزایش نشان می دهد.

درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با		بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۱۱ اسفند (میلیمتر)					حوضه های اصلی (درجه یک)
		سال آبی گذشته	میانگین ۵۰ ساله	میانگین ۱۱ ساله	سال آبی ۹۶-۹۷	سال آبی ۹۷-۹۸	
میانگین ۵۰ ساله	میانگین ۱۱ ساله						
۳۶	۳۱	۳۴	۲۲۴	۲۳۳.۵	۲۲۷.۹	۳۰۵.۲	دریای خزر
۳۹	۷۱	۱۷۰	۲۵۲.۱	۲۰۴.۶	۱۲۹.۷	۳۵۰	خلیج فارس و دریای عمان
۵۹	۵۷	۲۷	۱۷۵.۵	۱۷۷.۴	۲۱۹.۵	۲۷۹.۳	دریاچه ارومیه
۱۰	۲۷	۱۵۹	۹۷	۸۴.۷	۴۱.۳	۱۰۷.۲	فلات مرکزی
-۱۰	۸	۳۹۲۳	۵۸.۸	۴۹.۱	۱۰.۸	۵۳.۲	مرزی شرق
۲۵	۵۴	۱۳۸	۱۱۱.۹	۹۱.۱	۵۹.۱	۱۴۰.۴	قره قروم
۲۸	۴۷	۱۲۰	۱۵۱.۷	۱۳۲.۹	۸۸.۷	۱۹۴.۹	کل کشور

از مجموع ۱۹۴.۹ میلی متر بارش ثبت شده در ۱۶۱ روز ابتدایی سال آبی جاری، ۹۲.۱ میلی متر سهم پاییز و ۱۰۲.۸ میلی متر سهم ۷۱ روز ابتدایی زمستان است.

پدر علم کویرشناسی ایران : حفره های زیرزمینی، آب دریاچه ارومیه را می بلعند - خبرگزاری

ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳

ساری - ایرنا - پدر علم کویرشناسی ایران گفت : طرح احیاء دریاچه ارومیه به دلیل برداشت بی رویه ذخایر آبی زیر زمینی موفقیت چندانی نخواهد داشت و حفره های زیرزمینی آبی را که اکنون به دریاچه اضافه می شود ، می بلعند.

حفره های زیرزمینی، آب دریاچه ارومیه را می بلعند

به گزارش خبرنگار ایرنا ، پرفسور پرویز کردوانی روز دوشنبه در دومین همایش راهبردی آب در بخش کشاورزی که در ساری برگزار شد ، افزود : برداشت بی رویه آب اطراف دریاچه ارومیه از طریق چاهها باعث پایین رفتن سطح آب شد و افزودن آب به این دریاچه نیز نمی تواند آن را احیاء کند. وی توضیح داد : اگر چه در سال های اخیر با سر ریز کردن آب سد حدود ۲ میلیارد متر مکعب آب وارد دریاچه ارومیه شده است ، ولی این آب نیز به مرور زمان به دلیل پایین رفتن سطح آب زیرزمینی از طریق حفره به زیرزمین می رود.

کردوانی گفت : دریاچه ارومیه برای احیاء به ۱۶ میلیارد متر مکعب آب نیاز دارد که تامین این میزان آب امکان پذیر نیست و در صورت انجام نیز آب به زیر زمین نفوذ می کند. وی افزود : دولت نیز از سال ۹۵ به این نتیجه رسیده است که احیاء دریاچه شدنی نیست و اعتبار آن را کاهش داده است.

**** طرح باروری ابر اجرایی نیست**

پرفسور کردوانی همچنین طرح باروری ابرها را برای باران زایی رد کرد و گفت : تاکنون این طرح در

هیچ کشوری موفقیت آمیز نبوده و برای ما نیز امکان پذیر نخواهد بود.

وی با اعلام این که اجرای طرح بارور سازی ابرها باعث هدر دادن سرمایه است و چیزی عاید کشور نخواهد کرد ف افزود : کشورهایی که طرح باروری ابرها را انجام دادند برای تسهیل در پرواز و فرود هواپیما در مه آلودگی از کربن استفاده می کنند.

پدر علم کویرشناسی ایران همچنین از طرح مالچ پاشی در کشور برای جلوگیری از بیابان زایی و گرد و غبار انتقاد و این عمل را نوعی خیانت ارزیابی کرد.

کردوانی راهکار پیشنهادی خود را به جای مالچ پاشی ، استفاده از ریگ یا ریگ پاشی معرفی کرد و گفت : طرح مشابه در ۲۰۰ هکتار از بیابان در چابهار انجام شده که موفقیت خوبی نیز به دنبال داشته است.

**** کشت پاییزه راهکار پیشنهادی برای غلبه بر کم آبی در مازندران**

پرفسور کردوانی به دلیل باران های پاییزی بهترین زمان برای غلبه بر کم آبی در مازندران را احیاء کشت پاییزه بیان کرد.

وی گفت که مازندران به دلیل کمبود آب در تابستان باید برنامه ریزی خود را برای کشت پاییزه داشته باشد و بیشترین محصول خود را به سمت پاییز برود.

این جغرافیدان و چهره ماندگار گفت : اگر چه برنج به دلیل شرایط خوب آب و هوایی در مازندران در تابستان باید کشت شود، ولی برای سایر محصولات باید برنامه ریزی برای کشت پاییزه باشد تا مشکل کم آبی کمتر شود.

وی ظرفیت مازندران را کشاورزی دانست و افزود : این استان تنها منطقه ای در جهان است که به دلیل شرایط خوب آب و هوایی می تواند بهترین نقطه برای کشت برنج باشد.

پرفسور کردوانی با اشاره به دریای خزر به عنوان یکی از ظرفیت های آبی مهم مازندران گفت : باید

از آب این دریا برای برخی محصولات کشاورزی مقاوم در برابر شوری استفاده کرد. وی اضافه کرد: در شرایط فعلی در برخی از کشورهای حاشیه دریای خزر از آب دریا برای کشت محصولات کشاورزی از جمله علوفه دامی استفاده می کنند که میانگین تولید علوفه با این آب در هر هکتار به ۱۳ تا ۱۴ تن می رسد.

وی از شهرستان شرق مازندران به عنوان بهترین منطقه برای بهره گیری از آب دریای خزر برای کشاورزی یاد و دلیل آن را پایین بودن میزان بارندگی در این مناطق بیان کرد. کردوانی گفت: در مناطقی می توانند از آب دریای خزر برای کشت استفاده کنند که میانگین بارش آنها حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلی متر می رسد و در مناطق غرب مازندران که بارش زیادی دارند، نمی توانند از این آب استفاده کنند.

پدر علم کویرشناسی ایران راهکار غلبه بر کم آبی به خصوص استان مازندران را مصرف بهینه آب بیان کرد و با انتقاد از حذف خانه های شیروانی در این استان، اظهار داشت: باید در این استان زمینه ای ایجاد شود تا با جمع آوری آب باران از طریق بام های شیروانی و ذخیره سازی، از آن در سایر مصارف غیر شرب استفاده شود.

وی بهره گیری بهینه از فاضلاب ها را راهکار دیگری غلبه بر کم آبی دانست. دومین همایش ملی مصرف بهینه آب با حضور کارشناسان کشاورزی، آب منطقه ای و محیط زیست ملی و استانی در ساری در حال برگزاری است.

لرستان سیراب اما تشنه - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳

خرم آباد-ایرنا- لرستان که از دیرباز به استانی سیراب از آب شهره بوده ، در سال های اخیر از گزند خشکسالی و کم آبی در امان نمانده و متأسفانه علاوه بر کاهش بارندگی و بروز خشکسالی، کشت محصولات آب دوست ، کشاورزی این استان را تهدید می کند.

لرستان سیراب اما تشنه

به گزارش ایرنا، بخش کشاورزی ۹۰ درصد مصرف آب لرستان را به خود اختصاص داده است، منابعی که باید به صورت جدی برای حراست و مراقبت از آن برنامه ریزی کرد امروز در کشت محصولات آب دوست هدر می رود.

یکی دو دهه پیش هر سال حدود ۱۳ میلیارد متر مکعب روان آب از این استان به پایین دست سرازیر می شد اما امروز خود نیازمند سرازیر شدن آب های بالادستی است، آبی که با احداث سد در استان های همجوار هیچ گاه به لرستان نرسیده و تاکنون نیز خبری از اعطای حقا به نشده است.

در این شرایط فرهنگ استفاده از منابع آب نیز در جامعه آن گونه که باید اصلاح نشده و عده ای که شمار آنان نیز کم نیست هنوز در وهم و خیال روزهای پرآبی به سر می برند و انگار که صدای ترک لب های خشک زمین را نمی شنوند.

از جمله این افراد کشاورزانی هستند که با کشت گیاهان آب دوست در مناطق خشکی زده همچنان بر درآمد بیشتر و سودآوری خود پای می فشارند غافل از اینکه این نوع کشاورزی شیره حیات استان را با نیستی پیوند داده است.

سالانه دو میلیارد و ۵۹۳ میلیون متر مکعب آب در لرستان مصرف می شود، اکنون ۶۰ درصد آب این استان از حوزه کرخه و ۴۰ درصد از حوزه دز تامین می شود.

مقابله با کشت آب دوست در سال های اخیر در لرستان مورد توجه مسوولان قرار گرفته به نحوی که سال ۹۴ اعلام شد با توجه به تداوم خشکسالی و کاهش چشمگیر آب رودخانه ها کشت هندوانه، سیب زمینی، ذرت، برنج و سایر محصولات آبدوست در استان ممنوع شده است.

در این راستا از روستاییان، کشاورزان و بهره برداران زمین های حاشیه رودخانه های لرستان به خصوص رودخانه کشکان و سرشاخه های آن در محدوده شهرستان های خرم آباد، سلسله، چگنی و پلدختر خواسته شد از کشت سبزی، صیفی، جالیز و کشت های تابستانه و پاییزه خودداری کنند.

تا آن زمان ۱۴ هزار هکتار زمین کشاورزی استان زیرکشت گیاهان آب دوست بود و گفته می شد در مجموع ۴۱۰ میلیون متر مکعب آب در این زمین ها مصرف می شود و امروز نیز آماري نزدیک به همین رقم عنوان شده است.

محصولاتی مانند هندوانه، برنج، پیاز، سیب زمینی، ذرت و چغندر گیاهان آب دوست محسوب می شوند که در این میان هندوانه به عنوان آب دوست ترین محصول، موجب هدر رفت و برداشت حجم بسیاری از آب های استان شده است.

به طور میانگین برای تولید هر کیلوگرم هندوانه ۵۰۰ لیتر آب مصرف می شود و چنانچه از هر هکتار ۷۰ تن محصول برداشت شود در مجموع ۲۱۰ میلیون متر مکعب آب زیرزمینی و سطحی برای تولید هندوانه در استان مصرف می شود.

**** حدود هشت هزار هکتار انحراف در کشت محصولات آب دوست**

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای لرستان در این خصوص گفت: سال گذشته با وجود کنترل کشت محصولات آب دوست، هفت هزار و ۸۳۴ هکتار انحراف در این کشت گزارش شده است. رضا میرزایی افزود: از این میزان چهار هزار و ۶۱۳ هکتار مربوط به کشت برنج بوده است. وی نصب کتورهای هوشمند را از راهکارهای اصلی جلوگیری از کشت بی رویه و خارج از الگوی

آب دوست ها دانست و گفت: با وجود هشت هزار حلقه چاه کشاورزی در استان و نیاز هر چاه به ۱۰۰ میلیون ریال اعتبار برای نصب کنتور هوشمند، ۸۰۰ میلیارد ریال برای این طرح لازم است. او بیان کرد: این در حالی است که مجموع اعتبار تعادل بخشی امور آب لرستان برای نصب کنتورهای هوشمند در سال جاری هفت میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال بود. میرزایی تاکید کرد: با توجه به کمبود شدید اعتبار در این زمینه، سازمان جهاد کشاورزی باید تسهیلات سامانه های نوین آبیاری را به شرط نصب کنتور هوشمند توسط کشاورزان پرداخت کند.

****کشت محصولات آب دوست در کوهدشت، سلسله، دلفان و سیلاخور محدود شود**
رییس سازمان جهاد کشاورزی لرستان نیز گفت: از مجموع هشت هزار هکتار کشت آب دوست استان خارج از الگوی کشت، چهار هزار و ۲۰۰ هکتار مربوط به کشت برنج در سیلاخور بوده که باید محدود شود.

عبدالرضا بازدار افزود: کاشت ذرت و چغندر در کوهدشت نیز باید ممنوع و مشکل کشت سیب زمینی در سلسله و دلفان نیز به صورت اصولی بررسی و برطرف شود. وی ادامه داد: کوهدشت بهترین شرایط را برای کاشت کلزا دارد که این محصول باید همراه آبیاری شود اما به دلیل کشت چغندر و به هم خوردن ترکیب کشت، امکان کشت کلزا در این شهرستان از دست می رود.

****الگوی کشت محصولات آب دوست در لرستان تعریف شود**
استاندار لرستان نیز گفت: الگوی کشت محصولات آب دوست متناسب با هر منطقه باید در استان تعریف شود.

سید موسی خادمی افزود: برای ساماندهی وضعیت کشت محصولات آب دوست در استان باید سه

مرحله تعریف الگو، انعقاد قراردادهای متناسب با این الگو و کنترل اجرای این قرارداد به خوبی انجام شود.

وی با تاکید بر بهره وری منابع آب استان تاکید کرد: باید دقت شود آب استان در راستای تولید محصولاتی با ارزش افزوده بالاتر استفاده شود.

او با بیان اینکه برای تولید هر کیلوگرم هندوانه ۵۰۰ لیتر آب مصرف می شود گفت: بازاریابی و بازرگانی در حوزه کشاورزی نیز اهمیت بسیاری دارد و نباید به نحوی کشت شود که همانند سال گذشته محصول چغندر کوهدشت بدون مشتری باشد.

استاندار لرستان ادامه داد: آب ثروت ارزشمندی است که باید مدیریت شود و برای این مهم ۲ راهکار شامل کنترل سطح و یا کنترل آب وجود دارد که با توجه به نبود ابزار کنترل آب مانند کتورهای هوشمند، کنترل سطح کشت محصولات آب دوست باید توسط ناظران کشاورزی انجام شود.

خادمی بیان کرد: امسال نسبت به سال ۹۶، کاشت محصولات آب دوست در استان کاهش یافت اما درهمسنگی با برنامه الگوی کشت، همچنان انحراف وجود دارد.

وی گفت: در نهایت باید سطوح کشت خاصی برای محصولات آب دوست در نقاط مشخصی از استان تعریف و این برنامه به فرمانداران ابلاغ شود تا نسبت به کنترل اجرای آن اقدام کنند.

منابع آبی در کشور رو به اتمام بوده و لرستان نیز از این مهم جدا نیست در حالی که به گفته کارشناسان، در سال های آینده جنگ نفت جای خود را به جنگ آب می دهد لازم است همه در راستای حفظ این سرمایه ارزشمند و گران بها دلسوز باشند.

از مجموع ۸۰۰ هزار هکتار مین کشاورزی لرستان حدود ۲۵ درصد آبی و مابقی دیم است.

رئیس اتاق بازرگانی ایران: بی توجهی به بحران آب و چالش های آن زیانبار است - خبرگزاری

ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳

تهران- ایرنا- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران بر ضرورت توجه جدی به بحران آب تاکید کرد و گفت: بی توجهی به این مساله کشور را با چالش جدی و زیانبار مواجه خواهد ساخت.

بی توجهی به بحران آب و چالش های آن زیانبار است
به گزارش خبرنگار اقتصادی ایرنا، « غلامحسین شافعی » روز دوشنبه در چهارمین جشنواره ملی آب در محل اتاق بازرگانی ایران افزود: اکنون نیازمند فکری اساسی برای حل بحران آب و یافتن راهکاری مناسب برای غلبه درست بر مشکلات ناشی از آن هستیم.

وی به گزارش تهیه شده درباره ۱۰۰ چالش اساسی کشور اشاره کرد و افزود: یکی از مهمترین این چالش ها بحران کمبود منابع آبی است.

شافعی خاطرنشان ساخت: نگرانی درباره آب جدی است و بر همین اساس اتاق بازرگانی ایران پس از تدوین قانون بهبود فضای کسب و کار وارد این موضوع شد.

رئیس اتاق بازرگانی ایران گفت: اتاق بازرگانی درباره توجه به مسائل آب یک عقب ماندگی دارد که باید در این زمینه با اقدام های مناسب جبران کند.

وی با بیان اینکه حضور بخش کشاورزی در اتاق بسیار کم رنگ بوده است بر ضرورت جبران آن تاکید کرد.

شافعی در ادامه از روند تدوین برنامه های توسعه ای کشور انتقاد کرد و گفت: تدوین این برنامه ها از گذشته بر اساس هیچ اصول اقتصادی نبوده و همین امر به مشکلات کشور دامن زده است.

رئیس اتاق بازرگانی ایران افزود: این برنامه ها نه بر اساس اصول که بر اساس حضور قدرت های محلی تدوین شده و هر نقطه ای که قدرت محلی نداشته از توسعه محروم مانده است.

وی با بیان اینکه این موضوع بر وقوع بحران آب اثر گذار بوده است، گفت: توزیع نامناسب اعتبارات در برنامه های توسعه ای از عوامل پایداری مشکلات در کشور است.

شافعی گفت: توزیع نامناسب اعتبارات اشتغال روستایی، نتیجه ای جز خالی شدن روستاها و نابودی منابع آبی به همراه نداشته است.

وی ادامه داد: حل این مشکلات باید از اساس باشد که هنوز اقدامی صورت نگرفته است.

شافعی ورود اتاق بازرگانی به مسائل آب را راهکاری برای حل بحران ها دانست.

کاهش مصرف آب با اجرای یک سیاست درست - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳

یک کارشناس حوزه منابع آبی گفت: برای کنترل میزان آب در بخش کشاورزی، لازم است الگوی کشت مناسب در نظر گرفته شود؛ در غیر این صورت نمی‌توان میزان مصرف آب در این بخش را کاهش داد.

ایمان لیاقتی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان این‌که مصرف آب رابطه مستقیمی با الگوی کشت درست دارد، اظهار کرد: در بسیاری از مناطق، الگوی کشت مورد استفاده، نادرست بوده و لازم است با ایجاد برنامه‌ای الگوی کشت درست را ایجاد کنیم و این در حالی است که این مسئله در گذشته وجود داشته اما طی سال‌های اخیر دچار مشکل شده است.

وی، اصلی‌ترین مشکل حوزه دریاچه ارومیه را الگوی کشت نادرست دانست و افزود: کاشت سیب به‌جای انگور، مشکلاتی را برای این دریاچه به وجود آورد چراکه سیب، هشت برابر بیش‌تر از انگور آب مصرف می‌کند و همین موضوع موجب ایجاد چالش‌هایی در دریاچه ارومیه شده است.

این کارشناس حوزه آب، با اشاره به لزوم اهمیت آمایش سرزمین درست در ایران گفت: با توجه به این‌که ایران یک کشور کم‌آب است، نباید در هر منطقه به کاشت هر محصولی اقدام کند بلکه لازم است برای این مهم، سازوکارهای مناسبی در نظر گرفته شود.

لیاقتی، با تاکید به این مسئله که کشاورزی ما منطبق بر الگوی کشت مناسب نیست تصریح کرد: اگر یک آمایش سرزمین درست داشته باشیم، میزان مصرف آب مدیریت خواهد شد. برای این مهم نیز باید از تولید محصولاتی که مصرف آب زیادی دارند، آن هم در مناطق بحران‌زای آبی جلوگیری کنیم. وی، استفاده از تکنولوژی‌های مختلف در مدیریت منابع آبی را مهم دانست و افزود: امروزه تکنولوژی‌های متفاوتی در دنیا برای مدیریت مصرف آب وجود دارد که لازم است در ایران نیز به این روش‌ها توجه شود، علاوه بر این باید درباره استفاده از آب بازچرخانی شده در حوزه کشاورزی نیز

مطالعه اساسی صورت گیرد.

آمارها نشان می‌دهد در شرایطی که فقط ۱۲ درصد مساحت ایران زیر کشت می‌رود، بیش از ۹۰ درصد آب مصرفی به بخش کشاورزی اختصاص دارد که بخشی از آن تلف هم می‌شود. این در حالی است که میانگین بازدهی آب مصرفی بخش کشاورزی در ایران ۴۰ درصد کمتر از متوسط استاندارد جهانی است. این در شرایطی است که تنها ۱۱ درصد تولید ناخالص ملی از راه کشاورزی به دست می‌آید و تنها ۱۷ درصد نیروی کار در این بخش مشغول به فعالیت هستند. علاوه بر این، سطح زیر کشت آبی هم به ۸.۸ میلیون هکتار رسیده و در حالی که ایران پنجمین کشور جهان از نظر سطح زیر کشت آبی است، اما سی‌امین تولیدکننده محصولات آبی به شمار می‌رود و این به معنای عمل نکردن سازوکارهای اقتصاد آب در بخش کشاورزی است.

از سوی دیگر، بخش عمده کشاورزی ایران معیشتی است و نزدیک به ۹۲ درصد از زمین‌ها در روستاها خرده مالکی و متوسط است. به عبارت دیگر، بیش از ۹۴ درصد از اقتصاد روستایی در ایران وابسته به کشاورزی و دامپروری سنتی و به‌طور عمده معیشتی است که با معیارهای اقتصادی و صنعتی امروزه دنیا فاصله بسیاری دارد. از سوی دیگر و بنا بر اعلام وزارت نیرو، در حال حاضر قیمت دریافتی بابت تأمین آب‌بهای کشاورزی از آب زیرزمینی به‌عنوان یکی از نهاده‌های کشاورزی تقریباً رایگان و در مورد آب سطحی حداکثر سه درصد هزینه تأمین آن است. اما در بخش شرب، برای بخش شهری حدود ۴۷ درصد و در روستاها تنها ۲۴ درصد هزینه تمام‌شده تأمین آب، از مصرف‌کننده دریافت می‌شود. اختصاص یارانه به بخش کشاورزی در بسیاری از کشورهای جهان امری معمول است ولی مدیریت مقدار و چگونگی تخصیص آن مسئله بسیار مهمی است که بخصوص باید از منظر اقتصادی مورد توجه قرار گیرد.

با افتتاح یک شتابدهنده؛ حرکت استارت‌آپ‌های آب و انرژی شتاب می‌گیرد - خبرگزاری ایسنا

مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳

با حضور معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، «آبان» شتابدهنده‌ای با هدف حمایت از تجاری‌سازی استارت‌آپ‌های حوزه آب و انرژی در شهرک صنعتی قدس افتتاح شد.

به گزارش ایسنا، سورنا ستاری معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، در حاشیه بازدید از دستاوردها و گفت‌وگو با فعالان فناور مستقر در شهرک‌های صنعتی پایتخت گفت: این بازدیدها با هدف شناخت نیازها و دغدغه‌های فعالان فناور و دانش‌بنیان، به صورت میدانی انجام می‌شود؛ تلاش می‌کنیم با شناخت و رفع نیازهای ساکنان زیست‌بوم کارآفرینی و نوآوری، محیط جدیدی برای نوآوری و کارآفرینی ایجاد شود.

ستاری از اهمیت وجود یک محیط برای پروبال گرفتن نوآوری این کسب‌وکارها گفت و ادامه داد: دانش‌بنیان و استارت‌آپی‌ها بیش از هر چیز، نیازمند یک محیط کسب و کار مساعد است و باید خلاءهای بر سر راه این کسب‌وکارها، برطرف شود.

وی، توانمندی و برتری شرکت‌های دانش‌بنیان را در گرو نوآوری در کسب و کارهایشان دانست و ادامه داد: شرکت دانش‌بنیانی که می‌تواند ۵۰ موتور را در مدت زمان کوتاه، تعمیر اساسی کند و به شرکت هواپیمایی تحویل دهد، منحصر به فرد است. نمونه شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپی موفق کم نیست؛ حضور این شرکت‌ها در سپهر اقتصاد کشور نویدبخش یک باور و اندیشه جدید در تولید و کارآفرینی است.

ستاری با اشاره به پررنگ شدن حضور شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپی‌ها در اقتصاد کشور گفت: انتخاب شدن تعدادی از مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان در انتخابات اخیر اتاق بازرگانی، صنایع و معادن تهران، نشان می‌دهد اقتصاد کشور در حال پوست‌اندازی است و نسل جدید کارآفرینان، اقتصاد

را با نوآوری، اعتماد به نفس و خلاقیت خود، متحول می‌کنند.

حرکت استارت‌آپ‌های آب و انرژی با «آبان» شتاب می‌گیرد

وی همچنین به شهرک صنعتی قدس در جنوب غرب تهران رفت و شتاب‌دهنده آبان را افتتاح کرد. آب یک مساله مهم و حیاتی است و ضرورت استفاده بهینه از این منبع حیات بخش، اهمیت استفاده از نوآوری را دوصد چندان می‌کند. احداث واحدهای پتروشیمی و صنعتی که این حوزه را به آب و اقتصاد پیوند زده، فعالیت شتاب‌دهنده «آبان» توسعه و تجاری‌سازی ایده‌های نوآورانه را در حوزه آب و انرژی هدایت کرده است.

برج‌های هیبریدی، نمک زدایی پساب و بازچرخانی پساب‌ها از جمله فناوری‌هایی است که به کمک شتاب‌دهنده آبان، وارد بازار تجاری می‌شود.

این شتاب‌دهنده تمرکزش را بر روی استارت‌آپ‌های سخت افزاری معطوف کرده است و زیرساخت‌های لازم را برای این که بتواند این استارت‌آپ‌ها را وارد بازار کند در اختیار استارت‌آپ‌ها قرار می‌دهد. «آبان» با برگزاری یک دوره ۱۸ ماهه تجاری‌سازی، ورود این استارت‌آپ‌ها به صنایع هدف بر اساس یک مدل کسب و کار دانش‌بنیان را دنبال می‌کند.

این شتاب‌دهنده که در شهرک صنعتی قدس مستقر است، تمامی نیازهای خود را در شعاع ۵۰۰ متری دارد و از این ظرفیت‌ها برای تولید محصول فناورانه بهره می‌برد.

۱۰ استارت‌آپ در این شتاب‌دهنده استقرار دارد که بیش از ۴۰ درصد از فناوران، فارغ التحصیل مقاطع دکتری دانشگاه صنعتی شریف در حوزه‌های مکانیک و مهندسی هستند. پتروشیمی، صنعت هدف استارت‌آپ‌های مستقر در این شتاب‌دهنده است. بازار این صنعت در دنیا ۶۹۰ میلیون دلار ارزش دارد و شتاب‌دهنده برای فروش ۲۸۵ میلیون دلاری هدفگذاری می‌کند.

همچنین استارت‌آپ ایراپ، در گام‌های نخست تجاری‌سازی است و تجهیزات امنیتی برای مخازن

تحت فشار را می‌سازد. این استارتاپ توانسته بعد از ۲ سال تأیید صناعی مانند پتروشیمی امیرکبیر را دریافت کند و قراردادی ۱۵۰ هزار دلاری ببندد.

تولید آندهای MMO کار یکی دیگر از استارتاپ‌های مستقر در این شتابدهنده است و به پتروشیمی‌ها خدمت ارائه می‌کند.

گندزدایی آب‌های دریا که در اصطلاح الکترولایزر آب دریا است و گندزدایی آب‌های شرب از دیگر حوزه‌های مورد فعالیت ایراپ است. فعالان این استارتاپ توانسته‌اند یک نمونه صنعتی را برای تأمین آب شرب پتروشیمی امیرکبیر بسازند.

نمک‌زدایی آب دریا، الکترواکسیداسیون پساب‌های صنعتی، رسوب‌زدایی از لوله‌های انتقال از دیگر فناوری‌های استارت‌آپی است که در این شتابدهنده جان می‌گیرد و به مرحله تجاری‌سازی می‌رسد.

شتابدهنده آبان، ۱۲ شرکت دانش بنیان تولیدی و ۲۰ شرکت نوپا را در افق خود می‌بیند و قرار است برای ۵۰۰ نفر از جوانان و نخبگان کشور شغل ایجاد کند؛ از این مسیر ۶۹۰ میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی برای کشور حاصل می‌شود.

رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو: بحران آب با دستور حل نمی شود -

خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳

تهران- ایرنا- رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو با بیان اینکه بحران آب با دستور از بالا حل نمی شود، گفت: با ساختارسازی، سازه های آب بیشتری در کشور تولید نمی شود بلکه عمق فاجعه را زیاده تر خواهد کرد.

بحران آب با دستور حل نمی شود

به گزارش خبرنگار اقتصادی ایرنا، محمد فاضلی روز دوشنبه در همایش ملی بزرگداشت آب در محل اتاق بازرگانی ایران افزود: ورود قدرت به مسائل مربوط به آب فاجعه به بارآورده است، باید برای حل مشکلات این بخش دست و پای قدرت را چید.

فاضلی ادامه داد: اکنون دوران تامین آب گذشته است و نمی توان آب بیشتری در کشور تولید کرد اگرچه مطالعه برای تامین آب از روش هایی مانند انتقال آب دریاها و باروری ابرها دارد.

رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو گفت: مجموع آبی که می توان از روش های فوق تامین کرد به یک میلیارد مترمکعب خواهد رسید که با توجه به میزان مصرف، جوابگوی نیازها نیست.

وی تاکید کرد: نباید دنبال تحول عظیمی در بخش تامین آب کشور بود، بلکه باید به فکر اصلاح اساسی در ساز و کارهای مصرف بود تا مدیریت بهتری بر منابع موجود آب اعمال شود.

فاضلی گفت: این سازوکارها اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی هستند و چاره ای جز اصلاح آنها نیست.

این مقام مسئول در وزارت نیرو ادامه داد: باید با روش های درست، مسائل اقتصادی آب را اصلاح

کرد اینکه تصور شود می توان تنها با نصیحت مردم را قانع کرد کافی نیست.

به گفته وی، تلاش برای اصلاح تعرفه آب بدون توجه به بخش کشاورزی و بازار کشاورزی و نیز بدون توجه به زندگی مردم ممکن نخواهد بود باید برای این موضوع همه ابعاد در نظر گرفته شود.

فاضلی ورود قدرت به بخش آب را زیانبار دانست و ادامه داد: باید برای محدود کردن قدرت در این بخش اقدام کرد و در عین حال با گفت و گو و تعامل مسائل را حل کرد.

رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو خاطرنشان ساخت: اگر همه اصلاحات در ساز و کارها انجام شود اما فرهنگ و بینش مردم مورد غفلت قرار گیرد اتفاق خاصی در بخش بهینه سازی مصرف رخ نخواهد داد.

وی ادامه داد: بر همین اساس وزارت نیرو با ساخت فیلم و اطلاع رسانی همه جانبه مساله آب را تبدیل به یک مسئله اجتماعی ملی کرد اگرچه هنوز جای فعالیت بیشتری دارد.

فاضلی با بیان اینکه امروز مساله آب برای سیاستمداران روشن نیست و همچنان در یک تصور نادرست از منابع آبی به سر می برند گفت: باید برای حل این موضوع به گفت و گو پرداخت.

رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو افزود: مرکز امور اجتماعی وزارت نیرو با هدف استفاده از نظرات همه فعالان و دست اندرکاران بخش آب راه اندازی شده است و این مرکز یک محل ارتباط بین حکومت و مردم است و انتظار می رود همه صاحب نظران در این مرکز حضور یافته و به تبادل افکار بپردازند تا راهکارهای مناسبی برای حل چالش ها یافته شود.

چهارمین همایش ملی بزرگداشت آب با عنوان نوروز آب امروز به همت اتاق بازرگانی ایران و با برگزاری نمایشگاه عکسی از آثار هنرمندان در زمینه آب برگزار شد.

در پایان این همایش، مستند تالان برای توجه دادن همگان به مشکلات بخش آب به نمایش درآمد.

در همایش روز ملی آب بررسی شد؛ ریسک‌های پیش روی ذخایر آبی - روزنامه دنیای اقتصاد

مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴

دنیای اقتصاد : «بحران آب» چند سالی است در فهرست ابر چالش‌های بزرگ اقتصاد ایران جای گرفته است. برخی ناظران «تغییر اقلیم و کاهش آب‌های تجدیدپذیر»، «نابودی و تخریب زیست‌بوم‌های آبی»، «بهره‌وری پایین آب در بخش‌های مختلف»، «عدم تطابق اسناد بالادستی بخش آب با نیازهای روز این بخش»، «تعدد دستگاهی و عدم هماهنگی بین دستگاه‌ها و بخشی‌نگری آنها» و «برداشت بی‌رویه از سفره‌های زیرزمینی» را از مهم‌ترین دلایلی می‌دانند که روزبه‌روز به بحران آب دامن زده‌اند. اما تحلیلگران، سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران ریشه و اساس ظهور بحران آب در ایران که حدود ۱۵ سال است به یک پارادایم تبدیل شده را چه می‌دانند؟

ریسک‌های پیش روی ذخایر آبی

در چهارمین بزرگداشت روز ملی آب، سه ضلع تحلیلگر «دولت»، «بخش خصوصی» و «مجلس» مهم‌ترین عوامل ایجاد بحران آب در کشور را مورد واکاوی قرار دادند. ضلع تحلیلگر بخش خصوصی معتقد است مهم‌ترین دست‌انداز در حوزه منابع کشور، نحوه توزیع آن است نه محدودیت منابع. به اعتقاد فعالان اقتصادی توسعه و اشتغال‌زایی در روستاها یکی از مهم‌ترین مصادیق چالش در توزیع منابع است که به‌رغم تخصیص منابع قابل‌توجه، نتیجه عکس داده و منجر به مهاجرت معکوس و رشد حاشیه‌نشینی شهری شده است. در این میان اما برخی از متولیان دولتی، بحران آب را به مقوله دیگری نسبت می‌دهند. به اعتقاد آنها «تغییر اقلیم» مهم‌ترین چالشی است که پیش‌روی منابع آبی کشور قرار گرفته است. نسخه ارائه شده آنها برای حل این معضل، فراهم شدن زمینه‌های مدیریت پایدار منابع آبی کشور است. در آن سو قانون‌گذاران و نمایندگان مجلس، البته نظر دیگری دارند. آنان

معتقدند «آمایش سرزمین» مقوله‌ای است که باید در سیل توجه سیاست‌گذاران قرار گیرد و این موضوع به مطالبه جدی بخش خصوصی تبدیل شود.

مشکلات و چالش‌های ناشی از وقوع بحران آب و جنبه‌های مختلف آن، چند سالی است نظر مدیران و متولیان کشور را در سطوح و دستگاه‌های مختلف به‌خود جلب کرده است. کارشناسان و فعالان حوزه آب معتقدند اطلاع دقیق و کارشناسی از مقوله بحران آب، به درک بهتر از آن و در نتیجه برنامه‌ریزی صحیح جهت مقابله با آن کمک خواهد کرد. زیرا به‌دلیل گسترده بودن بخش آب و اثر آن بر سایر بخش‌های زیربنایی، اقتصادی و تولیدی کشور، بررسی متغیرها و پارامترهای اثرگذار، همچنین شناخت روندهای موجود در این بخش، امری مهم و ضروری به‌شمار می‌رود. بررسی آمار و ارقام رسمی و جدید کشور هم حاکی از آن است که در دهه اخیر، تقریباً در تمام کشور بارندگی نسبت به متوسط بلندمدت کاهش معناداری داشته است. این موضوع به دلیل وقوع خشکسالی‌ها و تغییرات اقلیم بوده که در مقیاس جهانی به‌دلیل برهم خوردن توازن گازهای گلخانه‌ای اتفاق افتاده است. اما ارزیابی‌ها نشان می‌دهد ظهور بحران آب در ایران، تنها به کاهش معنادار بارندگی‌ها ارتباط ندارد؛ چرا که واکاوی‌ها نشان می‌دهد میزان روان‌آب‌ها در کشور به میزان بسیار قابل‌توجهی کاهش یافته و در نتیجه نمی‌توان تمام ابعاد بحران آب را به تغییرات اقلیم مرتبط دانست. به اعتقاد تحلیلگران بخش آب، علت اصلی این است که میزان برداشت‌های بالادست از منابع آب سطحی و زیرزمینی کشور با افزایش قابل‌توجهی همراه بوده است. در همین راستا صبح روز گذشته در چهارمین بزرگداشت روز ملی آب که با شعار ملی «نجات آب، ضرورت ملی، رسالت جهانی» برگزار شد، متولیان دولتی، فعالان بخش خصوصی و قانون‌گذاران به بررسی دلایل وقوع بحران آب در کشور و کلید عبور از این چالش پرداختند. این مراسم که همزمان با «نوروز آب‌ها» در دستور کار متولیان دولتی و بخش خصوصی قرار گرفته بود با حضور رئیس اتاق ایران، مدیران و معاونان شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، شرکت مدیریت منابع آب ایران، معاونت آب و خاک وزارت جهاد

کشاورزی، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری، سازمان حفاظت محیط‌زیست، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی وزارت آموزش و پرورش، بانک مسکن، کمیسیون ملی یونسکو و نمایندگان مجلس شورای اسلامی برگزار شد. همچنین «برگزاری نمایشگاه جانبی عکس»، «تقدیر از چهره‌های اثرگذار در حوزه آب» و «پخش مستند تالان» (روایت مستند از آب‌های زیرزمینی) از مهم‌ترین رویدادهای جانبی این مراسم بود.

چالش توزیع منابع

رئیس پارلمان بخش خصوصی در این همایش چالش توزیع منابع را مقدم بر محدودیت منابع دانست. به اعتقاد غلامحسین شافعی، مطابق با بررسی‌های صورت گرفته، مساله بحران آب در سال ۹۷ در فهرست ۱۰۰ مشکل اساسی کشور قرار گرفته است. او در ادامه گفت: همان‌طور که می‌دانیم مساله بحران آب و تبعاتی که خشکسالی برای کشور به همراه دارد در صدر این مشکلات است. در طول سال‌های گذشته شاهد بودیم که این معضل چه تاثیراتی بر محیط‌زیست گذاشته و به بیانی دقیق‌تر منجر به افول محیط‌زیست شده است. متأسفانه از زمان تصویب قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار نتوانسته‌ایم بیش از ۲۰ تا ۲۵ درصد این قانون را اجرایی کنیم. با این حال به محض تصویب قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار در مجلس، اتاق ایران با هدف جبران مافات در حوزه آب و کشاورزی اقدام به تاسیس مرکز ملی مطالعات راهبردی آب کرد که نقش حائز اهمیتی در این حوزه داشته است؛ هرچند که حوزه آب و کشاورزی در حال حاضر در اتاق ایران چندان پررنگ نیست. رئیس پارلمان بخش خصوصی در ادامه صحبت‌های خود، مهم‌ترین چالش در حوزه منابع کشور را نحوه توزیع آن دانست نه محدودیت منابع. به گفته او، توسعه روستاها و اشتغال روستاها یکی از مهم‌ترین مصادیق چالش در توزیع منابع است که به‌رغم تخصیص منابع قابل توجه، نتیجه عکس داده و امروز شاهد مهاجرت معکوس و رشد حاشیه‌نشینی شهری هستیم. شافعی همچنین تصریح کرد: متأسفانه در سیر

تحول حرکت جهانی همیشه از قافله عقب مانده ایم. در مساله آب هم قضیه به همین صورت است و زمانی که همه از ما عبور می کنند، تازه از خواب بیدار می شویم. مسائل بنیادی در حوزه برنامه ریزی وجود دارد که باید در برنامه های توسعه ای کشور سرلوحه قرار گیرد؛ در حوزه آب هم باید آب را از سرچشمه زلال کرد.

رئیس مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران نیز در این رویداد ابراز امیدواری کرد که آیندگان با تکمیل کردن مفاهیم این همایش، نوروژ آب ها را نسل به نسل گرامی بدارند. به گفته سیدمحمدحسین شریعتمدار، آمارهای رسمی منتشر شده حکایت از افت شاخص های منابع آبی در کشور دارد؛ بر همین اساس در این شرایط ضروری است تا همه ارگان های ذی نفع در کشور با هدف احیا و ترمیم منابع آبی کشور به یاری دولت بشتابند. شریعتمدار معتقد است از زمان تصویب قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و به موازات آن تشکیل مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران تاکنون، این مرکز وظیفه خود دانسته تا ضمن تشریح وضعیت منابع و بحران آب در کشور، دولت را برای حل این معضل کمک کند. بر همین اساس این مرکز در این همایش از کلیه صاحب نظران، فعالان، استادان و دانشجویان درخواست می کند تا نظرات و پیشنهادهای خود را به منظور رفع بحران آب به مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران اعلام کنند.

ریشه یابی چالش ها

همچنین محسن کوهکن، نماینده مجلس و از مدعوین چهارمین بزرگداشت روز ملی آب در این مراسم با اشاره به تشکیل کارگروه کمیته آسیا و استقرار دبیرخانه این کمیته در ایران، تاکید کرد که تشکیل این کمیته و برگزاری اجلاس های مرتبط با آن را باید به فال نیک گرفت. به گفته این نماینده مجلس، اجلاس بعدی این کارگروه قرار است سال آینده در مسکو برگزار شود و یکی از مهم ترین پیشنهادهای ایران برای اعضای کارگروه کمیته آسیا، این است که با هدف حل بحران آب همکاری

سه جانبه میان بخش خصوصی، پارلمان‌ها و بخش‌های دولتی کشورهای آسیایی شکل گیرد. کوهکن در بخشی از صحبت‌های خود با تاکید بر رسالت بخش خصوصی و طرح موضوع «آمایش سرزمین» از سوی اتاق ایران عنوان کرد که باید این موضوع به مطالبه جدی بخش خصوصی تبدیل شود و نه تنها وزارت نیرو، بلکه کلیه وزارتخانه‌ها در تحقق این امر دخیل شوند. در ادامه، علی‌مراد اکبری، معاون وزیر جهادکشاورزی در امور آب و خاک به تشریح چالش‌های پیش‌روی منابع آبی در کشور و اقدامات این معاونت در این حوزه پرداخت. او تغییر اقلیم را از مهم‌ترین چالش‌ها در طول سال‌های اخیر دانست. به گفته اکبری، از زمان برگزاری اولین روز بزرگداشت آب در سال ۱۹۹۴ تا الان، هر سال شعارهای مختلفی به منظور حمایت از منابع آبی در داخل کشور داده شده، اما هیچ یک از این شعارها اثربخش نبوده است. به اعتقاد وی، راهکار حل این معضل، فراهم شدن زمینه‌های مدیریت پایدار منابع آبی کشور است. معاون وزیر جهادکشاورزی در امور آب و خاک همچنین خواستار همکاری وزارتخانه‌های نیرو، جهادکشاورزی، سازمان حفاظت از محیط زیست و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران به منظور همکاری در بهره‌مندی از منابع جهانی شد. ابوالقاسم رحیمی‌انارکی، مدیرعامل بانک مسکن نیز در توضیح چالش‌های امروز در بخش منابع آب کشور گفت: کارشناسان و اقتصاددانان، بحران آب را در ردیف ابرچالش‌های بزرگ اقتصاد ایران و هم‌تراز با بحران محیط زیست، بحران صندوق‌های بازنشستگی، مشکلات بانک‌ها، مشکلات بودجه و رشد اقتصادی اندک معرفی می‌کنند. به گفته انارکی، در کنار توجه به موضوعات و دغدغه‌های مالی و اقتصادی کشور، باید توجه ویژه‌ای به مسائل زیست‌محیطی داشت.

عضو سابق شورای جهانی آب در گفت‌وگو با ایلنا تشریح کرد: سناریویی برای تخریب بهترین جنگل‌های کشور و شورتر شدن آب دریا / آیا تامین آب فلات از منابع داخلی میسر نیست؟ -

خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴

سناریویی برای تخریب بهترین جنگل‌های کشور و شورتر شدن آب دریا / آیا تامین آب فلات از منابع داخلی میسر نیست؟

عضو سابق شورای جهانی آب گفت: در شیوه‌های انتقال بین حوضه‌ای آب ابتدا بررسی می‌شود نیاز واقعی چقدر است، آیا از منابع داخل حوضه قابل تامین است یا خیر. وقتی مشخص شد واقعا راه دیگری وجود ندارد، یکی از وظایف حکومت‌ها این است حداقل برای آب شرب فکری بکنند.

عباسقلی جهانی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا، درباره انتقال آب خزر به فلات مرکزی اظهار داشت: در مورد انتقال آب از خزر تفاهم و اجماع ملی وجود ندارد البته طبیعی است در زمینه برخی موضوعات اجماع وجود نداشته باشد اما مهم توجیه قضیه است و ضرورت دارد، دلایلی که به این تصمیم رسیده‌اند توضیح داده شود.

وی افزود: برای انتقال آب باید مشخص شود نیاز آبی چگونه محاسبه شده، سرانه آب به چه شکل دیده شده، قرار است آب در کدام بخش مصرف شود، برگشت سرمایه گذاری چگونه صورت می‌گیرد، آیا فقط از منابع دولتی تامین سرمایه می‌شود یا بخش خصوصی هم مشارکت دارد، همه این مسائل کاملا مبهم است و باید برای افکار عمومی روشن‌گری شود.

عضو سابق شورای جهانی آب تصریح کرد: اگر مطالعاتی برای این انتقال آب صورت گرفته باید برای اقناع افکار عمومی و کارشناسان و همچنین جلوگیری از بروز اختلاف نظر در جامعه اعلام شود. خیلی از طرح‌ها دارای موافق و مخالف هستند، در جریان مباحث و گفت‌وگو و ارائه دلایل و اهداف ممکن است به دیدگاه مشترک رسیده و اختلافی باقی نماند.

وی با اشاره به اثرات زیست محیطی انتقال آب خزر گفت: به لحاظ اینکه آب برداشت می‌شود و آب شور به دریا باز می‌گردد مشکل زیست محیطی ایجاد می‌کند، ضمن اینکه شیوه مدیریت آب شور ولو اینکه محدوده مشخص و موضعی را تحت تاثیر قرار دهد، روشن نیست.

جهانی خاطرنشان کرد: علاوه بر مباحث شور شدن آب دریا، به دلیل عبور از مسیر جنگلی موجب تخریب بهترین جنگل‌های کشور می‌شود و ایجاد راه‌های احداث خط لوله باعث می‌شود در آینده راه‌های دسترسی به جنگل که اکنون ممکن است در برخی جاها سخت باشد، آسان شود.

وی درباره رخ دادن اتفاقی مثل دریاچه ارومیه برای خزر در بدترین سناریو بیان کرد: البته رقمی که منتقل می‌شود در مقابل حجم عظیم دریای خزر صفر است و چنین اتفاقات عجیب و غریبی نمی‌افتد ولی دارای آثار موضعی برای محدوده‌ای که آب برداشت شده، هست و دیگر اینکه استمرار بهره برداری از طرح انرژی زیادی می‌گیرد. برای اینکه نزدیک ۲ هزار متر آب پمپاژ شود هزینه زیادی دارد و بهره برداری از طرح را مورد تردید قرار می‌دهد.

این کارشناس حوزه آب گفت: اکنون بحث بر سر این است که کدام آب و چه میزان قرار است منتقل شود، مبنای و چارچوب انتقال آب چگونه تعیین شده است، وقتی مقدار و مبنای محاسبه و نیاز به آب مشخص شد آنگاه می‌توان قضاوت کرد آیا نیاز واقعی است و یا صوری. آن زمان باید راجع به نیاز واقعی صحبت کنیم، سپس مشخص شود آیا می‌توانیم این آب را از منابع مختلف که در حوضه آبریز وجود دارد، تامین کنیم یا خیر.

وی تاکید کرد: در شیوه‌های انتقال بین حوضه‌ای آب ابتدا بررسی می‌شود نیاز واقعی چقدر است، آیا از منابع داخل حوضه قابل تامین است یا خیر. وقتی مشخص شد واقعا راه دیگری وجود ندارد، یکی از وظایف حکومت‌ها این است حداقل برای آب شرب فکری بکنند.

جهانی خاطرنشان کرد: محاسبه نیازهای آبی برای شرب دارای مکانیزم و فرمول مشخصی است کار پیچیده‌ای نیست. کافی است بگوییم در جایی که آب منتقل می‌شود چه میزان جمعیت وجود دارد و

میزان آبی که اکنون استفاده می‌کنند چقدر است و در ۲۰ سال آینده چه تعداد اضافه خواهد شد این عدد را در سرانه منطقی آب ضرب می‌کنند و نیاز واقعی مشخص می‌شود، سپس بینیم از طریق خرید چاه‌های کشاورزی، منابع آب سطحی، از داخل حوضه و یا از جایی به جای دیگر تامین شود یا خیر. وقتی همه این موارد ارزیابی و بررسی و فایده‌ها و هزینه‌ها مشخص شد و نهایتاً به اینجا رسیدیم که کمبود وجود دارد قاندا باید برای تامین آب شرب اقدام شود.

سیاست حفاظت از منابع آبی زیرزمینی نیازمند بازنگری است - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۷/۱۲/۱۴

تهران- ایرنا- برداشت از منابع آب زیرزمینی در دو دهه اخیر افزایش یافته که ادامه این روند در نهایت منجر به از بین رفتن این منابع می شود لذا برای جلوگیری از وضعیت فاجعه‌بار، سیاست‌های قبلی مورد بازنگری قرار گرفته و سیاست هوشمندانه‌ای در پیش گرفته شود.

سیاست حفاظت از منابع آبی زیرزمینی نیازمند بازنگری است

منابع آب زیرزمینی یک سرمایه عظیم و بی‌بدیل برای هر کشور است که به صورت تدریجی و در طول سالیان متمادی تشکیل شده و بهره‌برداری از آن باید به درستی صورت گیرد تا این سرمایه برای نسل‌های آینده نیز باقی بماند، این مطالب بخشی از نظرات «محمد رضا گلدان‌ساز» کارشناس حوزه منابع آب است که به اعتقاد وی روند کسری مخازن آب زیرزمینی رو به افزایش است.

وی روز سه‌شنبه به خبرنگار علمی ایرنا گفت: متأسفانه در دهه‌های اخیر، برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی موجب کاهش این منابع شده است، سفره آب‌های زیرزمینی هر ساله با بارش‌ها تغذیه می‌شود و سطح آب زیرزمینی بالا می‌آید حال اگر مقدار برداشت به اندازه میزان تغذیه باشد، شاهد افت سطح آب زیرزمینی نخواهیم بود اما در بیشتر دشت‌های کشور، میزان برداشت بیشتر از میزان تغذیه آب زیرزمینی است که این اضافه برداشت در واقع از ذخیره تجدیدناپذیر آبخوان صورت می‌گیرد و منجر به کاهش حجم آبخوان می‌شود.

****کسری مخازن آب کشور در کمتر از نیم قرن اخیر، صد برابر شده است**

وی با استناد به آمارهای شرکت مدیریت منابع آب و با توضیح اینکه به مقدار اضافه برداشت در هر

سال اصطلاحاً کسری مخزن گفته می‌شود، گفت: اولین آمار کسری مخزن مربوط به سال ۱۳۴۴ بوده که در آن زمان مقدار اضافه برداشت ۶۶ میلیون متر مکعب گزارش شده است، اکنون میزان اضافه برداشت سالانه ۶ میلیارد متر مکعب است یعنی نسبت به سال ۱۳۴۴ حدود ۱۰۰ برابر شده است. وی ادامه داد: ۶ میلیارد متر مکعب اضافه برداشت در هر سال، تقریباً معادل ۳ برابر حجم کنونی دریاچه ارومیه است، از سال ۱۳۴۴ به بعد هر سال اضافه برداشت صورت گرفته و به صورت تجمعی طی ۵۰ سال اخیر، بیش از ۱۳۰ میلیارد متر مکعب از ذخیره تجدیدناپذیر آب زیرزمینی کشور برداشت شده است.

گلدان‌ساز افزود: بررسی روند تغییرات حجم مخازن آب زیرزمینی نشان می‌دهد که نرخ کاهش حجم مخازن نسبت به دهه ۷۰ تقریباً سه برابر شده است، در واقع در دهه ۷۰ متوسط اضافه برداشت حدود ۱.۷ میلیارد متر مکعب در سال بوده است اما از اواخر این دهه، اضافه برداشت‌ها بیشتر شده به طوری که متوسط اضافه برداشت در دو دهه اخیر حدود ۵.۶ میلیارد متر مکعب در سال بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که اگر روند برداشت از منابع آب زیرزمینی به همین صورت ادامه یابد، کمتر از ۷۰ سال دیگر این منابع به کلی تمام خواهد شد، این تخمین در صورتی است که مصارف در آینده، افزایش نداشته باشد اما واقعیت آن است که جمعیت، کشاورزی و صنعت کشور، رو به توسعه است بنابراین نیازهای شرب، کشاورزی و صنعت هم افزایش خواهد یافت.

وی ادامه داد: از طرفی اُفت سطح آب زیرزمینی پیامدهای دیگری نیز دارد که قبل از اینکه آب زیرزمینی به اتمام برسد، زندگی ما ایرانیان را به خطر خواهد انداخت، خشک شدن رودخانه‌ها و تالاب‌ها، از بین رفتن پوشش گیاهی، افزایش ریزگردها، فرو نشست زمین، ایجاد شکاف‌های طولانی در دشت‌ها، ایجاد فرو چاله‌ها و شور شدن آب زیرزمینی از پیامدهای اضافه برداشت است، به عبارتی می‌توان گفت قبل از اینکه آب زیرزمینی به اتمام برسد، محیط زیست دچار آسیب جدی خواهد شد. این کارشناس حوزه آب تاکید کرد: برای جلوگیری از وقوع چنین اتفاقاتی، لازم است که

سیاست‌های قبلی مورد بازنگری قرار گیرد، روند افزایشی میزان کسری مخزن در دو دهه اخیر حاکی از آن است که در زمینه منابع آب زیرزمینی، مدیریت درستی وجود نداشته، به نظر می‌رسد سیاست، قوانین و برنامه‌های اجرایی برای مقابله با این پدیده در این سال‌ها ناکارآمد بوده و باید اصلاحاتی در این زمینه صورت گیرد.

وی گفت: در این راستا لازم است سیاست‌ها و قوانینی که منجر به وقوع این ناهنجاری شده شناسایی و مورد بازنگری قرار گیرند، همچنین لازم است سیاست‌های موفق در این زمینه تقویت شده تا بتوان از نابودی این منبع استراتژیک جلوگیری کرد.

سال پربارش تنش آبی در ایران را حل می کند؟ سایت خبری اقتصادنیوز مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵

اقتصاد نیوز: وضعیت منابع آبی ایران شرایط بدتری را نسبت به گذشته تجربه می کند، به گونه ای که بهبود بارش ها نیز نمی تواند راه گشا حل این تنش باشد و باید یک مدیریت و اتحاد جدی برای حل این مشکل به وجود آید.

به گزارش اقتصاد نیوز به نقل از ایسنا، در حال حاضر سهم آب در سبد خانوار ایرانی بسیار کمتر از کشورهای اروپایی است که همین موضوع نیز موجب شده ایران جزو کشورهای پرمصرف آبی به حساب آید، به طوری که بر اساس آمار، آب سهم کمتر از نیم درصدی را سبد خانوار دارد و این در شرایطی است که این عدد در انگلیس، ۲.۵ درصد و در آلمان ۲.۷ درصد تخمین زده می شود که همین موضوع نیز مشکلات زیادی را به وجود آورده است.

از سوی دیگر، ۳۳۴ شهر در حال حاضر با جمعیت ۳۴.۵ میلیون نفر تحت تأثیر تنش آبی هستند که این مساله نیز چالش های بسیاری را به وجود آورده است. البته در این بین، وزارت نیرو بیکار ننشسته و اقداماتی را انجام داده است؛ تا جایی که چندی پیش در شورای عالی آب، طرحی با عنوان "دولت دوازدهم بدون تنش آب شرب" تدوین و ارائه شد که بر اساس آن تا سال ۱۴۰۰، دیگر شهر تحت تنش نخواهیم داشت.

این طرح در قالب نقشه راه و برنامه مشخص به موضوعات متنوعی از جمله تأمین، ارتقای کیفیت، کاهش هدر رفت آب و تأمین منابع مالی پرداخته است. علاوه بر این نیز، بر اساس گفته های رضا اردکانیان - وزیر نیرو - در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸، چارچوب های اصلی این برنامه دیده شده و امیدواریم فرآیند تصویب آن در مجلس هم به خوبی پیش گرفته شود.

وی، با تأکید به این مساله که موفقیت در این زمینه به میزان زیادی به همراهی مصرف کنندگان بازمی گردد، اظهار کرد: برای این کار درصددیم که هم کنترل کیفی را افزایش دهیم و هم با تولید و

توزیع وسایل کاهنده، بین مصرف‌کنندگان و تشویق آن‌ها برای استفاده از این تجهیزات، بتوانیم تا حدودی میزان مصرف را با همراهی مصرف‌کنندگان کنترل کنیم.

وزیر نیرو هم‌چنین با بیان این‌که در این میان بخش محدودی از هموطنان نیز از فراتر از الگوی مصرف منابع آبی را استفاده می‌کنند که درصددیم این گروه را نیز برای پیوستن به جرگه خوش مصرفان تشویق کنیم، ابراز کرد: بدین منظور تعرفه‌های جدید در مراحل نهایی تصویب است و پیش از اعمال این تعرفه‌ها نیز آگاهی لازم به مشترکان پرمصرف داده خواهد شد و حتی قبوض مجازی تولید و ارسال خواهد شد که اگر این گروه محدود بخواهند همانند سال گذشته آب شرب بیش‌تری را مصرف کنند، طبیعتاً هزینه‌های آن‌ها بنا بر تعرفه‌های جدید افزایش پیدا خواهد کرد.

البته در برخی از پارامترها نیز وضعیت ایران مناسب است؛ به‌گونه‌ای که بر اساس آمار، یک سوم مردم دنیا دسترسی به آب شرب سالم ندارند اما در ایران بیش از ۹۹.۵ درصد جمعیت، دسترسی آسان به آب شرب سالم دارند البته زمانی که صحبت از دسترسی به آب شرب می‌شود، منظور تنها آب لوله‌کشی نیست، چراکه در بسیاری از مناطق که امکان لوله‌کشی آب وجود نداشته با آب‌رسانی، تانکر و روش‌های دیگر امکان دسترسی مشترکان به آب سالم را فراهم شده است.

همچنین تنها ۴۰ درصد جمعیت دنیا دسترسی به دفع بهداشتی فاضلاب دارند که این آمار در ایران بیش از ۷۰ درصد است و باید گفت وضعیت ایران در این حوزه‌ها بسیار بهتر از کشورهای دیگر است، اما باید به این موضوع نیز توجه کنیم که مساله آب تنها محدود به آب شرب نمی‌شود و باید به آب در بخش‌های صنعت، کشاورزی و محیط زیست نیز توجه شود.

در این باره سیدعلی چاووشیان - مدیرکل علوم طبیعی کمیسیون ملی یونسکو - با تاکید بر این مساله که عوامل متعددی در پرمصرف بودن ایرانی‌ها در حوزه آب دخیل است، ابراز کرد: علاوه بر مساله اقتصادی باید به موضوعات حقوقی و منطقه‌ای نیز توجه کرد، به طور مثال قانون توزیع عادلانه آب به سال ۱۳۶۱ یعنی زمانی که جمعیت ایران تنها ۳۶ میلیون نفر بود، مربوط می‌شود که لازم است با

توجه به توسعه صنایع و تنوع تولید محصولات کشاورزی در این قانون بازنگری صورت گیرد. وی با اشاره به اهمیت توجه به مسائل فرهنگی و اجتماعی، ادامه داد: موضوع مدیریت مصرف یک بحث بسیار مهم است که در سال‌های گذشته آن طور که باید به آن توجه نمی‌شد، اما در دوره فعلی وزارت نیرو، شاهدیم که به موضوع مدیریت مصرف توجه زیادی شده که امیدواریم این مساله بتواند تأثیرات بسیاری را برجای بگذارد.

بحران آب چندین سال است که در ایران جا خوش کرده که همین مساله نیز لزوم تدبیر برنامه‌های کاربردی را نشان می‌دهد و به نظر می‌رسد که سیاست‌های فعلی وزیر وقت در حوزه سازگاری با کم آبی بتواند در کوتاه مدت پاسخگو باشد اما کارشناسان بر این عقیده‌اند که برای بلندمدت لازم است برنامه‌های دیگری تدوین شود.

راه‌های کاهش مصرف آب در کشاورزی؛ ایران در حسرت آب می‌ماند؟ - خبرگزاری ایسنا

مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵

بحران کم‌آبی

وضعیت منابع آبی ایران شرایط بدتری را نسبت به گذشته تجربه می‌کند، به‌گونه‌ای که بهبود بارش‌ها نیز نمی‌تواند راه‌گشا حل این تنش باشد و باید یک مدیریت و اتحاد جدی برای حل این مشکل به‌وجود آید.

به گزارش ایسنا، در حال حاضر سهم آب در سبد خانوار ایرانی بسیار کمتر از کشورهای اروپایی است که همین موضوع نیز موجب شده ایران جزو کشورهای پرمصرف آبی به حساب آید، به‌طوری‌که بر اساس آمار، آب سهم کمتر از نیم درصدی را سبد خانوار دارد و این در شرایطی است که این عدد در انگلیس، ۲.۵ درصد و در آلمان ۲.۷ درصد تخمین زده می‌شود که همین موضوع نیز مشکلات زیادی را به‌وجود آورده است.

از سوی دیگر، ۳۳۴ شهر در حال حاضر با جمعیت ۳۴.۵ میلیون نفر تحت تأثیر تنش آبی هستند که این مساله نیز چالش‌های بسیاری را به وجود آورده است. البته در این بین، وزارت نیرو بیکار ننشسته و اقداماتی را انجام داده است؛ تا جایی که چندی پیش در شورای عالی آب، طرحی با عنوان "دولت دوازدهم بدون تنش آب شرب" تدوین و ارائه شد که بر اساس آن تا سال ۱۴۰۰، دیگر شهر تحت تنش نخواهیم داشت.

این طرح در قالب نقشه راه و برنامه مشخص به موضوعات متنوعی از جمله تأمین، ارتقای کیفیت، کاهش هدر رفت آب و تأمین منابع مالی پرداخته است. علاوه بر این نیز، بر اساس گفته‌های رضا اردکانیان - وزیر نیرو - در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸، چارچوب‌های اصلی این برنامه دیده شده و امیدواریم فرآیند تصویب آن در مجلس هم به خوبی پیش گرفته شود.

وی، با تاکید به این مساله که موفقیت در این زمینه به میزان زیادی به همراهی مصرف کنندگان بازمی گردد، اظهار کرد: برای این کار درصددیم که هم کنترل کیفی را افزایش دهیم و هم با تولید و توزیع وسایل کاهنده، بین مصرف کنندگان و تشویق آنها برای استفاده از این تجهیزات، بتوانیم تا حدودی میزان مصرف را با همراهی مصرف کنندگان کنترل کنیم.

وزیر نیرو هم چنین با بیان این که در این میان بخش محدودی از هموطنان نیز از فراتر از الگوی مصرف منابع آبی را استفاده می کنند که درصددیم این گروه را نیز برای پیوستن به جرگه خوش مصرفان تشویق کنیم، ابراز کرد: بدین منظور تعرفه های جدید در مراحل نهایی تصویب است و پیش از اعمال این تعرفه ها نیز آگاهی لازم به مشترکان پرمصرف داده خواهد شد و حتی قبوض مجازی تولید و ارسال خواهد شد که اگر این گروه محدود بخواهند همانند سال گذشته آب شرب بیش تری را مصرف کنند، طبیعتاً هزینه های آنها بنا بر بر تعرفه های جدید افزایش پیدا خواهد کرد.

البته در برخی از پارامترها نیز وضعیت ایران مناسب است؛ به گونه ای که بر اساس آمار، یک سوم مردم دنیا دسترسی به آب شرب سالم ندارند اما در ایران بیش از ۹۹.۵ درصد جمعیت، دسترسی آسان به آب شرب سالم دارند البته زمانی که صحبت از دسترسی به آب شرب می شود، منظور تنها آب لوله کشی نیست، چراکه در بسیاری از مناطق که امکان لوله کشی آب وجود نداشته با آب رسانی، تانکر و روش های دیگر امکان دسترسی مشترکان به آب سالم را فراهم شده است.

همچنین تنها ۴۰ درصد جمعیت دنیا دسترسی به دفع بهداشتی فاضلاب دارند که این آمار در ایران بیش از ۷۰ درصد است و باید گفت وضعیت ایران در این حوزه ها بسیار بهتر از کشورهای دیگر است، اما باید به این موضوع نیز توجه کنیم که مساله آب تنها محدود به آب شرب نمی شود و باید به آب در بخش های صنعت، کشاورزی و محیط زیست نیز توجه شود.

در این باره سیدعلی چاووشیان - مدیرکل علوم طبیعی کمیسیون ملی یونسکو - با تاکید بر این مساله که عوامل متعددی در پرمصرف بودن ایرانی ها در حوزه آب دخیل است، ابراز کرد: علاوه بر مساله

اقتصادی باید به موضوعات حقوقی و منطقه‌ای نیز توجه کرد، به طور مثال قانون توزیع عادلانه آب به سال ۱۳۶۱ یعنی زمانی که جمعیت ایران تنها ۳۶ میلیون نفر بود، مربوط می‌شود که لازم است با توجه به توسعه صنایع و تنوع تولید محصولات کشاورزی در این قانون بازنگری صورت گیرد. وی با اشاره به اهمیت توجه به مسائل فرهنگی و اجتماعی، ادامه داد: موضوع مدیریت مصرف یک بحث بسیار مهم است که در سال‌های گذشته آن طور که باید به آن توجه نمی‌شد، اما در دوره فعلی وزارت نیرو، شاهدیم که به موضوع مدیریت مصرف توجه زیادی شده که امیدواریم این مساله بتواند تأثیرات بسیاری را بر جای بگذارد.

بحران آب چندین سال است که در ایران جا خوش کرده که همین مساله نیز لزوم تدبیر برنامه‌های کاربردی را نشان می‌دهد و به نظر می‌رسد که سیاست‌های فعلی وزیر وقت در حوزه سازگاری با کم آبی بتواند در کوتاه مدت پاسخگو باشد اما کارشناسان بر این عقیده‌اند که برای بلندمدت لازم است برنامه‌های دیگری تدوین شود.

مدیر کل دفتر مدیریت بحران وزارت نیرو در گفت‌وگو با ایلنا: چاه نیمه‌ها و هامون سیراب شدند

/ شرایط سیلابی سیستان و بلوچستان تحت کنترل است - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵

چاه نیمه‌ها و هامون سیراب شدند / شرایط سیلابی سیستان و بلوچستان تحت کنترل است

مدیر کل دفتر مدیریت بحران و پدافند غیر عامل وزارت نیرو با بیان اینکه وقوع سیلاب در سیستان و بلوچستان از بهترین و خوشحال‌کننده‌ترین خبرها به لحاظ پر شدن چاه نیمه‌ها و هامون است، گفت: همه دستگاه‌های اجرایی پیش‌بینی‌های لازم را داشته و تجهیزات و امکانات فراهم شده است.

میثم جعفرزاده در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا، درباره سیلاب استان سیستان و بلوچستان اظهار داشت: این سیلاب از افغانستان و هیرمند وارد ایران شده و شدت آن هم بالا بوده است، بنده طی ۴۸ ساعت گذشته در منطقه حضور داشتم، فعلا دبی وارد شده خسارتی نیست اما همه دستگاه‌های اجرایی پیش‌بینی‌های لازم را داشته و تجهیزات و امکانات فراهم شده است.

وی افزود: در سیلاب جمعه شب ۲۲ کیلومتر خط انتقال آب و ایستگاه پمپاژ آسیب دید و ۶ میلیارد تومان به وزارت نیرو خسارت وارد شد ولی سعی کردیم روستاهایی که آب نداشتند به مدار بازگردانده و از مدل آبرسانی اضطراری استفاده کنیم.

مدیر کل دفتر مدیریت بحران و پدافند غیر عامل وزارت نیرو با بیان اینکه وقوع این سیلاب ربطی به رهاسازی آب از سوی افغانستان ندارد، تصریح کرد: بارش‌های خوبی در سمت افغانستان صورت گرفته و وارد ایران شده اما در هر حال مشکل کم آبی را قطعا حل می‌کند. یک روی سیلاب بحث تخریب، روی دیگر با توجه به اینکه چند سال بارندگی نداشتیم و تابستان سختی را گذراندیم برای منابع آبی مثمر ثمر خواهد بود.

وی گفت: سیلاب ورودی از افغانستان سه شاخه می‌شود شاخه اول به چاه نیمه‌ها و محل تامین آب شرب روستاها می‌رود که به لحاظ تامین آب شرب و هم اینکه زمین تشنه را از حالت خشکی در

می‌آورد، نعمت است.

جعفرزاده توضیح داد: سیلاب در ورودی به چاه نیمه‌ها، هامون و رودخانه سیستان می‌رود، به لحاظ کشاورزی قابلیت خوبی ایجاد می‌کند، اما با توجه به اینکه سالها بارندگی اتفاق نیفتاده و بستر رودخانه مهیا نیست قطعا ممکن است آسیب‌هایی داشته باشد و به همین خاطر است که همه دستگاه‌های اجرایی در ۴۸ ساعت گذشته هم به لحاظ تجهیزات و هم ترمیم نقاط آسیب‌پذیر آماده باش کامل هستند، همچنین سعی شده به مردم اطلاع رسانی صورت گرفته و شرایط اضطراری را تشریح کنند تا حداکثر استفاده را از این سیلاب داشته باشند.

وی با بیان اینکه شرایط فعلا نرمال است تا ببینیم از پیک سیل چگونه عبور می‌کنیم، یادآور شد: در مجموع وقوع سیلاب در این منطقه جزء بهترین اخبار و خوشحال‌کننده‌ترین خبرها به لحاظ پر شدن چاه نیمه‌ها و هامون است.

یک پژوهشگر کشاورزی در گفت‌وگو با ایلنا: تخریب ۷۰۰ هکتار از جنگل‌های هیرکانی با انتقال

آب به سمنان/ خزر ۱۶ میلیارد مترمکعب تراز منفی دارد- خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵

تخریب ۷۰۰ هکتار از جنگل‌های هیرکانی با انتقال آب به سمنان/ خزر ۱۶ میلیارد مترمکعب تراز منفی دارد

یک پژوهشگر کشاورزی اظهار داشت: براساس برآوردها در این انتقال تقریباً ۴ تا ۵ میلیارد دلار هزینه خواهد شد تا آب را به ارتفاع ۱۴۰۰ کویر برساند که استقرار ایستگاه‌های مختلف در مسیر آن موجب تخریب تقریباً ۷۰۰ هکتاری از جنگل‌های هیرکانی و مراعات می‌شود که از مصادیق فاجعه زیست محیطی است.

عبدالحسین طوطیایی در گفت‌وگو با ایلنا در مورد انتقال آب دریای خزر به استان سمنان گفت: به باور بنده این هزینه‌های بزرگ و پرسش‌انگیز برخلاف ادعای برخی مسئولین هرگز منجر به توسعه بخش کشاورزی و صنعتی استان سمنان نخواهد شد. باید توجه داشت که انتقال آب بین حوزه‌ای باعث می‌شود تا مناطقی که منابع اکولوژیکی پایین دارند، دارای ظرفیت مصنوعی ناپایدار شوند که در نهایت موجب جمعیت اضافی می‌شود که متناسب با ظرفیت اکولوژیکی منطقه نیست.

وی ادامه داد: این اقدام نه تنها تاثیری در آینده دورتر استان سمنان نخواهد داشت بلکه تبدیل به یک بار بزرگ نیز می‌شود. برای نمونه میزان آب شهر یزد متناسب با ظرفیت خود آن بود اما از زمانی که آب زاینده‌رود را به آن انتقال دادند، این شهر با اتکا به تنها یک لوله آب گسترش یافت که هر لحظه ممکن است مردم اصفهان در صورت بروز یک تنش آن را قطع کنند که این ظلم به جمعیت خود یزد است.

این کارشناس کشاورزی با اشاره به تاثیر این طرح بر جنگل‌های شمال کشور گفت: استان‌های شمالی همیشه کانون گردشگری کشور و آماج آسیب‌های جدی بوده‌اند و این آسیب‌ها به نقطه شکننده

رسیده است. براساس آخرین گزارش‌ها در استان گلستان ۶۰ هزار هکتار بیابان‌زایی صورت گرفته و ۲۰۰ هزار هکتار نیز در معرض آن است، البته این موضوع برای استان مازندران که تحت فشار ساخت و سازهای بی‌رویه بوده شکننده است.

وی افزود: همچنین استخراج و شیرین‌سازی ۲۰۰ میلیون متر مکعب آب در سال جهت انتقال به نکا و بهشهر موجب تولید ۳.۵ تا ۴ میلیون تن نمک می‌شود که انباشت آن می‌تواند به عنوان کانون ریزگرد و شوری خاک شود. البته نباید فراموش کرد که ارتفاع آب دریای خزر به عنوان تنها عامل اقلیم سبز شمال در دو دهه اخیر ۱.۵ متر کاهش یافته و همچنین تقریباً ۱۶ میلیارد مترمکعب نسبت به شرایط پایدار تراز منفی دارد که باید آن را تامین کنیم.

این پژوهشگر کشاورزی تصریح کرد: براساس برآوردها در این انتقال تقریباً ۴ تا ۵ میلیارد دلار هزینه خواهد شد تا آب را به ارتفاع ۱۴۰۰ کویر برساند که استقرار ایستگاه‌های مختلف در مسیر آن موجب تخریب تقریباً ۷۰۰ هکتاری از جنگل‌های هیرکانی و مراتع مسیر می‌شود که از مصادیق فاجعه زیست محیطی است. در ضمن هرگونه نامعادله در شیب شمالی البرز در نهایت موجب تاثیر منفی در اکوسیستم شیب جنوبی مانند شاهرود و سمنان خواهد شد.

طوطیایی با بیان اینکه هزینه این اقدام غیرقابل توجیه است، گفت: اگر بخش کشاورزی سستی استان سمنان کشت گلخانه‌ای شود و با آبیاری تحت فشار با راندمان ۹۰ درصد می‌تواند هزینه کمتری از این طرح را رقم زد و حتی ۱۰۰ میلیون مترمکعب از این محل صرفه‌جویی و ذخیره شود. بنابراین از هر زاویه و در این شرایط اقتصادی که مردم تحت فشار شوک‌آور قرار دارند، دست زدن به چنین طرح جاه‌طلبانه‌ای قابل توجیه نیست.

یادداشت روز؛ اگر برای ما آب ندارد برای برخی «نان» دارد! روزنامه خراسان مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۸

نویسنده : مجید فکری

هزاران سال است که مردم این مرز و بوم با استفاده از دانش کهن بومی نظیر خشکه چین، آب بند، خوشاب ها یا گورآب ها، موفق شده اند منابع آبی ایران را مدیریت، بهره برداری و باز تامین کنند. کاری که مدیران ما در مدتی بسیار کوتاه نتوانستند انجام دهند و هر روز خودشان و ما را بیشتر در باتلاق خشکسالی فرو می برند. چرا که سوء مدیریت منابع آب طی چند مرحله در سال های اخیر تبعات وحشتناک خشکسالی را چند برابر کرده است.

اولین قدم اشتباه به چند دهه قبل برمی گردد که به نام خودکفایی، مجوزهای بی رویه حفرچاه صادر شد و در کنار آن تساهل و تسامح باعث حفر ۳۵۰ هزار حلقه چاه غیر مجاز و ۴۰۰ هزار حلقه چاه مجاز در کشور و برداشت های غیرمجاز از چاه های مجاز شد؛ کلاف سردرگمی که هنوز کسی جسارت باز کردن آن را ندارد.

قدم اشتباه دوم نیز به اصطلاح نهضت سدسازی بود. نهضتی که شاید در مقطع سازندگی و با نگاهی کوتاه مدت و بدون توجه به توسعه پایدار، جواب گوی نیاز برخی مناطق بود اما در واقع فقط انتقال مشکل از جایی به جای دیگر و نه رفع کامل مشکل بود. نتیجه تفکر سدسازی که متاسفانه هنوز هم به دلایل قابل تاملی در بین مسئولان وزارت نیرو طرفداران سینه چاکی دارد، افزایش ۱۶ سد به ۶۰۰ سدبود و در پی آن نابودی کشاورزی و زندگی مردم بسیاری مناطق با هدف رونق منطقه ای دیگر و احتضار برخی رودخانه های استراتژیک و مهم کشور رقم خورد از جمله کارون که از پنج رود بزرگ کشور تغذیه می شد.

و اما قدم اشتباه سوم که در نوع خود اشتباهی پرهزینه تر و عجیب تر است، این روزها در حال وقوع است؛ انتقال آب دریاها به نقاط مرکزی کشور همچون انتقال آب دریای خزر به سمنان و انتقال آب

دریای عمان به خراسان جنوبی و رضوی. اتفاقاتی که در واقع آخرین راهکار کشورهایی است که با بی آبی مطلق مواجه اند و نه کشوری مثل ایران که هنوز به آن مرحله نرسیده است. جالب آن که رئیس سازمان حفاظت محیط زیست هم با این طرح های انتقال آب موافق و فقط نگرانی اش قیمت پنج یورویی هر مترمکعب آب انتقالی از دریای عمان به مشهد است!

هرچند آسیب شناسی این پروژه ها منظور نگارنده این مطلب نیست و باید در این خصوص بحث های کارشناسی دقیقی صورت گیرد ولی حتی اگر تبعات مهم زیست محیطی در پی نداشته باشد، سوالی که مطرح می شود این است که چرا هنوز دولتمردان و تصمیم گیران (و نه تصمیم سازان) لجوجانه نگاهی جدی تر به اجرای طرح های آبخیزداری نمی اندازند؟ طرح هایی که صدها سال توانسته بود آب مورد نیاز کشور را به نسبت جمعیت و بارندگی تامین کند، حتی در بیابان های کم بارش.

آبخیزداری در واقع علم و هنر برنامه ریزی مستمر و اجرای اقدام های لازم برای مدیریت منابع حوضه های آبخیز اعم از طبیعی، کشاورزی، اقتصادی و انسانی بدون ایجاد اثرات منفی در منابع آب و خاک است. طرح های آبخیزداری با کاهش میزان فرسایش خاک، زمینه را برای نفوذ آب در خاک فراهم و آن را تبدیل به منبع آبی برای پایین دست حوضه خود می کند. نکته مهم این که از مجموع ۶۰ میلیون هکتار از عرصه های بیابانی و مرتعی کشور حدود ۳۰ میلیون هکتار مستعد عملیات آبخیزداری است و مهم تر آن که اوایل مهر ماه امسال معاون وزیر کشاورزی از اختصاص ۲۰۰ میلیون دلار اعتبار از صندوق توسعه ملی برای اجرای طرح های آبخیزداری کشور خبر داد. اعتباری قابل تامل که اگر چه کافی نیست ولی می توان با آن خیلی کارها کرد.

چنان که به گفته مدیر کل دفتر آبخیزداری و حفاظت خاک سازمان جنگل ها، حجم پولی که در این سال ها به حوضه های آبخیز اختصاص داده شده است، قادر بوده تنها ۲۶ میلیون هکتار از اراضی کشور را مورد مطالعه قرار دهد و طرح های آبخیزداری را در ۱۱ میلیون هکتار اجرایی کند. هم

اکنون نیز برای حدود ۹ میلیون هکتار مطالعه انجام شده اما هیچ اقدامی در آن صورت نگرفته است. اما هزینه اجرای این طرح ها تقریبا چقدر است؟ به گفته کارشناسان در واقع برای انجام اقدامات لازم روی ۹ میلیون هکتار مزبور، باید آن را ضرب در مبلغ ۷۰۰ هزار تومان (هزینه اجرای اقدامات طی امسال که به تناسب زمان تصویب و تخصیص نیازمند اعمال ضریب افزایش سالیانه خواهد بود) کرد. در نتیجه ۶۳۰۰ میلیارد تومان نیاز است تا مطالعات انجام شده اجرایی شود و ۱۰۰ میلیون هکتار نیز نیاز به انجام مطالعات دارد که مبلغی معادل ۱۰ هزار تومان برای هر هکتار را به خود اختصاص می دهد که در مجموع بودجه ای معادل ۱۰۰۰ میلیارد تومان نیاز دارد.

اما به فرض تامین این اعتبار، تجربه اجرایی نشان داده است آن را در یک بازه زمانی حدود پنج ساله در اختیار مجریان قرار می دهند. بنابراین، در این حالت آن ها تنها قادرند در این حوضه ها اقدامات اجرایی را اولویت بندی و تا زمان تکمیل نهایی میزان اعتبار، مطالعات نهایی خود را تکمیل کنند. از سوی دیگر، ظاهرا در توزیع نیز مشکل وجود دارد و به علت توزیع قطره چکانی منابع مالی، هر مطالعه چندین سال به طول می انجامد و در این مدت زمان مشکلاتی مانند تغییر کاربری و ... رخ می دهد که موجب بازنگری طرح های کلان و ائتلاف منابع می شود.

این در حالی است که همه کارشناسان متفق القول بر این واقعیت تاکید دارند که عملیات آبخیزداری نه تنها موجب تامین منابع پایدار آبی در کشور می شود بلکه در مقایسه با بازده آن بسیار به صرفه بوده و در حدود چهار برابر هزینه ها، سود حاصل خواهد کرد. حال منافع ملی و امنیتی قصه که نمی توان بر آن قیمتی نهاد، بماند.

با این اوصاف مردم حق دارند پرسند این همه اصرار بر برداشتن قدم های اشتباه در مدیریت آب کشور، چرا؟ و باز شاید بتوان به نوعی افکار عمومی را درک کرد وقتی که خود در پاسخ سوال شان می گویند: شاید این طرح های اشتباه برای کشور آب نداشته باشد اما قطعاً برای برخی ها "نان" دارد.

بهره‌وری آب در بخش کشاورزی سالانه ۶ درصد افزایش یافته است - روزنامه جهان اقتصاد

مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۸

وزیر جهاد کشاورزی گفت: با مدیریت آب و اجرای سیستم های نوین آبیاری در کشور طی پنج سال اخیر، میزان بهره وری آب در بخش کشاورزی سالانه شش درصد رشد داشته است. محمود حجتی افزود: انتقال آب از مبدا تامین تا پای گیاه بر عهده وزارت جهاد کشاورزی است و برای افزایش راندمان آبیاری، نزدیک به دو میلیون و ۵۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی، به سیستم های نوین آبیاری مجهز شده است. وی اظهار کرد: در دولت های یازدهم و دوازدهم با پشتیبانی رهبری، دولت و مجلس شورای اسلامی و همکاری کشاورزان نزدیک به ۹۰۰ هزار هکتار از زمین های زراعی به سیستم های آبیاری نوین مجهز شد و این کار خوب ادامه خواهد داشت. حجتی ادامه داد: راندمان آبیاری زمین های کشاورزی در طی پنج سال گذشته از ۳۹ درصد به ۴۴ تا ۴۵ درصد رسیده و این کار بزرگی است. وزیر جهاد کشاورزی بیان کرد: کار کم هزینه تر و جدی تر دیگری که در حوزه افزایش بهره وری آب صورت می گیرد، اجرای برنامه های بهزراعی و تحقیقاتی، دقت در توزیع و ارائه نوع بذر و نهال و سیستم کشت آنها و توسعه گلخانه هاست که آثار خوبی داشته است.

جلوگیری از خروج ۳ میلیارد دلار با خوداتکایی در تولید گندم و شکر

معاون برنامه ریزی و امور اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی گفت: با خوداتکایی در تولید گندم و شکر از خروج سه میلیارد دلار ارز کشور جلوگیری شد. عبدالمهدی بخشنده اظهار داشت: با توجه به شرایط تحریم های ظالمانه و جنگ اقتصادی، تامین و توزیع مناسب نهاده های تولید و کالاهای اساسی مورد نیاز مردم از اولویت های دولت و وزارت جهاد کشاورزی است. وی گفت: سران نظام سلطه، در جمع بندی های داخلی خودشان اعلام کرده بودند که در مدت سه ماه در بازار ایران قحطی

ایجاد خواهیم کرد و با توجه به کمبود اجناس و ارزاق در بازار، مشکلات جدی برای ایران ایجاد خواهد شد اما در حال حاضر انبارها و ذخایر راهبردی ما پر است و ۱۰ قلم کالای اساسی مردم به وفور موجود بوده و از این بابت هیچ نگرانی وجود ندارد. معاون برنامه ریزی و امور اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی خاطرنشان کرد: با خوداتکایی کشور در تولید گندم و شکر، نیازی به واردات این محصولات وجود ندارد و اگر موضوع خودکفایی در وزارت جهاد کشاورزی با جدیت پیگیری نمی شد و نیاز به واردات این محصولات بود، در شرایط کنونی حداقل سه میلیارد دلار از منابع ارزی ما هزینه واردات این محصولات می شد.

ترمز تولید کامیون کشیده شد

طبق آمار اعلام شده ازسوی انجمن خودروسازی، تولید کامیون در بهمن ماه سال جاری به ۲۵۲ دستگاه رسیده که نشانگر افت ۸۶.۳ درصدی تولید این محصول است. این در حالی است که چهار شرکت که در زمینه تولید کامیون فعالیت می کنند، در بهمن ماه امسال افت ۱۰۰ درصدی داشته اند. به گزارش ایسنا، بر این اساس، تولید انواع کامیون در بهمن ماه سال جاری، به ۲۵۲ دستگاه رسیده که نسبت به تولید ۱۸۳۵ دستگاهی در مدت مشابه سال گذشته، ۸۶.۳ درصد کاهش یافته است. در این مدت میزان تولید کامیون در شرکت های ارس خودرو دیزل و آذهایتکس نیز در بهمن ماه سال جاری هم چون مدت مشابه سال گذشته هیچ تولیدی نداشته اند. در بهمن ماه امسال شرکت های ایران خودرو دیزل، کاریزان خودرو، آریا دیزل موتور و تیراژه دیزل افت ۱۰۰ درصدی تولید داشته اند. به ترتیب ایران خودرو دیزل در بهمن ماه سال گذشته ۱۳ دستگاه، کاریزان خودرو جمعاً ۱۰۵ دستگاه، آریا دیزل موتور ۱۰ دستگاه و تیراژه دیزل پنج دستگاه تولید کرده اند که با توجه به عدم تولید در بهمن ماه سال جاری افت تولید ۱۰۰ درصدی را تجربه کرده اند. هم چنین شرکت زامیاد نیز بهمن ماه امسال پنج دستگاه تولید کرد، در حالی که میزان تولید آن در بهمن ماه سال گذشته ۵۶ دستگاه بوده و گروه

بهمن نیز جمعاً با تولید ۵۹ دستگاه در بهمن ماه سال جاری و ۶۷۳ دستگاه در مدت مشابه سال گذشته به ترتیب ۹۱.۱ درصد و ۲.۹۱ درصدی کاهش تولید داشته‌اند. علاوه بر این، سایپا دیزل و ماموت نیز کاهش تولیدهای به ترتیب ۸۹.۷ و ۷۳ درصدی تولید را تجربه کرده‌اند. سایپا دیزل بهمن امسال ۶۹ دستگاه تولید کرده در حالی که تولید آن در مدت مشابه سال گذشته ۶۷۲ دستگاه بوده است. هم‌چنین تعداد تولید کامیون شرکت ماموت در بهمن ماه سال گذشته ۲۴۴ دستگاه بوده است اما میزان تولیدش در بهمن ماه سال جاری به ۶۶ دستگاه رسیده است. در این میان، تنها شرکت سروش دیزل مبنا است که با رشد تولید در بهمن ماه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته همراه شده است. این شرکت در بهمن ماه سال گذشته، ۵۱ دستگاه و در بهمن ماه امسال با تولید دو دستگاه بیش‌تر، ۵۳ دستگاه تولید و رشد ۳.۶ درصدی داشته است.

آب بندگان‌های مازندران تبدیل به مرداب می‌شوند؟ خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۹

آب‌بندان

رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری گفت: آب بندگان‌ها در زیر سایه سدهای ساخته شده در مازندران قربانی شدند.

به گزارش ایسنا، اسدالله تیموری در نخستین نشست راهبردی طرح احیای مرمت و بهسازی آب بندگان‌های شمال کشور در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، اظهار کرد: با توجه به رشد جمعیت تا سال ۲۰۵۰ باید سهم افزایش تولید محصولات به شدت افزایش یابد و در این میان، هر روز، با بحران‌های زیادی رو به رو می‌شویم.

وی با بیان اینکه تغییر اقلیم، کم آبی، بی آبی و پدیده‌های ناخواسته بر اساس دستکاری انسان در اکوسیستم، موجب به وجود آمدن مخاطرات زیادی شده است، گفت: مشکل آب و بی آبی در صدر تمام مسائلی است که شاید به بهانه‌ای برای جنگ‌های فراملی و بین‌المللی تبدیل شود.

*سدسازی موجب فجایع زیست محیطی می‌شود

رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری با اشاره به اینکه حدود ۶۰ سال بحران آب در بسیاری از کشورها، به عنوان مسائل مورد برنامه ریزی آنها قرار دارد اما در ایران تنها ۱۵ سال است که مورد مطالعه قرار می‌گیرد، اظهار کرد: براساس مطالعات انجام شده احداث سدهای بزرگ موجب بروز فجایع زیست محیطی می‌شود، با این حال هنوز در برخی مکان‌ها به ویژه در مازندران، سدسازی در حال وقوع است.

تیموری با بیان اینکه آب بندگان‌ها از لحاظ گیاه‌شناسی، بیولوژیکی، جانوری و غیره به عنوان یک بانک ژن فعال محسوب می‌شود که از آن غافل هستیم، تصریح کرد: آب بندگان می‌تواند از سویی

دیگر به عنوان یک جاذبه گردشگری و توریسمی مطرح شود.

*لزوم تدوین افزایش بهره وری آبندان ها در نظام کشاورزی

وی با اشاره به اینکه باید راه های افزایش بهره وری آبندان ها در نظام کشاورزی را تدوین کنیم، گفت: ظرفیت ذخیره آب در آب بندان ها در مقابل با سد سازی بسیار بیشتر و هزینه ساخت آن یک پنجاهم سدسازی است.

رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری با بیان اینکه هر نوع دستکاری در اکوسیستم به آن آسیب می زند و قطعاً حضور آب بندان ها بدون آسیب نیست اما با منفعتی که خواهد داشت، بهتر از سدسازی خواهد بود، تصریح کرد: باید رفتار انسان با منفعت اکوسیستم ها تطبیق شود و آب بندان ها یکی از این اکوسیستم ها هستند.

تیموری با گلایه از اینکه آب بندان ها در زیر سایه سدهای ساخته شده در مازندران قربانی شدند و این نگاه باید تغییر کند، گفت: آب بندان در مازندران به عنوان یک الزام نیاز اساسی است و باید به عنوان اولویت در برنامه مسئولان باشد.

*خطرات تهدیدکننده آب بندان ها

وی بر لزوم شناسایی خطرات تهدیدکننده آب بندان ها، تصریح کرد: مردابی شدن یکی از خطراتی است که آب بندان ها را تهدید می کند چرا که نه تنها کیفیت آب، پوشش گیاهی و جانوری را تغییر می دهد بلکه تولید گازهای گلخانه ای و آلودگی هوا بیشتر می شود.

رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری با اشاره به اینکه ورود فاضلاب به آب بندان، یکی دیگر از تهدیدهای این سازه دست ساز است، گفت: باید برای سیستم های جمع آوری آب در آب بندان مطالعه صورت بگیرد و از تکنولوژی در این امر استفاده شود.

تیموری، یکی دیگر از معایب مدیریت آب بندان را سهل انگاری در این زمینه و عدم توجه به پیچیده بودن آن دانست و اظهار کرد: باید برای افزایش کارایی این اکوسیستم دست ساز، بر روی سن، اندازه، عمق، ویژگی های اقلیمی، کیفیت آب و بسیاری از شرایط دیگر، مطالعه شود. وی افزود: آب بندان ها زیستگاه گیاهی و جانوری متعددی است و باید از این تنوع به عنوان یکی از مولفه های اکولوژیکی بهره گرفت، این امر در نهایت موجب ایجاد مشاغلی می شود که تا به امروز توجهی به آن نشده است.

رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری با تاکید بر اینکه باید قانونی برای آب بندان ها گذاشته شود تا از تغییر کاربری آن ممانعت صورت گیرد، گفت: مشخص نیست متولی اصلی مطالعه و مدیریت آب بندان در کشور با چه نهاد و گروهی است و این امر نیاز به مدیریت دارد. تیموری با بیان اینکه باید نظام بهره برداری مدونی برای استفاده از آب بندان ها وجود داشته باشد، اظهار کرد: باید طرح جامع بهسازی و ساماندهی آب بندان ها، تدوین و به روز شود و بدانیم که تخلیه رسوب از آب بندان به تنهایی کافی نیست.

۸۰ درصد از آب بندان های مازندران نیاز به مرمت و بهسازی دارد
مدیر آب و خاک جهادکشاورزی مازندران نیز گفت: ۸۰ درصد از آب بندان های مازندران نیاز به مرمت و بهسازی دارد.

به گزارش ایسنا، فرزین فرهادی در نخستین نشست راهبردی طرح احیای مرمت و بهسازی آب بندان های شمال کشور در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، اظهار کرد: حدود ۶۰ درصد آب بندان های کشور در مازندران قرار دارد.

وی با بیان اینکه مازندران حدود ۶ میلیارد مترمکعب ظرفیت آبی دارد که حدود ۴ میلیارد مترمکعب آن در اثر روان آب از بین می رود، تصریح کرد: آب بندان به عنوان سازه تاخیری می تواند به ذخیره

این میزان آب کمک کند.

مدیر آب و خاک و امور فنی مهندسی جهاد کشاورزی مازندران با اشاره به اینکه در ۹ سد مازندران ۴۸۰ میلیون مترمکعب آب ذخیره می شود، خاطرنشان کرد: در ۹۳۱ قطعه آب بندان موجود در مازندران، ۳۱۵ میلیون مترمکعب آب ذخیره می شود که با توجه به این وسعت زیاد باید به ۷۰۰ میلیون مترمکعب افزایش یابد این در حالی است که از ۷۰ هزار چاه مجوز دار در مازندران ۷۱۰ میلیون مترمکعب آب برای کشاورزی تامین می شود.

فرهادی ادامه داد: ۳۵ درصد از میزان بارندگی مازندران در فصول زراعی است و ۶۵ درصد دیگر در فصول غیر زراعی از طریق نزولات جوی تامین می شود که با آب بندان می توان آب را کنترل شده استفاده کرد،

وی با اشاره به اینکه در وضعیت فعلی آب بندان های مازندران، با عمق یک متر به ازای هر هکتار حدود ۳ تا ۴ هکتار از اراضی شالیزاری این استان را آبیاری می کند، تصریح کرد: در کنار ذخیره آب در آب بندان ها پرورش ماهیان گرم آبی و گردشگری در برنامه مطالعاتی سازمان قرار گرفته است. مدیر آب و خاک و امور فنی مهندسی جهاد کشاورزی مازندران با بیان اینکه آب بندان یک سازه درون مزرعه ای است و تولید این سازه دست ساز به جهاد کشاورزی واگذار شد، گفت: از سدها برای صنعت و مصرف شرب استفاده می شود اما آب بندان اختصاصی برای کشاورزی مورد استفاده قرار می گیرد.

فرهادی با اشاره به ضرورت بهسازی آب بندان ها در شمال کشور به ویژه در مازندران، اظهار کرد: پراکنش نامنظم زمانی و مکانی بارش در استان های شمالی کشور و مازندران، افزایش جمعیت و رشد تقاضای آب در بخش های دیگر، بروز خشکسالی در سال های اخیر، برداشت آب از سرشاخه های رودخانه های اصلی مانند تجن و هراز، نیاز آبی بالای برنج برای عملیات گل آب کردن و آماده سازی زمین و غیره زمینه ای شده است تا ضرورت بهسازی آب بندان ها افزایش یابد.

وی با بیان اینکه سازه آب بندان، سازه دوست دار محیط زیستی است، تصریح کرد: بخش عمده‌ای از ۲۱۳ هزار هکتار اراضی کشاورزی، به دلیل فقدان زیرساخت مناسب و سیستم کشت سنتی، نیمی از سال به دلیل آب ماندگی و خطر سیلاب و نیمی دیگر به دلیل تنش های آبی، عمدتاً تک کشتی و یا با راندمان تولید مورد استفاده قرار گرفته و امکان بهره وری مناسب از منابع تولید و مدیریت علمی مزرعه در آنها وجود ندارد.

مدیر آب و خاک و امور فنی مهندسی جهادکشاورزی مازندران با تاکید بر توجه به ضرورت بررسی اجتماعی آب بندانها، گفت: شناسایی اجمالی تنش ها و چالش های اجتماعی مربوط به آب و کشاورزی و گروه بندی های نواحی مختلف بر حسب نوع این تنش ها و چالش ها در صورت امکان، بررسی راهکارهای ممکن جهت استقرار شکل بهره برداری برای هر آب بندان و تدوین نظام جامع بهره برداری بر اساس ساختار مالکیت و الگوی بهره برداری مشارکتی از دلایل ضرورت بررسی اجتماعی آب بندان ها است.

وی به مشکلات و نواقص آب بندان های سنتی نیز اشاره و اظهار کرد: نامناسب بودن سیستم آبیگری و نداشتن یک سیستم رسوب گیر، کم عمق بودن و حجم ذخیره بسیار کم با وجود دارا بودن سطح وسیع، نداشتن سیستم خروجی کارآمد و عدم تقسیم مناسب آب به علت استفاده نکردن از سازه های فنی یا احداث دریچه های مناسب، فقدان سرریز مناسب که پس از پر شدن آب بندان ها، استفاده از خاک با درصد مواد آلی زیاد برای احداث دیواره ها، عرض کم دیواره و غیره برخی از این مشکلات است.

فرهادی با بیان اینکه آب بندان ها محیط مناسب جهت رسوبگیری هستند و موجب افزایش سطح زیر کشت و حصول اطمینان کشاورزان از آب مطمئن می شود، تصریح کرد: جمع آوری رواناب های سطحی، آب های برگشتی و کنترل سیلاب، جلوگیری از حصر بی رویه چاه در منطقه و توسعه اقتصادی از دستاوردهای طرح بهسازی آب بندانها در مازندران است.

وی با اشاره به اینکه ۱۵۰ هزار حلقه چاه فاقد و واجد پروانه در مازندران وجود دارد، اظهار کرد: وجود آب بندان نیاز حفر چاه و برداشت آب از زیر زمین را کاهش می‌دهد و از این میزان آب بندان در مازندران ۷۱۸ قطعه هنوز مورد مطالعه قرار نگرفته‌اند.

لزوم تشکیل "تشکل آب بران" در شمال کشور

دبیر نشست راهبردی طرح احیای مرمت و بهسازی آب بندان های شمال نیز گفت: برای ساماندهی نظام بهره برداری و مشارکت ذی نفعان نیاز است "تشکل آب بران" تشکیل شود.

به گزارش ایسنا، علی شاه نظری در نخستین نشست راهبردی طرح احیای مرمت و بهسازی آب بندان های شمال که در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری برگزار شد، با بیان اینکه به مباحث مربوط به نظام بهره برداری و مشارکت ذی نفعان پس از اجرای طرح در آب بندان ها کمتر توجه شده است، اظهار کرد: هر زمانی که وضعیت منابع مالی دولت ها مناسب بود، طرح های عمرانی ایجاد شد و در راستای آن نقش ذی نفعان کمرنگ بوده است اما هر زمانی که مشکلات فروش نفت به وجود می آید به بخش ذی نفعان و موارد مرتبط به آن می پردازند.

وی با بیان اینکه برای ساماندهی نظام بهره برداری و مشارکت ذی نفعان نیاز است "تشکل آب بران" تشکیل شود، ادامه داد: بستر سازی برای مشارکت شهروندان در فعالیت های بهبود کیفی استفاده از منابع، واگذاری امور دولتی و کاهش تصدی گری دولت در امور آب، بهره گیری از توانمندی های مردمی و جلب مشارکت آنها در سرمایه گذاری و استحصال و مهار آب های سطحی، ارتقای کمی و کیفی محصولات و افزایش توان اقتصادی روستاها، ساماندهی اراضی کشاورزی و جلوگیری از خرد شدن اراضی و کاهش هزینه های بهره برداری و نگهداری بخشی از اهداف ایجاد تشکل آب بران است.

دبیر نخستین نشست راهبردی طرح احیای مرمت و بهسازی آب بندان های شمال کشور با اشاره به

اینکه در اهداف این شکل ها لازم است ۴ نوع مشارکت دیده شود، اظهار کرد: باید به مشارکت فکری با هدف بهره گیری از دیدگاه و تجارب آب بران در اصلاح و جانمایی طرح، مشارکت اجتماعی با هدف آزادسازی مسیر جاده و اطراف آب بندان در زمان ساخت بدون پرداخت هزینه های تملک، مشارکت نهادی به منظور بهره برداری و نگهداری از آب بندان ها و مشارکت مالی با هدف سهیم شدن بهره برداران در بخشی از هزینه های ساخت توجه شود.

شاه نظری با بیان اینکه از منظر قانون، دولت مکلف به افزایش مشارکت ذی نفعان در برنامه های توسعه ای به ویژه در مدیریت و بهره برداری شده است، خاطرنشان کرد: انتظار از شکل های آب بران از سطح مزرعه تا استحصال آب از آب بندان است چرا که زمانی که تشکلی ایجاد شد درگیری ها و مشکلات کشاورزان کم می شود و نظمی در کار آب آب بندان ها به وجود می آید.

وی به مشکلات و موانع موجود در آب بندان های کشور به ویژه در مازندران اشاره و تصریح کرد: فقدان بین سیاست های مدیریتی و اجرایی با عرصه های کشاورزی در کشور، عدم آموزش کافی به بهره برداران پس از اجرای طرح، نبود قوانین نظام مند به منظور بهره برداری و نگهداری از طرح های مرتبط با آب بندان ها، مشخص نبودن متولی در بخش آب بندان، نبود راهکار قانونی نحوه مشارکت تامین سهم آورده ذی نفعان و نبود پایگاه مطمئن و امکانات اولیه از قبیل محل استقرار و غیره در شکل ها بخشی از این مشکلات است.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری افزود: قانون هایی که برای ایجاد تشکیلات وابسته به دولت برای مدیریت کشاورزی به تصویب رسیده است اغلب در عمل موفق نبوده و انگیزه بین مشارکت کنندگان برای ادامه کار کمرنگ می شود.

وی به راهکار های افزایش مشارکت مردمی در طرح های مربوط به آب بندان ها اشاره و اظهار کرد: تشکیل شرکت تعاونی یا تشکلی که مسئولان آن را از افراد موثر منطقه و حتما انتخاب شده از مردم متنفع طرح باشند، هدف گذاری طرح ها و پلان آینده از طرح پس از اجرا و سودی که در آینده بهره

برداران از آن متنفع خواهند شد، توانمندسازی و آموزش به بهره برداران بخشی از این راهکارها هستند.

شاه‌نظری افزود: همکاری با بهره برداران و درک شرایط اقتصادی حاکم بر قشر کشاورز و ارائه راهکارهای متفاوت جهت تامین سهم خودیاری افراد از جمله مشارکت یدی بهره برداران بر اساس ظرفیت موجود در افراد، ایجاد حس رقابت بین بهره برداران مناطق مختلف در اجرای پروژه و تفهیم کشاورزان در صورت جذب نشدن به هنگام اعتبار که منتج به اجرا نشدن پروژه در منطقه می‌شود و مطالعه شرایط اجتماعی حاکم بر منطقه و کسب اطلاعات کامل در خصوص تعصبات خاص حاکم بر مردم بخشی دیگر از راهکارهای مورد نیاز در مشارکت های مردمی در طرح های مربوط به آب بندانها هستند.

راه‌های کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی؛ راه نجات آب ایران در دست کشاورزان -

خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۹

کشاورزی

یک کارشناس حوزه منابع آب معتقد است با توجه به وضعیت منابع آبی ایران باید به فکر افزایش بهره‌وری در حوزه کشاورزی باشیم، چراکه در حال حاضر بخش عمده‌ای از آب در این حوزه مصرف می‌شود و می‌توان با راهکارهای متعددی میزان مصرف آب را در این بخش کاهش داد.

عبدالله سلیمانی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان این‌که در حوزه برنج‌کاری می‌توان با استفاده از روش آبیاری متناوب میزان مصرف آب را کاهش داد، اظهار کرد: اگر کشاورزان ۲۵ روز بعد از نشاء، آبیاری متناوب را آغاز و تا زمان برداشت ادامه دهند، نه تنها میزان مصرف آب کاهش می‌یابد، بلکه میزان برداشت محصول افزایش پیدا خواهد کرد.

وی با تاکید بر این‌که با این روش می‌توان ۲۰ درصد میزان مصرف آب را در کاشت برنج کاهش داد، تصریح کرد: اگر کشاورز مطمئن باشد که از طریق آبیاری متناوب می‌تواند محصول خود را برداشت کند، بی‌شک از این روش استفاده خواهد کرد، اما نگرانی که برای کشاورزان وجود دارد، این است که در نوبت‌های آب‌دهی با مشکل بی‌آبی مواجه شوند.

به گفته این کارشناس حوزه منابع آب، در حال حاضر کمتر از ۴۰ درصد کشاورزان از این روش برای آبیاری و برداشت محصول خود استفاده می‌کنند که این در شرایطی است که روش آبیاری متناوب می‌تواند برداشت محصول را تا حد قابل توجهی افزایش دهد.

سلیمانی تصریح کرد: لازم است در حوزه مصرف آب در بخش کشاورزی، سازوکارهایی در نظر گرفته شود که میزان مصرف آب در این حوزه کاهش یابد و به نظر من، با انجام یک هماهنگی میان

بخش‌های مختلف می‌توان به راحتی به این مهم دست یافت.

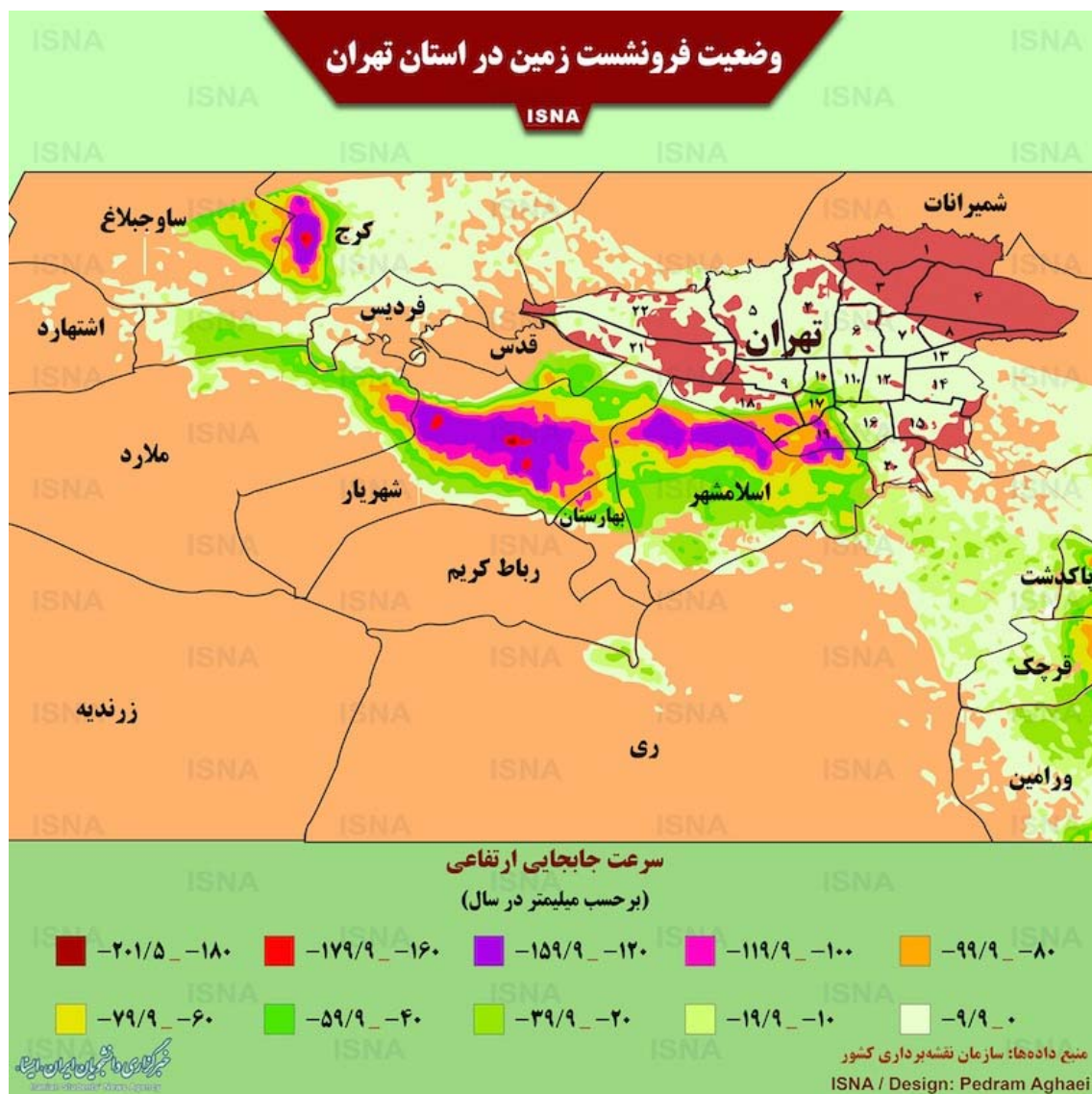
در حال حاضر، سهم زیادی از آب ایران در بخش کشاورزی مصرف می‌شود و این در شرایطی است که میزان هدررفت آب در این حوزه نیز بسیار زیاد اعلام شده و به اعتقاد کارشناسان، لازم است که راهکارهایی برای کاهش مصرف آب در این حوزه انجام شود. علاوه بر این در حال حاضر قیمت دریافتی بابت تأمین آب‌بهای کشاورزی از آب زیرزمینی تقریباً رایگان و درباره آب سطحی، حداکثر سه درصد هزینه تأمین آن است. در بخش شرب نیز برای بخش شهری حدود ۴۷ درصد و در روستاها، تنها ۲۴ درصد هزینه تمام‌شده تأمین آب، از مصرف‌کننده دریافت می‌شود. اختصاص یارانه به بخش کشاورزی در بسیاری از کشورهای جهان امری معمول است ولی مدیریت مقدار و چگونگی تخصیص آن مسئله بسیار مهمی است که به‌خصوص باید از منظر اقتصادی موردتوجه قرار گیرد.

کارشناسان، بر این باورند که باید توجه کرد مفاهیم اصلاح قیمت آب و واقعی کردن قیمت آن از هم متفاوت هستند، در اصلاح قیمت، وضع موجود پذیرفته‌شده و بر اساس سیاست‌های دولت تغییراتی در آن اعمال می‌شود؛ اما در واقعی کردن قیمت، اصلاح ساختار اقتصاد آب مدنظر است که طبق گفته‌های رضا اردکانیان - وزیر نیرو - اصلاح ساختار فقط منحصر و محدود به وزارت نیرو نیست. بلکه باید آب، محیط‌زیست، خاک و منابع طبیعی با هم و در کنار هم دیده شوند که بهترین نتیجه حاصل آید.

وی با بیان این‌که ورود بخش خصوصی به بحث اقتصاد آب که زیرساخت‌های بازار آب را شکل می‌دهد نیز تأثیر بسزایی در بهبود کیفیت مدیریت عرضه و بهره‌برداری مطلوب‌تر از آب خواهد داشت، اظهار کرد: از نمونه‌های موفق عملکرد سرمایه‌گذاران در حوزه آب، فروش آب بسته‌بندی است. از سوی دیگر وزارت کشاورزی نیز با ورود به مقوله آب مجازی، کشت‌های فرا سرزمینی مشروط به واردکردن محصولات و تنظیم سیاست‌های صادرات و واردات محصولات کشاورزی، افق روشن‌تری را برای اصلاح مشکلات و ورود بخش خصوصی فراهم کرده است.

وضعیت فرونشست زمین در استان تهران - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۹

طبق گزارش سازمان نقشه‌برداری کشور، بسیاری از مناطق استان تهران سالانه از کمتر از ۹ و نیم میلیمتر تا بیش از ۲۰۱ میلیمتر در حال فرونشست هستند. اینفوگرافی پیش رو بر اساس آخرین نقشه‌های فرونشست‌های استان تهران در سازمان نقشه‌برداری کشور، تهیه شده است.

میزان بارش ها ۱۲۲ درصد رشد کرد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰

تهران- ایرنا- دفتر مطالعات پایه آب شرکت مدیریت منابع آب ایران اعلام کرد: از ابتدای مهرماه امسال تا روز هجدهم اسفند ماه حجم بارش های کشور به ۱۹۹.۷ میلیمتر رسید که این میزان بارندگی نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۸۹.۸ میلی متر) ۱۲۲ درصد رشد را نشان می دهد.

میزان بارش ها ۱۲۲ درصد رشد کرد

به گزارش روز دوشنبه ایرنا، دفتر مطالعات پایه آب شرکت مدیریت منابع آب ایران اعلام کرد: از مجموع ۱۹۹.۷ میلی متر بارش ثبت شده در ۱۶۸ روز نخست سال آبی جاری، ۹۲.۱ میلی متر سهم پاییز و ۱۰۷.۶ میلی متر سهم ۷۸ روز ابتدایی زمستان است.

براساس این گزارش، این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره های مشابه درازمدت (۱۵۹.۶ میلی متر) ۲۵ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۸۹.۸ میلی متر) ۱۲۲ درصد رشد را نشان می دهد.

کشورمان دارای ۶ حوضه اصلی شامل دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان، دریاچه ارومیه، فلات مرکزی، مرزی شرق و قره قوم است.

براساس این گزارش حجم بارش ها در حوضچه مرزی شرق در سال آبی جاری ۵۵.۴ میلی متر بوده که نسبت به دوره مشابه پارسال از ۳۹۹ درصد رشد برخوردار بوده است؛ در عین حال نسبت به میانگین دوره مشابه ۵۰ ساله از ۱۳ درصد رشد عقبگرد را نشان می دهد.

همچنین میانگین حجم بارش ها در حوضچه خلیج فارس و دریای عمان ۳۵۴.۳ میلی متر بوده است که نسبت به میانگین سال آبی پارسال از ۱۷۳ درصد رشد برخوردار بوده و نسبت به میانگین دوره ۵۰ ساله از رشدی معادل ۳۵ درصد برخوردار شده است.

براساس این گزارش میانگین حجم بارش ها در حوضچه دریای خرز در سال آبی جاری ۳۱۳.۹ میلی متر گزارش شده است که نسبت به میانگین دوره مشابه پارسال ۳۶ درصد رشد را نشان می دهد.

میانگین حجم بارش ها در حوضچه دریاچه ارومیه براساس این گزارش در سال آب جاری ۲۸۶.۱ میلی متر بوده است که نسبت به میانگین دوره مشابه پارسال از ۲۸ درصد رشد و نسبت به میانگین دوره ۵۰ ساله از رشدی ۵۳ درصدی برخوردار شده است.

براساس این گزارش حجم بارش ها در سال آبی جاری در حوضچه فلات مرکزی ایران ۱۱۱.۴ میلی متر بوده که نسبت به دوره مشابه در سال آبی پارسال ۱۶۵ درصد رشد یافته است.

حجم بارش های حوضچه قره قوم در سال آبی جاری ۱۴۷.۹ میلی متر گزارش شده است که نسبت به میانگین دوره مشابه پارسال با ۱۳۱ درصد رشد مواجه شده و نسبت به دوره ۵۰ ساله نیز با رشدی معادل ۲۲ درصد مواجه بوده است.

این میزان بارش درحالیست که پیش‌بینی‌های سازمان هواشناسی نشان می‌دهد سامانه بارشی جدیدی اواخر همین هفته (پنجشنبه) وارد کشور می‌شود که ابتدا شمال غرب، غرب و جنوب غرب را تحت تاثیر قرار داده و به مرور بر نقاط دیگر کشور تاثیر می‌گذارد.

سال آبی از ابتدای مهرماه هر سال آغاز می شود و تا پایان شهریور ماه سال بعد ادامه دارد.

راه‌های کاهش مصرف آب در کشاورزی؛ افزایش قیمت نمی‌تواند آب را نجات دهد -

خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰

پلاستیک در زمین کشاورزی

یک کارشناس حوزه منابع آبی و اقتصاد کشاورزی، معتقد است اقتصاد آب در بخش کشاورزی نمی‌تواند راهگشای حل بحران آبی در ایران باشد، چراکه آب به‌عنوان یک نهاده در سبد تولید کشاورزان قرار دارد و اگر آب از این سبد حذف شود، بی‌شک تولید محصول کشاورزی و امنیت غذایی به هم خواهد خورد.

علی کیانی‌راد در گفت‌وگو با ایسنا، با تأکید بر این مساله که اقتصاد آب در حوزه‌های غیر کشاورزی یعنی در صنعت و شرب موضوعی متفاوت است، اظهار کرد: اگر قیمت آب در این دو حوزه تغییر یابد، تقاضا نیز متغیر می‌شود، اما در حوزه کشاورزی شرایط نوع دیگری است و ما نمی‌توانیم آب را از بخش کشاورزی جدا کنیم.

این کارشناس حوزه منابع آبی و اقتصاد کشاورزی، با بیان این‌که افزایش قیمت آب در بخش کشاورزی متناقض با سیاست‌های امنیتی غذایی است، اظهار کرد: با توجه به این‌که کشاورز، چاره‌ای جز مصرف آب ندارد، نباید این نهاده مهم دستخوش تغییر شود، چرا که در این صورت، کشاورز تا جایی که می‌تواند قیمت محصول را افزایش می‌دهد که این موضوع نیز موجب کاهش بهره‌وری می‌شود، علاوه بر این، اگر کشاورز با این روش نتواند به کاشت محصول خود ادامه دهد، قطعاً از فعالیت در بخش کشاورزی خارج خواهد شد.

وی، با بیان این‌که این مساله تأثیرات منفی متعددی را به دنبال خواهد داشت، گفت: در این صورت مجبور به واردات و مختل شدن امنیت غذایی می‌شویم، به همین دلیل باید به مفهوم اقتصاد آب در بخش کشاورزی توجه ویژه‌ای شود.

نباید قیمت آب در بخش کشاورزی افزایش یابد

این کارشناس حوزه منابع آبی و اقتصاد کشاورزی، با تاکید بر این که نباید قیمت آب در بخش کشاورزی افزایش یابد، ادامه داد: چاره راه این است که در بحث عرضه و تقاضا، مدیریت لازم اعمال شود. این نیز موضوعی است که در تمام دنیا مورد توجه قرار گرفته، به طور مثال باید با استفاده از روش های آبخیزداری، توسعه روش های نوین آبیاری، توسعه نهاده های کم آب بر، تغییر تاریخ کشت و تغییر کشت از بذری به نشایی، بهره وری آب در بخش کشاورزی را افزایش داد.

آمارها نشان می دهد در شرایطی که فقط ۱۲ درصد مساحت ایران زیر کشت می رود، بیش از ۹۰ درصد آب مصرفی کشور به بخش کشاورزی اختصاص دارد که بخشی از آن تلف هم می شود. این در حالی است که میانگین بازدهی آب مصرفی بخش کشاورزی در ایران ۴۰ درصد کمتر از متوسط استاندارد جهانی است. این در شرایطی است که تنها ۱۱ درصد تولید ناخالص ملی از راه کشاورزی به دست می آید و تنها ۱۷ درصد نیروی کار در این بخش مشغول به فعالیت هستند. علاوه بر این، سطح زیر کشت آبی هم به ۸.۸ میلیون هکتار رسیده و در حالی که ایران پنجمین کشور جهان از نظر سطح زیر کشت آبی است، اما سی امین تولیدکننده محصولات آبی به شمار می رود و این به معنای عمل نکردن سازوکارهای اقتصاد آب در بخش کشاورزی است.

بخش عمده کشاورزی ایران، معیشتی است و نزدیک به ۹۲ درصد از زمین ها در روستاها خرده مالکی و متوسط است. به عبارت دیگر بیش از ۹۴ درصد از اقتصاد روستایی در ایران وابسته به کشاورزی و دامپروری سنتی و به طور عمده معیشتی است که با معیارهای اقتصادی و صنعتی امروزه دنیا فاصله بسیاری دارد. از سوی دیگر و بنا بر اعلام وزارت نیرو، در حال حاضر قیمت دریافتی بابت تأمین آب بهای کشاورزی از آب زیرزمینی به عنوان یکی از نهاده های کشاورزی تقریباً رایگان و در مورد آب سطحی حداکثر سه درصد هزینه تأمین آن است.

اما در بخش شرب، برای بخش شهری، حدود ۴۷ درصد و در روستاها تنها ۲۴ درصد هزینه تمام شده

تأمین آب، از مصرف‌کننده دریافت می‌شود. اختصاص یارانه به بخش کشاورزی در بسیاری از کشورهای جهان امری معمول است ولی مدیریت مقدار و چگونگی تخصیص آن مسئله بسیار مهمی است که بخصوص باید از منظر اقتصادی مورد توجه قرار گیرد.

ایران هنوز تشنه باران است - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰

علی‌رغم این‌که امسال شاهد بارش‌های مناسبی بودیم اما به دلیل پراکندگی بارش‌ها و نوسان روان‌آب، هم‌چنان سدها با کمبود مواجه هستند، به‌گونه‌ای که هم‌اکنون ۶۲ سد معادل ۳۵ درصد از مجموع ۱۷۸ سد بزرگ ایران کمتر از ۴۰ درصد آب دارند.

به‌گزارش ایسنا، با توجه به این‌که بیش از ۱۵ سال است که بحران آب در ایران رخنه کرده، باران‌های مناسب دوره‌ای نمی‌تواند این چالش بزرگ را برطرف کند و لازم است که راه‌کارهای مدیریت‌شده‌ای برای حل این تنش در کشور به‌وجود آید.

بر اساس اعلام شرکت مدیریت منابع آب کشور تا پایان نیمه اول اسفندماه سال جاری، سدهای "شهید رجایی" در مازندران، "زاینده‌رود" اصفهان، "تهم" زنجان و "ملاصدرا" در استان فارس از مهم‌ترین سدهای دارای ۴۰ درصد آب به‌شمار می‌آیند که اغلب کاربری تأمین آب شرب دارند.

علاوه‌بر این، تعداد ۴۴ سد معادل ۲۵ درصد سدهای بزرگ، بیش‌تر از ۹۰ درصد آب دارد که سدهای "سورال" کردستان، "میجران" رامسر، "تنگ‌حمام" کرمانشاه، "گاوشان" کردستان، "دویرج" ایلام، "سلیمان‌شاه" کرمانشاه و "کرخه" در خوزستان از مهم‌ترین آن‌ها محسوب می‌شود؛ این سدها عمده‌تأمین‌کننده آب کشاورزی هستند. هم‌چنین، بیش از نیمی از مخازن ۳۴ سد معادل ۱۹ درصد از سدهای بزرگ از جمله "رودبال" و "داراب" فارس، "کرج" و "طالقان" البرز، "بانه" کردستان و "ارس" جلفا پر شده است.

از سوی دیگر، مخزن ۱۳ سد معادل هفت درصد سدهای بزرگ از جمله "لتیان" و "جیرفت" بین ۴۰ تا ۵۰ درصد آب دارد و در حال حاضر میزان پرشدگی مخزن ۷۵ سد بزرگ، کمتر از ۵۰ درصد و ۱۰۳ سد بزرگ بالای ۵۰ درصد گزارش شده، هم‌چنین میزان پرشدگی مخزن ۲۵ سد معادل ۱۴ درصد سدهای بزرگ از جمله "بافت" کرمان، "کارون ۴" در چهارمحال و بختیاری، "گتوند علیا" و

"شهیدعباسپور" در خوزستان، "شیرین‌دره" در خراسان شمالی، "البرز" مازندران و "سردشت" بین ۷۰ تا ۹۰ درصد اعلام شده است.

آمار و ارقام حاکی از شرایط نامناسب منابع آبی کشور است و به‌نظر می‌رسد که پر بارشی امسال نیز نتوانسته چندان کمبودها را جبران کند، البته آن‌طور که وزارت نیرویی‌ها می‌گویند طبق تمهیدات در نظر گرفته شده تا پایان سال ۱۴۰۰ تنش آبی در ایران به پایان می‌رسد و برای این مهم نیز برنامه‌هایی را در نظر گرفته‌اند.

این طرح در قالب نقشه راه و برنامه مشخص به موضوعات متنوعی از جمله تأمین، ارتقای کیفیت، کاهش هدررفت آب و تأمین منابع مالی پرداخته است. علاوه بر این نیز، بر اساس گفته‌های رضا اردکانیان - وزیر نیرو - در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸، چارچوب‌های اصلی این برنامه دیده شده و امیدواریم فرآیند تصویب آن در مجلس هم به خوبی پیش گرفته شود.

هم‌چنین محمد حاج‌رسولی‌ها - مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران - نیز در همین راستا به ایسنا گفته است که برنامه‌ای را برای حل تنش آبی از سوی وزارت نیرو تبیین کرده‌ایم که در این برنامه، پارامترها و معیارهای متعددی در نظر گرفته شده است که اگر بتوان این برنامه را به درستی اجرا کرد، قطعاً بخشی از چالش‌های حوزه آب حل خواهد شد.

علاوه بر این حمیدرضا جانباز - مدیرعامل شرکت مهندسی آب و فاضلاب - با بیان این‌که کاهش بارش موجب شد که امسال بیش از ۳۰۰ شهر در معرض تنش آبی قرار بگیرند، به ایسنا گفت: با اقدامات صورت گرفته، توانستیم چالش‌های بسیاری را حل کنیم تا جایی که بجز تعداد کمی از استان‌ها، شاهد مشکل جدی در حوزه آب نبودیم.

وی هم‌چنین درباره برنامه ۱۴۰۰ بدون تنش آبی اظهار کرد: بر اساس سناریوی بارش، مطابق سال جدید برنامه‌ریزی می‌کنیم تا تابستان سال ۱۳۹۸ را با کم‌ترین چالش پشت سر بگذاریم، به گونه‌ای که بهتر از امسال کارها پیش برود؛ تمام هدف این است تا سال ۱۳۹۸ را با کم‌ترین تنش آبی پشت سر بگذاریم.

جانباز با اشاره به سرمایه تخصیص یافته در این حوزه، ابراز کرد: ۱,۰۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌ای را که قرار بود دولت برای گذر از تنش آبی به بخش آب اختصاص دهد، به‌طور کامل تخصیص یافت. برنامه مدیریت تنش آب شرب، با فرض بارندگی مشابه سال آبی گذشته و کمبود آب در تابستان سال ۱۴۰۰، در وزارت نیرو پیش‌بینی شده و برای مدیریت تنش آبی شهرها و روستاهای کشور راهکارهایی در قالب افزایش تأمین و تولید آب، ارتقای کیفی آب، افزایش توان ذخیره‌سازی آب، ارتقای مدیریت و بهره‌وری منابع تأمین، تأسیسات، شبکه‌ها و نیز مدیریت مصرف در نظر گرفته شده است.

البته این موضوع به‌معنای وضعیت مناسب منابع آبی در حال حاضر نیست، چراکه بر اساس آخرین آمار از وضعیت منابع آبی، سال گذشته حجم آب‌های سطحی کشور ۳۲ میلیارد مترمکعب بود اما امسال حجم این آب‌ها به ۲۵ میلیارد مترمکعب رسیده، یعنی حجم آب‌های سطحی کشور حدود ۳۵ درصد کاهش یافته است و این در شرایطی است که این عدد در دهه ۷۰، حدود ۸۰ میلیارد مترمکعب بوده است و این موضوع بیانگر اوضاع نابه‌سامان در این حوزه است چراکه از یک سو با کاهش آب‌های سطحی و از سوی دیگر کاهش آب‌های زیر زمینی مواجهیم.

این موضوع، اهمیت مدیریت مصرف و به‌کارگیری راهکارهای مدیریتی اصولی و درست را گوش زد می‌کند چراکه اگر بخواهیم به برنامه ۱۴۰۰ بدون تنش آبی دست یابیم، باید به مدیریت مصرف و مدیریت درست توجه ویژه‌ای کنیم.

ماجرای انتقال آب به یزد از شهرهای دیگر چیست؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰

تأثیر سدسازی بر خشک شدن دریاچه ارومیه

مدیر عامل شرکت آب منطقه‌ای یزد اعلام کرد: کلید خوردن طرح جدید انتقال آب از شهرهای دیگر برای تامین آب شرب یزد به هشت سال زمان نیاز دارد و در طی این مدت تنها با صرفه جویی می‌توان آب مورد نیاز استان را مدیریت کرد.

به گزارش ایسنا، محمدمهدی جوادیان زاده در نشست برنامه‌ریزی سند توسعه آب محور استان عنوان کرد: تاکنون بخشی از سند آمایش استان تهیه شده که موضوع آب به طور ویژه در آن دیده شده است. تهیه برنامه جامع آب استان که مورد تاکید وزارت نیرو است، موازی کاری با این طرح محسوب می‌شود.

وی ادامه داد: تاکنون تهیه و تدوین راهبردهای تامین آب استان، طرح سازگاری با کم‌آبی، طرح آمایش سرزمین و سند جامع آب ۱۷ استان در اولویت برنامه‌های شرکت آب منطقه‌ای یزد قرار گرفته که همگی به هم مرتبط و وابسته هستند و به نظر می‌رسد نیازی به تدوین سند جدیدی در حوزه آب نیست.

جوادیان زاده تصریح کرد: استان یزد در تدوین طرح آمایش سرزمین با رویکرد آب، متفاوت از روش دیگر استان‌ها عمل کرده است که در ابتدا با انتقاداتی همراه بود اما پس از تکمیل آن، روش یزد به عنوان پایلوت کشور در نظر گرفته شد.

وی افزود: استان یزد از نظر آب شرب در بحران قرار دارد و پس از کاهش ۴۰ درصدی سهم آب شرب یزد در سال جاری از تمام منابع موجود آب استان برای مدیریت مصرف آب استفاده کرده‌ایم اما افزایش ۲.۵ درصدی سالانه مصرف آب شرب یزد، تدابیری جدیدی را می‌طلبد.

جوادیان زاده عنوان کرد: کلید خوردن طرح جدید انتقال آب از شهرهای دیگر برای تامین آب شرب یزد به هشت سال زمان نیاز دارد و در طی این ۸ سال تنها با صرفه جویی می‌توان آب را مدیریت

کرد که در برنامه سازگاری با کم آبی و با تعریف صرفه‌جویی ۲۰ درصدی آب در این طرح، می‌توانیم فرصت هشت ساله‌ای را به دست بیاوریم.

«داوود رضا عرب» مدیر موسسه پژوهشی مهندسی راهبرد دانش پویا نیز در این جلسه گفت: تدوین سند توسعه آب محور استان، نیاز به اطلاعات گسترده‌ای دارد که خوشبختانه با اجرای طرح سازگاری با کم آبی، اطلاعات پایه برای آن مهیا شده است.

وی ادامه داد: مدیریت تقاضا یکی از زیرمجموعه‌های سند توسعه آب استان است که طرح سازگاری با کم آبی به صورت کوتاه مدت به آن پرداخته اما در این طرح بیشتر رویکرد تغییر رفتار با آب مد نظر قرار گرفته است که در سند توسعه آب استان باید به جزییات دیگری مانند حسابداری آب و مسائل اجتماعی آن نیز پرداخته شود.

عرب خواستار همکاری شرکت آب منطقه‌ای یزد و داشتن نگاه ملی به موضوع آب همچنین شناسایی بازارهای منطقه برای تولید محصول پربخواب مانند کاشی و سرامیک در تدوین سند توسعه آب شد. این متخصص حوزه آب در پایان برگزاری جلسات هم‌اندیشی به منظور شناخت مسئله و مأموریت شرکت آب منطقه‌ای یزد را ضروری عنوان کرد و رویکرد تحلیلی و مشارکتی این شرکت برای تعیین نقاط آسیب‌پذیر طرح را خواستار شد.

به گزارش ایسنا، داوود رضا عرب، مدیر موسسه پژوهشی مهندسی راهبرد دانش پویا و سخنگوی ستاد احیای دریاچه ارومیه در چهل و پنجمین نشست کانون تفکر آب که پیرامون توسعه آب محور با رویکرد آمایش سرزمین در دانشگاه یزد برگزار شد، عنوان کرد: دلیل ضرورت تدوین برنامه آمایش سرزمین، وسعت کشور و تنوع طبیعی، جغرافیایی و اجتماعی، توسعه نامتعادل، شکاف توسعه بین مناطق و عدم تعادل منطقه‌ای، کنترل و مدیریت شهرنشینی، توجه ویژه به مناطق توسعه‌نیافته و دورافتاده، کنترل رشد فیزیکی بی‌رویه و نیاز به برنامه‌ریزی بلندمدت برای یافتن نقشه توسعه پایدار ملی است.

وی با اشاره بر اهمیت موضوع انتقال آب در دنیا، عنوان کرد: انتقال آب مبحثی اجتماعی است و در

یونسکو نیز رعایت پنج اصل بررسی مقصد از نظر صرفه جویی و سازگاری، مبدا از نظر داشتن آب اضافه در حال و آینده، سهم شدن مبدا در منافع اقتصادی و اجتماعی مقصد و جبران ضررهای زیست محیطی توسط مبدا در انتقال آب الزامی است.

عرب، نبود برنامه برای توسعه، نداشتن زمان به علت سرمایه اجتماعی از دست رفته و فقدان عزم در مردم و مسئولان را در ایجاد شرایط فعلی سهم دانست و مشارکت، شفافیت، قانونگرایی، مسئولیت پذیری، پاسخگویی و عدالت را از اجزای حکمرانی خوب بیان کرد.

این مسئول عنوان کرد: استان یزد از نظر سرانه ارزش افزوده و تولید داخلی رتبه بالایی را داراست و شهرهایی که رشد اقتصادی بالایی دارند به تدریج دچار ناهنجاری خواهند شد و تداوم رشد اقتصادی لزوماً همیشه خوب نیست.

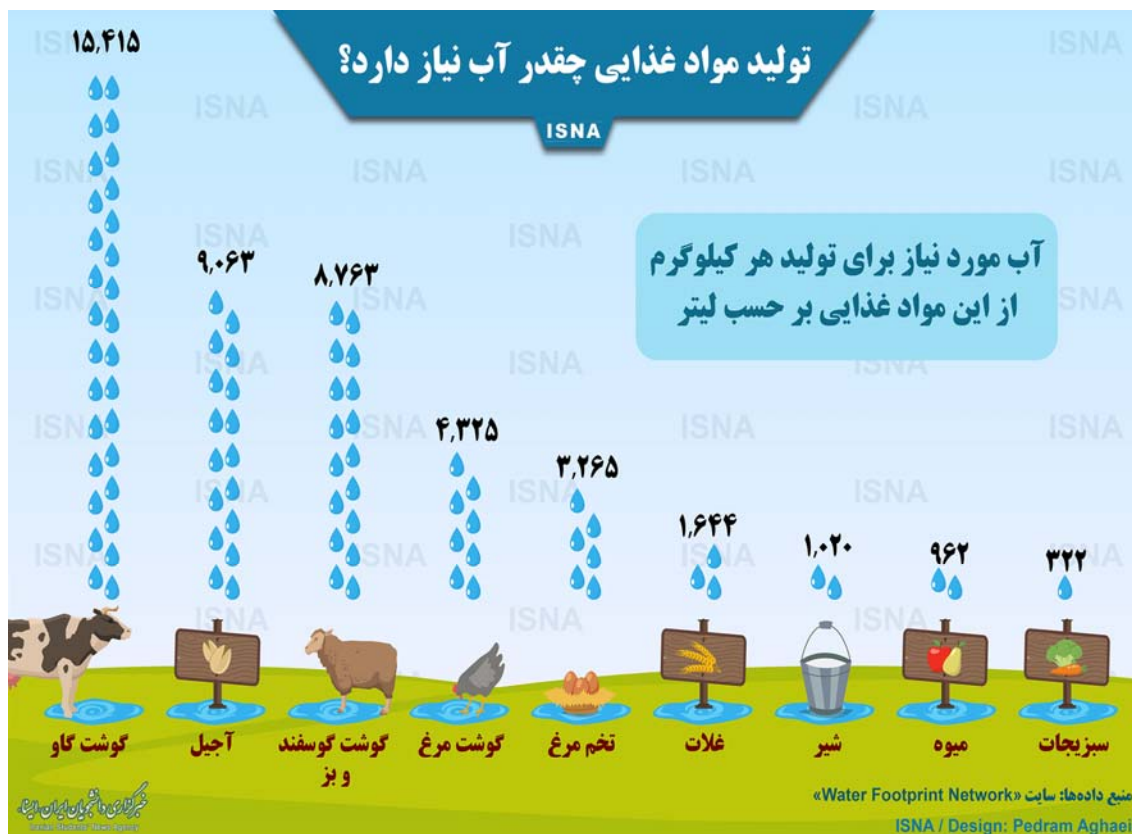
محمد مهدی جوادیان زاده، مدیر عامل شرکت آب منطقه‌ای یزد نیز در این جلسه با تاکید بر اهمیت مشخص شدن محدودیت های دریا و محیط زیست در انتقال آب، افزود: با وجود محدودیت های آبی در استان یزد، با مصرف تنها ۱۸ درصد آب موجود، استان رتبه دوم در کشت گلخانه‌ای را به دست آورده و باید این فرهنگ در کشور الگو قرارگیرد.

وی افزود: با تمام انتقاداتی که به صنعت یزد وارد شده است این بخش تنها ۵۰ میلیون متر مکعب آب را به خود اختصاص داده است که در مقایسه با استان های دیگر که تا ۲۵۰ میلیون متر مکعب سهمیه صنعتی دارند بسیار ناچیز است.

جوادیان زاده تصریح کرد: هنوز به این سوال نتوانسته‌ایم پاسخ درستی بدهیم که با توجه به زیرساخت های موجود، انتقال معادن کنار دریا با صرفه‌تر است یا این که باید به انتقال آب اندیشید اما به طور قطع در صورت ادامه برداشت از معادن یزد بدون در نظر گرفتن زنجیره ارزش آن، استان تبدیل به نخاله‌گاه معادن خواهد شد.

اینفوگرافی / تولید مواد غذایی چقدر آب نیاز دارد؟ خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۰

در حالی که اکثر مردم هنگام دوش گرفتن یا آبیاری باغچه به فکر قبض آب خود هستند، کمتر کسی وجود دارد که هنگام رفتن به سوپرمارکت به مقدار آبی که برای تولید مواد غذایی فکر کند. به گزارش سایت «Water Footprint Network» برای تولید هر ماده غذایی مقداری آب مصرف می‌شود که متوسط هر کدام را در این اینفوگرافی خواهید دید.

دریاچه ارومیه به گستره ۲۵۰۰ کیلومتر مربع رسید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۲

ارومیه - ایرنا - رئیس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی گفت: گستره این دریاچه با افزایش ۲۵۲ کیلومتری در هم سنجی با زمان مشابه سال گذشته به ۲ هزار و ۴۶۰ کیلومتر مربع رسید.

دریاچه ارومیه به گستره ۲۵۰۰ کیلومتر مربع رسید

فرهاد سرخوش روز چهارشنبه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا با اعلام اینکه دریاچه ارومیه نسبت به کمترین تراز ثبت شده برای آن ۸۸ سانتی متر بالاتر آمده است، افزود: تراز این دریاچه اکنون یک هزار و ۲۷۰ متر و ۹۰ سانتی متر برآورد شده که ۲۲ سانتی متر بیشتر از زمان مشابه سال ۹۶ است. وی علت اصلی افزایش روزهای اخیر تراز دریاچه ارومیه را بارندگی و رهاسازی آب سدها به دریاچه اعلام کرد و گفت: مرحله نخست رهاسازی آب به دریاچه ارومیه به میزان ۹۲ میلیون مترمکعب از سدهای زولا، سلماس، سد شهرچای و مهاباد انجام شد.

وی با اعلام اینکه برای احیای دریاچه ارومیه از نظریه های بیش از ۷۰۰ متخصص داخلی و خارجی استفاده شده، بیان کرد: یکی از اولویت های مهم زیست محیطی دولت، احیای دریاچه ارومیه است. رئیس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی با بیان اینکه قبل از تشکیل ستاد احیا تراز دریاچه ارومیه سالانه به طور متوسط ۴۰ سانتی متر کاهش می یافت، ادامه داد: برنامه ریزی، تخصیص اعتبار و تلاش دولت تدبیر و امید برای احیای این دریاچه، روند خشک شدن آن را متوقف کرد.

سرخوش با تاکید بر اینکه طرح های انتقال آب به دریاچه ارومیه هنوز به بهره برداری نرسیده است، اضافه کرد: سال آینده چندین طرح انتقال آب به دریاچه به بهره برداری می رسد که نقش بسزایی در

احیای نگین آبی آذربایجان خواهد داشت.

به گزارش ایرنا، دریاچه ارومیه در قالب طرح های ستاد احیا قرار است در مدت ۱۰ سال /از ۱۳۹۴/ به تراز اکولوژیک خود برسد؛ این دریاچه از میانه های دهه ۱۳۸۰ شروع به خشک شدن کرد و بنا بر آمار بین المللی تا سال ۲۰۱۵ میلادی حدود ۸۰ درصد از گستره آن خشک شد.

همه کارشناسان داخلی و خارجی بر این باورند که مشارکت جوامع محلی در کنار اجرای طرح های مختلف، نقش مهمی در احیای نگین آبی آذربایجان دارد.

وزارت نیرو اعلام کرد؛ بارندگی ۶ استان همچنان کمتر از متوسط بلندمدت - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۲

تهران-ایرنا- وزارت نیرو اعلام کرد : رقم‌های امیدوارکننده ای از بارش در سال آبی جاری (ابتدای مهرماه تاکنون) ثبت شد، اما تعداد ۶ استان اردبیل، یزد، هرمزگان، کرمان، فارس و سیستان و بلوچستان همچنان بارشی کمتر از متوسط ۵۰ سال گذشته را دارند.

بارندگی ۶ استان همچنان کمتر از متوسط بلندمدت

به گزارش روز چهارشنبه ایرنا از پایگاه اطلاع رسانی وزارتخانه یاد شده، 'فراز رابعی' مدیرکل دفتر مطالعات پایه منابع آب ایران گفت: بیشترین افت بارندگی نسبت به بلندمدت در بین استان‌های کشور، مربوط به استان سیستان و بلوچستان بوده که نسبت به متوسط نیم قرن گذشته، معادل ۲۲ درصد کاهش یافته، در عین حال این استان در سال آبی جاری یکی از بهترین سال‌های خود را سپری می‌کند.

به گفته وی، میانگین بارندگی در ۲۵ استان کشور از اول مهرماه تاکنون، بالاتر از متوسط ۵۰ سال گذشته در مدت مشابه بوده و استان ایلام بیشترین افزایش میزان بارندگی نسبت به متوسط درازمدت و معادل ۱۱۴.۷ درصد را داشت.

رابعی در ارتباط با میزان بارش در ۶ حوضه آبریز اصلی کشور اظهار داشت: متوسط بارندگی در حوضه آبریز مرزی شرق، کمتر از نرمال بوده و کاهش معادل ۸ درصد نسبت به میانگین نیم قرن گذشته را نشان می‌دهد.

مدیرکل دفتر مطالعات پایه منابع آب ایران افزود: برابر آمار ثبت شده در ایستگاه‌های مبنای وزارت نیرو، میزان بارش تجمعی کشور در سال آبی جاری به میزان ۲۰۰.۹ میلیمتر است و متوسط بارش

کشور در مدت مشابه سال گذشته برابر ۹۰ میلیمتر و متوسط بلندمدت آن معادل ۱۶۱.۹ میلیمتر بود. رابعی اضافه کرد: تعداد ۱۰۴ ایستگاه مبنای باران سنجی زیر نظر وزارت نیرو فعالیت دارند، بیشترین میزان بارش ثبت شده از ابتدای سال آبی جاری تا ۲۰ اسفند، مربوط به ایستگاه چلگرد استان چهارمحال و بختیاری به میزان ۱۳۴۶.۸ میلیمتر و کمترین آن مربوط به ایستگاه امور آب سیستان برابر ۲۲ میلیمتر است.

وی، بیشترین تاثیر جبهه بارشی در افزایش مقدار بارندگی در یک هفته گذشته را مربوط به حوضه آبریز تالش مرداب انزلی و معادل ۳۳ میلیمتر ذکر کرد و گفت: این جبهه بارشی سبب افزایش متوسط میزان بارندگی در حوضه مرزی غرب از ۶۹۵ میلیمتر در تاریخ ۱۳ اسفند به ۷۲۸ میلیمتر در تاریخ ۲۰ اسفند شده است. همچنین جبهه بارشی ظهور یافته در یک هفته گذشته، افزایش ۶ میلیمتری متوسط بارندگی کشور را به دنبال داشت.

مدیرکل دفتر مطالعات پایه منابع آب ایران تصریح کرد: میانگین بارندگی استان تهران در همین مدت، معادل ۲۲۴.۵ میلیمتر بوده که نسبت به متوسط ۵۰ سال گذشته، ۳۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد. وی یادآور شد: بر اساس ظهور جبهه بارشی طی یک هفته گذشته، میانگین بارندگی استان تهران معادل ۰.۷ میلیمتر افزایش یافته است.

به بهانه روز «حفاظت از رودها در برابر سدسازی»؛ رودها را رها سازید - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۷/۱۲/۲۲

اهواز - ایرنا - ۲۳ اسفند برابر با ۱۴ مارس «روز جهانی حفاظت از رودخانه‌ها در مقابل سدسازی» نامگذاری شده است؛ در این روز فعالان محیط زیست در مورد خطرهایی که رودخانه‌ها را تهدید می‌کند هشدار می‌دهند.

رودها را رها سازید

«خوزستان در کنترل سیلاب، مدیون سدهای بزرگ است» این را اردکانیان وزیر نیرو یک هفته پیش، هنگامی که آمده بود سد جدیدی را در لالی خوزستان کلنگ زنی کند، گفته است.

سیلاب اخیر پس از یک دهه خشکسالی، جان تازه‌ای به پنج رودخانه دایمی خوزستان داد، اما از سوی دیگر دستاویزی شده برای موافقان «سدسازی»؛ چنانکه زمزمه ساخت «سد بختیاری» در بالادست رودخانه دز دوباره مطرح شده است.

خوزستان با بیشترین سدها، شاید بزرگ‌ترین قربانی «سدسازی» در کشور باشد. مهاجرت‌های گسترده ساکنان حاشیه سدها، تخریب محیط زیست، خشک شدن تالاب‌ها و شکل‌گیری کانون‌های ریزگرد، از مهمترین تبعات سدسازی بی‌رویه در این استان بوده است.

خوزستانی‌ها پیش از این با تشکیل «زنجیره‌های انسانی حفاظت از رودخانه کارون» بارها نسبت به سدسازی و طرح‌های انتقال آب اعتراض کرده‌اند.

۲۳ اسفند برابر با ۱۴ مارس «روز جهانی حفاظت از رودخانه‌ها در مقابل سدسازی» نامگذاری شده است. فعالان محیط زیست و کسانی که از ساخت سدها آسیب دیده‌اند، در این روز در سراسر جهان اعتراض خود را به سدسازی اعلام می‌کنند.

به همین مناسبت با «محمد درویش» فعال محیط زیست و عضو هیات علمی موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، گفت و گویی انجام شده است که در پی می آید:

*ایرنا: کارشناسان محیط زیست عامل اصلی پدیده گرد و غبار در خوزستان را سدسازی بی رویه اعلام کرده اند. اما شاهد هستیم که بعد از سیلاب اخیر در خوزستان، برخی ها در دفاع از سدها برآمده و این استان را مدیون سدهای بزرگ دانسته اند. آیا واقعا اینچنین است؟

درویش: خوزستان در طول هزاران سال گذشته حیات و تمدن داشته است. وجود زادبوم هایی همچون چغازنبیل در شوش و ابنیه های تاریخی و باستانی در شوشتر و در بالادست، لالی و گتوند (که بخشی از آن در اثر ساخت سد گتوند نابود شد)، نشان می دهد که مردم خوزستان از دیرباز آموخته بودند که چگونه با سیل کنار بیایند و چگونه زندگی کنند. خوزستان حاصلخیزی دشت های خود را مدیون سیلاب هاست و اگر در این استان سیل نمی آمد هرگز قطب کشاورزی کشور نمی شد. کیفیت زندگی مردم خوزستان مدیون بهبود زندگی تالاب هایی چون هورالعظیم، شادگان، بامدژ، میانگران و شیمبار است و آنها همیشه با سیلاب ها به حیات خود ادامه می دادند. از قضا از وقتی سدها را ساختیم وضعیت خوزستان هر روز بدتر و بدتر شده است. ظرفیت گرمایی ویژه اش کاهش پیدا کرد و سیل هایش خطرناک تر شد. بنابراین اینکه خوزستان را مدیون سدها بدانیم، در واقع آدرس اشتباه دادن است. در عین حال نباید یک نکته را نادیده بگیریم. خوزستان به دلیل اینکه سفره های آب زیرزمینی ندارد و در بخش بزرگی از جنوب چون رسوبات ریزدانه دارد، عملا امکان ذخیره آب در آبخوان ها میسر نیست. در نتیجه ما برای تامین آب شرب خوزستان چاره ای جز سد ساختن نداریم.

*ایرنا: معنی این گفته این است که همه سدها مضر نیستند و ما «سد بد» و «سد خوب» داریم؟
درویش: همه سدها بد نیستند. هیچ چیزی را نباید مطلق نفی یا تایید کنیم. هر چیزی باید در جای

خود مورد بررسی قرار گیرد. در برخی مناطق کشور هیچ راهی برای تامین آب شرب پایدار وجود ندارد جز آنکه مخازن قابل اطمینانی پیش بینی شود. اما به غیر از تامین آب شرب، یعنی برای تامین کشاورزی و صنعت و برق به هیچ عنوان نباید سدسازی کنیم. فقط در جایی که هیچ راهی برای تامین آب شرب وجود نداشته باشد باید سدسازی کنیم. به این معنی که اگر جمعیت خوزستان را پنج میلیون نفر فرض کنیم، نیاز آب شرب آنها ۵۰۰ میلیون مترمکعب خواهد بود. در حالی که اکنون ظرفیت سدهایی که در خوزستان ساخته شده دهها برابر این رقم است. نتیجه اش این شده که خوزستان تالاب های خود را به بهانه توسعه کشاورزی ناپایدار از جمله توسعه نیشکر از دست داده، هورالعظیم را تبدیل به میدان نفتی کرده و چشمه های گرد و خاکش افزایش پیدا کرده است. اینها مشکلات جدی ایجاد کرده، در حالی که خوزستان فقط با سد دز هیچ مشکلی در تامین آب شرب پیدا نمی کند و ساخت بقیه سدها به بهانه تولید انرژی برق یا توسعه کشاورزی و صنعت یک اشتباه فاحش بوده است. از دیرباز مردم در خوزستان کشاورزی می کردند و از محل حقابه رودخانه می توانستند کشاورزی خود را تامین کنند. ضمن اینکه آب شکلاتی رودخانه های خوزستان به مراتب حاصلخیزتر بود و می توانست مواد غذایی بهتری هم برای آبزیان فراهم کند.

*ایرنا: اما آنطور که پیداست، به نظر می آید بعد از سیل اخیر، شاهد خیز جدیدی برای سدسازی هستیم؟
درویش: همینطور است. بعد از بارندگی های اخیر و ترسالی رخ داده، اعلام هدر رفت بیش از یک میلیارد مترمکعب آبی که به خلیج فارس می ریزد، در واقع نوعی زمینه سازی است برای اینکه این بیزنس (تجارت) همچنان به حیات خود ادامه دهد و این سدسازی ها رخ دهد.

*ایرنا: سدسازان می گویند که اگر سدهای بزرگ خوزستان نبود، سیلاب ها خوزستان را تخریب می کرد.
درویش: وقتی سد می سازیم به خودمان مغرور می شویم و تصور می کنیم دیگر مشکلی به نام سیل

نخواهیم داشت. به همین دلیل به حریم و بستر طبیعی رودخانه ها از جمله کرخه، کارون، جراحی و زهره تجاوز و حریم آنها را تنگ می کنیم. این کار باعث می شود وقتی با سیلاب های با دوره برگشت ۱۰۰ سال و ۵۰ سال مواجه شویم، رودخانه گنجایش سیلاب را نداشته باشد و آب سرریز کند. بنابراین مشکل از طبیعت خوزستان نیست بلکه مشکل از دستکاری های بشر است. بنابراین اگر این دستکاری ها نبود، سیلاب ها همانند هزاران سال گذشته به مسیر خود ادامه می داد و وارد هورالعظیم و شادگان و منطقه هندیجان می شد و نه تنها مشکلی بوجود نمی آورد، بلکه به پوشش گیاهی و غنای کیفیت آبزیان اضافه می کرد. این سیل ها گناه رودخانه ها نیست، گناه تفکر سازه ای ماست. اگر قرار بود این سیلاب آسیب وارد کند، سازه های آبی شوشتر که هزاران سال است آب را تقسیم می کند تا حالا باید دهها بار تخریب می شد.

*ایرنا: بحث دیگری که موافقان سدها مطرح می کنند این است که می گویند، ادعای محیط زیستی ها برای حذف سدها، توهمی بیش نیست و هیچ کشوری در دنیا سدهای بزرگ خود را خراب نکرده است. درویش: از سال ۱۹۸۵ به بعد هیچ سدی با ارتفاع بالاتر از ۱۵ متر در ایالات متحده ساخته نشده، بیش از یک هزار و ۷۳۰ سد تخریب شده است. همینطور ما می بینیم که از ۱۹۸۵ (نزدیک چهار دهه است) مردم دنیا روزی به عنوان «روز جهانی حفاظت از رودخانه ها در برابر سدهای بزرگ» را گرامی می دارند. ده ها پژوهش معتبر کار شده که جملگی می گویند ضررهای سدسازی، به مراتب بیش از سودش بوده است. یکی از مهمترین خسارت های سدسازی این بوده که ۳۰ درصد از منابع آبی موجود در رودخانه های جهان نابود شده است. اینها انکار ناپذیر است اما مافیای سدسازی مافیای بسیار قدرتمند و پولداری است و می تواند به روند خود ادامه دهد. البته هر چه مردم روستاها بشوند و آگاهی هایشان بیشتر شود، قدرت مانور آنها کمتر می شود.

*ایرنا: به این ترتیب راهی به جز تقویت افکار عمومی و آگاه سازی ذینفعان نیست.

درویش: همینطور است. وزیر نیرو و رئیس سازمان محیط زیست بارها اعلام کردند که کشور باید حداقل ۲۰ تا ۴۰ درصد از منابع آبی خود را در مسیر توسعه یعنی در بخش کشاورزی، صنعت و شرب هزینه کند. و خود آنها اعلام می کنند که اکنون بیش از ۹۰ درصد آب قابل استحصال مصرف می شود. ما در طول هزاران سال گذشته به کمک قنات ها ۲۰ میلیارد مترمکعب آب را برای کشاورزی استفاده می کردیم یعنی همان ۲۰ درصدی که اکولوژیست ها و آقایان به آن اعتراف می کنند. ما مجاز هستیم در حد همان ۲۰ میلیارد مترمکعب کشاورزی را توسعه بدهیم و ارتقای کشاورزی باید نرم افزاری باشد تا منابع آبی مصرف نشود. برای تامین غذای ۷.۵ میلیارد نفر ساکنان کره زمین ما نیاز به ۴ میلیارد تن غذا داریم و مطابق آمارهای فائو، یک سوم این غذا متاسفانه به هدر رفته و به دست مصرف کننده نمی رسد. بخشی از آن به دلیل اقتضائات دنیای سرمایه داری است که به عمد غذاها را نابود می کنند تا بتوانند قیمت ها را تضمین کنند. اما اگر بخواهیم این را به ایران تعمیم دهیم برای تامین غذای ۸۰ میلیون ایرانی چیزی حدود ۴۵ تا ۵۰ میلیون تن غذا کافی است در صورتی که ما داریم سالانه ۱۲۰ میلیون تن غذا تولید می کنیم. چرا باید این میزان غذا تولید شود که ۳۵ میلیون تن آن دورریز شود و ۳۰ درصد به دلیل ضایعات غذایی، نداشتن سردخانه، تکنیک های غلط بسته بندی، روش های غلط حمل و روش های غلط ذخیره، نابود بشود و بعد بگوییم چون غذا لازم داریم باید سد بسازیم و چون غذا لازم داریم باید به دستکاری محصولات غذایی و محصولات تراریخته تن بدهیم، تا مافیایا بتوانند به حیات خود ادامه دهند. در واقع این مافیا برای ما یک تشنگی و گرسنگی کاذب بوجود می آورد تا بتواند به تجارت خود ادامه دهد.

*ایرنا: حالا که این عطش کاذب در خوزستان هنوز فرونشسته، آیا سازمان محیط زیست نمی تواند

جلوی این سدسازی ها را بگیرد؟

درویش: سازمان محیط زیست حتما می تواند جلوی آن را بگیرد. اما این سازمان همیشه حیاط خلوت دولت ها بوده و همیشه رؤسای داشته که به جای حفظ منافع محیط زیست، منافع رئیس خود را در نظر می گیرند. در واقع سازمان محیط زیست شرایطی فراهم می کرده تا توسعه مورد نظر دولت ها با کمترین هزینه انجام شود و اگر احتمالا مدیرانی دل نگران محیط زیست پیدا می شدند دچار مشکل می شدند. متأسفانه سازمان محیط زیست در حد یک ویتترین تضعیف شده است و همیشه در ملاحظات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی ذبح شده است. همیشه سعی شده این سازمان فقیر نگه داشته شود و همیشه سعی شده دانشش به روز نشود و همیشه سعی شده آدم هایی در رأس آن باشند که نه تخصص محیط زیست داشته باشند و نه عشق و علاقه آن را. البته در میان رؤسای سازمان محیط زیست یک استثنا قبل از انقلاب به نام اسکندر فیروز داشتیم و یک استثنا بعد از انقلاب به نام معصومه ابتکار (البته تا حدودی) بوده است که در دولت یازدهم که مدعی حفظ محیط زیست است، ابتکار برای مخالفت با طرح انتقال آب خزر به سمنان برکنار شد.

*ایرنا: وزیر نیروی سابق (چیت چیان) تمایل به تجدید نظر در تفکر سازه ای و سدسازی داشت. با این اوصاف آیا این تفکر هنوز وزارت نیرو ادامه دارد یا بازگشت به عقب اتفاق افتاده است؟

درویش: سرنوشت چیت چیان شبیه معصومه ابتکار بود. او اولین وزیری بود که به صورت جدی به رویه های حاکم بر وزارت نیرو انتقاد کرد و معلوم است که مافیای سدسازی تحملش نکرد. الان هم دوباره اگر وزیری بیاید که نخواهد منافع سدسازان را و یا کسانی که سودشان در طرح های انتقال آب است، تامین کند حتما سرنگون و برکنار می شود.

یک بار برای همیشه باید دریابیم که غلبه تفکر سازه ای بر مدیریت آب مشکل آب کشور را حل نمی کند. به جای آن باید تلاش کنیم مصرف و هدررفت آب را کنترل کنیم، میزان ضایعات در بخش کشاورزی را کاهش و کشاورزی را از طریق نرم افزاری توسعه دهیم. وابستگی معیشتی خود را به

منابع آب و خاک کم کنیم و به جای تامین برق از طریق سدهای مخزنی بزرگ، آن را از طریق انرژی بادی و خورشیدی تامین کنیم.

*ایرنا: موافقان سدسازی مشکلات خوزستان اعم از گرد و غبار و خشک شدن تالاب ها را به بخش های دیگر همچون کشاورزی نسبت می دهد، نه سدسازی. به نظر شما در خوزستان چقدر می شود بین مشکلات محیط زیستی و سد سازی ارتباط برقرار کرد؟

درویش: سدها بودند که دزدی آب را تبیین کردند. اگر سدها ساخته نمی شد ما اینگونه به تغییر کاربری اراضی و توسعه کشاورزی نمی رسیدیم. این سدها بودند که اجازه دادند کشاورزی اینگونه بی محابا توسعه پیدا کند. این موتورپمپ ها بودند که اجازه دادند چنین اتفاقی بیفتد و ما به جای اینکه ۲۰ میلیارد مترمکعب را صرف کشاورزی کنیم، حدود ۸۰ میلیارد مترمکعب آب را در اختیار کشاورزی قرار دادیم. با این کار کشاورزی را عملا به تکامل و ارتقا نرساندیم، ضایعات کشاورزی ۶ برابر استاندارد جهانی افزایش یافته و راندمان آبیاری بین ۳۵ تا ۴۰ درصد متوقف مانده است. سدسازها نمی توانند گناه خود را بشویند. اگر چه بقیه بخش ها کم کاری کرده اند اما سدها بسیار مقصر بودند.

*ایرنا: بنابراین آیا وقت آن نرسیده که با سدسازی خداحافظی کنیم؟

درویش: الان حدود ۵۰ میلیارد مترمکعب مخزن در ایران ساخته ایم. در حالی که کل نیاز آب شرب ایرانیان در سال هشت میلیارد مترمکعب است. اگر فرض کنیم که هیچکدام از شهرهای ما هیچ راه دیگری برای تامین آب شرب ندارند، (که اینطور نیست و بسیاری از آنها از طریق سفره های آب زیرزمینی و چشمه ها آب خود را تامین می کنند) باز هم این مقدار آب یا حتی برای ضریب امنیت، ۲ برابر آن برای سدسازی کافی بود. این در حالیست که پیش بینی کرده اند مخزن سدها را به ۸۰

میلیارد مترمکعب افزایش دهند. آیا جز این است که می خواهند همه مایملک محیط زیستی و حقایق تالاب ها را به بهانه ذخیره بیشتر آب نابود کنند. تاکید بیش از حد بر سدسازی خیانتی است که آیندگان هیچگاه آن را نخواهند بخشید.

*ایرنا: آنچه در این میان همیشه مغفول مانده و ما در سفر اخیر وزیر نیرو در جریان کلنگ زنی سد تراز لالی دیدیم، اعتراض ساکنان روستاهای حاشیه سدهاست. مطالعات اجتماعی سدها چقدر مورد توجه است؟

درویش: ما خیلی امیدوار بودیم با تشکیل «دفتر امور اجتماعی منابع آب و انرژی» وزارت نیرو و آمدن دکتر فاضلی (جامعه شناس) به این مجموعه، تحولی در مطالعات اجتماعی و جامعه شناسی سدها اتفاق بیفتد اما هنوز چیزی ندیدیم و روندها مثل گذشته است. متأسفانه ماتریس ارزیابی سدها بسیار ناقص است. اگرچه حوزه های فیزیکی، محیطی زیستی و اجتماعی بررسی می شود اما نکته ای که وجود دارد این است که در مطالعات سدها ضریبی که به مطالعات اقتصادی داده می شود خیلی بیشتر از ضریبی است که به محیط زیستی داده می شود، به این معنی که ممکن است ماتریس یک سد از نظر محیط زیستی و طبیعی منفی شود اما اگر ماتریسش از نظر اشتغال و اقتصادی مثبت باشد، مجوز سد صادر می شود. و اینها لکنت های جدی است که در فرآیند ارزیابی سدها وجود دارد.

*ایرنا: پایان داستان این سدسازی ها کجاست؟

درویش: بهترین آینده ای که می توانیم برای این کشور تصویر کنیم این است که ما به چنان مرحله ای از درایت، خردمندی و هوشمندی برسیم که به قانون حاکم بر طبیعت ایران احترام بگذاریم و اجازه دهیم همه رودها، یعنی همه ۹۳ رودخانه کشور تا پایان خودشان جاری شوند؛ اگر قرار است به خزر برسند، اگر قرار است به ارومیه برسند و اگر قرار است به خلیج فارس و دریای عمان برسند،

حتما این اتفاق بیفتد و اگر قرار است وارد تالاب ها بشوند حتما به آن نقطه برسند. اگر این اتفاق

نیفتد ما با فاجعه ای بسیار بزرگ روبرو خواهیم بود و بیم مهاجرت بخش بزرگی از ایرانیان، کابوسی

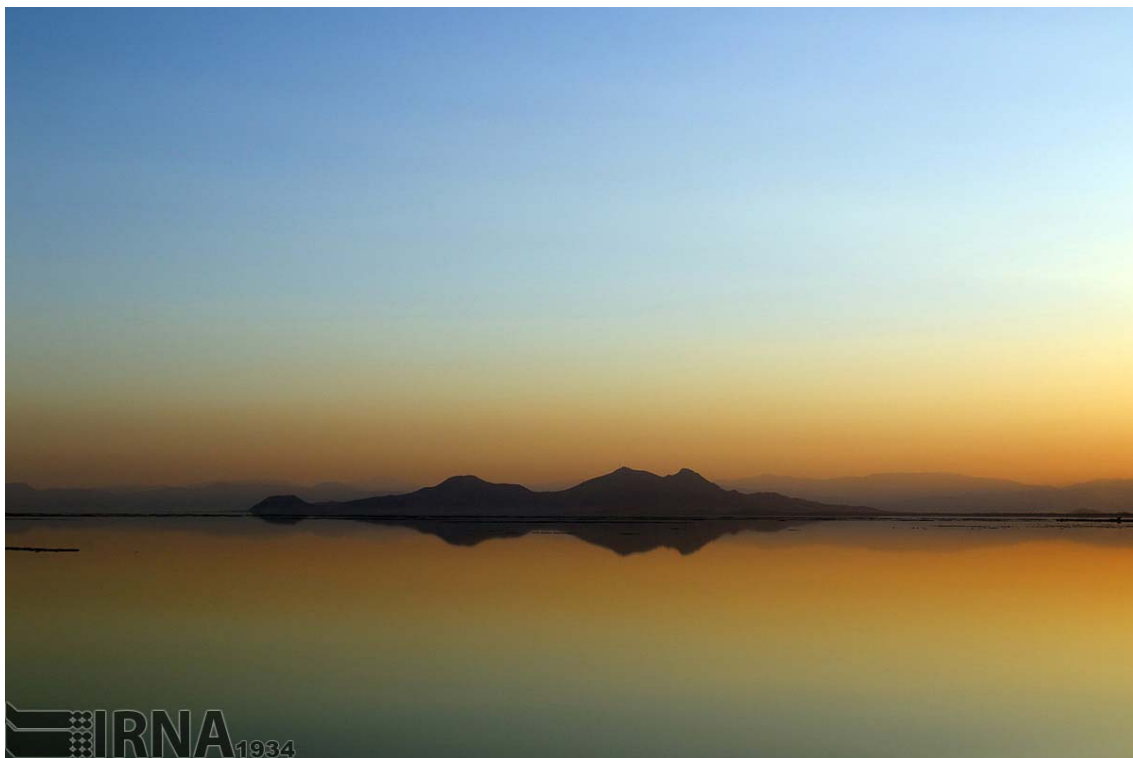
است که هر گز ما را رها نخواهد کرد.

گفت وگو: نادره وائلی زاده

رها سازی آب سد مهاباد به دریاچه ارومیه از سر گرفته شد - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۷/۱۲/۲۶

ارومیه - ایرنا - رییس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی گفت: مرحله دوم رها سازی آب سد مهاباد که چند روزی متوقف شده بود، از سر گرفته شد.

رها سازی آب سد مهاباد به دریاچه ارومیه از سر گرفته شد

فرهاد سرخوش روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا افزود: رها سازی آب از سد مهاباد از امروز با دبی ۲۰ مترمکعب بر ثانیه آغاز شده است.

وی اضافه کرد: مرحله دوم رها سازی آب سد مهاباد از ۲۷ بهمن سال جاری به میزان ۳۰ میلیون مترمکعب با دبی ۲۰ مترمکعب در ثانیه آغاز شده بود که چندی پیش با درخواست نماینده مهاباد متوقف شد.

وی ادامه داد: تاکنون ۲۳ میلیون متر مکعب آب از این سد به سمت نگین آبی آذربایجان رها سازی شده که رها سازی هفت میلیون متر مکعب دیگر در دستور کار است.

رئیس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی گفت: تراز دریاچه ارومیه طبق آخرین پایش به یکهزار و ۲۷۰ متر و ۹۱ سانتی متر رسید که در مقایسه با زمان مشابه سال گذشته ۲۳ سانتی متر افزایش دارد.

به گزارش ایرنا دریاچه ارومیه در قالب طرح های ستاد احیا قرار است ظرف مدت ۱۰ سال/از ۱۳۹۴/ به تراز اکولوژیک خود برسد؛ این دریاچه از اواسط دهه ۱۳۸۰ شروع به خشک شدن کرد و بنا بر آمار بین المللی تا سال ۲۰۱۵ میلادی حدود ۸۰ درصد از مساحت آن خشک شد.

همه کارشناسان داخلی و خارجی بر این عقیده هستند که مشارکت جوامع محلی در کنار اجرای طرح های مختلف، نقش مهمی در احیای نگین آبی آذربایجان دارد.

به گزارش ایرنا، انتشار نامه ای از سوی جلال محمودزاده و درخواست وی از وزارت نیرو برای توقف رهاسازی آب از سد مهاباد به دریاچه ارومیه بازتاب گسترده ای در شبکه های اجتماعی داشت.

بارش های البرز ۹۸.۲ درصد افزایش یافت - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۶

کرج - ایرنا - مدیر کل هواشناسی البرز اعلام کرد که از ابتدای سال زراعی جاری (مهرماه) تا ۲۴ اسفند ماه ۳۰۸.۶ میلی متر بارندگی در این استان ثبت شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۹۸.۲ درصد افزایش نشان می دهد.

بارش های البرز ۹۸.۲ درصد افزایش یافت

منصور رحمانیان روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اظهار داشت: میزان بارش های استان البرز در مدت مشابه سال گذشته ۱۵۵.۷ میلی متر بود اما امسال شاهد افزایش خوبی در این بخش بودیم .

این مسئول بارش های بلند مدت استان البرز را ۲۴۰.۷ میلی متر اعلام کرد و بیان داشت: بارش های امسال نسبت به بلندمدت از افزایش ۲۸.۲ درصد برخوردار است.

مدیرکل هواشناسی استان البرز گفت: در روزهای آینده نیز بارش های مناسبی پیش روی ساکنان استان البرز است و امیدواریم میزان بارندگی های سال زراعی جاری به حد نرمال یعنی حدود ۴۰۰ میلی متر برسد.

استان البرز طی سه دهه گذشته با مشکل کم بارشی و خشکسالی مواجه بوده که این پدیده سبب شده تا برداشت بی رویه از آب های زیر زمینی به بالاترین حد خود برسد.

اکنون میزان دسترسی به سفرهای زیر زمینی استان البرز به حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ متر رسیده که خطر بزرگ زیست محیطی محسوب می شود.

بارش‌های امسال ۱۷ درصد بالاتر از نرمال بود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۷

تهران- ایرنا- معاون وزیر راه و شهرسازی و رئیس سازمان هواشناسی گفت: از ابتدای این سال زراعی (اول مهرماه) تا امروز ۲۷ اسفندماه، بارش‌ها در کشور ۱۷.۶ درصد بالاتر از نرمال بوده که شرایط تا حدودی خوب است.

بارش‌های امسال ۱۷ درصد بالاتر از نرمال بود

به گزارش خبرنگار علمی ایرنا، سحر تاج‌بخش روز دوشنبه در نشست خبری افزود: پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد در بهار سال آینده بارش‌ها در حد نرمال و بالاتر باشد، در واقع منابع بارشی تقریباً تامین است البته به این منزله نیست که شرایط کم آبی و خشکسالی کشور بهبود یافته است.

وی در واکنش به برخی گفته‌ها درباره اینکه دوره خشکسالی در کشور به پایان رسیده است، گفت: پیش‌بینی‌های بلند مدت با استفاده از مدل‌های اقلیمی تحت سناریوهای مختلفی انجام می‌شود، مثلاً اگر بخواهیم برای بازه‌های بلند مدت چند ۱۰ ساله صحبت کنیم باید سناریوهای متناسب را تعریف کنیم.

وی با توضیح اینکه خشکسالی از سه دیدگاه هواشناسی، کشاورزی و آب‌شناسی طبقه‌بندی می‌شود، گفت: خشکسالی هواشناسی به بارش‌ها مربوط می‌شود که امسال و بهار سال آینده شرایط خوب خواهد بود، خشکسالی کشاورزی هم شرایط خوب است اما در خشکسالی آب‌شناسی به عوامل مختلف مانند منابع زیر زمینی و دیگر منابع آبی بستگی دارد که هنوز شرایط خوبی ندارند، بنابراین ادعای برطرف شدن خشکسالی، صحیح نیست.

**** ارتقای خدمات به کاربران هواشناسی**

تاج‌بخش درباره فعالیت‌های سازمان هواشناسی در سال جدید گفت: فعالیت‌های این سازمان یک روند مشخصی دارد و تغییر قابل ملاحظه‌ای نخواهد داشت، آن چیزی که مد نظر است ارائه خدمات و سرویس به کاربران شامل کشاورزی، هوانوردی، حمل و نقل، محیط زیست و گردشگری است که برای ارتقا بخشیدن به این خدمات تلاش خواهیم کرد.

وی افزود: برای ارتقای حوزه پیش‌بینی عددی با همکاری دانشگاه‌های کشور در حال فعالیت هستیم تا کیفیت این بخش بهبود یابد، قراردادی در راستای ارتقای مدل‌های جهانی با دانشگاه تهران بسته‌ایم. رئیس سازمان هواشناسی ادامه داد: هدف اصلی ما در راستای استفاده از اسناد بالادستی به خصوص با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری ارائه خدمت و سرویس‌های بهتر است و در همین راستا حرکت می‌کنیم تا بتوانیم خروجی مدل‌ها را ارتقا دهیم.

**** آمادگی هواشناسی برای همکاری با سازمان محیط زیست**

وی درباره دریافت و تجمیع داده‌های ایستگاه‌های سنجش آلاینده‌گی هوا در سازمان محیط زیست گفت: در زمینه تجمیع داده‌ها تفاهمی صورت گرفته تا به این وسیله یک بانک داده‌های جوی ایجاد شود.

تاج‌بخش با توضیح اینکه ایستگاه‌های سازمان محیط زیست آلاینده‌های جوی را اندازه‌گیری می‌کند، افزود: سازمان هواشناسی برای دریافت این داده‌ها به منظور تجمیع با داده‌های خود آمادگی دارد.

**** بارورسازی ابرها کاری علمی است**

رئیس سازمان هواشناسی گفت: بارورسازی ابرها از نظر ما امکان‌پذیر و کاری علمی است اما در دنیا هم جزء اهداف بسیار بزرگ و مهم است و برای کارهای کوچک مقرون به صرفه نیست.

**** شهرها در ایام عید نوروز، سیلابی نمی‌شوند**

معاون وزیر راه و شهرسازی اظهار داشت: بروز سیلاب چند منشا دارد که یکی از آنها بارش‌های زیاد است، در ایام نوروز بارش‌ها سیل‌آسا نیست و تاکنون آب‌گرفتگی و سیلابی شدن شهرها پیش‌بینی نشده است اما هرچه به این روزها و ۱۳ فروردین (روز طبیعت) نزدیک‌تر شویم پیش‌بینی‌ها دقیق‌تر می‌شود.

وی ادامه داد: عوامل دیگری مانند قطع درختان، خشکی حوضه‌های آبریز و خشک شدن رودخانه‌ها در بروز سیلاب تاثیر دارد.

رئیس سازمان هواشناسی گفت: البته پیش‌بینی بروز سیلاب برای روز طبیعت (۱۳ فروردین) دقیق نیست و باید به آن روز نزدیک‌تر شویم تا صحت داده‌ها بیشتر شود.

**** ارتقای رادارهای هواشناسی**

تاج‌بخش، تجهیز رادارهای هواشناسی را جزو برنامه‌های سازمان هواشناسی برشمرد و گفت: با توجه به شرایط اقتصادی کنونی در قالب مناقصه در حال تجهیز این رادارها هستیم و سعی می‌کنیم این کار با استفاده از توان داخلی انجام شود.

استانی که رتبه چهارم بارش بلندمدت کشور شد - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۷

مدیرکل هواشناسی خوزستان گفت: خوزستان در بین استان‌های کشور از ابتدای مهرماه تاکنون رتبه چهارم را از نظر بارش در مقایسه با بلندمدت در سطح کشور دارد.

به گزارش «تابناک» به نقل از ایسنا، محمد سبزه زاری در جلسه شورای هماهنگی مدیریت بحران خوزستان اظهار کرد: از ابتدای سال جاری تاکنون میانگین بارش کشور ۲۷ درصد نسبت به دوره زمانی مشابه بلند مدت افزایش یافته است در حالی میانگین بارش سال گذشته در این بازه زمانی ۵۴ درصد کاهش داشت.

وی افزود: همچنین کمترین بارش نسبی به ترتیب در استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان و یزد بوده است. بیشترین میزان بارندگی امسال نسبت به دوره زمانی بلند مدت نیز در استان‌های ایلام، لرستان، کرمانشاه و خوزستان رخ داده است.

مدیرکل هواشناسی خوزستان گفت: از ابتدای سال جاری تاکنون مجموع بارش خوزستان بیش از ۴۰۰ میلیمتر بوده است؛ این میزان بارندگی در مقایسه با بلند مدت در این بازه زمانی ۵۹.۷ درصد افزایش و در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۳۲۱.۲ میلیمتر افزایش داشته است.

سبزه زاری بیان کرد: بیشترین میزان بارندگی سال زراعی خوزستان در حسینیہ اندیمشک با ۹۱۰ میلی متر و کمترین بارندگی در آبادان با ۱۳۵ میلی متر بوده است؛ میزان بارندگی حسینیہ اندیمشک نزدیک به شکستن رکورد میزان بارندگی انزلی است.

وی بیان کرد: میزان بارش سال زراعی جاری در ایلام ۶۷۷.۸ میلیمتر در کهگلویه و بویر احمد ۵۸۹.۴ میلیمتر، لرستان ۶۱۸.۲ میلیمتر و در خوزستان ۴۲۲.۶ میلیمتر بوده است.

وی تصریح کرد: خوزستان در بین استان‌های کشور از ابتدای مهر تاکنون رتبه چهارم را از نظر بارش در مقایسه با بلند مدت در سطح کشور دارد.

سبزه زاری با اشاره به پیش بینی بارندگی تا اردیبهشت ماه، گفت: پیش بینی می شود بارش در دوره سه ماهه اسفند ماه تا اردیبهشت ماه سال ۹۸ در محدوده نرمال تا مقداری بیش از حد نرمال به ویژه در نیمه شمالی و شرقی کشور باشد.

وی بیان کرد: همچنین طبق مدل های هواشناسی هفته آینده یک سیستم بارشی نسبتاً قوی وارد خوزستان می شود که باید آمادگی لازم را در این زمینه داشته باشیم.

زور سدها به طغیان رودخانه های مازندران نرسید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۷

ساری- ایرنا- اگرچه سدهای بزرگ و کوچک مازندران روز دوشنبه تا حدود زیادی حجم آب ناشی از بارندگی شدید را گرفته و مانع تخریب بیشتر سردهنه ها، دیوارهای حفاظتی و حریم رودخانه ها شد، اما گزارش های شرکت آب منطقه ای نشان می دهد که طغیان رودخانه ها به شدت خسارت به بار آورده است.

زور سدها به طغیان رودخانه های مازندران نرسید

به گزارش خبرنگار ایرنا، با ادامه بارش باران در مناطق جلگه ای و برف در مناطق کوهستانی و ییلاقی مازندران که از عصر یکشنبه آغاز شده منجر به طغیان همه رودخانه های بزرگ و کوچک استان شد.

استان مازندران دارای ۲ سد بزرگ شهید رجایی و البرز و هشت سد کوچک، ۱۲۰ رودخانه اصلی و فرعی به طول حدود پنج هزار کیلومتر است.

بر اساس گزارش عینی شرکت آب منطقه ای مازندران در حال حاضر ۵۰۰ سردهنه سستی و مدرن زراعی رودخانه های تجن ساری، نکا رود، تلار قاشمهر و بابلرود بابل تخریب شد و دیواره های حفاظتی پائین دست این رودخانه ها که از وسط شهرها عبور می کند دچار خسارت شد.

بنابراین گزارش تخریب چندین دهنه پل، آبگرفتگی خزانه های شالیزاری و باغات حاشیه و اطراف از خسارت های طغیان رودخانه های بزرگ استان است.

بیشتر رودخانه های مازندران سردهنه های سستی دارند و این سردهنه ها از این حیث مهم است که با بالا آمدن آب، بستن آن دشوار می شود و در صورتی که نتوانیم آن را مهار کنیم، آب در زمین های کشاورزی و منازل مردم سرازیر شده و خسارت های سنگینی را بر جای می گذارد.

از سویی دیگر بیشتر پل های روی رودخانه های مازندران عرض کمی داشته و گوشواره های آن افتاده است که این امر در زمان افزایش بارندگی باعث انباشت رسوب و بالا آمدن سطح آب ها و جاری شدن آب رودخانه در معابر و خیابان ها می شود.

مدیر عامل شرکت آب منطقه ای مازندران در گفت و گو با ایرنا با بیان اینکه حجم آب ذخیره ۲ سد بزرگ البرز روی رودخانه تلار در منطقه سوادکوه و سد شهید رجایی روی رودخانه تجن در ساری همچنان رو به افزایش است، گفت: بر اساس برنامه فنی، بخشی از حجم ذخیره آب پشت سدها برای مواقع اضطراری خالی می ماند که در حال حاضر با بسته شدن دریچه ها، شاهد مانع افزایش دبی آب در پائین دست هستیم.

ابراهیم یخکشی در عین افزود: البته به دلیل بارندگی شدید در دشت و جلگه حجم آب به شدت بالا است و در حال حاضر همه رودخانه های استان به ویژه در مناطق حوزه میانی از جمله بابل، قائمشهر، ساری و نکا در استان وضعیت طغیانی خطرناکی پیدا کردند.

مدیر عامل شرکت آب منطقه ای مازندران با بیان اینکه بارندگی های شدید و سیلاب دبی رودخانه های میان حوزه ای تجن، تلار، نکا رود و زارم رود را چندین برابر کرده است، گفت: طبق بررسی های صورت گرفته حدود ۵۰۰ میلیون تومان به سردهنه های سنتی و مدرن و ۲ میلیارد تومان نیز به دیواره های حفاظتی خسارت وارد شده است.

یخکشی با بیان اینکه خطر افزایش دبی آب رودخانه تجن و نکا رود به دلیل شدت بارش در بالا دست وجود دارد، ادامه داد: در حال حاضر همه نیروهای این شرکت به منظور مدیریت توزیع آب از طریق سد های انحرافی در مناطق مختلف حضور دارند.

وی از مردم مناطق مختلف استان مازندران خواست تا با کارشناسان شرکت آب منطقه ای همکاری همه جانبه داشته باشند.

به گفته یخکشی، سطح آب رودخانه های بزرگ از جمله تلار در قائمشهر، تجن در ساری و بابلرود

در بابل از حد معمول خود بالاتر آمده و آب در برخی ازمسیر ها سرریز و سبب طغیان این رودخانه ها به داخل شهر شده است.

مدیر عامل شرکت آب منطقه ای مازندران از پر شدن ۹۵ درصدی ظرفیت آب بندان های استان خبر داد و گفت: با توجه به روند بارندگی ، ذخیره آب پشت آب بندان ها تکمیل خواهد شد. ۸۰۰ قطعه آبنندان با ظرفیت حدود ۳۷۰ میلیون متر مکعب در استان مازندران وجود دارد.

شدت بارندگی و طغیان رودخانه تجن سبب شد تا پارک ملل شهر ساری واقع در حاشیه این رودخانه نیز به صورت کامل زیر آب برود و تردد رفت و برگشت روی پل تجن ساری مسدود شد. شهر کیاکلا و ۹ روستا بخش مرکزی شهرستان سیمرغ نیز دچار آبگرفتگی شدید شد و به دلیل طغیان رودخانه نکا رود کارکنان بیمارستان تامین اجتماعی شهرستان نکا نیز نتوانستند به محل کار خود برسند.

از شب گذشته علاوه بر کاهش محسوس دمای هوا که در بعضی مناطق تا ۱۲ درجه گزارش شده ، بارش باران در مناطق جلگه ای و بارش برف در ارتفاعات همچنان در حال باریدن است. پیش بینی هواشناسی مازندران نشان می دهد که بارش باران در مناطق جلگه ای و بارش برف در ارتفاعات به همراه وزش باد تا صبح روز چهارشنبه به صورت پراکنده در استان ادامه دارد.

آب دریاچه ارومیه ۵۶۰ میلیون متر مکعب بیشتر شد - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸

مدیردفتر منطقه‌ای ستاد احیا در آذربایجان شرقی از افزایش ۲۷۴ کیلومتری وسعت دریاچه ارومیه خبر داد و گفت: حجم آب موجود در دریاچه، ۲ میلیارد و ۴۲۰ میلیون متر مکعب است که افزایش ۵۶۰ میلیون متر مکعب را شاهد هستیم.

به گزارش «تابناک» به نقل از فارس، خلیل ساعی در بیست و یکمین جلسه شورای فرهنگی اجتماعی احیای دریاچه ارومیه اظهار داشت: تراز دریاچه ارومیه ۱۲۷۰٫۹۲ است که سال گذشته ۱۲۷۰٫۶۸ بود که اکنون نسبت به سال گذشته، ۲۴ سانتی متر افزایش یافته است وسعت دریاچه ۲۴۸۲ کیلومتر مربع که ۲۷۴ افزایش یافته است اما حجم آب موجود در دریاچه، ۲ میلیارد و ۴۲۰ میلیون متر مکعب است که افزایش ۵۶۰ میلیون متر مکعب را شاهد هستیم البته بارندگی‌ها بسیار خوب بود که با اقداماتی، آب‌ها سمت دریاچه هدایت شدند.

مدیردفتر منطقه‌ای ستاد احیا در استان، خاطرنشان کرد: ضمن وجود بارش‌ها در سال‌های گذشته، دریاچه ارومیه تا به حال به این تراز نرسیده بود که امسال تراز دریاچه بالاترین تراز را نشان می‌دهد و امید است با بارش‌های بهاری نیز تراز دریاچه افزایش یابد که اگر تراز دریاچه به ۱۲۷۱٫۱۵ برسد قدری از دغدغه برای دریاچه ارومیه کاسته می‌شود.

وی ادامه داد: در بحث اعتبارات از سال ۹۳ تا ۹۶، اعتبارات مطرح شده از سوی ستاد احیا، ۷۲۴ میلیارد تومان بوده که ۳۰۳ میلیارد تومان آن تخصیص یافته است گفته می‌شود که به طور میانگین، ۴۲ درصد تخصیص اعتبار صورت گرفته است باید گفت تمام دستگاه‌ها با وجود کمبود اعتبارات هم‌چنان به پروژه‌های خود ادامه داده‌اند.

ساعی افزود: در سال ۹۷ که قرار بر این بود که ۵۰۰ میلیارد تومان در اختیار سه استان قرار گرفته شود ۱۴۵ میلیارد تومان در اختیار استان آذربایجان شرقی قرار داده شد که یک میلیارد تومان آن در

اختیار بحث‌های فرهنگی _ اجتماعی، ۲۳ میلیارد تومان در اختیار آب منطقه‌ای و ۱۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان برای جهادکشاورزی و برای شرکت آب و فاضلاب ۱۰۱ میلیارد تومان اختصاص یافته است.

وی با اشاره بر پتانسیل آبی موجود در استان آذربایجان غربی تصریح کرد: در استان ما، ۳۹۳ میلیارد متر مکعب آب، حقایق دریایچه ارومیه در قبال دو میلیارد و ۵۷۸ میلیون متر مکعب که حقایق دریایچه است، ۳۹۳ میلیون متر مکعب حقایق، نصیب استان آذربایجان شرقی است.

رئیس سازمان محیط زیست انگلیس درباره بحران کم‌آبی هشدار داد - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۷/۱۲/۲۸

لندن - ایرنا - رئیس سازمان محیط زیست انگلیس با اشاره به تحولات اقلیمی و جمعیتی هشدار داد که این کشور ممکن است ۲۵ سال دیگر با بحران کم‌آبی روبرو شود.

رئیس سازمان محیط زیست انگلیس درباره بحران کم‌آبی هشدار داد

به گزارش روز سه شنبه ایرنا، «جیمز بوان» در گفت و گو با گاردین تأثیر تغییرات آب و هوایی، گرم شدن زمین و بروز خشک‌سالی در کنار افزایش جمعیت مردم را یک 'تهدید جدی' برای منابع آبی کشور برشمرد و گفت که اگر تدابیر لازم صورت نگیرد این کشور تا ۲۵ سال دیگر به دروازه‌های مرگ می‌رسد.

وی علاوه بر تدابیر دولتی و تمهیدات سازمان‌های توزیع آب کشور، از مردم این کشور خواست تا در مصرف آب صرفه‌جویی کنند. درحالی که گزارش‌ها حاکی از مصرف روزانه ۱۴۰ لیتر آب توسط

مردم انگلیس است، بوان خواستار کاهش این میزان به ۱۰۰ لیتر آب در روز شد.

وی گفت: در یک دهه گذشته ما رفتار خود را به طور اساسی در ارتباط با استعمال دخانیات، بستن کمربند ایمنی در خودرو و مصرف پلاستیک تغییر دادیم. اینک اسراف آب هم بایستی به همان اندازه که دمیدن دود سیگار به صورت نوزاد غیرقابل قبول است، نهی شود.

گرمای شدید هوا در سال گذشته، شرکت‌های اصلی تأمین‌کننده آب انگلیس را واداشت تا محدودیت‌هایی را به عنوان ضمانت برای 'تأمین نیازهای ضروری آب' به اجرا بگذارند.

شرکت 'یونایتد یوتیلیتی' با اشاره به اینکه ذخایر آب کشور بر اثر گرمای هوا در ماه جولای به شدت پایین آمده، دستورالعملی‌هایی را برای مشترکین خود وضع کرد که بر اساس آن، مصرف آب به حداقل برسد.

یک سخنگوی این شرکت عنوان کرد که موج گرمای اخیر از نظر تعداد روز از سال ۱۹۷۶ در شمال غرب انگلیس بی سابقه بوده و با وجود بارش‌های صورت گرفته همچنان سطح مخازن آب پایین است. این شرکت همچنین کارزارهایی را برای تشویق به مصرف صحیح آب برای مصرف‌کنندگان به راه انداخت و هشدار داد که متخلفین را تا سقف یک هزار پوند جریمه خواهد کرد.

کمیسون ملی زیرساخت انگلیس در گزارشی اعلام کرده است که روزانه ۲ هزار و ۹۰۰ لیتر آب (معادل ۲۰ درصد) در شبکه‌های آبرسانی این کشور به هدر می‌رود و در این رابطه بر لزوم تعمیر شبکه‌های آبرسانی تأکید کرده است.

وزارت محیط زیست انگلیس برای هدف گذاری سال ۲۰۵۰ در نظر دارد تا میزان نشت آب در شبکه‌های آبرسانی را به نصف برساند. با این حال کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند که در بهترین حالت تنها می‌توان از هدر رفتن یک هزار و ۴۰۰ لیتر آب صرفه‌جویی کرد.

کمیسون ملی زیرساخت انگلیس نیز می‌گوید که پروژه‌های عمرانی برای جلوگیری از نشت آب طی یک دهه گذشته عملاً متوقف شده است.

به مناسبت بزرگداشت دوم فروردین روز جهانی آب؛ بازدید از سدهای کشور در ایام نوروز آزاد

است - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۹

بازدید از سدهای کشور در ایام نوروز آزاد است

روابط عمومی شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: امکان بازدید از تاسیسات تامین آب در ایام نوروز برای علاقه‌مندان و مسافران نوروزی فراهم شده است.

به گزارش ایلنا به نقل از -وزارت نیرو؛ --- امسال نیز همچون سال‌های گذشته در ایام نوروز بازدید از سدها و شبکه‌های آبیاری و زهکشی در استان‌های مختلف کشور برای همه مردم آزاد است.

در این بازدیدها هموطنان با توانمندی مهندسان ایرانی در ساخت سدهای بزرگ و تلاش‌هایی که -از سوی مسئولان آب کشور برای تامین این مایه حیات به عمل می‌آید، راهکارهای استفاده بهینه از آب و همچنین عملکرد اعجاب‌آور این سازه‌ها در کنترل و مهار سیلاب‌های اخیر آشنا می‌شوند.

بر اساس آمار سال گذشته بیشترین استقبال از سدهای "مارون"، "دز"، "کرخه"، "شهیدعباسپور" و "مسجدسلیمان" در استان خوزستان، سد "رئیسعلی دلواری" در استان بوشهر، سدهای "شهرچای" و "حسنلو" در استان آذربایجان غربی، سد "زاینده‌رود" در استان اصفهان و سد "دامغان" در استان سمنان بوده است که امسال نیز همچون سالیان گذشته این استان‌ها پذیرای حضور مسافران نوروزی هستند.

در اطلاعیه شرکت مدیریت منابع آب ایران به هموطنان توصیه شده است، به دلیل وضعیت ناپایدار جوی در فصل بهار از-اتراق در اطراف رودخانه‌های کشور به‌ویژه رودخانه‌های منتهی به سدها و اطراف دریاچه سدها خودداری کنند.